

**Ninu awon iwe ti ile isẹ -Ministiri- ti n se akoso eto
ẹsin Islam, ati auqaafu, ati ipepe, ati ifinimona tẹ jade.**

ISLAM

Awon ipilẹ rẹ ati awon ipilẹṣẹ ẹkọ rẹ

Lati ọwọ:

Dr. Muhammad Ibn Abdullaah Ibn Saalih As-Suhaim

Eyi ti a tumọ si ede Yoruba lati ọwọ:

Sharafuddeen Gbadebo Raji

**Ni abẹ amojuto igbimọ t’o n se akoso eto titẹ iwe, ati
titan an ka ni Ministiri yii**

1427H

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

QRQ ÀKQSQ

Dajudaju ti Qlòhun ni ope i se, a n fi ope fun Un, a si n toro iranlowo lodò Re, a si n toro aforijin lodò Re, a si n sadi Qlòhun Naa nibi awon aburu emi wa, ati nibi awon aburu ise wa, eni ti Qlòhun ba fi mona, kò si eni ti o le si i lona, ati pe eni ti O ba si lona, kò si eni ti o le fi ona mo on, mo si n jeri pe kò si o ba kan ti o to lati fi ododo josin fun yatò si Qlòhun nikan, kò si orogun kan fun Un, mo si tun n jeri pe Muhammad, eru Re ni i, ojise Re si ni i pelu, ike ati ola Qlòhun k'o maa ba a ni ola ti o po.

Leyin naa, dajudaju Qlòhun ti ran awon ojise Re si awon eda, nitori ki awon eniyan o ma baa ni awijare kan leyin awon ojise naa; ati pe O so awon tira kale ni afinimona, ike, imole, ati iwosan. Ni asiko ti o ti rekoja, awon ojise naa je eni ti a maa n ran si awon ijo won nikan, ti a si maa n fi iso awon tira won le won lowo, eyi l'o mu ki awon akoolo won o pare, o si mu ki ayipada, ati atowobo, o wo inu awon ofin won, nitori pe nse ni a so won kale fun ijo kan pato, ni asiko kan ti o lonka.

Leyin naa ni Qlòhun wa se adayanri Anabi Re, Muhammad, "ki ike ati ola Qlòhun o maa ba a", nipa sise e ni ipèkun awon anabi, ati awon ojise. Qlòhun t'O ga so pe:

].[40 :

« Muhammad ki i se baba ɛni-kankan ninu awon okunrin yin, sugbon ojise Olahun ni i, ipekun awon anabi si ni i pelu » [Suuratul Ahzaab: 40]. Olahun si se aponle re pelu tira ti o loore ju ninu awon tira ti a so kale, oun ni Al-Qur'aani alaponle, bee ni Olahun t'O mo Naa se onigbowo sisọ o, ko si fi sisọ re le awon eda Re lowo rara; Olahun t'O ga so pe:

].[9 :

« Dajudaju Awa ni a so iranti naa kale, ati pe dajudaju Awa ni Oluso re » [Suuratul-Hijr: 9]. O si se ofin re ni ohun ti yoo maa be titi di ojo igbende, Olahun - mimo ni fun Un- si se alaye pe ninu ohun ti o je oranyan siseku ofin re ni gbigba ofin naa gbọ lododo, ati ipepe lo sidi re, ati sise suuru lori re, nitori eleyii ni ilana Anabi Muhammad "ki ike ati ola Olahun o maa ba a", ati ti awon ti n tele e leyin re, se je ipepe lo si odo Olahun, pelu aridaju. Olahun -giga ni fun Un- so l'Eni ti N se afihan ilana yii pe:

].[108 :

« So pe: Eleyii ni oju-ona temi, mo n pepe lo si odo Olahun pelu aridaju, emi ati awon ti won tele mi, mimo ni fun Olahun, emi ko si ninu awon ti won pa nnkan mifiran po mo Olahun » [Suuratu Yuusuf :108]. O

si pa a lasẹ pẹlu sise suuru lori inira ti o wa ninu ipepe lo si oju-ona Ọlọhun. Tori naa Ọba-giga Naa sọ pe:

:] ﴿ ﴾

.[35

« Nitori naa se suuru, gẹgẹ bi awọn oni-ipinnu [ọkan] ninu awọn ojise ti se suuru » [Suuratul Ahqaaf: 35], Ọba ti eyin Rẹ ga, tun sọ pe:

﴾

.[200 :] ﴿

« Eyin olugbagbo-ododo, ẹ se suuru, ẹ si maa fun ara yin ni suuru, ki ẹ si duro sinsin, ki ẹ si bẹru Ọlọhun, ki ẹ le baa se oriire » [Suuratu Aal Imraan: 200].

Mo kọ iwe yii ni lati tele ilana ti o je ti Ọlọhun, Ọba Alapọnle yii, ati ni ipepe lo si oju-ona Ọlọhun, l'eni ti n ti ara Tira Ọlọhun wa iriran, ti i si n ti ara Sunna - ilana- Ojise Rẹ “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” wa imona. Mo si se alaye soki ninu re nipa iroyin iseda aye, iseda eniyan, sise apọnle re, ati riran awọn ojise si i, ati ipo awọn esin ti o ti siwaju. Leyin naa ni mo se afihan Islam, itumo re, ati awọn origun re. Nitori naa, enikeni ti ba n wa imona, eleyii ni awọn eri-oro re ni iwaju re. Enikeni ti ba n si n wa ọla, mo ti se alaye oju-ona re fun un. Nitori naa, eni ti o ba fe lati to oripa awọn anabi, ati awọn ojise, ati awọn oluse-rere, eleyii ni ona won, dajudaju enikeni ti o ba si ko o ti go emi ara re, o si ti gba oju-ona anu.

Dajudaju gbogbo awon ẹlesin kan ni won maa n pe awon eniyan lo sidi re, ti won si n maa n gbagbo pe ibe ni otito wa, yato si ohun ti o yato si i. Be ni gbogbo awon ti won ni igbagbo kan ni won maa n pe awon eniyan lo sidi titile oludasile igbagbo won, ati sise aponle olori ona won.

Sugbon Musulumi, oun ki i pepe lo sidi titile oju-ona ara re, nitori pe oun ko da oju-ona kan ni funra re, ko si ni nkan kan ni esin yato si esin Olahun, eyi ti O yonu si funra Re; Olahun t'O ga so pe:

[19 :] ﴿ ﴾

« Dajudaju esin ni odo Olahun ni Islam » [Suuratu Aala Imraan: 19]. Ati pe Musulumi ki i pepe lo sidi sise agbega eniyan kan, tori pe gbogbo eniyan dogba ninu esin Olahun, ko si iyato kan laarin won a fi pelu iberu Olahun, kaka be nse ni i maa n pe awon eniyan lo sidi titile oju-ona Oluwa won, ki won o si gba awon ojise Re gbodo, ki won o si maa tele ofin Re ti O so kale fun opin awon ojise Re, Muhammad, “ki ike ati ola Olahun o maa ba a”, ti O si pa a lase pe ki o fi jise fun gbogbo eniyan pata.

Nitori eleyi si ni mo se ko iwe yii, ni ipepe lo sidi esin Olahun, eyi ti O yonu si funra Re, eyi ti O si fi ran opin awon ojise Re, ati ni ifinimona fun eni ti o ba n fe imona, ati afonahani fun eni ti ba n fe oriire. Mo fi Olahun bura pe eda kan ko le e ri oriire ti otito a fi ninu

ẹsin yii, ati pe ẹnikan kò ni i mọ ibalẹ-ọkan afi ẹni ti o ba gba Ọlọhun gbọ lododo ni oluwa, ti o si gba Muhammad “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” ni ojise, ti o si gba Islam ni ẹsin. Nitori naa egberun aimọye ninu awọn ti wọn mọna lọ sidi Islam -ni oṣo ti o ti pẹ ati ni ode-iwoyi-ni wọn jẹri pe awọn kò mọ isẹmi otitọ afi leyin igba ti awọn gba Islam, bẹẹ ni awọn kò tọ oriire wo afi ni abẹ boogi Islam... Nigba ti o si jẹ pe gbogbo eniyan ni n fẹ oriire, ti i si n wa ibalẹ-ọkan, ti i si n se iwadi otitọ; ni mo se kọ iwe yii. Mo wa n tọrọ lọdọ Ọlọhun pe ki O se isẹ yii ni ohun ti a se afọmọ rẹ fun atiwa oju-rere Rẹ, ki O se e ni apepe lọ si oju-ona Rẹ, ki O si jẹ ki o ni atẹwogba, ki O si se e ninu awọn isẹ rere eyi ti i maa n se ẹni ti o se e ni anfaani ni aye ati lọrun.

Mo si yonda fun gbogbo ẹni ti o ba fẹ tẹ ẹ ni ede yowu, tabi ti o fẹ tumọ rẹ si ede yowu [lati se bẹẹ], pẹlu majemu pe ki o jẹ ẹni ifokantan ninu yiya i si ede ti n tumọ rẹ si, ki o si fi ẹda kan ninu eyi ti o yi si ede miiran sọwọ si mi, nitori atise anfaani lara rẹ, ati nitori ki iyanju naa o ma baa jẹ asetunse.

Mo si tun n tọrọ lọdọ gbogbo ẹni ti o ba ni nnkan kan lati pe akiyesi mi si, tabi atunse kan, yala ninu ipilẹ iwe yii, ti a kọ ni ede Larubawa ni o, tabi ninu eyiowu ninu awọn ede ti a yi i pada si, ki o fi sọwọ si mi lori adiresi ti a se alaye rẹ nibi.

Opẹ ni fun Ọlọhun ni ibere ati ni ipari, ni eyi ti o

han, ati eyi ti o pamọ, ati pe tiẸ ni ọpẹ ni gbangbá, ati ni ikọkọ, bẹẹ ni tiẸ ni ọpẹ ni akọkọ, ati ni igbẹyin, Oun l'O si ni ọpẹ ti o kun awọn sanma, ti o si kun ile, ati eyi ti o kun ohun ti O fẹ ni nnkan kan, Oluwa wa.

Ike ati ọla Ọlọhun k'o maa ba Anabi wa Muhammad, ati awọn Sahaabe re, ati enikeni ti n tọ ilana re, ti n si n gba oju-ona re, ki O si se ọla naa ni ọla ti o pọ titi di ojo ẹsan.

Ẹni ti o kọ iwe yii

Dr. Muhammad Ibn Abdillaah Ibn Saalih As-Suhaim

Riyadh 13/10/1420H

P.O BOX 1032 Riyadh 1342

Tabi:

P.O BOX 6249 Riyadh 11442

NIBO NI ỌNA?

Nigba ti eniyan ba dagba, ti o si se laakaye, opolopo awon ibeere ni yoo maa wa si i lopolo; gege bii: Ibo ni mo ti wa? Ki l'o fa a ti mo fi wa? Ibo si ni ibupadasi mi? Ta l'o da mi, ti o si da aaye ti n be ni ayika mi? Ta l'o ni ile-aye yii, ti o si n dari re? Ati bee bee lo ninu awon ibeere.

Eniyan ko si le e da mo idahun awon ibeere wonyi, koda imo igbalode gan-an ko le e ga debi ki o le fesi lori won, nitori pe awon ohun ayewo wonyi wa ninu ohun ti o wonu ogba esin, eyi l'o si mu ki iroyin o po, bee ni o mu ki awon iro ati aalo o je orisirisi nipa awon ibeere wonyi, eyi si n be ninu ohun ti o mu ki iparagadi, ati beru eniyan o lekun. Ko si le e see se fun eniyan lati ri idahun ti o terun, ti o si pe fun awon ibeere wonyi, a fi ti Olahun ba fi i mona lo sidi esin ti o ododo, eyi ti i maa n mu oro ododo wa nipa awon ibeere wonyi ati omiran, tori pe awon ohun ayewo yii wa ninu awon nnkan ikoko, bee ni esin ododo nikan l'o ni otito ati oro ododo, tori pe oun nikan ni o ti odo Olahun wa, Olahun fi i ranse si awon anabi Re, ati awon ojise Re, eyi l'o fa a ti o fi je oranyan lori eniyan pe ki o da oju ko esin ododo, ki o si ko nipa re, ki o si gba a gbọ lododo, nitori ki idaako o le baa kuro lora re, ki awon iyemeji o si le baa fi i sile, ki o si le baa mona lo si oju-ona ti o to.

Mo n pe o ninu awon oju ewe iwe ti n bo wonyi wa

sidi titẹle oju-ona Qlọhun ti o tọ, beẹ ni n o fi apa kan
ninu awọn ẹri-ọrọ, awijare, ati idi-ọrọ han ọ, nitori ki o le
baa wo o pẹlu aise ojusaju, ati pẹlu wiwo o finnifinni, ati
ifarabalẹ.

**BIBẸ ỌLỌHUN, ATI JIJẸ OLUWA RẸ, ATI
JIJẸ ÀÁSÓ RẸ, ATI JIJẸ ẸNI TI A GBỌDỌ JQSIN
FUN RẸ, MIMỌ NI FUN UN**

Opolopo ninu awon eniyan ni won n sin awon
olohun kan ti o je eda, ohun ti a se, gege bi igi, okuta, ati
eniyan; eyi lo mu ki awon Yahuudi ati awon osobo o bi
Ojise Olahun, “ki ike ati ola Olahun o maa ba a”, nipa
iroyin Olahun, ati pe lati ara ki lo ti jade? N ni Olahun
to ga ba so [Suura yii] kale:-

« So pe: Oun ni Olahun, Oba Okan-soso. Olahun
ni Oba ti a maa n ronu kan. Ko bimo, be ni enikan ko bi
I. Ko si si enikan ti o jo O ». O si fi ara Re mo awon eru
Re, O si so -gbigbon-un-gbon ni fun eyin Re- pe:

[54 :]

« Dajudaju Oluwa yin ni Olahun ti O da awon
sanma ati ile laarin ojo mefa, leyin naa ni O wa gunwa
lori aga ola [Re]. O N fi oru bo osan mole, o si n tele e
laiduro. O si te oorun ati osupa ati awon irawo lori ba
pelu ase Re. Teti ki o gbo, tiE ni dida eda ati ase i se,
ibukun ni fun Olahun, Oluwa gbogbo eda » [Qur’aan, Al-
A’araaf: 54]. Oba ti O ga ni Olusoro, tun so pe:

.[3 2 :] ¶ ...

« Qlọhun ni Ẹni ti O gbe sanma ga, lai kò si òpo kan ti ẹ le ri, lẹyin naa ni O wa gunwa si ori aga ọla [Rẹ] naa, O si tẹ oorun ati osupa lori ba, onikaluku wọn n rin titi di asiko kan ti a da; O si n to eto awọn ọrọ, O si n se alaye awọn aayah naa, nitori ki ẹ le baa ni amọdaju nipa pipade Oluwa yin. Oun ni Ẹni ti O tẹ ilẹ [ni pẹrẹsẹ], O si se awọn oke sinu rẹ, ati awọn odo sisan, ati pe ninu gbogbo awọn eso O se e ni meji takọ-tabo, O N fi oru bo ọsan ... » [Suuratur-Ra'ad: 2,3], titi ti O fi sọ pe:

:] ¶

.[9-8

« Qlọhun mọ ohun ti gbogbo obinrin ni ni oyun, ati ohun ti awọn apo-ibi fi din [ọjọ] ku, ati eyi ti o fi le [ọjọ] si, ati pe gbogbo nnkan l'o ni odiwọn ni ọdọ Rẹ. Onimimọ ikọkọ ati gbangbá, Ọba ti O tobi, Ọba ti O ga » [Suuratur-Ra'ad: 8-9]. Ọba ti ẹyin Rẹ gbọn-un-gbọn, tun sọ pe:

:] ¶

. [16

« Sọ pe: Ta ni Oluwa awọn sanma ati ilẹ? Sọ pe: Qlọhun ni I. Sọ pe: Njẹ eyin wa le mu awọn alafẹyinti kan lẹyin Rẹ ti wọn kò ni ikapa anfaani kan tabi ipalara kan fun ori ara wọn. Sọ pe: Njẹ afoju wa le dogba pẹlu eni ti o riran bi? Tabi okunkun ati imọlẹ wa le dogba bi? Tabi wọn wa orogun fun Qlọhun ti awọn naa sẹda bii ẹda Rẹ debi wi pe awọn ẹda naa jọra wọn ni oju wọn bi? Sọ pe: Qlọhun ni Ẹlẹda gbogbo nnkan, Oun si ni Qba Àásó, Olubori » [Suuratur-Ra'ad: 16]. Qlọhun -mimọ ni fun Un- si se awọn aayah Rẹ ni ẹlẹri, ati arisami fun wọn, O si sọ pe:

. [39-37 :] ¶

« Ati pe ninu awọn ami Rẹ ni oru ati ọsan, oorun ati osupa, Ẹ ma se fi ori kanlẹ fun oorun tabi osupa, Qlọhun ti O se ẹda wọn ni ki ẹ maa fi ori kanlẹ fun, ti eyin ba jẹ pe Oun nikan ni ẹ n jọsin fun. Nitori naa ti wọn ba se igberaga, awọn ti wọn wa ni ọdọ Oluwa rẹ n se afomọ fun Un ni oru ati lọsan, ati pe awọn ki i kagara. O si n bẹ ninu awọn ami Rẹ pe dajudaju iwọ yoo ri ilẹ ti o gbẹ haran-un, nigba ti A ba si sọ omi kalẹ le e lori yoo

mira, yoo si ru. Dajudaju Ẹni ti O ji i ni Ẹni ti O daju pe yoo ji awọn oku dide. Dajudaju Oun ni Alagbara lori gbogbo nnkan» [Suuratu Fusilat: 37-39]. Ọlọhun -mimọ ni fun Un- tun sọ pe:

] ﴿

. [23 22 :

« Ati pe ninu awọn ami Rẹ ni dida awọn sanma ati ilẹ, ati iyatọ sira wọn awọn ahọn [ede] yin, ati awọn awọ yin, dajudaju awọn ami n bẹ ninu eleyii fun awọn oni-mimọ. Bẹẹ ni o n bẹ ninu awọn ami Rẹ oorun yin ni oru ati ọsan » [Qur'aan, Al-Ruum: 22, 23].

Ati pe O royin ara Rẹ pẹlu awọn iroyin ẹwa ati pipe, O si sọ -giga ni fun Un- pe:

] ﴿ ...

. [255 :

« Allaahu -Ọlọhun- kò si ọba kan ti o tọ lati fi ododo jọsin fun yatọ si I, Alaaye, Oludawa, ki I toogbe, bẹẹ ni ki I sun rara. TiẸ ni gbogbo ohun t'ọ wa ni sanma ati ohun t'ọ wa nilẹ. Ẹnikan kò ni i le sipe ni ọdọ Rẹ, afi pẹlu iyọnda Rẹ. O mọ ohun ti n bẹ niwaju wọn ati ohun ti o wa lẹyin wọn, ati pe wọn kò ni i le rọkirika nnkan kan ninu imọ Rẹ afi ohun t'O ba fẹ ... » [Suuratul-Baqarah: 255]. Ọlọhun ti O ga tun sọ pe:

»

[3 :

« Oluse-aforijin eṣe, Olugba ironupiwada, Olule ni iya-eṣe, Ọlọṛe, kò si ọba kan ti o tọ lati fí ododo jọsin fun yatọ si I, ọdọ Rẹ ni ibupadasi » [Suuratu Gaafir: 3]. Ọba ti eyin Rẹ gbọn-un-gbọn Naa, tun sọ pe:

»

[23 :

« Oun ni Ọlọhun, Eni ti kò si ọba kan ti o tọ lati sin lododo yatọ si I, Ọba -Alakoso-, Eni-mimọ, Olumọ kuro ninu gbogbo alebu, Eṣẹri-ododo [fun awọn ojise Rẹ], Oluri gbogbo nnkan, Alagbara, Olujẹni-n-pa, Oni-Moto-Moto, mimọ ni fun Ọlọhun kuro nibi ohun ti wọn fí n se orogun fun Un » [Suuratul Hashr: 23].

Oluwa, Ọlọhun ti a jọsin fun, Ọba Ọlọgbọn, Alagbara, Eni ti O fí ara Rẹ mọ awọn ẹru Rẹ yii, ti O si fí awọn aayah Rẹ se awọn ẹṣẹri, ati awọn ami fun wọn, ti O si royin ara Rẹ pẹlu awọn iroyin pipe; awọn ofin Sharia ti awọn anabi, ati ohun ti jẹ dandan fun laakaye lati gba, ati adamọ ẹda [gbogbo wọn] tọka si bibẹ Rẹ, ati jijẹ oluwa Rẹ, ati jijẹ ọba ti a jọsin fun Rẹ; ati pe ẹnu gbogbo ijọ l'ọ ko lori eleyii. N o si se alaye apa kan ninu eleyii fun ọ ninu ohun ti n bọ yii:

Awọn ẹri bibẹ Rẹ ati jijẹ oluwa Rẹ ni:-

- 1- Sise ẹda aye yii, ati ohun ti n bẹ ninu rẹ, ninu awọn ẹda ti o ya'ni lenu:

Irẹ eniyan, aye nla yii rọkirika rẹ, o si kojọ lati ara awọn sanma, ati awọn irawọ, ati awọn oju-ona ti awọn irawọ n gba, ati ilẹ ti a tẹ pẹrẹ, eyi ti awọn ilẹ ti o fi ẹgbẹ kora wọn n bẹ ninu rẹ, ti ohun ti kaluku wọn n mu jade ni irugbin yatọ sira wọn ni bi awọn ilẹ naa ti se yatọ sira wọn, ati pe gbogbo irugbin l’o wa ninu rẹ, bẹ ni o ri orisi meji ninu gbogbo ẹda: akọ ati abo... tori naa aye yii kọ l’o sẹda ara rẹ, ati pe lai se aniani dandan ni ki o ni ẹlẹda kan, nitori pe kò se se pe ki o da ara rẹ. Tori naa ta l’o da a lori eto iyanu yii? Ti o si pe e ni pipe ti o dara yii? Ti o si se e ni ohun amusami fun awọn ti n wo o? Ta ni -i ba jẹ- yatọ si Ọlọhun, Ọba Àásó, Olubori, Eni ti kò si Oluwa kan yatọ si I, ti kò si si ọba kan ti o tọ lati jọsin fun lododo leyin Rẹ; Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

. [36 35 :] ¶

« Abi a da wọn lati ibi asan bi? Tabi awọn ni oluseda [ara wọn]?. Abi awọn ni wọn da awọn sanma ati ilẹ ni?. Bẹ kọ, wọn kò mọ amọdaju ni » [Suuratu Tuur: 35-36]. Nitori naa aayah yii se akojọpọ awọn itisiwaju mọta ti i se:

- 1- Njẹ lati ara asan ni a ti se ẹda wọn bi?.
- 2- Njẹ awọn wa l’o da ara wọn bi?.
- 3- Njẹ awọn wa l’o da awọn sanma ati ilẹ bi?.

Nitori naa ti ki i ba ti se pe lati ara asan ni a ti da wọn, ti ki i si i se pe awọn ni o da ara wọn, ti wọn kò si se

ẹda awọn sanma ati ilẹ; o daju pe o di dandan ki wọn o gba pe Ẹlẹda kan N bẹ, ti O da awọn, ti O si da awọn sanma ati ilẹ, Oun ni Ọlọhun, Ọba Àásó, Olubori.

2- Adamọ:

A se adamọ awọn ẹda lori gbigba pe Ẹlẹda wa, ati lori pe dajudaju Oun l'O gbọn-un-gbọn ju, ti O si tobi ju, ti O si ninla ju, ti O si pe ju gbogbo nnkan lọ. Ohun ti o si fi ẹsẹ rinlẹ gbọn-in-gbọn-in ninu adamọ ni eleyii i se ni rinrinlẹ ti o ni agbara ju ti awọn ipileşẹ ẹkọ imọ isiro lọ. Bẹẹ ni eleyii kò bukaata ki a mu ẹri wa fun un rara, afi fun ẹni ti adamọ tiẹ ba ti yipada, ti awọn isẹlẹ kan ti o le mu un sẹri kuro nibi ohun ti o gba -pe n bẹ- ba sẹlẹ si i. Ọlọhun t'O ga sọ pe:

﴾
[30 : ﴿

« Adamọ Ọlọhun eyi ti O pilẹ da awọn eniyan le lori, kò si ayipada kan fun ẹda Ọlọhun, eyi ni ẹsin ti o duro sinsisn » [Suuratur-Ruum: 30]. Anabi “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” naa sọ pe:

))

﴾ :
[﴿

« Kò si ọmọ kan ti a bi afi ki o se pe ori adamọ [Islam] ni a bi i si, nitori naa awọn obi rẹ mejeeji ni wọn yoo sọ ọ di Yahuudi -Ju- tabi alagbelebu -Christian- tabi

olubò-ina, gẹgẹ bi ẹran ti i maa n bi ọmọ ti kò ni alebu kan lara, nẹ ẹ wa ri ọkan ti o ge ni orike ninu wọn bi? lẹyin naa ni o wa ka: [ọrọ Ọlọhun t’o ni]: “Adamọ Ọlọhun eyi ti O pilẹ da awọn eniyan le lori, kò si ayipada kan fun ẹda Ọlọhun” » [Bukhari ati Muslim ni wọn gbe e jade]. Bakan naa Anabi “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, tun sọ pe:

))

:

[] .“

« Ẹ tẹti ẹ gbọ, dajudaju Oluwa mi pa mi lasẹ pe ki n fi ohun ti ẹ kò mọ ninu ohun ti O fi mọ mi ni ọjọ oni mi yii mọ yin: Ẹtọ ni gbogbo ohun ti mo fi ta ẹru Mi kan lọrẹ, dajudaju Emi si da awọn ẹru Mi nigba ti gbogbo wọn jẹ ẹni ti awọn orike rẹ mọ kuro ninu awọn ẹsẹ, ati pe awọn esu wa ba wọn, n ni wọn ba da wọn kuro nidi ẹsin wọn, wọn si se ohun ti Mo se ni ẹtọ fun wọn leewọ, wọn si pa wọn lasẹ ki wọn o maa se ẹbọ si Mi pẹlu ohun ti N kò sọ awijare kan kalẹ nipa rẹ ». [Ahmad ati Muslim ni wọn gbe e jade].

3- Ipanupọ awọn eniyan:

Ẹnu awọn eniyan ko -tẹlẹtẹlẹ ati nisinyi- pe aye yii ni Ẹlẹda kan, Oun si ni Ọlọhun, Oluwa gbogbo ẹda, ati pe dajudaju Oun ni Ẹlẹda awọn sanma ati ile, kò si orogun

kan fun Un ninu dida ẹda Rẹ, gege bi kò ti se ni orogun
kan ninu akoso Rẹ -mimọ ni fun Un-.

A kò si ri i gba wa lati ọdọ ijọ kan ninu awọn ijọ ti
o ti rekoja pe wọn ni adisọkan pe awọn ọlọhun awọn pẹlu
Ọlọhun Ọba ninu sisẹda awọn sanma ati ilẹ, bẹẹ kọ, nse
ni wọn ni adisọkan pe Ọlọhun ni Ẹlẹda wọn, Oun si ni
Ẹlẹda awọn ọlọhun wọn, nitori naa kò si ẹlẹda kan tabi
olurọnilọrọ kan ti o yato si I, ati pe ọwọ Rẹ ni anfaani ati
inira wa -mimọ ni fun Un-. Ọlọhun t'O ga sọ l'Eni ti N
fun'ni niro nipa gbigba ti awọn ọṣẹbọ gba jije oluwa Rẹ,
pe:

[63-61 :

« Ati pe dajudaju ti iwọ ba bi wọn leere pe: Ta l'o
da awọn sanma ati ilẹ, ti o si tẹ oorun ati osupa ni ori ba
[fun yin]? Dajudaju wọn o sọ pe: Ọlọhun ni I; nje ibo ni
wọn n seri lẹ?. Ọlọhun A maa gba ọrọ -arziki- laye fun
eni ti O ba wu U ninu awọn ẹru Rẹ, A si maa diwọn rẹ
fun un, dajudaju Olumọ ni Ọlọhun nipa gbogbo nnkan.
Dajudaju ti iwọ ba tun bi wọn leere pe: Ta ni n sọ ojo
kalẹ lati sanma ti n fi n sọ ilẹ ji leyin kiku rẹ? Dajudaju
wọn o sọ pe: Ọlọhun ni I. Ọpẹ ni fun Ọlọhun, bẹẹ kọ,
opọlọpọ wọn ni kò ni laakaye » [Suuratul Ankabuut: 61-

63].

Ọba ti ẹyin Rẹ gbọn-un-gbọn Naa, tun sọ pe:

﴿

[9 : ﴿

« Ati pe dajudaju ti o ba bi wọn leere pe: Ta l’o da awọn sanma ati ilẹ? Dajudaju wọn o sọ pe: Ọba Alagbara, Ọba Oni-imọ, l’O da wọn » [Suuratuz-Zukhruf: 9].

4- Ohun ti o pa dandan fun laakaye lati gba:

Kò si aniani kan fun awọn laakaye lati gba pe dajudaju aye yii ni ẹlẹda kan ti o tobi, nitori pe laakaye ri pe ohun ti a da ti n si n bẹ leyin aisi tẹlẹ ni aye, ohun kọ l’o si mu ara rẹ maa bẹ, bẹẹ ni dandan ni ki gbogbo ohun ti n bẹ leyin aisi o ni ẹni ti o mu un maa bẹ.

Ati pe eniyan mọ daju pe awọn isoro ati adanwo yoo maa selẹ si oun, nigba ti eniyan kò ba si ni agbara lati ti i kuro, dajudaju yoo da oju ọkan rẹ kọ sanma, yoo si maa ke gbajare lọ si ọdọ Oluwa rẹ, lati sipaya idaamu rẹ, ki O si mu ibanujẹ rẹ kuro, koda ki o se pe abọrisa ti o si n kọ bibẹ Oluwa rẹ ni awọn ọjọ rẹ yoku ni i; nnkan tulaasi ti kò see ti danu ni eleyii, ati pe dandan ni gbigba a, bẹẹ tilẹ kọ, dajudaju ti adanwo ba se ẹranko gan-an alara a maa gbe ori rẹ soke, yoo si fẹ oju rẹ si sanma. Dajudaju Ọlọhun si ti fun’ni niro nipa eniyan pe ti inira ba se e, a maa yara lọ si ọdọ Oluwa rẹ, ti yoo si maa tọrọ lọdọ Rẹ pe ki O mu inira oun kuro; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

»

[8 :] ¶

« Ati pe nigba ti inira kan ba fi ọwọ kan eniyan, yoo ke pe Oluwa rẹ ni ẹni ti o sẹri si ọdọ Rẹ, lẹyin naa nigba ti O ba se idẹkun fun un lati ọdọ Rẹ, yoo gbagbe ohun ti n pe tẹlẹ, yoo si wa awọn orogun fun Ọlọhun » [Suuratuz-Zumar: 8]. Ọlọhun t’O ga tun sọ l’Eni ti N fun’ni niro nipa ipo awọn ọsẹbọ pe:

»

[23-22 :] ¶

« Oun ni Ẹni ti N mu yin rin lori ilẹ ati ni ori okun, titi igba ti ẹyin ba n bẹ ninu ọkọ oju-omi, ti o si n gbe wọn sare pẹlu atẹgun ti o dara, ti wọn si n dunnu si i, n ni atẹgun iji ba wa ba ọkọ naa, igbi odo naa si yi wọn ka, wọn si ro pe a ti yi wọn ka, wọn o maa ke pe Ọlọhun, l’eni ti n se afomọ ẹsin fun Un pe: Dajudaju ti O ba la wa ninu eleyii, dajudaju a o maa bẹ ninu awọn oludupẹ. Sugbọn lẹyin ti O la wọn tan, nigba naa ni wọn o maa se afojudi ni ori ilẹ lai jẹ pẹlu ododo. Ẹyin eniyan, dajudaju ori ara yin ni ẹ n wu iwa afojudi yin fun, igbadun igbesi-aye [diẹ ni i], lẹyin naa ọdọ Wa ni ipadasi yin, A o si fun yin niro nipa ohun ti ẹ se nise » [Suuratu Yuunus: 22-23].

Qba ti O ga ni Olusoro, tun so pe:

] «

.[32 :

« Ati pe nigba ti igbi [omi] ba bo won gege bi iji, won o maa ke pe Oluhun, l'eni ti n se afomo esin naa fun Un, nigba ti O ba si ko wo la si ori ile, awon oluse-dogba yoo be ni nu won, ati pe enikan ki i tako awon aayah Wa afi gbogbo oni-jamba, alaigbagbo » [Suuratu Luqmaan: 32].

Oluhun ti O mu ile-aye yii maa be nigba ti ko je nnkan kan, ti O si da eniyan si ori eyi ti o dara ju ninu didogba, ti O si fun ijosi fun Un ati igbafa fun Un ni agbara ninu adamo re; ti awon laakaye si gba fun jije oluwa Re, ati jije oluhun ti a josi fun Re, ti enu awon ijo si ko lori gbigba fun jije oluwa Re, ko si aniani pe o gbodo je okan soso ninu jije oluwa, ati jije oluhun ti a josi fun, ati pe gege bi ko ti si orogun kan fun Un ninu dida eda, ni ko ti se ni orogun kan ninu jije oluhun ti a josi fun. Be ni awon eri-oro po lori eleyi.

Ninu awon eri ailorogun Oluhun ninu jije oluhun ni pe:-

1- Ko si oluhun kan ninu aye yii yatso si Oluhun, Qba kan soso, Oun ni Eleda, Oluroniolo, enikan ko si le fa oore wa, ko si le ti inira danu yatso si I, iba wa se pe oluhun miran wa ni aye yii ni, oun naa i ba ni ise, iseda,

ati aṣẹ, ati pe ẹnikan ninu awọn mejeeji kò ni i gba pe ki ọlọhun míràn o ba oun se orogun; bẹẹ ni dandan ni ki ọkan ninu wọn o bori ekeji, ki o si sẹgun rẹ, ẹni ti a bori kò si le jẹ Ọlọhun rara, ati pe ẹni ti o bori ni Ọlọhun Otító, ti ọlọhun kan kò le e jẹ orogun fun Un ninu jije ọba ti a jọsin fun, gege bi ọlọhun kan kò ti baa se orogun ninu jije oluwa. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

] «

.[91 :

« Ọlọhun kò mu ẹnikan ni ọmọ, ati pe kò si ọlọhun kan pẹlu Rẹ, ti o ba jẹ bẹẹ ni i, ọlọhun kọọkan o ba ti mu ẹda rẹ lọ, apa kan wọn o ba si ti bori ekeji. Mímọ Ọlọhun ju ohun ti wọn n royin lọ » [Suuratul Mu'uminuun: 91].

2- Ẹnikan kò ni ẹtọ si ijọsin yatọ si Ọlọhun, Ẹni ti O ni ikapa awọn sanma ati ilẹ, nitori pe eniyan a maa wa atisunmọ Ọlọhun ti yoo maa fa anfaani wa fun un, ti yoo si maa ti inira danu kuro ni ọdọ rẹ, ti yoo si maa seri aburu ati adanwo kuro ni ọdọ rẹ, bẹẹ ni ẹnikan kò le e se awọn nnkan wọnyi yatọ si Ẹni ti O ni ikapa awọn sanma ati ilẹ ati ohun ti n bẹ laarin mejeeji, ati pe ti o ba jẹ pe awọn ọlọhun kan n bẹ pẹlu Rẹ ni, bii awọn ọṣẹbọ ti se n sọ, dajudaju nse ni awọn ẹrusin Ọlọhun o ba mu ọna ti yoo mu wọn lọ sibi ijọsin fun Ọlọhun, Ọba Ododo pọ, nitori pe gbogbo awọn ohun ti wọn n sin leyin Ọlọhun wọnyi kò jọsin fun nnkan kan t'ọ yatọ si Ọlọhun, wọn si

n wa atisunmọ QN, nitori naa ohun ti o tọ ju fun ẹni ti o fẹ lati sunmọ Ẹni ti anfaani ati inira wa lọwọ Rẹ ni pe ki o maa jọsin fun Qba Otito, Ẹni ti awọn ti wọn wa ninu sanma ati ori ile -titi ti o fi dori awọn ọlọhun ti wọn n sin lẹyin ọlọhun yii- n jọsin fun. Ọlọhun, Qba t'O ga, sọ pe:

[42 :]

« Sọ pe: Ti o ba se pe awọn ọlọhun kan n bẹ pẹlu Rẹ ni, gẹgẹ bi wọn ti n wi, nigba naa wọn o ba ti wa oju-ona kan lọ si ọdọ Qba Alaga-ọla » [Suuratul Israa': 42]. Ki ẹni ti n fẹ ododo o si ka ọrọ Ọlọhun t'O ga, t'o ni:

[23 22 :]

« Sọ pe: E pe awọn ti ẹ n pe [ni awọn ọlọhun] lẹyin Ọlọhun Qba; wọn kò ni odiwọn ọmọ-inaagun kan [loore tabi aburu] ninu awọn sanma, bẹẹ ni wọn kò ni in nile, ati pe wọn kò ni ipin kankan ninu mejeeji, bẹẹ ni kò si oluranlọwọ kan fun Ọlọhun ninu wọn rara. Ati pe ipẹ sise kò ni i sanfaani lọdọ Rẹ afi ti ẹni t'O ba yonda fun ... » [Suuratu Saba'i: 22-23]. Nitori naa awọn aayah wọnyi a maa ja rirọ ọkan mọ ẹlomiran ti o yatọ si Ọlọhun pẹlu nnkan mọrin kan ti o lọ bayii:-

Alakọkọ ni pe: Awọn [ti wọn fi se] orogun [fun Ọlọhun] wọnyi kò ni odiwọn ọmọ-inaagun kan pẹlu Ọlọhun, bẹẹ ni ẹni ti kò ni odiwọn ọmọ-inaagun kan kò le

e se'ni lanfaani, kò si le e ni'ni lara, ati pe kò lẹtọ si ki o jẹ ọlọhun, tabi orogun fun Ọlọhun, Ọlọhun si ni Ẹni ti O ni wọn, ti O si n dari wọn ni Oun nikan.

Ẹlẹkẹji ni pe: Dajudaju wọn kò ni nnkan kan ninu awọn sanma ati ilẹ, ati pe wọn kò ni odiwọn ọmọ-inaagun kan ni ohun ajọni kan ninu mejeeji.

Ẹlẹkẹta ni pe: Ọlọhun kò ni oluranlọwọ kan ninu awọn ẹda Rẹ, ati pe Oun ni N se iranlọwọ fun wọn lori ohun ti yoo se wọn lanfaani, Oun ni N si N ti ohun ti yoo ni wọn lara danu, nitori pipe ti rirọrọ Rẹ kuro lẹdọ wọn pe, ati bukaata wọn si I.

Ẹlẹkẹrin ni pe: Dajudaju awọn [ti wọn fi se] orogun [fun Ọlọhun] wọnyi, wọn kò ni ikapa lati sipe ni ọdọ Ọlọhun fun awọn ọmọleyin wọn, a kò si ni i yonda fun wọn lati se bẹ; ati pe Ọlọhun -mimọ ni fun Un- kò tilẹ ni I yonda fun ẹnikan lati sipe yatọ si awọn ẹni-Rẹ; bẹ ni awọn ẹni-Rẹ kò ni i sipe fun ẹnikan yatọ si ẹni ti Ọlọhun ba yonu si ọrọ rẹ, ati isẹ rẹ, ati adisọkan rẹ.

3- Wiwa lori eto gbogbo ọrọ ile-aye, ati didọgba ọrọ rẹ jẹ ẹri ti n tọka ju pe oludari rẹ Ọlọhun kan soso ni I, ati pe Oluwa kan soso ni I, ti kò si ọba kan ti o tọ lati fi ododo jọsin fun yatọ si I, bẹ ni kò si oluwa kan lẹyin Rẹ. Nitori naa gege bi kò ti see se pe ki Ẹlẹda meji o bẹ fun aye yii, bẹ naa ni kò ti see se pe ki Ọlọhun meji o bẹ; Ọlọhun t'O ga sọ pe:

.[22 :] ¶ ¶

« Iba se pe awọn ọlọhun miiran n bẹ ninu awọn mejeeji [sanma ati ilẹ] yatọ si Ọlọhun Ọba ni, dajudaju mejeeji ni ko ba bajẹ » [Suuratul-Anbiyaa’: 22]. Iba se pe ọlọhun miiran ti o yatọ si Ọlọhun wa ni sanma ati ilẹ ni, dajudaju mejeeji ni o ba bajẹ. Idi bibajẹ rẹ si ni pe: Dajudaju ti o ba se pe ọlọhun miiran n bẹ pẹlu Ọlọhun ni, ki ba pa dandan pe ki onikaluku ninu awọn mejeeji o jẹ alagbara lati se ohun ti o fẹ, bi o ba ti fẹ, ati lati se idari, tori naa aawọ, ati iyapa-enu yoo sẹlẹ ti o ba ri bayii, ati pe ibajẹ yoo titori rẹ sẹlẹ. Ti kò ba si see se pe ki o jẹ pe ẹmi meji ti o dọgba ni n dari ara, ati pe dajudaju ti o ba jẹ bẹẹ, yoo bajẹ, yoo si parun, ti eleyii ba jẹ ohun ti kò see se, nje bawo ni a ti se wa lero pe eleyii le see se ni ara aye ti o se pe oun l’o tobi ju?.

4- Kiko ẹnu awọn anabi ati awọn ojise lori eleyii: Ẹnu awọn ijo ko lori pe dajudaju awọn anabi ati awọn ojise ni wọn pe ju ni laakaye ninu awọn eniyan, awọn si ni wọn mọ ju ni ẹmi, awọn si ni wọn lọla ju ni iwa, ati pe awọn ni wọn pọ ju ni isiti fun awọn ẹni ti wọn n dari, bẹ ni awọn ni wọn ni mimọ ju ninu awọn eniyan nipa ohun ti Ọlọhun gba lero, awọn si ni wọn mọna ju ninu wọn lo si oju-ona ti o se deede, ati ona ti o to, nitori pe wọn n gba isẹ lati ọdọ Ọlọhun, wọn si n jẹ ẹ fun awọn eniyan, ati pe ẹnu gbogbo awọn anabi ati awọn ojise ko, bẹrẹ lati ori ẹni-akọkọ wọn Aadama “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, titi ti o fi de ori opin wọn, Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati

ola Ọlọhun o maa ba a”, lori pipe awọn ijo wọn lo sidi nini igbagbo-ododo si Ọlọhun, ati pipa ijosin fun ohun ti o yatọ si I ti, ati pe dajudaju Oun ni Ọlọhun, Ọba Otito. Ọlọhun t’O ga sọ pe:

»
[25 :] «

« Ati pe Awa kò ran ojise kan [nise] siwaju re afi ki A ranse si i pe dajudaju kò si oba kan ti o to lati josin fun lododo yatọ si Emi, nitori naa e maa sin Mi » [Suuratul-Anbiyaa’: 25]. Oba ti eyin re gbọn-un-gbọn, tun sọ nipa Anabi Nuuhu, “ki ola Ọlọhun o maa ba a”, pe o sọ fun awọn ijo re pe:

»
[26 :

« Pe e kò gbodo sin [nnkan kan] yatọ si Ọlọhun, dajudaju emi n beru iya ojo kan ti o je eleta-elero fun yin » [Suuratu Huud: 26]. Ọlọhun -mimo ni fun Un- tun sọ nipa opin wọn, Anabi Muhammad, “ki ike ati ola Ọlọhun o maa ba a”, pe o sọ fun awọn ijo re pe:

»
[108 :

« Sọ pe: Dajudaju ohun ti a fi ranse si mi ni pe Ọlọhun yin Ọlọhun kan soso ni I; nje eyin o yoo wa juwo-juse sile [fun Un bi]? » [Suuratul Anbiyaa’: 108]. Ọlọhun ti O da aye nigba ti kò je nnkan kan yii, ti O si da ni ona ti kò ni afijo, ti O si da eniyan lori didogba

ti o dara ju, ti O si se aponle re, ti O si fun gbigba jije oluwa Re, ati jije o ba ti a josin fun Re, ni agbara ninu adamo re, ti O si se okan re ni ohun ti ko ni i bale afi ti o ba gbafa fun Un, ti o si n gba oju-ona Re, O si se ni oranyan lori emi re pe ko ma bale afi ti o ba ni ifayabale si Olupileseda re, ti o si pade pelu Eleda re, ati pe ko si ipade kan fun un afi gba ona Re ti o to, eyi ti awon ojise alaponle jise re, O si ta a lore laakaye kan ti o se pe oro re ko le e dara, ko si le e se ise re ni ona ti o pe ju afi ti o ba gba Olohon -mimo ni fun Un- gbọ lododo.

Nitori naa nigba ti adamo naa ba ti duro sinsin, ti okan naa si bale, ti emi naa si bale, ti laakaye naa si gbagbo, oriire, aabo, ati ibale-okan yoo sele si i ni ile-aye ati ni ile igbeyin. Sugbon ti eniyan ba ko eleyii, yoo semi ni eni ti o pin yeleyle, ti o si tuka, ti o nu sinu awon afonufoji ile-aye, yoo si pinra re laarin awon olohon re, ti ko si ni i mo eni ti yoo mu un ri anfaani, ta ni yoo si ti inira danu fun un, ati pe nitori ki igbagbo-ododo o le baa jokoo sinu okan, ki aburu aigbagbo o si le baa han, ni Olohon se fi apejuwe kan lele lori eleyii -nitori pe apejuwe n be ninu ohun ti i maa sun itumo mo opolo- o fi okunrin ti oro re ti pin yeleyle laarin ogororo awon olohon we okunrin kan ti n sin Oluwa re ni Oun nikan ninu re, O si so pe:

:]

.[29

« Oluwa fi apejuwe ọkunrin [ẹru] kan lele, ti o je aṣoni fun awon onifanfa [ti won ni iwo ti o dogba lori ẹru yii] ati ọkunrin [ẹru] kan ti da gedegbe je ti ọkunrin kan. Nje awon [ẹru] mejeeji wa le dogba ni apejuwe bi? Ope ni fun Ọlọhun; beẹ ko, opolopo won ni ko mo » [Suuratuz-Zumar: 29]. Ọlọhun N fi apejuwe lele nipa ẹru oluse Ọlọhun ni okan soso [ninu ijosin] ati ẹru osebo pelu ẹru kan ti o je aṣoni fun awon ti iwo won lori re dogba, ti apa kan won n ba ekeji ja lori re, ti o si je ohun ti a pin laarin won, ti o si je pe onikaluku won ni n dari re, onikaluku won l'o si n fun un ni ise se, ti o wa je eni ti n paragadi laarin won, ti ko fi ese rinle si ori ilana kan, ti ko si fi ese rinle si oju-ona kan, ti ko si agbara fun un lati mu awon ifeenu won ti o tako ara won, ti o si kolu ara won, ti o si tapa sira won, eyi ti o se pe o n ya adojuko re ati agbara se! Ati ẹru kan ti o se pe oga kan l'o ni in, ti o si mo ohun ti n fe lodu re, ti o si fi pa a lase ni amodaju; nitori naa ti o je eni ti n sinmi, ti ese re rinle lori ilana kan ti o je kedere, awon mejeeji ko le e dogba, eleyi n be labẹ oga kan, n si n gbadun pelu isinmi idurosinsin ati imo ati amodajo, ekeji si wa ni abẹ awon oga olusefanfa, tori naa oun je eni ti iya n je, ti ẹru n ba, ko si le e be lori ipo kan, ati pe ko le e te enikan ninu won lorun, depo pe yoo le te gbogbo won lorun.

Leyin ti mo ti se alaye awon eri ti n toka si bibe

Ọlọhun, ati jije oluwa Re, ati jije ọba ti a jọsin fun Re, o
dara pe ki a mọ nipa dida ti O da aye, ati eniyan, ki a si
wadi Hikmah -ogbọn- ti o wa ninu eleyii.

SISE ẸDA AYE

Ọlọhun -mimọ ati giga ni fun Un- l'O da aye yii pẹlu awọn sanma rẹ ati ilẹ rẹ, ati awọn irawọ rẹ ati awọn oju-ona irawọ rẹ, ati awọn okun rẹ ati awọn igi rẹ, ati gbogbo awọn ẹranko rẹ, nigba ti kò ti jẹ nnkan kan ri. Ọlọhun t'O ga sọ pe:

[12-9 :]

« Sọ pe: Njẹ ni otitọ ni ẹyin n se aigbagbọ si Ẹni ti O da ilẹ ni ọjọ meji, ẹyin si n wa orogun fun Un? Eleyii mọ ni Oluwa gbogbo aye. Ati pe O da awọn oke nlanla si ori rẹ, O si fi ibukun si i, O si pebubu awọn ounjẹ rẹ sibe ni awọn ọjọ mẹrin ni dọgba-n-dọgba fun awọn ti n beere. Leyin naa ni O gbero [lati da] sanma nigba ti o wa ni eefin, O si sọ fun oun ati ilẹ pe: Ẹ wa, bi ẹ fẹ, bi ẹ kọ, awọn mejeeji si sọ pe: Awa wa, ni ẹni ti o finufẹdọ tele ase. Nitori naa o pari wọn si sanma meje ni ọjọ meji, O si fi isẹ sanma kọọkan ranse si i. Ati pe Awa fi awọn atupa se sanma ile-aye ni ọsọ, ati ki o maa jẹ aabo, eleyii jẹ eto Ọba Alagbara, Oni-mimọ » [Suuratu Fusilat: 9-12].

Ọba ti ẹyin Rẹ gbọn-un-gbọn, tun sọ pe:

[32 30] ﴿

« Njẹ awọn ẹnì tí wọ́n se aigbagbọ kò wà rí ń pé dajudaju awọn sanma ati ilẹ̀, mejeeji jẹ́ ohun tí ọ papọ̀, sugbọ́n Awa yá wọ́n sí ọ̀tọ̀ọ̀tọ̀. A sí dà gbogbo nnkan alaaye lati ara omi, njẹ́ wọ́n ọ yoo wá gbagbọ́ bí? Ati pé A se awọn oke nlanla sí ọ̀rì ilẹ̀ kí ọ má báa mọ́ wọ́n, A sí tun se oju-ona tí ọ fẹ́ sinu rẹ́, kí wọ́n ọ le máa mọ́na. Bẹ́ẹ̀ ní A se sanma ní àjà tí a ń sọ, sibẹ́sibẹ́ awọn ń sẹ́rì kuro níbi awọn ami rẹ́ » [Suuratul-Anbiyaa': 30-32].

Ọlọ́hun dà aye yìí nitori awọn Hikmah -ogbọ́n- tí ọ tobi, tí ọ tobi táyọ́ isiro, ati pé ogbọ́n nla kan ati awọn ami tí ọ yá'ń lẹ́nu wá ní ara gbogbo ipin kọ́ọ́kan nínu rẹ́, tí ọ bá sí se akiyesi ami kan nínu rẹ́, ọ rí nnkan iyalẹ́nu kan nínu rẹ́. Nitori náà wo awọn ohun iyalẹ́nu ẹ́dà Ọlọ́hun nínu awọn irugbin, eyi tí ọ se pé ewe kan, tabi itakun kan, tabi eso kan nínu rẹ́ fẹ́rẹ́ le má saláí ní awọn anfaani kan tí ọ se pé rirọ́kirika rẹ́ ati awọn alaye rẹ́ yoo máa kó agara bá ọpọ́lọ́ awọn eniyan. Wo ibi tí omi ń gba ní ara awọn itakun tẹ́ẹ́rẹ́ kekere tí ọ lẹ́ yìí, eyi tí ọ se pé oju fẹ́rẹ́ má le rí ń, ań lẹ́yín títẹ́ oju mọ́ ọ́n, báwo ní ọ tí se ní agbara lati fá omi lati isalẹ́ wá sí oke? Lẹ́yín náà tí yoo sí máa lọ nínu awọn ọ́nà yìí ní odiwọ́n bí ọ tí se gba a, ati bí ọ tí fẹ́, lẹ́yín náà tí yoo pín, tí yoo sí pẹ́ka, tí yoo sí bẹ́rẹ́ sí ní ń wẹ́

debi ti oju kò ti ni i to o mọ, lẹyin naa se akiyesi kikojo
 oyun igi, ati isipopada rẹ lati ipo kan lẹ si omiran, gege bi
 yiyipada awọn ipo ọmọ poloro ti o pamọ si oju, laarin ki
 o ri i ni apola kan ti o wa ni ihoho, ti kò si ẹwu lara rẹ, n
 ni Oluwa Ẹlẹda rẹ yoo ba wọ ọ lẹwu kan ti o dara ju lati
 ara ewe, lẹyin naa ni O mu oyun rẹ jade ni ara rẹ ni ohun
 ti o lẹ ti o si kere, lẹyin ti O ti yọ ewe rẹ, ki o maa jẹ isọ
 fun un, ati ẹwu fun eso ti o lẹ naa; ki o maa fi i bora nibi
 ooru, otutu, ati awọn ohun ti i maa n ba eso jẹ, lẹyin naa
 ni O N fi ọrọ eso naa ati ounjẹ rẹ ranse si i ninu awọn
 itakun ati ọna omi yii, yoo si maa fi se ounjẹ, gege bi
 ọmọ oponlo ti se maa n fi oyan iya rẹ se ounjẹ, lẹyin naa
 ni O toju rẹ, O si mu un dagba, o pe, o si pọn daadaa, n ni
 ere-oko naa ba jade lati ara odi apola naa ni ohun ti o
 dun.

Bi iwọ ba si wo ilẹ, ati bi a ti da a, o ri i wi pe o n
 bẹ ninu awọn ami ti o tobi ju ti Olupileṣẹda rẹ, ati
 Oludaseṣda rẹ ni ọna ti kò ni afijọ, Ọlọhun -mimọ ni fun
 Un- da ilẹ naa ni itẹ ati ni perese, O si tẹ ẹ lori ba fun
 awọn ẹru Rẹ, ati pe O fi awọn ọrọ -arziki- wọn ati awọn
 ounjẹ wọn ati awọn ohun isẹmi wọn sinu rẹ, ati pe O se
 awọn ọna sinu rẹ nitori ki wọn o le maa lẹ maa bọ ninu
 rẹ, fun awọn bukaata wọn ati awọn igbese wọn, ati pe O
 fi idi rẹ mulẹ pẹlu awọn oke nlanla, O si se wọn ni awọn
 eekan ti n sọ ọ, nitori ki o ma baa mi, bẹẹ O fẹ awọn
 egbeegbe rẹ, O si se e ni rogodo, O tẹ ẹ, O se e ni perese,

O si se e ni afaanimọra fun awọn alaaye pẹlu kiko wọn si oke rẹ, afaanimọra bakan naa fun awọn oku nipa kiko wọn si inu rẹ nigba ti wọn ba ku, nitori naa ibugbe ni oke rẹ je fun awọn alaaye, bẹẹ ni ibugbe awọn oku ni inu rẹ. Lẹyin naa wo awowo ti n yi pẹlu oorun rẹ ati osupa rẹ ati awọn irawọ rẹ ati apapọ awọn irawọ rẹ ti o duro yii, ati bi o ti se n yipo ile-aye yii ni yiyopo gbogbo igba lori ito lẹsẹsẹ ati eto yii titi di ipari opin aye, ati ohun ti n bẹ ninu wiwepọ eleyii ninu yiyatọ oru ati ọsan ati awọn igba inu ọdun, oorun ati otutu. Ati ohun ti n bẹ ninu eleyii ninu awọn anfaani fun ohun ti o wa lori ilẹ ninu ọlọkan-ọ-ọjọkan ẹranko ati awọn irugbin.

Lẹyin naa woye si dida sanma, ki o si tun wo o ni igba kan lẹyin omiran, o ri i pe o wa ninu awọn arisami ti o ga ju, nipa giga rẹ, ati fifẹ rẹ, ati iduro-sinsin rẹ, nigba ti o se pe kò si opo ni abẹ rẹ, ti kò si si agbekọ kan ni oke rẹ, bẹẹ kọ, nse ni a gbe e duro pẹlu agbara Ọlọhun ti O di awọn sanma ati ilẹ mu nibi yiyẹ.

Ati pe ti irẹ ba wo aye yii ati akojopọ awọn apa kan rẹ, ati tito eto rẹ lori eyi ti o dara ju ninu eto -ti n tọka si pipe agbara Ẹlẹda rẹ, ati pipe imọ Rẹ, ati pipe Hikmah -ogbon- Rẹ, ati pipe aanu Rẹ- o ri wi pe o dabi ile ti a kọ, ti a si pese gbogbo ohun elo rẹ, ati awọn ohun anfaani rẹ, ati gbogbo ohun ti a maa n bukaata sinu rẹ, tori naa sanma ni aja rẹ ti a gbega lori rẹ, ati pe ilẹ ni ibusun ati itẹ ati ẹni ti o rinlẹ-sinsin fun ẹni ti n gbe ori rẹ, bẹẹ ni

oorun ati osupa jẹ imọlẹ meji ti n mọlẹ ninu rẹ; ati pe awọn irawọ ni awọn atupa rẹ ati ọsọ rẹ, ti n fi ọna mọ oni-irin-ajo ninu awọn oju-ọna ile-aye yii, bẹẹ ni awọn okuta olowo-iyebiye ati awọn ohun alumaani ilẹ jẹ ohun ti a ko pamọ sinu rẹ, gẹgẹ bi ohun agbepamọ ti o ti setan fun lilo, gbogbo onikaluku ninu rẹ wa fun ohun ti o wulo fun, ati pe ọlọkan-ọ-jọkan awọn eso ti o ti setan fun ohun ti a maa n lo o fun l'ọ wa nibẹ, bẹẹ ni orisirisi awọn ẹranko ti a sẹri wọn sidi awọn ohun anfaani wọn, ninu wọn ni gigun, ninu wọn si ni fifun wara, ninu wọn si ni jije, ninu wọn tun ni wiwọ ni ẹwu, ninu wọn si ni sise ode, O si se eniyan gẹgẹ bi ọba ti a fi wọn le e lẹwọ, oludari wọn pẹlu isẹ rẹ ati aṣẹ.

Ati pe iba se pe iwọ se akiyesi aye yii lapapọ, tabi apa kan ninu awọn ipin rẹ, dajudaju o ba ri iyalenu ninu rẹ, ati pe ti o ba wo o finnifinni ni paapaa wiwo finnifinni, ti o si se dọgba lori ara rẹ, ti o si bọ lẹwọ imunisin ifẹnu ati awokose-kawokose, dajudaju o mọ amọdaju ni amọdaju ti o pe, pe ohun ti a da ni aye yii, Ọba Ọlọgbọn, Alagbara, Olumọ ni O da a, O si pebubu rẹ ni ipebubu ti o dara ju, O si to eto rẹ ni eto ti o dara ju, ati pe kò le e see se pe ki Eleda Naa o pe meji rara, bẹẹ kọ, Ọkan soso ni Ọlọhun, kò si ọba kan ti o tọ lati fi ododo sin yatọ si I, ati pe iba se pe ọlọhun kan ti o yatọ si Ọlọhun Ọba ba n bẹ ni sanma tabi ilẹ ni, dajudaju ọrọ mejeeji ni o ba ti bajẹ, bẹẹ ni eto rẹ o ba daru, awọn

anfaani rẹ o ba si duro sin.

Sugbọn ti o ba kọ lati gba nnkan kan yatọ si ki o maa fi ẹda ti si ọdọ ẹni ti o yatọ si Ẹlẹda rẹ, nje ki ni o fẹ sọ nipa ẹrọ kan ti a fi n fa omi lodo ti o se pe a se ẹrọ rẹ daadaa, ti a si pe tito rẹ, ti a si pebubu awọn eroja rẹ ni ipebubu ti o dara ju ti o si dopin ju, ni ọna ti o se pe ẹni ti n wo o kò le e ri alebu kan ninu ohun ti a fi se e, tabi lara aworan rẹ, ti a si gbe e si inu ọgba nla kan ti gbogbo onirunruu eso wa ninu rẹ, ti n fun un ni ohun ti o fẹ ninu omi mu, ti o si se pe ẹni ti n toju ọgba naa wa ninu rẹ, ti n pa awọn eteeti rẹ pọ, ti n si n se amojuto ati ayẹwo rẹ, ti i si n se gbogbo ohun ti o jẹ anfaani rẹ daadaa, ti nnkan kan kò si daru ninu rẹ, bẹẹ ni awọn eso rẹ kò bajẹ, lẹyin naa nigba ti o ba di asiko ikore-oko yoo wa pin iye rẹ lori gbogbo ohun ti o jade ni odiwọn bukaata wọn ati ti awọn ohun ti o pa dandan pe ki a se fun wọn, yoo se ohun ti o tọ fun orisi kọọkan; ti yoo si maa pin in lọ bayii ni gbogbo igba.

Nje o wa ro pe asan ni o mu ki eleyii o sẹlẹ bẹẹ, lai kò si ẹlẹda kan, lai kò si si olusẹsa kan, lai kò si si oluto-eto kan bi? Bẹẹ kọ, nje nse ni asan mu ẹrọ ifami naa ati ọgba naa maa bẹ bi, se asan l'o mu ki gbogbo eleyii o maa bẹ lai kò si ẹni ti o sisẹ kan, lai kò si si oluto-eto kan, nje o wa mọ ohun ti ọpọlọ rẹ yoo sọ fun ọ ti o ba jẹ bẹẹ? Ati pe ki ni esi ti yoo fun ọ? Ati pe ki ni yoo dari rẹ lọ sidi rẹ??.

Hikmah -ogbon- ti o wa ninu dida aye:

Lẹyin ipaara ati iwoye si sisẹda aye yii, o dara pe ki a wi apa kan ninu awon Hikmah -ogbon- ti o se pe nitori re ni Olọhun se da awon ẹda nla yii, ati awon ami iyanu yii; ninu eleyi ni:

1- Tite ẹ lori ba fun eniyan: Nigba ti Olọhun se idajo atifi arole kan ti yoo maa josin fun Un si ori ile yii, ti yoo si maa gbe ori ile yii, O da gbogbo nnkan yii nitori re, ki isemi re o le baa dogba, ati ki oro isemi re ti aye ati ti orun o le baa dara fun un. Olọhun t'O ga so pe:

[13 :]

« Ati pe O te ohun ti o wa ni sanma ati ohun ti o wa ni ile patapata lori ba fun yin » [Suuratul Jaathiyah: 13]. Oba ti eyin Re gbon-un-gbon, tun so pe:

[34-32 :]

« Olọhun ni Eni ti O sẹda awon sanma ati ile, O si N so omi kale lati ara esu-ojo, O si fi N mu awon eso jade ni ipese fun yin, O si tun te awon oko oju-omi lori ba fun yin, ki o le maa rin lori okun pelu ase Re, O si tun te awon odo sisan kekẹkẹ lori ba fun yin. O si tun te oorun ati osupa lori ba fun yin ti awon mejeeji n lo ni ona won

[laiduro], O si tẹ oru ati ọsan lori ba fun yin. O si fun yin ninu gbogbo ohun ti ẹ n tọrọ lẹwọ Rẹ; ati pe ti ẹyin yoo ba ka idera Ọlọhun, ẹ kò le ka wọn tan, dajudaju eniyan jẹ alabosi, alaimoore » [Suuratu Ibraahiim: 32-34].

2- Nitori ki awọn sanma ati ilẹ ati gbogbo ohun ti o wa ninu aye o le baa jẹ ẹlẹri lori jijẹ oluwa Ọlọhun, ki wọn o si le baa jẹ awọn ami lori jijẹ ọkan soso Rẹ: Idi ni pe ohun ti o tobi ju ninu bibẹ yii ni gbigba jijẹ oluwa Rẹ ati nini igbagbọ-ododo si jijẹ ọkan soso Rẹ, ati pe nitori pe Oun ni ohun ti o tobi ju; n l’O se gbe awọn ẹlẹri ti o tobi ju dide lori rẹ, ti O si gbe awọn ohun amusami ti o tobi dide fun un, ti O si se ẹri fun un pẹlu awọn ẹri ti o de opin ju, nitori naa Ọlọhun -mimọ ni fun Un- gbe awọn sanma ati ilẹ ati gbogbo awọn nnkan ti n bẹ dide ki wọn o le maa jẹ ẹlẹri lori eleyii; ati pe eleyii l’o mu ki wiwa:

﴿ 》

« Ati pe ninu awọn ami Rẹ ». O pọ ninu Al-Qur’aani; geḡe bi o ti wa ninu ọrọ Ọlọhun t’O ga, pe:

﴿ 》

« Ati pe ninu awọn ami Rẹ ni dida awọn sanma ati ilẹ ».

﴿ 》

« Bẹẹ ni o wa ninu awọn ami Rẹ oorun yin ni oru ati ni ọsan ».

﴿ 》

« Ninu awọn ami Rẹ si ni ki O fi manamana han

yin ni ti iḃeru ati ireti».

:] ¶

¶

. [25-22

« Ati pe o n bẹ ninu ami Rẹ diduro sanma ati ile pẹlu asẹ Rẹ » [Suuratur-Ruum: 22-25].

3- Nitori ki wọn o le baa jẹ ẹlẹri lori igbende: Nigba ti o se pe isẹmi meji ni isẹmi, isẹmi ti ile-aye ati isẹmi ti ile ikeyin, isẹmi ti ile ikeyin si ni isẹmi otitọ. Ọlọhun t’O ga sọ pe:

¶

. [64 :] ¶

« Isẹmi ile-aye yii ki i se nnkan kan miiran yatọ si awada ati ere, ati pe ile ti ikeyin ni isẹmi [ni ododo] ti o ba se pe wọn mọ » [Suuratul-Ankabuut: 64]. Nitori pe ile ẹsan ati isiro ni i, ati nitori pe bibẹ laelae ti ailopin ninu idera wa ninu rẹ fun awọn ẹni-idera, bẹẹ ni bibẹ laelae ti ailopin ninu iya wa ninu rẹ pẹlu fun awọn ẹni-iyia.

Nigba ti o wa jẹ pe eniyan kò le e de ile yii afẹ lẹyin ti o ba ku, ti a si gbe e dide lẹyin iku rẹ, n l’o mu ki gbogbo ẹni ti ajọse rẹ pẹlu Oluwa rẹ ti ja, ti adamọ rẹ si ti pada si ẹyin, ti laakaye rẹ si ti bajẹ o tako eleyii, nitori idi eleyii ni Ọlọhun se gbe awọn awijare dide, ti O si naro awọn ẹri-ọrọ; titi ti awọn ẹmi yoo fi gba igbende gbọ, ti awọn okan yoo si fi ni amọdaju si i, nitori pe dida ẹda pada fuyẹ ju dida a ni igba akọkọ lọ, bẹẹ tilẹ kọ, sisẹda awọn sanma ati ile tobi ju dida ẹda eniyan pada lọ.

Ọlọhun t’O ga sọ pe:

:]

. [27

« Ati pe Oun ni Ẹni ti N bẹrẹ ẹda dida, lẹyin naa yoo tun da a pada, ati pe eleyii l’o rọrun ju fun Un » [Suuratur-Ruum: 27]. Ọlọhun t’O ga, tun sọ pe:

:]

. [57

« Dajudaju dida awọn sanma ati ilẹ tobi ju dida awọn eniyan lọ » [Suuratu Gaafir: 57]. Ọlọhun ti ẹyin Rẹ gbọn-un-gbọn, tun sọ pe:

. [2 :]

« Ọlọhun ni Ẹni ti O gbe sanma ga lai kò si ọpo kan ti ẹ le ri, lẹyin naa O se dọgba si ori aga ọla [Rẹ] naa, O si tẹ oorun ati osupa lori ba, onikaluku wọn n rin titi di asiko kan ti a da; O si N to eto awọn ọrọ, O si N se alaye awọn aayah naa, nitori ki ẹ le baa ni amọdaju nipa pipade Oluwa yin » [Suuratur-Ra’ad: 2].

Lẹyin naa, irẹ eniyan:

Ti o ba se pe gbogbo ohun ti o wa ninu aye yii ni a tẹ lori ba nitori rẹ, ati pe ti awọn ami rẹ ati awọn asia rẹ ba si dide ni ẹlẹri ni iwaju rẹ, ti wọn n jẹri pe kò si ọba kan ti o tọ lati jọsin fun lododo afi Ọlọhun nikan soso, kò

si orogun kan fun Un, ati pe ti o ba mọ daju pe igbende re
 ati isemi re leyin iku re fuye ju sise eḁa awon sanma ati
 ile lo, ati pe iwọ yoo pade Oluwa re, yoo si se isiro ise re
 fun o, ti o ba si mọ daju pe olujosin ni gbogbo aye yii je
 fun Oluwa re, nitori pe gbogbo awon eḁa inu re ni won n
 se afomọ pelu fifi eyin fun Oluwa won. Olọhun t'O ga so
 pe:

»
 .[1 :] «

« Gbogbo ohun ti o wa ni sanma ati ohun ti o wa ni
 ile ni n se afomọ fun Olọhun, Oba ti O mọ, Alagbara,
 Olọgbon » [Suuratul-Jum'ah: 1]. Ati pe won a maa fi ori
 bale nitori titobi Re, Oba ti eyin Re gbọn-un-gbọn, so pe:

»
 .[18 :] «

« Nje iwọ kọ wa ri pe dajudaju Olọhun ni awon eni
 ti o wa ninu sanma ati awon eni ti n be lori ile ati oorun
 ati osupa ati awon irawo ati awon apata ati igi ati awon
 eranko ati opolopo ninu awon eniyan n fi ori bale fun bi?
 Beje ni opolopo ni iya je eto lori won » [Suuratul-Hajj:
 18]. Koda awon eḁa wonyi n kirun fun Oluwa won, ni
 irun ti o ba won mu; Oba ti oruko Re ga so pe:

»
 .[41 :] «

« Iwọ kọ wa ri i ni pe dajudaju Olọhun ni gbogbo

eni ti n bẹ ninu sanma ati ilẹ ati awọn ẹyẹ ti wọn tẹ awọn
iyẹ wọn n se afọmọ fun? Kaluku wọn l’o mọ ọna ikirun
fun [Ọlọhun] ati fifi ogo fun Un » [Suuratun-Nuur: 41].

Ati pe ti ara rẹ ba kere ninu eto rẹ, ni ibamu pẹlu
ebubu Ọlọhun ati eto Rẹ, tori naa ọkan, fufuu mejeeji,
edọ, ati gbogbo ara yoku ni wọn juwọ-juse silẹ fun
Oluwa wọn, ti wọn si fi didari wọn le Oluwa wọn lẹwọ...
nẹ ipinnu rẹ ti isẹsa eyi ti a fun ọ ni ẹsa se ninu rẹ laarin
pe ki o gba Oluwa rẹ gbọ, ati ki o se aigbagbọ si I, nẹ
ipinnu yii wa le jẹ ohun ti o yapa, ti o si tako irin oloore
yii ninu aye ni ayika rẹ, tabi ni ara rẹ bi?.

Dajudaju eniyan onilaakaye yoo maa gbera rẹ jinna
si ki o jẹ pe oun ni eni ti o tapa, ti o si yapa, ninu
alagbalugbu aye nla ti o fẹ yii.

SISE ẸDA ENIYAN ATI SISE APỌNLE RẸ

Ọlọhun dajọ atida ẹda kan ti o lẹto si gbigbe aye yii, nitori naa ẹda naa ni eniyan; ati pe Hikmah -ogbon- Rẹ -mimo ni fun Un- gba pe ki ohun ti yoo fi se ẹda eniyan naa o jẹ ilẹ, O si bẹrẹ si ni i se ẹda rẹ lati ara ẹrọfọ, lẹyin naa ni O wa ya aworan rẹ lori aworan ti o dara, eyi ti eniyan wa lori rẹ yii; nitori naa nigba ti o dogba ni eni ti o pe ninu aworan rẹ, O fẹ si i lara ninu ẹmi Rẹ, n l’o ba di eniyan kan ninu didogba ti o dara ju, o n gbọrọ, o si n riran, o si n yi ara pada, o si n sọrọ, n ni Oluwa rẹ ba fi i sinu ogba-idẹra -Al-janna- Rẹ, O si fi ohun ti o n bukaata lati mọ nipa rẹ mọ ọn, O si se gbogbo ohun ti o wa ninu ogba-idẹra yii ni ẹtọ fun un, O si kọ fun un [lati de idi] igi kan soso -ni adanwo ati amiwo- ati pe O fẹ lati fi ipo rẹ ati aaye rẹ han, n l’O ba pa awọn malaika lasẹ pe ki wọn o fi ori balẹ fun un, n ni gbogbo awọn malaika lapapọ ba fi ori balẹ fun un, yatọ si esu ti o kọ lati fi ori balẹ ni ti igberaga, ati orikunkun, n ni Oluwa ba binu si i, fun yiyapa si asẹ Rẹ, O si le e kuro ninu ikẹ Rẹ, nitori pe o se igberaga si i, n ni esu ba tọrọ ni ọdọ Oluwa rẹ pe ki O jẹ ki ẹmi oun o gun, ki O si lọ oun lara di ọjọ igbende, n ni Oluwa rẹ ba lọ ọ lara, O si mu ki ẹmi rẹ o gun titi di ọjọ igbende, ati pe esu se ilara Aadama, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, nigba ti a fun oun ati awọn arọmọdọmọ rẹ ni ajulọ lori rẹ, o si fi Oluwa rẹ bura pe oun yoo si gbogbo awọn ọmọ Aadama lona, ati pe oun

yoo maa wa ba wọn ni iwaju wọn, ati ni eyin wọn, ati ni apa ọtun wọn, ati ni apa osi wọn, afi awọn ẹru Ọlọhun, awọn ti a fọmọ, awọn olododo, awọn olupaya Ọlọhun, dajudaju Ọlọhun sọ wọn nibi ete esu, ati arekunda rẹ, ati pe Ọlọhun kilọ fun Aadama, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, pe ki o sọra fun ete esu, n ni esu ba se iroyiroyi fun Aadama, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, ati iyawo rẹ Hawwaa’u, ki o le baa yọ awọn mejeeji jade kuro ninu ọgba-idẹra naa, ki o si le baa fi ohun ti a gbe pamọ si wọn ninu ihoho awọn mejeeji han wọn, o si bura fun awọn mejeeji pe dajudaju emi jẹ oluse-isiti fun eyin mejeeji, ati pe dajudaju Ọlọhun kò kọ fun yin lati jẹ ninu igi yii afi ki eyin mejeeji o ma baa di malaika, tabi ki ẹ ma baa jẹ ẹni ti yoo maa bẹ laelae.

Nitori naa awọn mejeeji jẹ ninu igi ti Ọlọhun kọ fun wọn lati jẹ yii, tori naa iya-ẹsẹ ti o kọkọ jẹ wọn latari yiyapa si asẹ Ọlọhun ni pe ihoho awọn mejeeji han si wọn, n ni Oluwa wọn ba ran wọn leti nipa ikilọ Rẹ, ti O se fun wọn nipa ete esu, n ni Aadama “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, ba tọrọ aforijin lọdọ Oluwa rẹ, O si dari jin in, O si gba ironupiwada rẹ, O si sa a lẹsa, O si fi ọna mọ ọn, O si pa a lasẹ pe ki o sọ kalẹ kuro ni ọgba-idẹra ti n gbe lọ si ori ile, nigba ti o se pe oun ni ibugbe rẹ, ibẹ naa si ni ohun igbadun rẹ wa di igba kan, O si fun un niro pe lati ara rẹ ni a ti da a, ati pe ori rẹ naa ni yoo ti sẹmi, bẹẹ ni ori rẹ ni yoo ku si, ati pe lati inu rẹ ni a o ti gbe e dide.

Aadama “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” ba sọ kalẹ lọ si ilẹ, oun ati iyawo rẹ Hawwaa’u, n ni awọn arọmọdọmọ awọn mejeeji ba bẹrẹ si ni i pọ, wọn si n sin Ọlọhun ni ibamu pẹlu ohun ti O fi pa wọn lasẹ, nigba ti o se pe anabi ni Aadama “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”.

Dajudaju Ọlọhun si ti fun’ni niro iroyin yii, Ọlọhun -mimọ ni fun Un- sọ pe:

[25-11 :] ❧

« Ati pe dajudaju Awa ti da yin, lẹyin naa Awa si ya aworan yin, lẹyin naa A si sọ fun awọn malaika pe: Ẹ

fi ori balẹ fun Aadama. Wọn si fi ori balẹ, afi esu ni kò si ninu awọn ti wọn fi ori balẹ naa. Olọhun ni ki l'ọ mu ọ ma fi ori balẹ nigba ti Mo pa ọ lasẹ? O ni: Emi dara ju u lọ, lati ara ina ni O da mi, O si da oun lati ara erupe. O ni: Sọ kalẹ kuro ninu rẹ, kò tọ si ọ pe ki o maa se igberaga ninu rẹ, nitori naa jade, dajudaju iwọ n bẹ ninu awọn ẹni-yepere. Esu ni: Lọ mi lara di ọjọ ti a o gbe wọn dide. Oluwa ni: Dajudaju iwọ n bẹ ninu ẹni ti a o lọ lara. Esu ni: Fun sise ti O se mi ni ẹni-anu, dajudaju n o maa jokoo de wọn ni oju-ona Rẹ ti o tọ. Lẹyin naa dajudaju emi yoo maa wa ba wọn lati iwaju wọn, ati lati eyin wọn, ati lati ọwọ ọtun wọn, ati lati ọwọ osi wọn, O kò si ni i ri ọpọlọpọ wọn ni oluse-ope. Oluwa sọ pe: Jade kuro ninu rẹ ni ẹni-abuku ati ni ẹni ti a le jinna si ike -Olọhun-dajudaju ẹni ti o ba tele ọ ninu wọn, dajudaju Emi yoo fi yin kun ina Jahannama patapata. Ati pe iwọ Aadama, iwọ ati iyawo rẹ, ẹ maa gbe inu ọgba-idẹra naa, ki ẹ si maa je nibikibi ti o ba wu yin, sugbon ẹ kò gbọdọ sun mọ igi yii, ki ẹ ma baa di ara awọn alabosi. Esu si ko iroyiroyi ba awọn mejeeji, ki o le fi ohun ti a bo fun awọn mejeeji ninu ihoho ara wọn han wọn. Esu si sọ -fun awọn mejeeji- pe: Oluwa eyin mejeeji kò kọ igi yii fun yin bi ko se pe ki eyin o maa baa di malaika meji, tabi ki ẹ maa bẹ ninu awọn ti wọn yoo maa bẹ gberekese -nibẹ-. O si bura fun awọn mejeeji pe: Dajudaju emi je afunni-nimoran-rere fun eyin mejeeji. O si mu awọn mejeeji sina

pẹlu ẹtanjẹ. Tori naa nigba ti awọn mejeeji tọ igi naa wo, ihoho awọn mejeeji han si wọn, wọn si bẹrẹ si ni i fi -apa kan- ninu ewe ọgba-idẹra naa bo ara wọn, Oluwa awọn mejeeji si pe wọn pe: Njẹ Emi kò wa ti kọ fun yin nipa igi yii, ti Mo si sọ fun yin pe dajudaju ọta ti o han gbangbá ni esu jẹ fun ẹyin mejeeji bi?. Awọn mejeeji sọ pe: Oluwa wa, a ti se abosi fun ori ara wa, ti O kò ba si fi ori jin wa, ki O si se aanu wa, dajudaju a o bẹ ninu awọn eni ofo. Oluwa ni: Ẹyin mejeeji ẹ sọ kale, ki apa kan yin o maa jẹ ọta fun apa kan, ati pe ibugbe n bẹ fun yin ni ori ilẹ, ati igbadun titi igba diẹ. O ni: Ori rẹ ni ẹ o ti maa sẹmi, ati pe ibẹ ni ẹ o ku si, bẹẹ ni inu rẹ ni a o ti yọ yin jade » [Suuratul Aa'raaf: 11-25].

Nigba ti a ba si se akiyesi titobi dida ti Olọhun da eniyan yii, nigba ti O da a lori didogba ti o dara ju, ti O si wọ ọ ni gbogbo ẹwu aponle ninu: Lakaaye, imọ, alaye, ọrọ sisọ, apejuwe, aworan daadaa, awọ alaponle, ara ti o dogba, nini imọ pẹlu wiwa ẹri ati irori, ati nini awọn iwa alaponle ati ajulo ninu: Daadaa sise, ati igbọrọ, ati igbafa, nitori naa iyatọ melòó l'o wa laarin ipo rẹ nigba ti o wa ni omi gbọlọgbọlọ ninu apo-ibi ti a fi i pamọ sibe, ati ipo rẹ nigba ti malaika yoo maa wọle tọ ọ ninu ọgba-idẹra -Al-janna- ti o jẹ ile-n-gbe ti laelae?.

.[14 :] ❧ ❧

« Ibukun ni fun Olọhun ti O da awọn ẹda Rẹ ni ọna ti o dara ju » [Suuratul Mu'uminuun: 14].

Nitori naa ilu kekere kan ni ile-aye, ati pe eniyan ni eni ti n gbe inu re, gbogbo onikaluku ni o si ko airoju nipa re, l'eni ti n gbiyanju lori anfaani re; beere ni gbogbo nnkan ni a ti se nitori anfaani eniyan ati bukaata re, tori naa awon malaika ti a fi so o, won n so o ni aarin oru ati ni osan, awon ti a si fi so ojo ati awon irugbin n gbiyanju nipa oro re, won si n sese to o, ati pe awon awowo fi ori ba ni ohun ti o gbafa ti n si n yipo pelu ohun ti o ni anfaani re ninu; ati pe oorun ati osupa ati awon irawo ohun ti a te ni ori ba ni won, ti won si n se isiro awon asiko re ati awon akoko re, ati sese atunse awon owo ounje re, beere ni a teri oju-orun ba fun un pelu afefe re ati ategun re, ati esu-ojo re ati eye re, ati ohun ti a ko pamọ sinu re, gbogbo aye isale naa ni a si te lori ba fun un, a da a nitori anfaani re, ile ati oke re, awon okun re ati awon odo sisan re kekেকে, awon eso re ati awon irugbin re, awon eranko re, ati gbogbo ohun ti o wa ninu re; gege bi Olahun -giga ni fun Un- ti so pe:

[34-32 :]

« Olahun ni Eni ti O sẹda awon sanma ati ile, O si N so omi kale lati ara esu-ojo, O si fi N mu awon eso jade ni ipese fun yin, O si tun te awon oko oju-omi lori ba fun

yin, ki o le maa rin lori okun pẹlu aṣẹ Rẹ, O si tun tẹ awọn odo sisan kékéké lori ba fun yin. O si tun tẹ oorun ati osupa lori ba fun yin ti awọn mejeeji n lẹ ni ọna wọn [laiduro], O si tẹ oru ati ọsan lori ba fun yin. O si fun yin ninu gbogbo ohun ti ẹ n tọrọ lẹwọ Rẹ; ati pe ti eyin yoo ba ka idera Ọlọhun, ẹ kò le ka wọn tan, dajudaju eniyan jẹ alabosi alaimoore » [Suuratu Ibraahiim: 32-34]. Ati pe o n bẹ ninu pipe sise aponle rẹ pe Ọlọhun da gbogbo ohun ti n bukaata ninu isẹmi rẹ ti ile-aye, ati ohun ti n bukaata ninu awọn nnkan ti yoo gbe e de awọn ipo ti o ga ju ni ile ikeyin fun un; nitori naa O sọ awọn tira Rẹ kalẹ fun Un, O si ran awọn ojise Rẹ si i, ti wọn n se alaye ofin Sharia Ọlọhun fun un, ti wọn si n pe e lẹ sidi rẹ.

Lẹyin naa O da fun un lati ara rẹ -eyi ni pe lati ara Aadama, ki ọla Ọlọhun o maa ba a- iyawo kan ti yoo maa ri ifayabale ni ọdọ rẹ, ti yoo si maa gbọ awọn bukaata adamọ rẹ -ti ẹmi ati ti laakaye ati ti ara- ti yoo fi maa ri isinmi ati ibale-ọkan ati idurosinsin ni ọdọ rẹ, ati pe awọn mejeeji yoo maa ri ifayabale, itelọrun, ife, ati aanu ninu pipade wọn; tori pe a se akiyesi gbigbo bukaata enikọkan wọn ni ara ẹni keji ninu agbegun ara ati ẹmi ati ọpọlọ awọn mejeeji, ati ipade awọn mejeeji nitori atipile awọn iran tuntun, ati pe a fi awọn aanu ati awọn ifa-ọkan yii sinu ẹmi awọn mejeeji, ati pe a fi ifayabale ẹmi ati ti ọpọlọ sinu ajosepo yii, ati isinmi fun ara ati ọkan, ati idurosinsin fun igbesi-aye ati isẹmi, ati fifamọra

won awon emi ati awon okan, ati ifayabale fun okunrin
ati obinrin ni dogba-n-dogba.

Ati pe Olahun se adayanri awon olugbagbo-ododo
laarin awon omọ eniyan, O si se won ni eni-Re, O lo won
fun titile tiE, won sise fun Un ni ibamu pelu ofin Sharia
Re, nitori ki won o le baa je eni ti o to si wiwa ni egbe
Oluwa won ninu oga-idera -Al-janna- Re. O se esa
awon anabi ati awon ojise Re ati awon eni-Re ati awon ti
won ku si ori atigbe esin Re ga -Shahiidi- ninu won, ati
pe o ta won lore pelu eyi ti o ga ninu idera ti emi maa n
ri; eyi ti i se: Ijosi fun Olahun, ati titile tiE, ati biba A
soro ni jeeje, O si tun se adayanri won pelu awon idera
nla kan -eyi ti eni ti o yatọ si won kọ le e ri i- ninu re ni
aabo, ibale-okan, ati oriire, koda eyi ti o tun tobi ju eleyi
lo ni pe won mo otito ti awon ojise mu wa, won si gba a
gbọ lododo, ati pe O gbe pamọ fun won -ni ile ikeyin-
ohun ti o to si aponle Re -mimo ni fun Un- ninu idera ti
ki i tan, ati ere nla; yoo fi san won lesan igbagbo-ododo ti
won ni si I, ati afomọ won fun Un, koda yoo tun se
alekun fun won ninu ajulo Re.

IPO OBINRIN

Obinrin de aaye kan ti o ga ninu ẹsin Islam, eyi ti o se pe ẹsin kan ti o siwaju kò [mu un] debẹ ri, ti ijọ kan ti n bọ kò si le e ba a, tori pe dajudaju aponle ti Islam se fun eniyan kari ọkunrin ati obinrin ni odiwọn kan naa, nitori naa wọn dọgba niwaju awọn idajọ Ọlọhun ni ile-aye nibi, gẹgẹ bi o ti se jẹ pe wọn tun dọgba niwaju ẹsan Rẹ ati ere Rẹ ni ile ikeyin. Ọlọhun t'O ga sọ pe:

[70 :] ﴿ 》

« Ati pe dajudaju Awa ti pọn awọn ọmọ Aadama le » [Suuratul Israa'i: 70]. Ọba ti O ga ni Olusọrọ, tun sọ pe:

[7 :] ﴿ 》

« Awọn ọkunrin ni ipin ninu ohun ti awọn obi mejeeji ati awọn ibatan [wọn] fi silẹ [lẹyin iku], awọn obinrin naa si ni ipin ninu ohun ti awọn obi mejeeji ati awọn ibatan [wọn] fi silẹ [lẹyin iku] » [Suuratun-Nisaa'i: 7]. Ọlọhun ti ẹyin Rẹ gbọn-un-gbọn, tun sọ pe:

[228 :] ﴿ 》

« Awọn obinrin ni [lori awọn ọkọ wọn] iru ohun ti o jẹ ọranyan lori wọn [fun awọn ọkọ wọn] pẹlu daadaa » [Suuratul Baqarah: 228]. Ọlọhun -mimọ ni fun Un- tun sọ pe:

:] ﴿ 》

[71

« Awọn onigbagbọ-ododo l'ọkunrin ati awọn

olugbagbọ-ododo lobinrin, apa kan wọn jẹ ọrẹ apa keji »
[Suuratut-Tawbah: 71]. Ọlọhun -giga ni fun Un- tun sọ
pe:

[24 : 23]

« Ati pe Oluwa rẹ pa a lasẹ wi pe: Ẹ kò gbọdọ
jọsin fun nnkan miiran yatọ si Oun nikan, ki ẹ si maa se
daadaa si awọn obi [yin] mejeeji. Ti ọkan ninu wọn ba
dagba si ọ lẹwọ tabi awọn mejeeji, o kò gbọdọ se siọ
wọn, o kò si gbọdọ jagbe mọ wọn, sugbọn ki o maa ba
wọn sọrọ alapọnle. Ki o si rẹ ara rẹ silẹ fun wọn ni ti
aanu, ki o si maa sọ pe: Oluwa kẹ awọn mejeeji gẹgẹ bi
wọn ti re mi ni kekere » [Suuratu l-Israa'i :23, 24].
Ọlọhun -giga ni fun Un- tun wi pe:

[195 :]

« Oluwa wọn si jẹ ipe wọn pe: Emi ki yoo fi isẹ ti
ẹnikan ninu yin se rare rara, yala ọkunrin tabi obinrin »
[Suuratu Aal Imraan: 195]. Ọlọhun ti ẹyin Rẹ gbọn-un-
gbọn, tun sọ pe:

[97 :]

« Ẹnikẹni ti o ba se daadaa ni ọkunrin tabi obinrin
ti o si jẹ olugbagbọ-ododo, dajudaju A O jẹ ki o lo igbesi-

aye ti o dara, ati pe dajudaju A O san wọn ni ẹsan wọn pẹlu eyi ti o dara ju ohun ti wọn n se [nise] lọ » [Suuratun-Nahl: 97]. Ọba ti O ga ni Olusọrọ, tun sọ pe:

[124 :] ﴿

« Ẹnikẹni ti o ba se daadaa ni ọkunrin tabi obinrin ti o si jẹ olugbagbọ-ododo, awọn wọnyi yoo wọ ọgba-idera -Al-janna- a ki yoo si se abosi ti o mọ bi eepo fẹfẹfẹ ara koro dẹbinu kan fun wọn » [Suuratun-Nisaa'i: 124].

Ati pe aponle ti obinrin ri ninu ẹsin Islam yii, kò ni aṣiwe ninu ẹsin kankan, tabi ilana kan, tabi ofin kan. Ọlaju ti awọn Roomu fi ọwọ si i pe ki obinrin o jẹ ẹru fun ọkunrin, kò si ni ẹtọ kankan bi i ti wu o ri, ati pe igbimọ nla kan se ipade ni Roomu, wọn si se iwadi nipa ọrọ obinrin, wọn si pari si ori pe nnkan kan ti kò ni ẹmi ni obinrin, ati pe eyi l'ọ mu un ma jogun isẹmi ti ikeyin [ti ọrun], ati pe dajudaju ẹgbin ni i.

Ati pe ohun ti kò ni laari ni wọn ka obinrin si ni ilu Athens, n l'ọ mu wọn maa ta a, ti wọn si maa n ra a, ati pe ẹgbin kan ninu isẹ esu ni wọn ka a kun.

Bẹẹ naa ni awọn ofin India laelae gba pe: Arun ajakaye, iku, ina Jahiimi, oroo awọn ejo, ati ina, ni oore ju obinrin lọ; n l'ọ si mu ki ẹtọ rẹ ninu isẹmi o maa tan pẹlu titan ọjọ aye ọkọ rẹ -eni ti i se olowo rẹ- tori naa ti o ba ti ri ti wọn n jo oku ọkọ rẹ ni ina, nse ni yoo sọ ara rẹ

si inu ina rẹ, ati pe ti o ba kọ lati se bẹẹ, wọn yoo ko isẹbi ya a.

Sugbọn obinrin ninu ẹsin awọn Yahuudi -Judajudaju idajọ ti o wa nipa rẹ ninu Majemu Laelae lo bayii pe: « Mo fi aiya mi si i lati mo, on ati wadi, on ati se afẹri ogbọn ati oye, on ati mo iwa buburu were, ani ti were ati ti isinwin: Mo si ri ohun ti o koro ju iku lo, ani obinrin ti aiya rẹ ise idẹkun ati awọn, ati ọwọ rẹ bi ọbara ...» [Iwe Oniwasu, Ori: 7, Ẹsẹ: 25,26].

Eleyii ni bi obinrin ti ri ni aye atijọ, sugbọn ipo rẹ ni igba ti o wa ni agbedemeji ti atijọ ati ti iwoyi, ati ni ode-iwoyi, awọn isẹlẹ ti n bọ wọnyi yoo se afihan rẹ:

Olukowe ọmọ Denmark Weith Kordsten se alaye ero sọọsi catholic si obinrin pẹlu ọrọ rẹ t’o ni: « Amojuto fun obinrin ilu oyinbo -Europe- ni aarin igba ti o wa ni agbedemeji ti atijọ ati ti iwoyi kere gan-an, ni ibamu pẹlu ero ilana ti catholic, eyi ti o ka obinrin kun ẹda ti o wa ni ipele keji ». Ipade kan waye ni France ni ọdun 586 A.D. ti n se iwadi nipa ọrọ obinrin, ati pe nẹ eniyan ni i, tabi ki i se eniyan? Lẹyin iforowọrọ awọn oni-ipade naa gba pe eniyan ni obinrin, sugbọn nse ni Ọlọhun da a nitori sisise-sin ọkunrin. Ati pe ofin ti ọgọrun meji ati metadinlogun ninu ofin France se alaye ohun ti n bọ yii: « Obinrin ti o lọkọ -koda ki o se pe nini ọkọ rẹ duro lori ipilẹ sise ipinya laarin nnkan-ini rẹ ati nnkan-ini ọkọ rẹ- kò tọ fun un pe ki o bun eniyan ni ẹbun, ati pe kò tọ pe ki

o si nnkan-ini rẹ nipo pada, tabi ki o dogo [nnkan kan], tabi ki o ni nnkan kan latari fifi nnkan miiran ọpo rẹ, tabi lai kò fi nnkan kan ọpo rẹ, [kò tọ ki o se gbogbo eleyii] lai kò jẹ pe ọkọ rẹ lẹwọ ninu ipinnu naa, tabi ifohunsi rẹ ni ifohunsi ti o jẹ kikọ ».

Ni England Henry kejọ se kika Iwe Mimọ ni eewọ fun obinrin England, ati pe awọn obinrin n bẹ titi ọdun 1850 A.D. l'eni ti wọn kò ka kun ọmọ orile-ede, bẹẹ ni wọn n bẹ titi ọdun 1882 A.D. l'eni ti kò ni ẹtọ ọmọ eniyan kankan.

Sugbọn obinrin ode-iwoyi ni ilu oyinbo -Europe- ati Amerika ati ibomiran ti o yatọ si wọn ninu awọn ilu ti o ni imọ ẹrọ, ẹda alainiye lori kan ti a n lo fun itaja ni i, nitori pe ọkan l'o jẹ ninu awọn olupolongo ikede-oja, koda ọrọ debi pe o bọra rẹ si ihoho, nitori ki wọn o le baa ko oja naa si i niwaju ni adojukọ ipolongo oja naa, ati pe wọn sọ ara rẹ, ati iyi rẹ, di ẹtọ pẹlu awọn eto kan ti awọn ọkunrin se lofin, nitori ki o le baa jẹ igbadun fun wọn ni gbogbo aye.

Ati pe wọn a maa ka a kun lopin igba ti o ba ti ni agbara lati fun'ni ati lati na ninu ọwọ rẹ, tabi ero rẹ, tabi ara rẹ, sugbọn nigba ti o ba dagba, ti o si se afẹku gbogbo eroja fifun'ni, awujọ naa pẹlu awọn ti o wa ninu rẹ ati awọn ile-isẹ rẹ yoo pa a ti, yoo si maa sẹmi ni oun nikan ninu ile rẹ tabi ni awọn ile iwosan ti awọn oni-idaamu ọpọlọ.

Fi eleyii we -kò tilẹ le dọgba- ohun ti o wa ninu Al-Qur'aani alapọnle ninu ọrọ Ọlọhun t'O ga, pe:
: [71]

« Awọn onigbagbọ-ododo l'ọkunrin ati awọn olugbagbọ-ododo lobinrin, apa kan wọn jẹ ọrẹ apa keji » [Suuratut-Tawbah: 71]. Ati ọrọ Ọba ti ẹyin Rẹ ga, t'o sọ pe:
.[228 :

« Awọn obinrin ni [lori awọn ọkọ wọn] iru ohun ti o jẹ ọranyan lori wọn [fun awọn ọkọ wọn] pẹlu daadaa » [Suuratul Baqarah: 228]. Ọlọhun ti O ga, ti O si gbọn-un-gbọn, tun sọ pe:
»

. [24 23 :
« Ati pe Oluwa rẹ pa a lasẹ wi pe: Ẹ kò gbọdọ jọsin fun nnkan miiran yatọ si Oun nikan, ki ẹ si maa se daadaa si awọn obi [yin] mejeeji. Ti ọkan ninu wọn ba dagba si ọ lẹwọ tabi awọn mejeeji, o kò gbọdọ se siọ wọn, o kò si gbọdọ jagbe mọ wọn, sugbọn ki o maa ba wọn sọrọ alapọnle. Ki o si rẹ ara rẹ silẹ fun wọn ni ti aanu, ki o si maa sọ pe: Oluwa kẹ awọn mejeeji gẹgẹ bi wọn ti re mi ni kekere » [Suuratu l-Israa'i :23, 24].

Ati pe nigba ti Oluwa rẹ se aṣẹle yii fun un, O se
alaye fun gbogbo awọn eniyan lapapọ pe dajudaju Oun se
ẹda rẹ nitori ki o le maa jẹ iya, aya, ati ọmọ-iyà lóbinrin,
O si se awọn ofin Sharia ti o jẹ adayani fun obinrin yatọ
si ọkunrin nitori eleyii.

HIKMAH -QGBỌN- TI O WA NINU SISE ĘDA ENIYAN

Ọrọ ti siwaju ninu ẹsẹ ọrọ ti o siwaju pe dajudaju Ọlọhun da Aadama, O si da aya rẹ Hawwaa'u fun un, O si mu awọn mejeeji gbe inu ọgba-idẹra -Al-janna- lẹyin naa ni Aadama sẹ Oluwa rẹ, lẹyin eleyii ni o wa aforijin Rẹ, nitori naa O gba ironupiwada rẹ, O si fi ọna mọ ọn, O si pa a lasẹ pe ki o jade kuro ni ọgba-idẹra naa, ki o si sọ si ilẹ; Ọlọhun -mimọ ati giga ni fun Un- ni awọn Hikmah -ọgbọn- ninu eleyii ni ohun ti awọn laakaye yoo ko agara lati mọ, ti awọn ahọn yoo si ko aarẹ lati royin; ati pe a o se afihan nnkan kan ninu awọn ọgbọn wọnyi ninu awọn iwoye ti n bọ yii:

1- Pe Ọlọhun -mimọ ni fun Un- da ẹda nitori jijọsin fun Un, ati pe oun ni opin ohun ti o titori rẹ da a, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

.[56 :] ﴿ ﴾

« Ati pe N kò da awọn alujannu ati awọn eniyan afi nitori ki wọn o le baa maa jọsin fun Mi » [Suuratu z-Zariyaat :56]. Ohun ti a mọ si ni wi pe pipe ijọsin ti a n wa latari sise ẹda naa kò le e waye ni ile idẹra ati ile bibẹ ti kò ni opin, sugbọn nse ni yoo waye ni ile adanwo ati amiwo, sugbọn ile bibẹ ainipekun, ile igbadun, ati idẹra ni oun, ki i se ile adanwo ati ipanilase.

2- Wi pe Ọlọhun -mimọ ni fun Un- fẹ lati yọ awọn anabi ati awọn ojise ati awọn ẹni-Rẹ ati awọn Shahiidi

kan ti yoo fẹran wọn, ti awọn naa yoo fẹran Rẹ, nitori naa o fi wọn silẹ pẹlu awọn ọta Rẹ, O si fi wọn se adanwo fun wọn, sugbọn nigba ti wọn fun Un lola [lori ohun-kohun], ti wọn si na awọn ẹmi wọn ati awọn nnkan-ini wọn nitori iyọnu Rẹ ati ifẹ Rẹ, wọn ri ninu ifẹ Rẹ, ati iyọnu Rẹ ati sisunmọ QN, ohun ti a kò le e ri rara lai kò se bẹẹ. Tori naa ipo ojise, ati ti anabi, ati ti kiku si oju-ona atigbe ẹsin Qlọhun ga, wa ninu awọn ipo ti o lola ju ni ọdọ Qlọhun, ati pe eniyan kò le e ri eleyii afi lati ara ọna ti Qlọhun -mimọ ni fun Un- se ni idajọ yii; nipa sisọ Aadama “ki ọla Qlọhun o maa ba a” ati awọn arọmọdọmọ rẹ kale.

3- Wi pe Qlọhun ni Qba Otító ti O han; ati pe Qba l’Eni ti I pase, ti I si I kọ fun’ni, ti I si I san ni lẹsan, ti I si I jẹ ni ni iya ẹsa; bẹẹ ni A maa yẹpẹrẹ ẹni, A si maa pọn’ni le, A maa gbe’ni ga A si maa rẹ’ni silẹ, tori naa ijọba Rẹ -mimọ ni fun Un- se e ni idajọ pe ki O sọ Aadama ati awọn arọmọdọmọ rẹ si ile kan ti idajọ Qba yoo ti maa jẹ lilo lori wọn, lẹyin naa ni yoo wa ko wọn kuro lọ si ile kan, ti yoo ti san wọn ni ẹsan lori awọn isẹ wọn.

4- Wi pe Qlọhun da Aadama “ki ọla Qlọhun o maa ba a”, lati ara ẹkunwọ kan lati inu gbogbo ilẹ, bẹẹ ni daadaa ati eyi ti kò dara n bẹ ninu ilẹ, lile ati ẹrọ si wa ninu rẹ pẹlu, nitori naa Qlọhun -mimọ ni fun Un- mọ daju pe o wa ninu awọn arọmọdọmọ Aadama “ki ọla Qlọhun o maa ba a” ẹni ti kò lẹtọ lati ba A gbe ile Rẹ, n ni O se sọ

ọ kalẹ si ile kan ti yoo ti yọ ẹni-rere ati ẹni-buburu, lẹyin naa l’O wa ya wọn -mimọ ni fun Un- si ọtọtọ pelu ile meji, nitori naa O se awọn ẹni-rere ni ẹni ẹgbẹ Rẹ ati oluba A gbe, O si se awọn ẹni-buburu ni ẹni-ile-oriibu, ile awọn ẹni-buburu.

5- Wi pe Ọlọhun -mimọ ni fun Un- ni awọn orukọ ti o dara ju, ninu awọn orukọ Rẹ si ni: Al-Gafuur: Alaforijin, Ar-Rahiim: Olukeni, Al-Afuwwu: Alamojukuro, Al-Haliim: Alamumọra ... dandan si ni ki awọn oripa awọn orukọ wọnyi o han, n ni Hikmah - ọgbọn- Rẹ -mimọ ni fun Un- se da a lejo pe ki Aadama “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” ati awọn arọmọdọmọ rẹ o so kalẹ si ile kan ti oripa awọn orukọ Rẹ ti o dara ju yoo ti han si wọn; ki O le maa se aforijin fun ẹni ti O ba fẹ, ki O si maa kẹ ẹni ti O ba fẹ, ki O si maa se amojukuro fun ẹni ti O ba fẹ, ki O si maa se afarada fun ẹni ti O ba fẹ, ati bẹẹ bẹẹ lọ ninu hihan oripa awọn orukọ Rẹ ati awọn iroyin Rẹ.

6- Wi pe Ọlọhun da Aadama “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” ati awọn arọmọdọmọ rẹ lati ara agbegun kan ti o gba rere ati aburu, ti o si rọ mọ olupepe ifẹkufẹ ọkan ati arito -Fitina- ati olupepe laakaye ati imọ, nitori naa Ọlọhun -mimọ ni fun Un- da laakaye ati ifẹkufẹ ọkan si i lara, O si gbe awọn mejeeji dide ni olupepe lọ sidi ohun ti wọn maa n bi nitori ki erongba Rẹ o le baa sẹ, ati nitori ki ogo Rẹ ninu ọgbọn Rẹ ati motomoto Rẹ o le baa han si

awon eru Re, ati ike Re ati daadaa Re ati aanu Re ninu ijoba Re ati akoso Re; n ni ogbon Re se da a lejo pe ki O so Aadama “ki ola Olahun o maa ba a” ati awon aromodomo re kale wa si ile, nitori ki idanwo naa o le baa pe, ki awon oripa ipalemo eniyan fun awon olupepe wonyi ati jije won nipe o le baa han, ati sise aponle re tabi titenbelu re ni ibamu pelu eleyii.

7- Wi pe gbigba ohun ti o pamọ gbọ ni igbagbọ ti o sanfaani, sugbon gbigba awon ohun ti a n ri gbọ, gbogbo eniyan ni yoo gba a gbọ ni ojo igbende, iba se pe ile idera ni a da won si ni, won ki ba ti ri agbega nini igbagbọ si ohun ti o pamọ, eyi ti adun maa n keyin re, ati aponle ti i maa n sele nitori nini igbagbọ si ohun ti o pamọ, eyi l’O mu Un so won kale si ile kan ti aaye yoo ti wa fun nini igbagbọ won si ohun ti o pamọ.

8- Wi pe Olahun -mimo ni fun Un- fe lati ti ara eleyii mo awon erusin Re ti O se idera Re le lori ni idera Re ti o pe, ati odiwon re, ki won o le baa je eni ti yoo tobi ju ni ife ati ope, ati eni ti yoo tobi ju ni jijeabadun ohun ti O fun won ninu awon idera naa, nitori naa Olahun -mimo ni fun Un- fi ohun ti O fi oju awon ota Re ri, ati ohun ti o pese kale fun won ninu iya han won, O si fi sise adayanri ti won pelu eyi ti o ga ju ninu awon orisirisi idera han won, nitori ki idunnu won o le baa lekun, ki ayo won o si le baa pe, ki idunnu won o si le baa tobi, n l’o mu ki eleyii o maa be ninu pipe idera Re ati ife Re lori won, n

I’o mu un ma si aniani kan nipa sisọ wọn kalẹ wa si ile,
ati sise idanwo fun wọn ati sisa wọn lẹsa, ati fifi ẹni ti O
ba fẹ ninu wọn se kongẹ ni ti ikẹ lati ọdọ Rẹ ati ajulo, ti
O si pa ẹni ti O ba fẹ ninu wọn ti ni ti Hikmah -ogbọn-
kan lati ọdọ Rẹ ati isedeedee. Oun ni Ọba Oni-mimọ,
Ọlọgbọn.

9- Wi pe Ọlọhun fẹ ki Aadama “ki ọla Ọlọhun o
maa ba a” ati awọn arọmọdọmọ rẹ o pada si inu rẹ, ni
igba ti awọn yoo wa ninu awọn ipo ti o dara ju, nitori naa
o mu wọn tọ wahala ile-aye wo, ati ibanujẹ rẹ, ati idaamu
rẹ, ati awọn isoro rẹ siwaju rẹ, ohun ti yoo mu ki bibabara
wiwọ ibẹ wọn ni ile ikẹyin o tobi ni ọdọ wọn, nitori pe
dajudaju daadaa atodijẹ ni i fi atodijẹ rẹ han.

Lẹyin ti mo ti se alaye ibere eniyan tan, o dara pe
ki a se alaye bukaata rẹ si ẹsin ododo.

BUKAATA AWỌN ENIYAN SI ẸSIN

Bukaata awọn eniyan si ẹsin tobi ju bukaata wọn si ohun ti o yatọ si i lẹ ninu awọn ohun kò see ma ni ti isẹmi, tori pe dajudaju dandan ni ki eniyan o mọ awọn aaye iyonu Ọlọhun -mimọ ni fun Un- ati awọn aaye ibinu Rẹ, ati pe dandan ni gbigbera-n-lẹ lati fa anfaani rẹ jẹ fun un, ati igbera-n-lẹ lati ti inira rẹ danu, bẹẹ ni ofin Sharia ni i maa n se iyatọ laarin awọn isẹ ti o se anfaani ati eyi ti i maa n ni'ni lara, oun si ni isedeedee Ọlọhun lori awọn ẹda Rẹ, ati imọlẹ Rẹ laarin awọn ẹru Rẹ. Nitori naa kò see se fun awọn eniyan lati sẹmi lai kò si ofin kan ti wọn yoo maa fi se iyatọ laarin ohun ti wọn o maa se ati ohun ti wọn o maa fi silẹ.

Nigba ti eniyan ba si ni erongba kan, dandan ni ki o mọ ohun ti n fẹ, ati pe nẹ alanfaani ni i fun un bi tabi aninilara? Sé yoo tun oun se ni, tabi yoo ba oun jẹ?. Bẹẹ ni apa kan ninu awọn eniyan le mọ eleyii pẹlu adamọ wọn, omiran wọn si le mọ ọn pẹlu wiwa ẹri fun lati ara laakaye wọn, ati pe apa kan wọn si le ma mọ ọn afi pẹlu afihan awọn ojise, ati alaye wọn, ati ifinimọna wọn, fun wọn.

Tori naa gbogbo bi awọn ilana gbigba ohun ti a n ri nikan gbọ eyi ti o jẹ ti aigba Ọlọhun gbọ ba ti le wu ki o kọ to, ati bi o ti le wu ki wọn o se e lẹsọ to, ati gbogbo bi awọn ero ati awọn aforihun o pọ to, wọn kò le e rọ onikaluku lẹrọ kuro nidi ẹsin ti o dọgba rara, ati pe wọn

kò le e gbọ awọn bukaata ẹmi, ati ti ara, koda bi eniyan ba ti n wọ inu ogbun rẹ ni yoo maa mọ daju pe kò le e fí aabo ta oun lọrẹ, kò si le e tan ongbẹ oun fun oun, ati pe kò si ibusalọ kuro lọdọ rẹ yatọ si ẹsin otitọ. Aransat Riinaan sọ pe: « Dajudaju ohun ti o rọrun ni ki gbogbo ohun ti a fẹran o di ofoo, ki ominira lilo laakaye, ati imọ, ati rirọ nnkan o si bajẹ, sugbọn kò see se ki sise ẹsin o parẹ, koda yoo sẹku ni awijare ti n sọ nipa bibajẹ ilana gbigba ohun ti a ri nikan gbọ, eyi ti n fẹ lati se eniyan mọ inu awọn ihagaga aleebu ti isemi ori ilẹ »^[1].

Muhammad Fariid Wajdi si sọ pe: « Kò see se ki ero sise ẹsin o parẹ, nitori pe dajudaju oun ni o ga ju ninu ohun ti ẹmi maa n fí lọ si ọdọ rẹ, ati eyi ti o ni aponle ju ninu awọn aanu rẹ, ki a ma sẹsẹ ti i sọ nipa fifi ẹmi kan ti i maa n gbe eniyan lori soke, koda fifi yii yoo maa lekun, tori naa adamọ sise ẹsin yoo maa wa ba eniyan, lopin igba ti o ba ti jẹ onilaakaye, ti i fí n mọ ẹwa ati ailẹwa, ati pe adamọ yii yoo maa lekun ni ara rẹ ni odiwọn bi òye rẹ ba ti se n ga, ati bi imọ rẹ ba ti se n dagba »^[2].

Nitori naa ti eniyan ba jinna si Oluwa rẹ, bi òye rẹ ba ti ga to ati bi oferefe imọ rẹ ba ti fẹ to, ni yoo ti mọ bi aimọkan oun nipa Oluwa oun ti to ati ohun ti o jẹ oranyan fun Un, ati aimọ nipa ara rẹ ati ohun ti yoo se e lanfaani ati ohun ti yoo ba a jẹ, ti yoo si mu un se oriire, ati eyi ti

[¹] Wo Al-Diin ti Muhammad Abdullah Daraaz, oju ewe: 87.

[²] Wo iwe ti a wi saaju, oju ewe: 88.

yoo mu un se oriibu, ati pe aimọkan rẹ nipa awọn eyi ti o wẹ ninu imọ ati awọn eyọkọkan rẹ, gẹgẹ bi imọ awọn awowo ati ọna awọn irawọ, ati imọ ẹrọ ọlọpọlọ ati ibukorijosi agbara ati ohun miiran, igba yii ni awọn ẹda yoo pada kuro lati ipele ẹtanjẹ ati igberaga lọ si idi itẹriba ati igbafa, ti yoo si ni adisọkan pe Oni-mimọ, Ọlọgbọn kan N bẹ leyin awọn imọ, ati pe Ẹlẹda, Alagbara kan N bẹ leyin ẹda, ati pe ododo yii yoo mu ki oluse iwadi ti o jẹ oluse-dọgba o ni igbagbọ-ododo si ohun ti o pamọ ni dandan, yoo si mu un gbafa fun ẹsin ti o tọ, ati didahun ipe adamọ, ati imọ inu ti o jẹ ti adamọ ... ati pe ti eniyan ba pa eleyii ti adamọ rẹ yoo baje, yoo si subu si ipo eranko alailesoro.

Ati pe a o ri i mu jade ninu eleyii pe sise ẹsin -eyi ti o fi ẹyin ti sise Ọlọhun ni ọkan pẹlu Tawhiid, ati sisin IN ni ibamu pẹlu ohun ti O se lofin- ohun kò se e ma ni ni i fun isẹmi, nitori ki eniyan o le baa ti ara rẹ mu ijọsin rẹ fun Ọlọhun, Oluwa gbogbo ẹda sẹ, ati nitori atiri oriire Rẹ, ati lila Rẹ, nibi iparun, wahala, ati oriibu ni ile mejeeji, ati pe ohun kò se e ma ni ni i fun pipe agbara ti ọpọlọ ninu eniyan; tori naa pẹlu rẹ nikan ni yoo fi ni laakaye ti yoo yo kikundun rẹ, ati pe lai kò si i, kò ni i le ri awọn ohun ilepa rẹ ti o ga ju.

Ohun ni ohun kò see ma ni fun sise afọmọ ẹmi, ati sise atunse agbara ọkan, nigba ti o se pe awọn aanu ti o dara a maa ri aaye ti o fẹ ninu ẹsin, ati ibumu ti orisun rẹ

ki i gbẹ, eyi ti yoo ti maa ri ohun ti n wa.

Ohun ni ohun kò see ma ni lati pe agbara erongba, latari ohun ti yoo fi se atileyin fun un ninu awọn ohun ti i maa n mu ni gbera, ti i si maa n ta eniyan nidi kan; a si maa daabo bo wọn pẹlu awọn ohun ti a fi maa n se atako fun awọn ohun ti i maa n mu'ni sọ ireti nu, ti i si maa n mu'ni jakan.

Nipa bẹẹ, ti ẹnikan ba wa ti n sọ pe: Dajudaju olubániyànse ni eniyan ninu adamọ rẹ, o yẹ ki awa naa o sọ pe: « Dajudaju olusẹsin ni eniyan ninu adamọ rẹ ». Nitori pe agbara meji ni eniyan ni: Agbara imọ irori, ati agbara erongba, bẹẹ ni oriire rẹ ti o pe rọ mọ pipe agbara rẹ mejeeji, ti imọ, ati ti erongba. Ati pe pipe agbara imọ kò ni i seṣẹ aṣi pẹlu mimọ ohun ti n bọ yii:

1- Mimọ Ọlọhun, Ẹlẹda, Olurọnilọrọ, Ẹni ti O da eniyan nigba ti kò jẹ nnkan kan, ti O si da idẹra Rẹ bo o.

2- Mimọ awọn orukọ Ọlọhun, ati awọn iroyin Rẹ, ati ohun ti o jẹ ọranyan fun Un -mimọ ni fun Un- ati oripa awọn orukọ wọnyi lori awọn ẹru Rẹ.

3- Mimọ ọna ti i maa n gbe eniyan lọ si ọdọ Rẹ - mimọ ni fun Un-.

4- Mimọ awọn ikuna ati awọn isoro ti i maa n di eniyan lona atimọ ọna yii, ati ohun ti i maa n gbe eniyan lọ sidi rẹ ninu awọn idẹra nla.

5- Mimọ ẹmi ara rẹ ni paapaa mimọ, ati mimọ ohun ti n bukaata, ati ohun ti yoo tun un se tabi ti yoo ba

a jẹ, ati mimọ ohun ti o se akojopọ rẹ ninu awọn daadaa ati awọn abuku.

Nitori naa pẹlu mimọ awọn nnkan marun-un yii ni eniyan yoo pe agbara rẹ ti imọ, ati pe pipe agbara ti imọ ati ti erongba kò le e seṣe aṣi pẹlu sise amojuto awọn iwọ Qlọhun -mimọ ni fun Un- lori ẹru, ati sise e ni ti afọmọ, ati ododo, ati isiti, ati titẹle ilana Rẹ, ati ni ti riri idẹra Rẹ ti O se le e lori, bẹẹ ni kò si ọna kan lati pe awọn agbara mejeeji yii aṣi pẹlu iranlọwọ Rẹ, nitori naa o ni bukaata lọ sidi pe ki O fi ọna mọ ọn lọ si oju-ọna ti o tọ, eyi ti o fi awọn ẹni-Rẹ mọna lọ sidi rẹ.

Lẹyin ti a ti mọ pe dajudaju ẹsin otitọ ni atilẹyin ti Qlọhun fun ọlọkan-ọ-ọjọkan awọn agbara ti ẹmi, -bakan naa- ẹsin naa tun ni ẹwu irin ti i maa n daabo bo awujọ, idi ni pe isẹmi awọn eniyan kò le e duro aṣi lori iranra-ẹni-lọwọ laarin awọn ero rẹ, ati pe iranra-ẹni-lọwọ yii kò le e seṣe aṣi pẹlu eto kan ti yoo maa to ajọsepọ wọn, ti yoo si maa la awọn ọranyan wọn; ti yoo si maa sọ awọn ẹtọ wọn, ati pe eto yii kò le e rọrọ kuro lẹdọ ijọba kan ti o jẹ agbeni-nija, adẹrubani, ti yoo maa le ẹmi jinna si titẹ eto naa mọṣe, ti yoo si maa se e ni ojokokoro nipa sisọ ọ, ti yoo si mu ki bibabara rẹ o bẹ ninu awọn ọkan, ti yoo si maa kọ titẹ awọn iyi rẹ mọṣe. Njẹ ki ni ijọba yii? Mo fọ ẹsi pe: Kò si agbara kan lori ilẹ ti o fi agagbaga pẹlu agbara sise ẹsin, tabi ti o sunmọ ọn nipa sise onigbọwọ sise aponle eto naa, ati sise agbatẹru ki awujọ o di mọra

wọn, ki eto rẹ o si duro sinsin, ki awọn okunfa isinmi, ati ti ifayabale o si papọ ninu rẹ.

Asiri eleyii ni pe eniyan yatọ si awọn ẹda ti n sẹmi yoku, nipa pe awọn isipopada rẹ ati awọn isesi rẹ eyi ti n se pẹlu ẹsa rẹ, nnkan kan ti kò se e gbọ, ti kò si se e ri ni n se oludari rẹ, nnkan naa kò si jẹ nnkan kan bi ko se adisọkan ti igbagbọ-ododo ti n se atunse ẹmi, ti i si n se afọmọ awọn orike. Nitori naa ẹni ti a n dari titi laelae pẹlu adisọkan ti o dara tabi eyi ti kò dara ni eniyan, tori naa ti adisọkan rẹ ba ti dara gbogbo nnkan ni yoo dara lara rẹ, ti o ba si bajẹ gbogbo nnkan l'o bajẹ.

Adisọkan, ati igbagbọ-ododo, mejeeji ni oluse-akiyesi ti ara ẹni, ati pe awọn mejeeji -gẹgẹ bi a ti n se akiyesi ni ara awọn eniyan lapapọ- orisi meji ni wọn:

- Nini igbagbọ si iyi ajulọ, ati aponle eniyan, ati ohun ti o jọ bẹẹ ninu awọn itumọ ti o ga, eyi ti oju maa n ti awọn ẹmi ti o ga lati tako awọn ohun ti i maa n pe ni lọ sidi rẹ, koda bi a gba a kuro lọwọ awọn ọranyan ti ode, ati awọn isinmi ti nnkan ile-aye.

- Ati nini igbagbọ si Olọhun -mimọ ati giga ni fun Un- ati pe dajudaju Olufajusi awọn ohun ti o pamọ ni I, O mọ ikọkọ ati ohun ti o pamọ gan-an, ofin Sharia n gba agbara ijọba rẹ lati ara asẹ Rẹ ati kikọ Rẹ, ti awọn ifura si i maa n gbina pẹlu titiju Rẹ, yala ni ti nini ifẹ Rẹ tabi ni ti ibẹru Rẹ, tabi nitori mejeeji lapapọ ... kò si si aniani pe iru igbagbọ yii ni o ni agbara ju ninu orisi mejeeji ni ijọba

lori ẹmi eniyan, ati pe oun ni o le koko ju ninu mejeeji ni atako fun awọn iji lile ti ifẹkufẹ ọkan ati yiyipada awọn igbọrandun ọkan, bẹẹ ni oun ni o yara wọle ju si awọn ọkan gbogbo eniyan ati ti awọn ẹni-pataki.

Nitori idi eleyii ni ẹsin se jẹ abaya-gbaagbaa ti o loore ju fun dide ibasepọ laarin awọn eniyan lori awọn ofin isedeedee ati ododo, eyi l'o si mu un jẹ ohun ti kò see ma ni fun awujọ; nitori naa kò si iyalẹnu ti ẹsin ba bọ si aaye ọkan ninu ara lara ijọ.

Ati pe ti ẹsin lapapọ ba jẹ ohun ti o ni ipo yii, ti o si jẹ pe ohun ti a n ri ni oni yii ni pipọ awọn ẹsin ati awọn ilana ninu ile-aye yii, ati pe o ri pe gbogbo ijọ kọọkan n dunnu pẹlu ohun ti wọn ni lẹsin, wọn si n di i mu, nje ewo ni ẹsin otitọ, eyi ti yoo mu ki ẹmi eniyan o ri ohun ti n wa? Ati pe ki ni awọn ofin ti yoo mu ni mọ ẹsin otitọ?.

AWỌN OFIN TI YOO MU ENIYAN MỌ ẸSIN OTITỌ

Gbogbo oni-ilana kan a maa ni adisọkan pe ilana oun ni otitọ, ati pe gbogbo awọn olutẹle ẹsin kan a maa ni adisọkan pe ẹsin awọn ni ẹsin ti o dara ju, ati ọna ti o duro sinsin ju. Ati pe nigba ti o ba bi awọn olutẹle awọn ẹsin eke, tabi awọn olutẹle awọn ilana ti eniyan, ti o jẹ atọwọda leere nipa ẹri lori awọn adisọkan wọn; wọn yoo maa se ẹri pelu pe awọn ba awọn baba awọn lori oju-ọna kan, ori awọn oripa wọn si ni awọn n tọ, lẹyin naa wọn a maa sọ awọn itan kan, ati awọn iroyin kan ti ọna ti wọn gba wa kò gun rege; ati pe awọn ohun ti wọn ko sinu kò bọ lẹwọ awọn abuku ati alebu, wọn a si maa gbe ara le awọn iwe kan ti wọn jogun, eyi ti a kò mọ ẹni ti o sọ ọ [lọrọ], tabi ẹni ti o kọ ọ, tabi ede wo ni wọn fi kọ ọ ni akọkọ, tabi ilu wo ni a ti ri i; kò tilẹ jẹ nnkan kan bi kò se ohun ti a ropọ mọra wọn, ti a wa kojo, ti o wa tobi, ti awọn ti wọn de lẹyin si jogun rẹ, lai kò se iwadi-ijinle kan ti yoo mu'ni mọ ọna ti o gba wa, ti yoo si se ayẹwo ohun ti o ko sinu.

Ati pe awọn iwe ti a kò mọ nipa wọn wọnyi, ati awọn iroyin, ati awokose ti afoju yii, kò tọ ki o jẹ awijare ninu ọrọ awọn ẹsin, ati awọn adisọkan. Tori naa nje ohun otitọ ni gbogbo awọn ẹsin eke, ati awọn ilana ti o jẹ ti awọn eniyan wọnyi, tabi ibajẹ?.

Kò see se ki o jẹ pe gbogbo rẹ wa lori otitọ, nitori

pe ọkan soso ni otitọ, ki i pọ, bẹẹ ni kò see se pe ki gbogbo awọn ẹsin eke, ati awọn ilana ti o jẹ ti eniyan wọnyi o jẹ pe lati ọdọ Ọlọhun ni wọn ti wa, tabi ki o jẹ ododo; tori naa ti awọn ẹsin ba pọ -ti otitọ si jẹ ọkan- nje ewo ninu rẹ ni otitọ? Tori idi eleyii, dandan ni ki a mọ awọn ofin kan ti a o maa fi mọ ẹsin ododo yatọ si ẹsin ibajẹ, nitori naa ti a ba ti ri awọn ofin wọnyi ti o dogba lori ẹsin kan, a o mọ daju pe oun ni otitọ, ati pe ti awọn ofin wọnyi, tabi ọkan ninu wọn ba ti daru lori ẹsin kan, a o mọ daju pe ibajẹ ni i.

Awọn ofin ti a o maa fi mọ iyatọ laarin ẹsin otitọ ati ẹsin ibajẹ:

Alakọkọ ni pe: Ki ẹsin naa o jẹ pe ọdọ Ọlọhun l’o ti wa, ki O sọ ọ kalẹ gba ọwọ malaika kan ninu awọn malaika Rẹ, fun ojise kan ninu awọn ojise Rẹ, ki o le baa fi jise fun awọn ẹru Rẹ; nitori pe ẹsin otitọ ni ẹsin Ọlọhun, ati pe Ọlọhun -mimọ ni fun Un- ni Ẹni ti I maa N san ni lẹsan, ti yoo si se isiro fun awọn ẹda ni ojo igbende lori ẹsin ti O sọ kalẹ fun wọn. Ọlọhun t’O ga sọ pe:

.[163 :] ❧

« Dajudaju Awa ranse si ọ gege bi a ti se ranse si Nuuhu, ati awọn anabi leyin rẹ, A si tun ranse si Ibraahiim, ati Ismaa’i’iil, ati Ishaaq, ati Ya’aquub, ati

awon aromodomom [re], ati Isa, ati Ayyuub, ati Yuunus, ati Haaruun, ati Sulaiman, A si fun Daawuuda ni Zabuura » [Suuratun-Nisaa'i: 163]. Olahun -mimo ni fun Un- tun so pe:

»
[25 :] «

« Ati pe Awa ko ran ojise kan nise siwaju re, afi ki A ranse si i pe dajudaju ko si oja kan ti o to lati josin fun lododo yatso si Emi, nitori naa e maa sin Mi » [Suuratul-Anbiyaa': 25]. Lori eleyii, esin yowu ti enikan ba mu wa, ti o si fi i ti si odo ara re yatso si odo Olahun, ko si ibuyesi pe esin ibaje ni i.

Elekeji ni: Ki o maa pepe lo sidi sise Olahun -mimo ni fun Un- ni okan soso ninu ijosin, ati sise ebo sise si Olahun ni eewo, ati sise awon okunfa ti i maa n fa ni lo sidi re leewo, tori pe ipepe lo sidi sise Olahun ni aasoo -Tawhiid- ni ipile ipepe gbogbo awon anabi ati awon ojise, ati pe gbogbo anabi kookan lo so fun awon ijso re pe:

»
[73 :] «

« E maa sin Olahun, e ko ni olahun kan yatso si I » [Suuratul Aaraaf: 73]. Nitori naa esin yowu ti o se akojopo sise ebo si Olahun sinu, ti o si n fi eni ti o yatso si Olahun bi anabi kan, tabi malaika kan, tabi woli kan, se orogun fun Un, esin ibaje ni i, koda bi awon eni ti n se e fi ara won ti si odo anabi kan ninu awon anabi.

Ẹlẹkẹta ni: Ki o jẹ ohun ti o dọgba pẹlu awọn ipilẹ ti awọn ojise Ọlọhun pepe lẹ sidi rẹ; ninu ijọsin fun Ọlọhun ni Oun nikan, ati ipepe lẹ si oju-ona Rẹ, ati sise ebọ sise ni eewọ, ati sise awọn obi mejeeji, ati pipa ẹmi lai tọ ọ, ati sise awọn ibajẹ ni eewọ; eyi ti o han ninu rẹ ati eyi ti o pamọ. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

»
[25 :] «

« Ati pe Awa kò ran ojise kan nise siwaju rẹ, afi ki A ranse si i pe dajudaju kò si ọba kan ti o tọ lati jọsin fun lododo yatọ si Emi, nitori naa ẹ maa sin Mi » [Suuratul-Anbiyaa': 25]. Ọba ti eyin Rẹ gbọn-un-gbọn, tun sọ pe:

»
[151 :] «

« Sọ pe: Ẹ wa ki n ka ohun ti Oluwa yin se leewọ le yin lori -fun yin- pe: Ẹ kò gbọdọ fi nnkan kan se orogun pẹlu Rẹ, ki ẹ si maa se daadaa si awọn obi [yin] mejeeji, ẹ kò si gbọdọ maa pa awọn omọ yin nitori osi, Awa ni A O maa pese fun eyin ati awọn, ẹ si ma se maa sun mọ awọn ibajẹ eyi ti o han ninu wọn ati eyi ti o pamọ; ẹ si ma se maa pa ẹmi ti Ọlọhun se pipa rẹ leewọ afi pẹlu ododo, awọn wọnyi ni O fi pa yin lasẹ; ki ẹ le baa se laakaye » [Suuratu l'An'aam :151]. Ọlọhun t'O ga tun sọ pe:

»

[45 :] ﴿

« Si beere ni ọdọ awọn ti A ti ran niṣe siwaju re ninu awọn ojise Wa. Nje Awa wa se ọlọhun miiran kan leyin Oba Alaanujulo ti won yoo maa sin bi? » [Suuratuz Zukhruf: 45].

Elẹkẹrin ni: Ki o ma je ohun ti o tako ara re, ki apa kan re o si ma se je ohun ti o yapa si omiran, nitori naa ki o ma se pa nnkan kan lasẹ, leyin naa ki o tu u ka pelu ase miiran, ki o si ma se nnkan kan leewo, leyin naa ki o se ohun ti o jo o ni eto lai ko nidi, ki o si ma se se nnkan kan ni ewo, tabi ki o se e ni eto fun awọn eniyan kan, leyin naa ki o se e ni ewo fun awọn miiran. Ọlọhun -giga ni fun Un- so pe:

»

[82 :] ﴿

« Won ko wa ni ronun nipa Al-Qur'aani ni? Bi o ba je pe lati ọdọ eni ti o yatọ si Ọlọhun l'o ti wa ni, dajudaju won o ba ri ọpọlọpọ iyapa-oro ninu re » [Suuratun-Nisaa'i: 82].

Elẹkẹkarun-un ni: Ki esin naa o se akojopo ohun ti yoo maa so esin awọn eniyan, iyi won, nnkan-ini won, awọn emi won, ati awọn aromodomọ won fun won, pelu ohun ti n se ni ofin ninu awọn ase ati awọn ohun ti n ko, ati awọn ihanileti [re], ati awọn iwa ti yoo maa so awọn ohun akotan marun-un wonyi.

Ẹlẹkẹfa ni: Ki ẹsin naa o jẹ ikẹ fun awọn ẹda nibi abosi awọn ẹmi wọn, ati abosi apa kan wọn si omiran, yala abosi yii jẹ ti titẹ awọn ẹtọ mọlẹ ni o, tabi dida gbe ọwọ le awọn oore, tabi pelu ki awọn ẹni-nla o maa si awọn ẹni-yepẹrẹ lona, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ l'Ẹni ti N fun'ni niroyin nipa aanu ti Tawraata -Majemu Laelae-ti O sọ kalẹ fun Musa “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” kojo sinu pe:

[154 :

« Nigba ti ibunu naa si rolẹ fun Musa, o gbe awọn walaa naa, imọna ati aanu si n bẹ ninu akọsilẹ rẹ fun awọn ẹni ti wọn n bẹru Oluwa wọn» [Suuratul-A'araaf: 154]. Ọlọhun -mimọ ni fun Un- tun sọ l'Ẹni t'O N fun'ni niroyin nipa riran Anabi Isa “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” nise pe:

[21 :

« Ati nitori ki A le baa se e ni arisami fun awọn eniyan ati aanu » [Suuratu Maryam: 21]. Ọba ti ẹyin Rẹ gbọn-un-gbọn, tun sọ nipa Anabi Saalih, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, pe:

[63 :

« O sọ pe: Ẹyin eniyan mi, Ẹ fun mi niroyin, nje ti mo ba jẹ ẹni ti o wa lori alaye lati ọdọ Oluwa mi, ti O si fun mi ni ikẹ lati ọdọ Rẹ..? » [Suuratu Huud: 63]. Ọlọhun

ti O ga ni Olusoro, tun so pe:

] ﴿

.[82 :

« Awa N so ohun ti o je iwosan kale ninu Al-Qur'aani ati ike fun awon onigbagbo-ododo » [Suuratul-Israa'i: 82].

Elekeje ni: Ki o se akojopo ifinimona lo sidi ofin Qolohun, ati fifi eniyan mona lo sidi erongba Qolohun lori re, ati fifun un ni iroyin nipa ibo l'o ti wa, ati pe ibo ni ibupadasi re? Qolohun -giga ni fun Un- so l'Eni ti N fun'ni niroyin nipa Tawraata -Majemu Laelae- pe:

.[44 :

] ﴿ ...

« Dajudaju Awa ti so At-Tawraata kale, imona wa ninu re ati imole » [Suuratul-Maa'idah: 44]. Qolohun ti oro Re ga, tun so nipa Injiila -Bibeli- pe:

.[46 :

] ﴿

« Awa si fun un ni Injiila -Bibeli- imona wa ninu re ati imole » [Suuratul-Maa'idah: 46]. Qolohun ti eyin Re gbogbo-un-gbogbo, tun so nipa Al-Qur'aani alaponle pe:

:

] ﴿

.[33

« Oun ni Eni ti O ran Ojise Re pelu imona, ati esin ododo » [Suuratut-Tawbah: 33]. Ati pe esin otito ni eyi ti o se akojopo ifinimona lo sidi ofin Qolohun, ti yoo si maa mu ki emi o ni aabo, ati ifayabale, nigba ti o se pe yoo maa le gbogbo iroyiroyi jinna si i, ti yoo si maa fo esi

gbogbo ibeere, ti yoo si maa se alaye gbogbo ohun ti o ru ti i ru'ni loju.

Elẹ́ẹ́kẹ́jọ̀ nì: Kí o maa pépe lẹ̀ sídì àwọn iwa, àti isẹ̀ alapọ̀nle, gẹgẹ̀ bí otító, isedogba, ifókantan, àti itiju, àti sísọ̀ abẹ̀, àti lílàwọ̀, kí o sì maa kọ̀ àwọn tí kò dara wọn, gẹgẹ̀ bí sísẹ̀ àwọn obi mejeeji, àti pípa ẹ̀mí, àti sísẹ̀ àwọn ibajẹ̀ nì eewọ̀, àti irọ̀, àti abosì, àti agbere, àti ahun, àti esẹ̀.

Elekekesan ni: Ki o mu oriire sele si eni ti o ba gba a gbo, Olohun -giga ni fun Un- so pe:

.[2-1 :]

« Tọọ Haa. A kò sọ Al-Qur'aani yii kalẹ fun ọ nitori ki o le ba se oriibu » [Suuratu Tọọ Haa: 1-2]. Ki o si jẹ ohun ti o se deedeẹ pẹlu adamọ ti o dara:

[30 : 1]

« Adamọ Ọlọhun eyi ti O pìlẹ̀ da awọn eniyan le lori » [Suuratur-Ruum: 30]. Kí o sì se deedeẹ̀ pẹ̀lu laakaye ti o gbadun, nitori pé ẹ̀sin otitọ̀ ni ofin Ọlọhun, bẹ́ẹ̀ ni laakaye ti o gbadun ni ẹ̀da Ọlọhun, ohun ti kò sí see se ni kí ofin Ọlọhun o yapa sí ẹ̀da Rẹ̀.

Elẹkẹwa ni: Ki o maa tọka si ododo, ki o si maa se ikilọ nibi ibajẹ, ki o si maa se amọna lọ sidi imọna, ki o si maa le’ni nibi anu, ki o si maa pe awọn eniyan lọ si oju-ona ti o tọ, ti kò si lilọpọ ninu rẹ, tabi aito; Ọlọhun t’O ga sọ l’Eni ti N fun’ni niro nipa awọn alujannu, pe nigba ti won gbọ Al-Qur’aani, apa kan won sọ fun apa

kan, pe:

[30 :] ﴿﴾

« Eyin eniyan wa, dajudaju awa gbọ tira kan ti a sọ kalẹ leyin Musa, ti o n jẹri ododo fun ohun ti o ti siwaju rẹ, o n fi'ni mọna lẹ sibi otitọ ati si oju-ona ti o tọ » [Suuratul-Ahqaaf: 30]. Nitori naa kò ni i maa pe wọn lẹ sibi ohun ti oriibu wọn wa ninu rẹ. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[2-1 :] ﴿﴾ . ﴿﴾

« Tọọ Haa. A kò sọ Al-Qur'aani yii kalẹ fun ọ ki o le ba se oriibu » [Suuratu Tọọ Haa: 1-2]. Kò si gbọdọ maa pa wọn lasẹ pẹlu ohun ti iparun wọn wa ninu rẹ. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[29 :] ﴿﴾ ﴿﴾

« E kò si gbọdọ pa ara yin, dajudaju Ọlọhun jẹ Alaanu si yin » [Suuratun-Nisaa'i: 29]. Kò si gbọdọ maa se iyatọ laarin awọn olutele e, latari ẹya, tabi awọ, tabi iran [wọn]. Ọlọhun t'O ga sọ pe:

:] ﴿﴾

[13

« Eyin eniyan dajudaju Awa se ẹda yin lati ara okunrin ati obinrin kan, A si se yin ni ẹya ati oniran-ran, ki ẹ le baa maa mọ ara yin. Dajudaju ẹni ti o ni aponle ju ninu yin lẹdọ Ọlọhun ni ẹni ti n paya [Rẹ] ju ninu yin,

dajudaju Ọlọhun ni Oni-mimọ, Oni-mimọ nipa gbogbo nnkan » [Suuratul-Hujraat: 13]. Nitori naa osunwọn ti a kakun fun sise ajulo ninu ẹsin otitọ ni ibẹru Ọlọhun.

Lẹyin ti a ti se afihan awọn ofin ti o maa fi se iyatọ laarin ẹsin otitọ ati ẹsin ibajẹ -ti mo si ti fi ohun ti o wa ninu Al-Qur'aani alapọnle se ẹri-ọrọ fun un ninu ohun ti n tọka si awọn ofin wọnyi lapapọ fun awọn ojise ti wọn jẹ olododo, awọn ti a ran lati ọdọ Ọlọhun- nitori naa ninu ohun ti o dọgba ni ki a se afihan awọn ipin awọn ẹsin.

AWON IPIN AWON ESIN

Ọna meji ni awọn eniyan pin si ni ibamu pẹlu awọn esin won:

Apa kan ni iwe kan, ti a sọ kalẹ lati ọdọ Ọlọhun, gege bi awọn Yahuudi -Ju- ati awọn alagbelebu -Christians- ati awọn Musulumi, nitori naa latari aisise awọn Yahuudi -Ju- ati awọn alagbelebu -Christian- pẹlu ohun ti o wa ninu awọn iwe wọn, ati nitori mimu ti wọn mu awọn eniyan ni awọn oluwa leyin Ọlọhun, ati nitori pipe ti igba pe ... awọn iwe wọn ti Ọlọhun sọ kalẹ fun awọn anabi wọn sọnu, nitori naa awọn olumọ wọn kọ awọn iwe kan fun wọn, ti wọn puro pe ọdọ Ọlọhun ni wọn ti wa, sugbọn ti o se pe ki i se ọdọ Ọlọhun l'o ti wa, afọpọlọhun awọn asebaḡe, ati yiḡi ọrọ pada awọn olutayo-aala lasan ni i.

Sugbɔn iwe awɔn Musulumi [Al-Qur'aani alapɔnle] oun ni opin awɔn tira Ɔlɔhun nipa dide, oun si ni o nipɔn ni tita ni koko, Ɔlɔhun si se agbatɛru sisɔ rɛ, ati pe kò fi eleyii ti si ɔdɔ awɔn eniyan; Ɔlɔhun -giga ni fun Un- sɔ pe:

[9 : 1]

« Dajudaju Awa ni a sọ iranti naa kalẹ, ati pe dajudaju Awa ni Olusọ rẹ » [Suuratul-Hijr: 9]. Nitiori naa ohun ti a sọ sinu awọn igbaaya ati si inu awọn iwe ni i se, tori pe oun ni iwe ikeyin, eyi ti Ọlọhun se akojọpọ imọna fun eniyan si inu rẹ, O si se e ni awijare le wọn lori titi di

ojọ igbende, O si kọ akọlẹ sisẹku fun un, O si pese awọn ti yoo maa pa awọn ofin rẹ mọ, ti wọn yoo si maa gbe awọn harafin rẹ duro fun un ni gbogbo igba, ti wọn yoo si maa sisẹ pelu ofin rẹ, ti wọn yoo si gba a gbọ ni ododo; ati pe alekun alaye nipa iwe alaponle yii yoo wa laipe ninu ẹsẹ ọrọ kan ti n bọ.

Ipin kan kò si ni iwe kan, ti a sọ kalẹ lati ọdọ Ọlọhun, bi o tilẹ jẹ pe wọn ni iwe kan ti wọn n jogun lẹwọ ara wọn, ti wọn n fi i ti si ọdọ ẹni ti o ni ẹsin wọn; gegẹ bi awọn ẹlẹsin Hindu, ati awọn Majuusi -olusin-ina- ati awọn ẹlẹsin Budda ati awọn ọmọleyin kunfuushisiin, ati gegẹ bi awọn Larubaawa siwaju ki a to gbe Anabi Muhammad “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” dide.

Ati pe kò si ijọ kan afi ki o jẹ pe wọn ni imọ kan, ati isẹ kan, ni odiwọn ohun ti yoo mu wọn maa ri awọn anfaani wọn ti ile-aye, bẹẹ ni eyi wa ninu ifinimọna ti gbogbogboo, eyi ti Ọlọhun se fun gbogbo eniyan, koda fun gbogbo ẹranko, gegẹ bi I ti I maa N fi ọna mọ ẹranko lọ sibi fifa ohun ti yoo se e ni anfaani ninu ounjẹ, ati ohun mimu, ati titi ohun ti yoo ni i lara danu, ati pe dajudaju Ọlọhun ti se ẹda ifẹ eleyii, ati ikorira t’ohun si i lara, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

.[3-1 :]

« Se afọmọ orukọ Oluwa rẹ, Ọba Olugaju. Ẹni ti O da ẹda ti O si se e ni dọgba. Ẹni ti O si pebubu [ẹda] ti O

lori eleyii, nitori naa imọ laakaye ati ti ofin Sharia ni i.

Orisi keji: Ohun ti a kò le e mọ afi pẹlu iroyin awọn ojise, -kò si ọna kan ti a le gba ri eleyii ninu awọn ọna lakaaye- gege bi iroyin nipa Ọlọhun, ati awọn orukọ Rẹ, ati awọn iroyin Rẹ, ati ohun ti o wa ni ile ikeyin ninu awọn idera, fun ẹnikẹni ti o ba tẹle tiE, ati iya fun ẹnikẹni ti o ba sẹ E, ati alaye ofin Rẹ, ati iroyin awọn anabi ti wọn siwaju pẹlu awọn ijọ wọn; ati bẹẹ bẹẹ lọ.

IPO AWỌN ẸSIN TI N BẸ

Awọn ẹsin ti o tobi ju, ati awọn iwe wọn laelae, ati awọn ofin wọn ti o ti pẹ, ti di ohun ti a n dẹdẹ rẹ fun awọn onibajẹ, ati awọn alarekare, ati ohun ere fun awọn oluyi-nnkan-pada, ati awọn alagabangebe, o si ti di ohun ti n kọlu awọn isẹlẹ ẹlẹjẹ, ati awọn ewu nla, titi ti wọn fi se afẹku ẹmi, ati awọ wọn, iba se pe a gbe awọn ẹlesin naa ti akọkọ dide ni, ati awọn anabi wọn ti a n ran nise, dajudaju wọn o ba tako wọn, wọn o ba si se aimọ nipa wọn.

Ẹsin Yahuudi -ni oni- ti di akojopọ awọn ilana-isin ati awọn asa kan ti kò si ẹmi kan ninu rẹ, tabi isẹmi, ati pe -ti a ba tun mu eyi ti a wi yii kuro nibẹ- ẹsin awọn arọmọdọmọ kan ni i ti o jẹ ohun adayanri fun awọn ijo kan, ati fun ẹya kan pataki, kò ni isẹ kankan jẹ fun aye, bẹẹ ni kò ni ipepe kankan se fun ijo awọn eniyan, ati pe kò ni aanu kan fun ọmọ-eniyan.

Ati pe ijamba ti se ẹsin yii ninu adisọkan rẹ ti ipilẹ, eyi ti o jẹ ami rẹ laarin awọn ẹsin ati awọn ijo; ti o si jẹ asiri agbega rẹ, oun ni adisọkan sise Olọhun ni ọkan soso ninu ijọsin -Tawhiid- eyi ti Anabi Ibraahiim fi sọ asọtẹlẹ fun awọn ọmọ rẹ, ti Ya'aquub naa "ki ọla Olọhun o maa ba awọn mejeeji" si sọ ọ, ati pe awọn Yahuudi ti mu pupọ ninu eyi ti o buru ninu awọn adisọkan awọn ijo ti wọn ba gbe, tabi ti wọn bọ si abẹ imunisin wọn, ati pupọ ninu awọn asa iborisa wọn ti oju-dudu, ati pe awọn oni-deedee

ninu awon opitan awon Ju ti jẹwọ eleyii, o wa ninu [iwe ti o se akotan ọrọ Yahuudi] ohun ti itumọ lẹ bayii pe:

« Dajudaju ibarajẹ awon anabi, ati ibinu won, lori jijosin fun awon oosa n tọka si pe ijosin fun awon oosa, ati awon ọlọhun [miiran] jẹ ohun ti o yọ wọ inu ẹmi awon omọ Isrẹli, ati pe won ti gba awon adisokan ti isẹbọ si Ọlọhun Ọba, ati ti palapala, dajudaju Talmud -Mişna- naa n jeri pe ifanimọra kan pataki wa fun awon Yahuudi ninu iborisa »^[3].

Talmud -iwe ofin atowoda, ti awon Ju n pe ni Mişna- ti Baabil -eyi ti awon Ju n se afomọ rẹ de gongo, debi pe o see se ki won o fun un lola lori At-Tawraata - Majemu Laelae- o si jẹ ohun ti o tan ka laarin awon Yahuudi ni odun ogorun kẹfa ti awon ẹlesin agbelebu, ati ohun ti o kun inu rẹ ninu awon apejuwe ti o ya ni lenu ninu lilẹ laakaye, ati ọrọ ti kò wulo, ati yiyaju si Ọlọhun, ati sise ibajẹ awon ododo, ati sisere pẹlu ẹsin ati laakaye- n tọka si ohun ti awujọ awon Yahuudi de idi rẹ ni asiko naa ninu sisubu laakaye ati bibajẹ adun ẹsin.

Sugbon ẹsin agbelebu -Christianity- a dan an wo pẹlu atowobọ awon olutayọ-aala, ati yiyi ọrọ ni itumọ pada ti awon alaimokan, ati iborisa awon Roomu - Roman- ti won gba ẹsin agbelebu -Christianity- lati igba ibere rẹ, ati pe gbogbo eleyii ni o ti di okiti kan; ti a sin awon ẹkọ nla Jesu Kristi si abẹ rẹ, ti imọlẹ sise Ọlọhun ni

[³] Wo Jewish Encyclpaedia, Vol. XLL (P.7) XLL . P. 568-69.

ọkan soso ninu ijọsin -Tawhiid- ati sise afọmọ ijọsin fun Ọlọhun si pamọ si eyin ẹsu-ojo ti o sokunkun yii.

Olukowe kan ti o jẹ alagbelebu -Christian- n sọ nipa iru bi adisọkan metalọkan ti se wọ inu awujọ alagbelebu, lati igbeyin ọdun ọgọrunkerin ti bibi Jesu, o si sọ pe: Adisọkan pe Ọlọhun Ọkan soso ohun ti a se agbegun Rẹ lati ara ohun meta ni I, yọ wọ inu isẹmi aye ọmọleyin Jesu Kristi, ati ero rẹ, lati ida kẹrin ti ikeyin ti ọdun ọgọrun kẹrin, ati pe o sẹku ni adisọkan kan ti ijọba fi ọwọ si, ti wọn si gba wọle ni gbogbo origun aye ọmọleyin Jesu Kristi, bẹẹ ni a kò ka asọ lori idagbasoke adisọkan metalọkan ati asiri rẹ afi ni ida keji ti ọdun ọgọrun mọkandinlogun ti a ti bi Jesu.

Ati pe opitan kan ni ode-oni ti o jẹ ẹlesin Nasaara n sọ ninu iwe kan [ti n jẹ]: « Itan ẹsin ọmọleyin Jesu ni abẹ òye imọ ode-oni » nipa yiyoju ibọrisa ni awujọ awọn alagbelebu -Christians- ninu orisirisi aworan ati ọlọkan-ọ-jọkan awọ, ati bi awọn ẹlesin alagbelebu -Christians- ti se gba orisirisi ọna nipa gbigba awọn ọna sise ẹsin, ati awọn asa, ati awọn ajọdun, ati awọn akin abọrisa lati ọdọ awọn ijọ ati awọn ẹsin ti o jinlẹ ninu ẹbọ sise ni abẹ idajo awokose, tabi iyanu, tabi aimọkan. O si n sọ pe: « Dajudaju ibọrisa ti tan, sugbọn kò i ti ri iparun ti o pe, kaka bẹẹ nse l’o yọ wọ inu awọn ẹmi ti gbogbo nnkan si tẹsiwaju ninu rẹ ni orukọ ọmọleyin Kristi ati ninu asọ rẹ, tori naa awọn ti wọn bọra kuro ninu awọn ọlọhun wọn ati

awon akin won ti won si pa won ti, won ti mu ajeriku kan ninu awon ajeriku won, won si ki i pelu awon iroyin awon olohun, leyin naa ni won wa se olohun ere kan, bayii ni ebo ati ijosin fun awon orisa yii ti se bodi si odo awon ajeriku ti inu ile wonyi, ati pe awon ero igba naa ko tile fura titi ti sinsin awon ajeriku ati awon woli fi gbode kan laarin won, adisokan tuntun si yaju, oun ni pe awon woli ni awon iroyin jije olohun, n ni awon woli ati awon eni-mimo wonyi ba di eda kan ti o wa laarin Olohun ati eniyan, won si yi awon oruko awon ajodun iborisa pada si awon oruko tuntun, titi ti ajodun oorun ti atijo fi yipada si ajodun ojo-ibi Jesu "Christmas" ni odun 400 leyin bibi Jesu »^[4].

Sugbon awon olusin-ina, a ti mo won lati igba ti o ti pe pelu sinsin iran eda ohun-kohun, eyi ti o si tobi ju ninu re ni ina, ati pe ni ikeyin, won ko ara ro si ori sisin in, won si n ko ile isin, ati aaye ijosin fun un, ati pe awon ile ina si tan ka ni ooro ilu ati ibuu re, gbogbo adisokan ati esin si pare yatọ si ijosin fun ina, ati sise afomo oorun, ati pe ijosin ni odo won si di ohun ti o tumo si awon onaisin kan, ati awon awokose kan, ti won n se ni awon aaye kan pataki.

Oluko iwe « Ile Iran ni aye awon Saasaan » ti o je

[4] Wo Rev, James Houston Baxter in the History of Christianity in the light of Modern Knowledge Glassgow, 1929, oju ewe: 407.

omọ Denmark “Aartahar Kurstin sin” n royin ipo awọn asiwaju ẹsin ati awọn isẹ wọn, o si n sọ pe:

« Ọranyan l’o jẹ lori awọn osise wọnyi lati sin oorun ni ẹmẹrin lojumọ, pẹlu afikun jijosin fun osupa, ina, ati omi, ati pe a pa wọn lasẹ pe wọn kò gbọdọ jẹ ki ina naa o ku, ki omi ati ina o si ma se kan ara wọn, ki wọn o si ma jẹ ki irin o dogun, nitori ohun mimọ ni irin ni ọdọ wọn ».

Ati pe dajudaju wọn gba fun jije meji ni gbogbo igba, eleyii si di ami isin wọn, wọn si gba ọlọhun meji gbọ, ọkan ninu wọn ni imọlẹ, tabi ọlọhun rere, wọn a si maa pe e ni: **Ahuur Mizdaa**, tabi **Yazdaan**; ẹlẹkeji ni okunkun, tabi ọlọhun aburu, oun si ni **Aharman**, ati pe ija kò yee maa bẹ laarin awọn mejeeji, bẹ ni gbogbo igba ni ogun “laarin wọn”.

Sugbọn ẹsin Budda -ẹsin ti o tan ka ni India, ati Asia ti aarin- ẹsin iborisa kan ti i maa n gbe orisa lowo pẹlu rẹ nibikibi ti o ba lọ ni i, a si maa kọ awọn ile-isin, a si maa gbe awọn ere “Budda” duro nibikibi ti o ba de si, tabi ti o sọ si.

Sugbọn ẹsin Baraahimah -ẹsin India- o gbayi pẹlu opolopo ohun ijosin fun ati awọn ọlọhun, ati pe iborisa de gongo ni ọdun ogorun kẹfa leyin bibi Jesu, onka awọn ọlọhun si to aadota ọkẹ lona ogorun meta ati ogban, ati pe gbogbo nnkan ti o rẹwa, ati gbogbo nnkan ti o ga, ati gbogbo nnkan ti o sanfaani, ni o di ọlọhun ti wọn n sin,

idagbasoke si ba isẹ ere gbigbẹ ni asiko yii, awọn oluse nnkan lọsọ si se wọn ni ọsọ.

C. Y. Wed ti o jẹ ẹlẹsin Hindu sọ ninu iwe rẹ « Itan India ti aarin» nigba ti n sọrọ nipa aye ọba Harsh “606-648 A.D” eleyii ni igba ti o tẹle yiyọju Islam ni erekusu Larubaawa pe:

« Ẹsin Hindu ati ti Budda jẹ ẹsin ibọrisa ni dọgba-n-dọgba, koda o see se ki ẹsin Budda o jẹ pe o tayọ ẹsin Hindu ninu titẹri sinu ibọrisa, ibere ẹsin yii -Budda- jẹ pẹlu titako “bibẹ” Ọlọhun, sugbọn o fi diẹdiẹ sọ “Budda” di ọlọhun ti o tobi ju, lẹyin naa ni o wa fi awọn ọlọhun miiran gẹgẹ bi « Bodhistavas » eyi ti o dọgba pẹlu gbolohun “orisa” tabi “ere” ninu apa kan ninu awọn ede ibula oorun kun un ».

Ati pe ninu ohun ti kò si iyemeji nipa rẹ ni pe ibọrisa jẹ ohun ti o tan ka ninu gbogbo aye ode-oni, dajudaju ile-aye si ti tẹri ni apapọ rẹ sinu ibọrisa, bere lati okun nla ti Atlantic titi de okun nla ti Pacific, afi bi igba ti o se pe ẹsin ọmọlẹyin Jesu, ati awọn ẹsin giga naa, ati ẹsin Budda, jẹ ohun ti n se idije lori gbigbe awọn orisa ga, ati sise afomọ fun wọn, o wa da gẹgẹ bi ẹsin idije pẹlu ijiyan ti n sare ni ibi isure ije kan.

Ẹlẹsin Hindu miiran tun sọ ninu iwe rẹ ti o sọ ni: « Ẹsin Hindu ti o gbode kan »: « Dajudaju isẹ gbigbẹ awọn ọlọhun kò tan lori eleyii, awọn ọlọhun kékéké ni onka ti o tobi kò si yee maa da ara pọ mọ eleyii “apejọ awọn

olohun” ni awon asiko ototo, titi ti onka kan ti o koja kika ati isiro fi ti ara won jade ».

Eyi ni oro awon esin naa, sugbon ilu olaju eyi ti awon ijoba nlanla dide nibe, ti awon imo pupo si tan ka nibe, ti o si je ite fun olaju ati imo-ero, ati awon ekọ, dajudaju won je ilu kan ti won ti pa awon esin re ninu re, ti o si se afeku ipile re, ati agbara re, ti o si se afeku awon alatunse, ti awon olukoni ni imo ko si si ninu re, ti won si n kede aigbagbo pe Ololun wa, ti ibaje si po ninu re, ti awon osunwon si ti yipada ninu re, ti eniyan si di eni-abuku lowo ara re ninu re, eyi lo si mu ki ipokunso o po ninu re, ti awon okun-ebi si ja ninu re, ti awon ajosepo ti awujo si ti tuka, ti awon ile-iwosan awon onisegun arun opolo si kun fofọ fun awon ti n lo fun ayewo, ti oja awon opidan si n ta nibe, ti eniyan si dan gbogbo adun wo ninu re, ti o si tele gbogbo esin adadaale, latari ojokokoro atitan ongbe emi re, ati lati mu ayọ ba emi re, ati ibale okan re, awon igbadun yii, ati awon ilana wonyi, ati awon ero wonyi, ko yege lati ri eleyii mu se, ati pe yoo maa wa ninu wahala okan ati iya emi yii titi ti yoo fi pade pelu Eleda re, ti yoo si fi maa sin IN, ni ibamu pelu ilana Re, eyi ti O yonu si fun ara Re, ti O si fi pa awon ojise Re lase, Ololun -giga ni fun Un- so l’Eni ti N se alaye ipo eni ti o seri kuro ni odo Oluwa re, ti si n wa imona ni odo eni ti o yatọ si I pe:

[124 :] ﴿

« Ẹni ti o ba sẹri kuro nibi iranti Mi, dajudaju igbesi-aye inira ni yoo wa fun un, A o si gbe e dide ni ojo igbende ni afoju » [Suuratu Toṣo Haa: 124]. Olọhun - mimọ ati giga ni fun un- tun sọ l'Ẹni ti N fun'ni niroyin nipa ibalẹ-ọkan awọn olugbagbọ-ododo ati oriire wọn ninu igbesi-aye yii pe:

[82 :] ﴿

« Awọn ti wọn gba Olọhun gbọ lododo, ti wọn kò si lu igbagbọ wọn pọ mọ abosi -ẹbọ sise- awọn wọnyi ni ibalẹ-ọkan n bẹ fun, awọn naa si ni awọn olumọna » [Suuratu l-An'aam :82]. Oba ti ẹyin Rẹ gbọn-un-gbọn, tun sọ pe:

[108 :] ﴿

« Sugbọn awọn ti a se ni oloriire, ninu ọgba-idẹra - Al-janna- ni wọn yoo wa, wọn yoo maa wa ninu rẹ gberekese, lopin igba ti awọn sanma ati ilẹ ba n bẹ, afi ohun ti Oluwa rẹ ba fẹ, ni ọrẹ ti ki yoo duro » [Suuratu Huud: 108].

Awọn ẹsin wọnyi -yatọ si Islam- ti a ba lo awọn ofin ẹsin ododo ti o siwaju le wọn lori; dajudaju a o ri pe wọn ti se afẹku eyi ti o pọju ninu awọn iran wọn, geṣe bi o ti se han ni ara afihan soki nipa wọn yii.

Ati pe eyi ti o tobi ju ninu ohun ti awọn ẹsin wọnyi

ti mēhē ni sise Ọlọhun ni ọkan soso ninu ijọsin -Tawhiid-
. Dajudaju awọn ọmọlẹyin wọn ti fi awọn ọlọhun mīran
se orogun fun Ọlọhun Ọba, gēgē bi o ti se jẹ pe awọn ẹsin
ti wọn ti ti ọwọ bọ wọnyi kò gbe ofin kan ti o dara fun
gbogbo igba, ati fun gbogbo aaye, wa fun awọn eniyan, ti
yoo maa sọ ẹsin awọn eniyan, ati awọn iyi wọn, ati awọn
aromọdọmọ wọn, ati awọn nnkan-ini wọn, ati awọn ẹjẹ
wọn fun wọn, kò si fi ọna mọ wọn, bẹẹ ni kò tọka si ofin
Ọlọhun, eyi ti O fi pa wọn lasẹ fun wọn, kò i si fi
ifayabalẹ ati oriire ta awọn ẹni-rẹ lẹrẹ, latari ohun ti o se
akojọpọ ninu atako, ati iyapa.

Sugbọn Islam, ohun ti yoo se alaye pe ẹsin Ọlọhun
ti otitọ ni i, eyi ti yoo sẹku, ti Ọlọhun yonu si funra Rẹ, ti
O si yonu si i fun awọn ọmọ eniyan, yoo wa ninu awọn
ori-ori ọrọ ti n bọ.

Ni ipari ẹsẹ ọrọ yii, o ba a mu pe ki a mọ paapaa
jijẹ anabi, ati awọn ami jijẹ anabi, ati bukaata awọn
eniyan lọ sidi rẹ, ki a si se alaye awọn ipilẹ ipepe awọn
ojisẹ, ati paapaa isẹ ti opin, ti yoo maa bẹ laelae.

PAAPAA JIJẸ ANABI

Dajudaju ohun ti o tobi ju, ti o jẹ ọranyan pe ki eniyan o mọ ninu isẹmi yii ni mimọ Oluwa rẹ, Ẹni ti O mu un maa bẹ, nigba ti kò jẹ nnkan kan, ti O si da awọn idẹra bo o, ati pe eyi ti o tobi ju ninu ohun ti Ọlọhun titore rẹ sẹda ẹda ni jijọsin fun Un ni Oun nikan -mimọ ni fun Un-.

Sugbọn bawo ni eniyan yoo ti se mọ Oluwa Rẹ ni paapaa mimọ Ọn? Ati ohun ti o jẹ ọranyan fun Un, ninu awọn iwọ ati awọn ọranyan, ati pe bawo ni yoo ti maa sin Oluwa Rẹ? Dajudaju eniyan a maa ri ẹni ti yoo ran an lẹwọ lori awọn adanwo aye rẹ, ti yoo si maa ba a se awọn ohun anfaani rẹ ninu itọju aisan, ati fifun'ni loogun, ati riran'ni lẹwọ lori atikọ ile, ati ohun ti o jọ bẹẹ. Sugbọn kò le e ri ẹni ti yoo fi Oluwa rẹ mọ ọn ninu gbogbo eniyan, ti yoo si salaye bawo ni yoo ti maa sin Oluwa rẹ fun un; nitori pe awọn laakaye kò le e da mọ erongba Ọlọhun nipa wọn, tori pe laakaye ọmọ eniyan lẹ ju ki o mọ erongba eniyan egbẹ rẹ siwaju ki o to fun un niro nipa erongba rẹ, nje bawo wa ni yoo ti se mọ erongba Ọlọhun, ati nitori pe ohun ti a sẹ mọ si ori awọn ojise ati awọn anabi, awọn ẹni ti Ọlọhun N sa lesa nitori jije ise, ati lori awọn ti wọn de leyin wọn ninu awọn asiwaju imona, awọn olujogun awọn anabi, awọn ti wọn n gbe awọn ilana wọn, ti wọn si n tele oripa wọn, ti wọn si n ba wọn jise wọn, ni ohun ti o pataki yii i se, tori pe kò see se ki

awọn eniyan o gba ọrọ lati ọdọ Ọlọhun taara, wọn kò le e se bẹẹ. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

:] ﴿﴾

.[51

« Ati pe kò tọ fun abara kan pe ki Ọlọhun O ba a sọrọ [ni taara] aṣi ki O ranṣe [si i], tabi ni eyin gaga kan, tabi ki O ran ojise kan [si i], ki o la ohun ti O fẹ ye [e] pelu iyonda Re, Dajudaju Oun ni Ọba giga, Ọlọgbọn » [Suuratu Shuura: 51].

Nitori naa dandan ni ki ẹni-aarin kan, ati iranṣe kan, o wa ti yoo maa jise ofin Ọlọhun, lati ọdọ Ọlọhun si awọn ẹru Re, ati pe awọn iranṣe ati awọn ẹni-aarin wonyi ni awọn ojise ati awọn anabi, tori naa malaika yoo maa mu ise Ọlọhun wa si ọdọ anabi, n ni ojise naa yoo ba je e fun awọn eniyan, malaika ki i si i mu awọn ise naa lo si ọdọ awọn eniyan taara, nitori pe aye awọn malaika yatọ si aye awọn eniyan ninu paapaa ẹda re. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

:] ﴿﴾

.[75

« Ọlọhun A maa sesa awọn ojise ninu awọn malaika ati ninu awọn eniyan » [Suuratul-Hajj: 75].

Ati pe Hikmah -ogbọn- Ọlọhun -mimo ni fun Un- da a lejo pe ki ojise o maa je iru awọn ti a ran an si, ki wọn o le baa ni mimo gba ọwọ re, ki wọn o si le ba a gbọ

ọ ye, nitori nini ikapa wọn lati ba a sọrọ, iba se pe lati inu awọn malaika l'O ti gbe ojise naa dide ni, dajudaju wọn kò ba ti ni agbara lati da oju kọ ọ, tabi lati kọ nnkan kan ni ọdọ rẹ; Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

] ﴿

. [9-8 :

« Wọn tun sọ pe: O ti jẹ ti a kò sọ malaika kan kalẹ fun un? Ti o ba se pe A sọ malaika kan kalẹ ni, ọran naa i ba ti pari, leyin naa a kò ba ti lẹ wọn lara. Ati pe ti o ba jẹ pe Awa se e ni malaika ni, dajudaju Awa O ba se e ni ọkunrin, A O ba si se ohun ti wọn se ni iruju ni iruju fun wọn » [Suuratul-An'aam: 8-9]. Ọlọhun -mimọ ni fun Un-tun sọ pe:

] ﴿

. [21-20

« Awa kò ran ojise kan ninu awọn ojise nise siwaju rẹ, afi ki wọn o maa jẹ ounjẹ, ki wọn o si maa rin ninu awọn ọja ... Awọn ẹni ti wọn kò si ni ireti fun ipade Wa sọ pe: Ki l'o se ti a kò sọ malaika kalẹ fun wa, tabi ki a ri Oluwa wa [ni ojukoroju]? Dajudaju wọn ti se igberaga ninu ẹmi wọn, wọn si se agbere ni agbere ti o tobi » [Suuratul-Furqaan: 20-21].

Ọlọhun -giga ni fun Un- tun sọ pe:

:] ﴿ ﴾ .[43

« Ati pe Awa kò ran [enikan] nişẹ siwaju rẹ yatọ si awọn ọkunrin kan ti A N ranşẹ si wọn » [Suuratun-Nahl: 43]. Ọlọhun -giga ni fun Un- tun sọ pe:

] ﴿ ﴾ .[4 :

« Kò si si ojise kan ti A ran nişẹ, afi ki o jẹ pẹlu ede awọn eniyan rẹ, ki o le se alaye fun wọn » [Suuratu Ibraahiim: 4]. Ati pe a maa n royin awọn ojise, ati awọn anabi wonyi pẹlu pipe laakaye, ati alaafia adamọ, ati otitọ ninu ọrọ ati ise, ati ifokantan ninu fifi ohun ti a fi ti si ọdọ wọn jise, ati aabo kuro nibi gbogbo ohun ti o le da itan abara ru, ati alaafia ara nibi ohun ti oju maa n sa fun, ti awọn laakaye ti o gbadun si maa n sa fun, ati pe dajudaju Ọlọhun ti fọ wọn mọ ninu awọn emi wọn ati awọn iwa wọn, tori naa awọn eniyan ti o pe ju ni iwa, ti o si mọ ju ni emi, ti o si ni aponle ju ni lilawọ ni wọn, Ọlọhun ko awọn iwa alaponle jọ fun wọn, ati eyi ti o dara ju ninu isesi, gege bi O ti se ko afarada, ati imọ jọ fun wọn, ati inu-rere, ati aponle, ati lilawọ, ati akin ati sise dogba, titi wọn fi da yatọ ninu awọn iwa wonyi laarin awọn eniyan wọn; awọn eniyan Anabi Saalih “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” niyi -ti wọn n sọ fun un- gege bi Ọlọhun ti se fun’ni niro nipa wọn pe:

﴾

[62 :] ﴿

« Wọn sọ pe: Irẹ Saalih, dajudaju iwọ ti n bẹ laarin wa ni ẹni ti a n fi ọkan tẹ siwaju eleyii. Njẹ irẹ yoo wa kọ fun wa pe ki a ma se sin ohun ti awọn baba wa n sin? » [Suuratu Huud: 62], ati pe awọn eniyan Anabi Shuaib sọ fun Shuaib “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” pe:

﴾

[87 :] ﴿

« Sé irun rẹ ti o n ki ni n pa ọ lasẹ pe ki awa o fi ohun ti awọn baba wa n sin silẹ, tabi ki a fi sise bi a ti se fẹ ninu ọrọ wa silẹ, [sé] dajudaju iwọ gan-an ni alafarada, olumona? » [Suuratu Huud: 87]. Bẹẹ ni Anabi Muhammad “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” gbayi laarin awọn eniyan pẹlu orukọ atẹpe ti i se « Al-Amiin » ẹni-ifokantan, siwaju ki a to sọ isẹ ti a fi ran an kalẹ fun un, ati pe Oluwa rẹ -ti O ga, ti O si gbọn-un-gbọn- royin rẹ pẹlu ọrọ Rẹ:

[4 :] ﴿

﴾

« Dajudaju iwọ jẹ ẹni ti o ni iwa ti o dara » [Suuratul-Qalam: 4].

Nitori naa awọn ni asayan Ọlọhun ninu awọn ẹda Rẹ, O sa wọn lẹsa, O si yan wọn fun gbigbe isẹ riran naa, ati fifi ohun ifokantan naa jise, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[124 :] ﴿

﴾

« Ọlọhun ni O mọ ju nipa aaye ti O maa N fi isẹ

riran Rẹ si » [Suuratul-An'aam: 124]. Ọlọhun -giga ni fun Un- tun sọ pe:

﴾
[33 :] ﴿

« Dajudaju Ọlọhun sa Aadama ẹsa, ati Nuuhu, ati awọn ara ile Ibraahiim, ati awọn ara ile Imraan, lori gbogbo ẹda » [Suuratu Aala Imraan: 33].

Awọn ojise ati awọn anabi wọnyi “ki ọla Ọlọhun o maa ba wọn” t’ohun ti ohun ti Ọlọhun fi royin wọn ninu awọn iroyin ti o buaya, ati ohun ti wọn gbayi pelu ẹ ninu awọn iroyin giga; sibesibẹ eniyan ni wọn, ohun ti i si i maa n se gbogbo abara a maa se wọn, nitori naa ebi a maa pa wọn, wọn a si maa se aare, wọn a si maa sun, wọn a si maa jẹun, wọn si maa n fẹ iyawo, wọn si maa n ku.

Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

﴾
[30 :] ﴿

« Dajudaju ẹni ti yoo ku ni iwọ i se, ati pe dajudaju ẹni ti yoo ku ni awọn naa » [Qur’aan, Al-Zumar: 30].

Ọlọhun -giga ni fun Un- tun sọ pe:

﴾
[38 :] ﴿

« Dajudaju Awa ti ran awọn ojise kan nise siwaju ẹ, A si se awọn iyawo ati awọn ọmọ fun wọn » [Suuratur-Ra’ad: 38]. Koda o see se ki wọn o ni wọn lara, tabi ki wọn pa wọn, tabi ki wọn o le wọn jade ni ilu wọn, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

»

[30 :] ﴿

« Nigba ti awon alaigbagbo n pete si o lati se o mo ibikan, tabi ki won o pa o, tabi ki won o le o jade, won n dete, Olahun Naa si N pete; ati pe Olahun ni O loore ju ninu awon elete » [Suuratul-Anfaal: 30]. Sugbon atubotan rere, ati aranse, ati igbanilaye, ni yoo je ti won ni aye ati ni igbeyin:

[40 :] ﴿ »

« Ati pe dajudaju Olahun yoo maa se iranlowo fun eni ti i ba n ran AN lowo » [Suuratul-Hajj: 40]. Olahun - mimọ ni fun Un- tun so pe:

] ﴿ »

[21 :

« Olahun ti ko o silẹ pe: Dajudaju Emi ati awon ojise Mi ni yoo bori; dajudaju Olahun ni Alagbara, Olubori » [Suuratul-Mujaadalah: 21].

AWỌN AMI JIJẸ ANABI

Nigba ti jijẹ anabi jẹ ọna kan lati mọ eyi ti o ga ju ninu imọ, ati gbigbe eyi ti o ga ju ninu isẹ, ati eyi ti o gbọn-un-gbọn ju ninu rẹ dide, o n bẹ ninu aanu Ọlọhun - mimọ ni fun Un- pe O se awọn ami kan fun awọn anabi naa, ti n tọka si wọn, ti awọn eniyan yoo si maa fi sẹri lori wọn, ti wọn yoo si maa ti ara rẹ mọ wọn -bi o tilẹ jẹ pe gbogbo ẹni ti o ba pera rẹ ni nnkan kan ni ohun ti yoo se alaye otitọ rẹ, ti o ba jẹ olotitọ, ti yoo si ja irọ rẹ, ti o ba jẹ opurọ, ninu awọn ami yoo han lara rẹ- awọn ami naa si pọ, ninu awọn eyi ti o pataki ju ninu wọn ni:

1- Ki ojise naa o maa pepe lọ sidi jijosin fun Ọlọhun nikan soso, ati fifi sinsin ohun ti o yatọ si I silẹ, nitori pe eleyii ni opin ohun ti Ọlọhun titori rẹ da ẹda.

2- Ki o maa pe awọn eniyan lọ sidi nini igbagbo si i, ki wọn si gba a lotitọ, ki wọn o si maa sisẹ pẹlu isẹ ti a fi ran an, Ọlọhun si ti pa Anabi Rẹ Muhammad “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” lasẹ pe ki o sọ pe:

] ﴿

.[158 :

« Sọ pe: Eyin eniyan, dajudaju emi ni ojise Ọlọhun si gbogbo yin » [Suuratul-Aaraaf: 158].

3- Ki Ọlọhun O ran an lọwọ pẹlu awọn arisami orisirisi, ninu awọn ami jijẹ anabi, ninu awọn arisami yii ni awọn ami ti anabi maa n mu wa, ti awọn eniyan rẹ kò si ni i le kọ ọ, tabi ki wọn o le mu iru rẹ wa, ninu eleyii ni

ami Musa “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, nigba ti ọpa rẹ yipada si ejo, ati ami Isa -Jesu- “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, nigba ti n wo awọn afoju ati awọn adẹtẹ san pẹlu iyọnda Ọlọhun, ati ami Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, oun ni Al-Qur’aani alapọnle t’ohun ti bi o ti se jẹ alaimọkọ-mọkọ, ati bẹẹ bẹẹ lọ ninu awọn ami awọn ojise.

Ninu awọn arisami naa tun ni: Ododo ti o han, ti o ye, eyi ti awọn anabi, ati awọn ojise, “ki ọla Ọlọhun o maa ba wọn” maa n mu wa, ti awọn alatako wọn kò si ni i le ti i danu tabi ki wọn o tako o, koda dajudaju awọn alatako wọnyi mọ daju pe ododo ti kò se e ti danu ni ohun ti awọn anabi naa mu wa.

Ati pe ninu awọn ami yii ni ohun ti Ọlọhun fi da awọn anabi Rẹ yanri ninu pipe awọn ipo wọn, ati rirẹwa awọn iwa wọn, ati aponle isesi ati iwa.

Ninu awọn ami yii tun ni aranse Ọlọhun fun wọn lori awọn alatako wọn, ati sise afihan ohun ti wọn n pepe lọ sidi rẹ.

4- Ki ipe rẹ o dogba ninu ipilẹ rẹ pẹlu awọn ipilẹ ti awọn anabi ati awọn ojise pepe lọ sidi rẹ.

5- Ki o ma se pepe lọ sidi jijosin fun ara rẹ, tabi sisẹri nnkan kan ninu ijosin naa lọ si ọdọ rẹ, ki o si ma se maa pepe lọ sidi gbigbe iran rẹ ga, tabi awọn eni rẹ. Dajudaju Ọlọhun pa Anabi Rẹ Muhammad “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” lasẹ, pe ki o sọ fun awọn eniyan pe:

»

[50 :] ﴿

« Sọ pe: Emi kò sọ fun yin pe pẹpẹ ọrọ Ọlọhun wa lẹdọ mi, ati pe emi kò mọ ohun ti o pamọ, bẹẹ ni emi kò sọ fun yin pe dajudaju emi jẹ malaika kan, n kò maa tẹle nnkan kan yatọ si ohun ti a n fi n ranse si mi » [Suuratul-An'aam: 50].

6- Ki o ma maa wa nnkan kan ninu awọn ohun ile-aye ni ẹsan fun ipepe rẹ, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ l'Eni ti N fun'ni niro nipa awọn anabi Rẹ: Nuuhu, Huud, Saalih, Luut, ati Shuaib, “ki ọla Ọlọhun o maa ba wọn” pe wọn sọ fun awọn ijọ wọn pe:

﴿

»

[109 :]

« Emi kò si beere ẹsan kan lẹwọ yin lori rẹ, kò si ẹsan mi ni ọdọ ẹnikan afi ni ọdọ Oluwa gbogbo ẹda » [Suuratu Shuaraa': 109]. Anabi Muhammad “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” naa sọ fun awọn eniyan rẹ pe:

:

] ﴿

»

[86

« Sọ pe: Emi kò bi yin leere ẹsan kan; bẹẹ ni emi kò si ninu awọn ti n pera wọn ni ohun ti wọn kò jẹ » [Suuratu Saad: 86].

Ati pe awọn ojise ati awọn anabi -ti mo sọ nnkan kan fun ọ ninu awọn iroyin wọn ati awọn ami jije anabi wọn- wonyi pọ, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

»
[36 :] ¶

« Ati pe dajudaju A ti gbe ojise kan dide ninu gbogbo ijo koṣkan; pe: E maa jṣin fun Ọlṣhun, ki e si jinna si awṣn oosa » [Suuratu n-Nah'l :36]. Awṣn eniyan si ti tara wṣn se oriire, ati pe itan kun fun akṣṣṣ awṣn iroyin wṣn, beṣ ni lati ṣwṣ ṣṣṣṣ eniyan ni gbigba awṣn ofin eṣin wṣn wa ti waye, ati pe dajudaju awṣn ni ododo ati deede, -bakan naa- ṣṣṣṣ eniyan naa l'o tun gba iroyin ohun ti Ọlṣhun ni ki o seṣ si wṣn ninu aranṣe Re ati pipṣ awṣn ṣta wṣn run, geṣe bi "omi" tuufaana awṣn eniyan Nuuhu, ati titṣri Fir'auna, ati iya awṣn eniyan Luut, ati iṣṣgun Anabi Muhammad, "ki iṣe ati ṣla Ọlṣhun o maa ba a", lori awṣn ṣta re, ati titanka eṣin re.. tori naa enikeṣi ti o ba mṣ eleyii, yoo mṣ amṣdaju pe dajudaju oore ati imṣna ni wṣn mu wa, ati titṣ awṣn eṣa si ṣna lṣ sibi ohun ti yoo se wṣn lanfaani, ati kiki wṣn nilṣ nibi ohun ti yoo ni wṣn lara, akṣṣ wṣn si ni Nuuhu, "ki ṣla Ọlṣhun o maa ba a", beṣ ni iṣeyin wṣn ni Muhammad, "ki iṣe ati ṣla Ọlṣhun o maa ba a".

BUKAATA AWỌN ENIYAN SI AWỌN OJISE

Awọn anabi ni awọn ojise Ọlọhun si awọn ẹru Re, wọn n jise awọn ase Re fun wọn, wọn si n fun wọn niro idunnu nipa ohun ti Ọlọhun pese kale fun wọn, ninu awọn idera, ti wọn ba tele awọn ase Re, wọn si n kilo fun wọn nipa iya ti ki i tan [ti O pese silẹ fun wọn], ti wọn ba yapa si kiko Re, wọn si n so itan awọn ijo ti o ti rekoja fun wọn, ati ohun ti o sele si wọn ninu iya, ati ibawi, ni ile-aye, nitori yiyapa wọn si ase Oluwa wọn.

Ati pe ko see se fun awọn laakaye pe ki wọn o da mo nipa awọn ase ati kiko ti Ọlọhun wonyi, eyi lo mu ki Ọlọhun O se awọn ofin, ti O si se awọn ase, ati awọn kiko ni oranyan, ni ti aponle fun awọn omọ eniyan, ati agbega fun wọn, ati iso fun awọn anfaani wọn, nitori pe o see se ki awọn eniyan o maa da tele awọn ifekufe okan wọn, ki wọn o si tipase beẹ te awọn ohun ti O se ni eewo mole, ki wọn o si maa yaju si awọn eniyan, ki wọn o si fi beẹ gba eto wọn mo wọn lowo. Nitori naa o n be ninu Hikmah -ogbon- ti o de opin pe ki Ọlọhun o maa gbe awọn ojise kan dide ninu wọn lati igba kan si omiran, ti wọn yoo maa ran wọn leti awọn ase Ọlọhun, ti wọn o si maa se ikilo fun wọn nibi sisubu sinu sise E, ti wọn yoo si maa ka awọn isiti fun wọn, ti wọn yoo si maa so itan awọn asiwaju fun wọn, tori pe dajudaju nigba ti awọn iroyin iyanu ba wonu eti, ti awọn itumo ti o se ajoji ba si ta awọn opolo ji, laakaye yoo fi i se agbara, nitori naa

imọ rẹ yoo lekun, agbọye rẹ o si dọgba, ati pe ẹni ti o poju ni ọrọ gbigbọ ninu awọn eniyan ni ẹni ti o poju ninu wọn ni iro ọpọlọ, bẹẹ ni ẹni ti o ba poju ni iro ọpọlọ ninu wọn ni o poju ninu wọn ni ironu, ẹni ti o si poju ni ironu ninu wọn ni o poju ni imọ, ati pe ẹni ti o poju ninu wọn ni imọ ni o poju ninu wọn ni isẹ. Nitori naa kò si ibuyesi kan kuro nibi gbigbe awọn ojise dide, kò si si ohun ti a le fi jaarọ wọn nibi tito ododo.

Shaikhul-Islam Ibn Taimiyyah -ki Ọlọhun O kẹ ẹ-sọ pe: Dandan ni isẹ [ti Ọlọhun maa N fi i ranse] ninu sise atunse ẹru ninu isẹmi rẹ, ati ibudapadasi rẹ, tori naa bi o ti se jẹ pe kò si rere kan fun un ni igbeyin rẹ, afi pẹlu titẹle isẹ naa, bẹẹ naa ni kò si rere kan fun un ni isẹmi rẹ, ati ile-aye rẹ, afi pẹlu titẹle isẹ naa. Nitori naa eniyan n bukaata ofin -Sharia- tori pe laarin iyirapada meji l'ọ wa, iyirapada kan ti yoo maa fi fa ohun ti yoo se e ni anfaani, ati iyirapada kan ti yoo maa ti ohun ti yoo ni in lara danu, ati pe ofin -Sharia- ni imọlẹ, eyi ti yoo maa se alaye ohun ti yoo se e lanfaani, ati ohun ti yoo ni in lara, oun ni imọlẹ Ọlọhun ni ori ile Rẹ, ati sise dọgba Rẹ laarin awọn ẹru Rẹ, ati odi Rẹ, eyi ti o se pe ẹni ti o ba ti wọ ọ di ẹni-ifayabalẹ.

Ati pe ki i se ohun ti a gba lero pẹlu ofin -Sharia- ni sise iyatọ laarin ohun ti o sanfaani, ati eyi ti i ni'ni lara pẹlu ọye, nitori pe eleyii a maa sẹlẹ si awọn ẹranko naa, dajudaju kẹtekẹte, ati rakunmi, a maa se iyatọ laarin ọka-

baba ati erupe, sugbon [ohun ti a gba lero ni] sise iyato laarin awon ise ti i maa n ni eni ti o se e lara ni aye ati orun re, ati awon ise ti yoo se e ni anfaani ni aye, ati orun re; gege bi anfaani igbagbo-ododo, ati sise Olahun ni aasó ninu ijosin, ati sise dogba, ati sise rere, ati daadaa sise, ati ifokantanni, ati sisọ abẹ, ati akin, ati imọ, ati suuru, ati fifooro eni si rere ati kikọ fun'ni lati se aidaa, ati siso okun ebi pọ, ati sise daadaa si awon obi mejeeji, ati sise daadaa si alamuleti, ati pipe awon iwọ, ati sise afomọ ise fun Olahun, ati gbigbẹkẹle E, ati wiwa iranlowo Re, ati yiyonu si awon akọlẹ Re, ati gbigbafa fun idajo Re, ati gbigba A lododo, ati gbigba awon ojise Re lododo ninu gbogbo ohun ti won fun'ni niro nipa re, ati beẹ beẹ lẹ, ninu ohun ti o jẹ anfaani, ati rere fun eru, ni ile-aye re, ati orun re, ti oriibu ati inira re ni ile-aye re ati orun re si wa ninu atodije re.

Ati pe ti kò ba si ise riran naa ni, laakaye kò ba ti mọna lẹ sidi awon alaye awon anfaani ati awon inira inu isemi [ile-aye], tori naa ninu eyi ti o tobi ju ninu awon idera Olahun lori awon eru Re, ati eyi ti o ga ju ninu awon irora Re lori won, ni riran ti O ran awon ojise Re si won, ti O si sọ awon tira Re kalẹ fun won, ti O si se alaye oju-ona ti o tọ fun won. Ati pe ti kò ba si ti eleyii ni, dajudaju nse ni won o ba da gege bi awon eranko, ipo won o ba si buru ju ti awon eranko naa lẹ. Nitori naa enikeni ti o ba gba ise Olahun ti O fi ranse, ti o si duro

sinsin lori rẹ, oluwaarẹ n bẹ ninu awọn t’o loore ju ninu awọn ẹda, ati pe ẹnìkẹni ti o ba kọ ọ, ti o si jade kuro ninu rẹ, onitọun wa ninu awọn ti o buru ju ninu awọn ẹda, ti o si buru ni ipo ju ajá ati ẹlẹde lọ, ti o si yẹpẹrẹ ju gbogbo ẹni-yẹpẹrẹ lọ. Kò si si sisẹku fun awọn ara ilẹ afi pẹlu awọn oripa isẹ [ti Ọlọhun fi ranse] ti n bẹ laarin wọn, tori naa ti oripa awọn ojise naa ba ti parẹ kuro lori ilẹ, ti awọn ami imọna wọn si poora, Ọlọhun yoo fọ aye ti oke ati ti isale, yoo si gbe igbende dide.

Ati pe bukaata awọn ara ilẹ si ojise ki i se bii bukaata wọn si oorun ati osupa ati atẹgun ati ojo, ki i tile se bii bukaata eniyan si isemi rẹ, tabi bii bukaata oju si imọlẹ oorun, tabi ti ara si ounjẹ ati ohun mimu, koda o tobi ju eleyii lọ, bukaata rẹ si i si ni agbara ju gbogbo ohun ti a le pebubu ti o si le sọ si ni lẹkan lọ, nitori naa ẹni ti o wa laarin Ọlọhun -giga ni fun Un- ati awọn ẹda Rẹ ni awọn ojise nipa asẹ Rẹ ati kikọ Rẹ, ati pe awọn ni iranse laarin Rẹ ati awọn ẹru Rẹ, Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba oun ati gbogbo wọn lapapọ” si jẹ opin wọn, ati asiwaju wọn, ati ẹni ti o ni aponle ju ni ọdọ Oluwa rẹ, Ọlọhun ran an ki o maa jẹ ike fun gbogbo ẹda, awijare fun awọn oluto-oju-ona Rẹ, awijare lori gbogbo ẹda lapapọ, O si se titẹle e, ati nini ifẹ rẹ, ati gbigbe e ga, ati sise atilẹyin fun un, ati didide pẹlu sise awọn iwọ rẹ, ni ọranyan lori awọn ẹru Rẹ; ati pe O gba awọn adehun ati awọn majemu lori atigba a gbọ lododo,

ati titẹle e lodo gbogbo awon anabi, ati awon ojise, O si
 pa won lase pe ki won o gba a lodo eniken ti o ba tele
 won ninu awon olugbagbo-ododo, O ran an nise ki
 igbende o too de, ni olufuni-niro-idunnu, ati olukilofunni,
 ati olupepe lo si odo Olohun pelu iyonda Re, ati atupa ti n
 mole. Tori naa O fi i pe ise riran naa, O si fi i mona nibi
 anu, O si fi i ko'ni ni imo nibi aimokan, O si fi ise re ya
 awon oju ti o ti fo, ati awon eti ti o ti di, ati awon okan ti
 o ti di, ile si mole latari ise re leyin awon okunkun re,
 awon okan si di mora won pelu re leyin fifonka won
 yeleyle. Olohun si fi i gbe ilana ti o wo dide, O si fi i se
 alaye oju-ona ti o funfun, O si sipaya igbaaya re fun un,
 O si gbe eru wiwo re kuro fun un, O si gbe oruko re ga
 fun un, O si se iyepere, ati abuku, ni ti eni ti o ba tako ase
 re, O ran Anabi yii "ki ike ati ola Olohun o maa ba a"
 nise nigba dida wiwa awon ojise, ti awon tira si ti pare,
 nigba ti won ti yi oro naa pada, ti won si ti pa awon ofin
 naa da, ti gbogbo ijo kookan si fi eyin ti abosi awon aba
 won, ti won si n dajo le Olohun lori, ati laarin awon eru
 Re pelu awon oro buburu ti won n so, ati awon ifeenu
 won, tori naa Olohun fi i fi awon eda mona, O si fi i se
 alaye oju-ona, O si fi i mu awon eniyan jade kuro ninu
 awon okunkun lo sinu imole, O si fi i se iyato laarin awon
 eni ti o jere ati awon eni-ese, tori naa imona re ni eni ti o
 mona fi mona, ati pe eni ti o ba yera kuro ni ona re
 dajudaju o ti sonu, o si ti tayo-ala. Ike ati ola Olohun k'o

maa ba oun, ati gbogbo awon ojise, ati anabi yoku.

A si le ta koko bukaata eniyan si ise ti Olqhun fi i
maa n ranse naa si ara ohun ti n bo yii:

1- Wi pe eni ti a da, ti o si ni Oluwa ni eniyan,
dandan si ni pe ki o wa mimọ nipa Eleda re, ki o si mo
ohun ti N fe lodọ re, ati pe ki l'o mu Un se eda re, eniyan
ko si le e da mo eleyii, beẹ ni ko si ọna kan lati lo sidi re,
afi lati ara mimọ awon anabi, ati awon ojise, ati mimọ
ohun ni won mu wa, ninu imona, ati imole.

2- Wi pe latara ara ati emi ni eniyan ti kojo, ounje
ara si ni ohun ti o ba rorun ninu ohun jije, ati ohun mimu,
ounje ti emi, Eni ti O da a ti da a fun un, oun ni esin otito,
ati ise rere, ati pe awon anabi ati awon ojise mu esin otito
wa, won si toka si ise rere.

3- Wi pe elesin ni eniyan ninu adamọ re; dandan si
ni ki o ni esin kan ti yoo maa se; ati pe dandan ni ki esin
yii o je otito, ko si si ọna kan lati lo sidi esin otito afi lati
ara nini igbagbo-ododo si awon anabi, ati awon ojise, ati
gbigba ohun ti won mu wa gbọ lododo.

4- Wi pe o n bukaata mimọ ọna, eyi ti yoo mu un
lo sibi iyonu Olqhun ni ile-aye, ati lo si ogba-idera Re, ati
idera Re ni ile igbeyin, ati pe enikan ko le e fi'ni mona lo
sidi re, ki o si toka re fun'ni afi awon anabi, ati awon
ojise.

5- Wi pe o le ni eniyan funra re, awon opolopo ota
l'o si lugo de e, ninu esu ti o fe si i lona, ati awon alabarin

buburu ti yoo maa se aidaa ni ọsọ fun un, ati ẹmi kan ti i maa n pa ni lasẹ pẹlu aidaa, idi niyi ti o fi jẹ ẹni ti n bukaata ohun ti yoo maa fi sọ ara rẹ nibi ete awọn ọta rẹ, awọn anabi ati ojise si ti tọka si eleyii, wọn si se alaye rẹ ni opin alaye.

6- Wi pe olubaniyanse ni eniyan ninu adamọ, dandan si ni ki pipade rẹ pẹlu awọn eniyan ati ibasepọ rẹ pẹlu wọn o ni ofin kan, nitori ki awọn eniyan o le baa dide pẹlu sise dogba ati deede -lai jẹ bẹ, nse ni isemi wọn yoo jẹ ohun ti o jọ isemi inu-igbẹ- ati pe dandan ni ki ofin yii o maa sọ iwọ fun gbogbo oni-iwọ, lai kò fi i falẹ, tabi gbigbe e tayọ ala, bẹ ni ẹnikan kò le mu ofin ti o pe wa yatọ si awọn anabi, ati awọn ojise.

7- Wi pe o n bukaata lati mọ ohun ti yoo mu un ni ifayabalẹ ati isinmi ẹmi, ti yoo si fi i mọna lọ sibi awọn okunfa oriire tootọ, eyi si ni ohun ti awọn anabi ati awọn ojise n tọka si.

Lẹyin ti a ti se alaye bukaata awọn ẹda si awọn anabi, ati awọn ojise, o tọ si wa pe ki a sọ nipa agbende, ki a si se alaye awọn awijare, ati awọn ẹri ti n tọka si i.

AGBENDE

Gbogbo eniyan ni o mọ amọdaju pe kò si ibuyẹsi pe oun yoo ku, sugbọn ki ni atunbọtan rẹ lẹyin iku naa? Njẹ oloriire ni i, tabi oloriibu?.

Dajudaju opọlọpọ ninu awọn ẹya, ati awọn ijo, ni wọn ni adisọkan pe a o gbe wọn dide lẹyin iku, a o si se isiro fun wọn lori awọn isẹ wọn, ti o ba jẹ rere, rere ni yoo jẹ ti wọn, ti o ba si jẹ aburu, aburu ni yoo jẹ ti wọn; ọrọ yii -iyẹn igbende ati isiro- awọn laakaye ti wọn gbadun gba a, bẹẹ ni awọn ofin Ọlọhun naa si n ka an nipa, ati pe ori awọn ipilẹ mọta ni a mọ ọn le:

- 1- Fifi pipe imọ Oluwa -mimọ ni fun Un- rinlẹ.
- 2- Fifi pipe agbara Rẹ -mimọ ni fun Un- rinlẹ.
- 3- Fifi pipe Hikmah -ogbọn- Rẹ -mimọ ni fun Un- rinlẹ.

Ati pe awọn ẹri ti a gba wa ati ti laakaye pọ lori fifi i rinlẹ, ninu awọn ẹri wọnyi ni ohun ti n bọ yii:

- 1- Fifi dida awọn sanma ati ilẹ se ẹri lori jiji awọn oku. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

] «

.[33 :

« Njẹ wọn kò wa mọ ni pe dajudaju Ọlọhun, Ẹni ti O da awọn sanma ati ilẹ, ti kò si ko aare nipa dida wọn, ni Alagbara lori pe ki O ji awọn oku bi? Bẹẹ ni, dajudaju Oun ni Alagbara lori gbogbo nnkan » [Suuratul-Ahqaaf:

33]. Ọlọhun -giga ni fun Un- tun sọ pe:

[81 :] ¶

« Njẹ Ẹni ti O da awọn sanma ati ilẹ kọ ni Alagbara lati da iru wọn bi? Bẹẹ ni, Oun ni Olusẹda Oni-mimọ » [Suuratu Yaasin: 81].

2- Fifi agbara Rẹ lori dida ẹda lai jẹ pe apejuwe kan ti siwaju se ẹri fun agbara Rẹ lori dida a pada ni ida keji, tori pe Alagbara lori pipilẹ mu ẹda maa bẹ, yoo jẹ pe O ni agbara ju lori dida a pada, Ọlọhun t'O ga sọ pe:

[27 :] ¶

« Ati pe Oun ni Ẹni ti N bẹrẹ ẹda dida, leyin naa yoo tun tun un da, ati pe eleyii l'o rọrun ju fun Un, ti Ẹ si ni apejuwe ti o ga ju » [Suuratur-Ruum: 27]. Ọlọhun ti eyin Rẹ gbọn-un-gbọn tun sọ pe:

78 :] ¶

[79

« Ati pe o se apejuwe fun Wa, o si gbagbe isẹda rẹ. O sọ pe: Ta ni yoo ji egungun ti o ti kẹfun?. Sọ pe: Ẹni ti O se ẹda rẹ ni igba akọkọ ni yoo ji i, Oun si ni Oni-mimọ nipa gbogbo ẹda » [Suuratu Yaasin: 78, 79].

3- Dida eniyan lori didogba ti o dara ju, pẹlu aworan ti o pe yii, pẹlu awọn orike rẹ, agbara rẹ, awọn iroyin rẹ, ati ohun ti o wa lara rẹ ninu ẹran, egungun,

awon isan, opolo, ati awon ona ti nnkan n gba koja, ati awon ero, ati awon imo, ati awon erongba, ati riro awon nnkan, eri ti o tobi ju wa ninu won lori agbara Re -mimo ni fun Un- lori jiji awon oku.

4- Sise eri pelu jiji awon oku ni ile-aye nibi lori agbara Re -mimo ni fun Un- lati ji awon oku ni ile ikeyin, ati pe dajudaju iroyin ti wa nipa eleyii ninu awon tira Qlohun, eyi ti Qlohun so kale fun awon ojise Re, ninu awon iroyin wonyi si ni jiji awon oku pelu iyonda Qlohun lati owọ Anabi Ibraahiim, ati Al-Masiihu -Jesu- “ki ola Qlohun o maa ba won”, beẹ ni eyi ti o yatọ si eleyii po.

5- Fifi agbara Re lori awon ohun ti o jo akojo ati agbende se eri lori jiji oku; ninu eleyii si ni:

(a) Dida ti Qlohun da eniyan lati ara ato ninu omi gbologbolọ, ti o se pe nse l’o wa ni ototo ninu ara -eyi l’o fa ti gbogbo awon orike ara fi i maa n jo n je igbadun ibalopo- Qlohun yoo si ko ato yii jo lati awon ayika ara, leyin naa ni yoo jade lo si inu apo-ibi, Qlohun O si da eniyan lati ara re, tori naa ti awon ipin yii ba je ohun ti o wa ni ototo ti Qlohun si ko o jo, ti o si ti ara re ko eniyan yii jo, ti o ba tun wa tuka latari iku ni ida miiran, nje bawo ni ko ti ni i see se fun Un lati ko o jo ni ida miiran!. Qlohun t’O ga ni Olusoro so pe:

] ❧

.

❧

. [59 58 :

« Eyin kò wa ri ohun ti ẹ n da jade [lara]?. Sé eyin ni ẹ n da a ni, tabi Awa ni Oluda a » [Suuratul-Waaqi'ah: 58, 59].

(b) Pe awọn koro irugbin t'ohun ti bi awọ rẹ ti se yatọ sira wọn, ti o ba bọ si ilẹ ẹrọfọ, ti omi ati erupe ba si bori rẹ, ohun ti iwoyesi laakaye yoo da lejo ni ki o jera, ki o si baje, nitori pe okan ninu wọn to lati mu un jera, tori naa jijera nigba ti mejeeji ba pade l'o sunmọ ju, sugbọn kò ni i baje, nse ni yoo bẹ ni ohun ti a sọ, leyin naa nigba ti ririn naa ba lekun, koro naa yoo pin, irugbin yoo si ti inu rẹ jade, nje eleyii kò wa maa tọka si agbara ti o pe, ati Hikmah -ogbọn- ti o kari bi? Nitori naa bawo ni Qlọhun, Qlọgbọn, Alagbara yii, yoo ti kagara lati ko awọn ipin ara naa jo ati lati to awọn orike naa jo!. Qlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

] ﴿ . ﴿

. [64 63 :

« Nje eyin kò wa ri ohun ti ẹ n gbin ni bi?. Sé eyin ni ẹ n gbin in ni, tabi Awa ni Olugbin in? » [Suuratul-Waaqi'ah: 63, 64]. Iru eleyii tun ni orọ Qlọhun -giga ni fun Un-:

. [5 :] ﴿

« Ire yoo ri ile ti o ti gbe, nigba ti A ba sọ omi [ojo] kalẹ le e lori, yoo yirapada, yoo si gberu, yoo si hu jade ninu gbogbo awọn orisirisi irugbin ti o dara » [Suuratul-

Hajj: 5].

6- Wi pe Eḷeda, Alagbara, Oni-mimọ, Qlọgbọn, mọ kuro nibi ki O da ẹda lasan, ki O si fi wọn silẹ lasan, Qlọhun ti eyin Rẹ gbọn-un-gbọn, sọ pe:

[27 :]

« Ati pe Awa kò da sanma ati ilẹ ati ohun ti o wa ni agbedemeji wọn lasan. Ero awọn ti kò gbagbọ niyun un, nitori naa egbe ni fun awọn ti kò gbagbọ ninu ina » [Suuratu Saad: 27]. Bẹẹ kọ, nse l'O da ẹda Rẹ nitori ogbọn nla, ati ero ti o ga; Qlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[56 :]

« Ati pe N kò da awọn alujannu ati awọn eniyan afi nitori ki wọn o le baa maa jọsin fun Mi » [Suuratu z-Zariyaat :56]. Nitori naa kò tọ si Qlọhun, Qlọgbọn yii, pe ki ẹni ti n tẹle tiẸ o dogba pẹlu ẹni ti o kọ tiẸ ni ọdọ Rẹ, Qlọhun ti O ga sọ pe:

[28 :]

« Njẹ Awa le se awọn ti o gbagbọ ni ododo, ti wọn si sisẹ rere, gẹgẹ bi awọn obilẹjẹ lori ilẹ bi? Abi Awa le se awọn olubẹru Qlọhun gẹgẹ bi awọn ẹni-buburu bi? » [Suuratu Saad: 28]. Nitori naa ni o se n bẹ ninu pipe ogbọn Rẹ, ati titobi bibori Rẹ, pe ki O gbe awọn ẹda dide ni ọjọ igbende, ki O le baa san gbogbo eniyan lẹsan isẹ rẹ, yoo san oluse-rere ni ẹsan rere, yoo si jẹ onibajẹ niya;

Ọlọhun t'O ga sọ pe:

[4 :]

« Ọdọ Rẹ ni apadasi yin lapapọ, otitọ ni adehun Ọlọhun. Dajudaju Oun ni Olupile dida ẹda, leyin naa yoo da a pada, ki O le san awọn ti wọn gbagbọ ni ododo, ti wọn si se isẹ rere, ni ẹsan pẹlu deede, ati pe awọn ti wọn se alaigbagbọ, ti wọn ni mimu ninu omi gbigbona, ati iya ẹlẹta-elero yoo jẹ » [Suuratu Yuunus: 4].

Gbigba ọjọ igbeyin -ọjọ igbende ati akojọ- gbọ lododo ni awọn oripa pupọ lori onikaluku ati awujọ; ninu awọn oripa rẹ ni:

1- Wi pe ki eniyan o gbiyanju lori titẹle ti Ọlọhun, ni ti sise ojukokoro ẹsan ọjọ yii, ki o si jinna si sisẹ E, ni iṣẹru iya ẹsẹ ọjọ naa.

2- Iparonurẹ wa ninu gbigba ọjọ ikeyin gbọ fun olugbagbọ-ododo nibi ohun ti o bọ mọ ọn lẹwọ ninu idera ile-aye, ati igbadun rẹ, nitori ohun ti n rankan ninu idera ti ọjọ ikeyin, ati ẹsan rẹ.

3- Pẹlu gbigba ọjọ ikeyin gbọ ni eniyan o fi mọ ibo ni apadasi oun leyin iku rẹ, ti yoo si mọ daju pe oun yoo ri ẹsan isẹ oun, bi o ba jẹ rere yoo ri rere, ti o ba si jẹ aburu yoo ri aburu, ati pe a o da a duro fun isiro, a o si gbẹsan fun un lẹdọ ẹni ti o se abosi fun un, a o si gba iwọ awọn eniyan ni ọdọ rẹ fun ẹni ti o se abosi fun, ti o si

tayọ ala lori rẹ.

4- Wi pe gbigba oṣo iṣẹyin gbọ a maa mu ifayabale ati alaafia wa fun awon eniyan -ni asiko kan ti ifayabale won, ti ogun ko si duro ninu re- ati pe nkan kan ko lo mu ki eleyi o je be bi ko se pe gbigba Oluhun gbọ, ati oṣo iṣẹyin, a maa se e ni oranyan lori eniyan lati ko aburu re ro kuro ni odo elomiran ni ikoko re ati ni gbangba, koda a maa wo inu ohun ti o ba rorun fun un ninu igbaaya re, yoo si pa awon aniyan buburu -ti o ba wa nibe- yoo si yanju won siwaju ki a to bi won.

5- Gbigba oṣo iṣẹyin gbọ a maa le eniyan jinna si sise abosi si awon miran, ati nibi gbigbe ese le eto won, nitori naa ti awon eniyan ba gba oṣo iṣẹyin gbọ ni ododo, won yoo bo lowo abosi apa kan won si omiran, ati pe awon eto yoo je ohun ti a so.

6- Gbigba oṣo iṣẹyin gbọ ni ododo a maa se eniyan ni eni ti n wo ile-aye ni ibuso kan ninu awon ibuso isemi, ti ki i si i se gbogbo isemi.

Ni ipari ese oro yii, yoo dara pe ki a fi oro "Wainbat" ti o je esin agbelebu -Christian- ti o je omọ Amerika se eri; eni ti o je pe ni okan ninu awon soosi lo ti n sise tele, leyin naa ti o gba esin Islam, ti o si ri eso nini igbagbo-ododo si oṣo iṣẹyin, ni ibi ti o ti n so pe: « Dajudaju emi mo idahun awon ibeere merin ti o ko airoju ba isemi pupo ni isinyi. Oun ni: Ta ni mi? Ki ni mo n fe? Ki si lo mu mi wa? Ati pe ibo ni apadasi mi? ».

AWỌN IPILẸ IPEPE AWỌN OJISẸ

Ẹnu awọn anabi ati awọn ojisẹ ko lori ipepe lọ sidi awọn ipilẹ ti o kari, gegẹ bi gbigba Ọlọhun gbọ ni ododo, ati awọn malaika Rẹ, ati awọn tira Rẹ, ati awọn ojisẹ Rẹ, ati ojo ikeyin, ati gbigba akọọle -kadara- gbọ ni ododo, rere rẹ ati aburu rẹ; ati gegẹ bi ipanilase pẹlu jijosin fun Ọlọhun nikan soso, kò si orogun kan fun Un, ati titẹle oju-ona Rẹ, ati aiteṣe awọn ona ti o yapa si i, ati sise ohun orisi merin ni eewọ, awọn ni: Awọn ibajẹ ohun ti o han ninu rẹ ati ohun ti o pamọ, ati eṣe, ati sise agbere lai jẹ pẹlu otitọ, ati sise ebọ si Ọlọhun, ati sisin awọn ere, ati awọn oosa. Ati fifọ O mọ kuro nibi iyawo, ati omọ, ati orogun, ati alafijo, tabi alafiwe, ati nibi ki a sọ nnkan kan nipa rẹ yatọ si otitọ, ati sise pipa awọn omọ leewọ, ati sise pipa ẹmi lai jẹ pẹlu otitọ ni eewọ, ati kikọ owo-ele -riba- ati jijẹ owo omọ-orukan. Ati ipanilase pẹlu pipe adehun ati osuwọn ati iwọnka, ati sise rere si awọn obi mejeeji, ati sise dọgba laarin awọn eniyan, ati ododo ninu orọ, ati isẹ, ati kikọ ina-apa, ati igberaga, ati jijẹ owo awọn eniyan pẹlu ibajẹ fun'ni.

Ibnul Qayyim -ki Ọlọhun O kẹ ẹ- sọ pe: « Awọn ofin -Sharia- lapapọ dọgba ninu awọn ipẹlẹ wọn -wọn o baa tilẹ yatọ sira wọn- daadaa wọn si fidi mulẹ ninu awọn laakaye, ati pe ti o ba se pe ori ohun ti o yatọ si ori ohun ti wọn wa lori rẹ ni wọn wa ni, dajudaju wọn o ba jade kuro ninu Hikmah -ogbọn- ati anfaani ati ike; koda kò tilẹ

see se pe ki wọn mu ohun ti o yapa si ohun ti wọn mu wa
wa:

[71 :]

« Ati pe ti o ba se pe ododo naa tele ife-inu wọn ni,
dajudaju sanma ati ile o ba ti bajẹ ati awọn ti o wa ninu
wọn » [Suuratul-Mu'uminuun: 71]. Ati pe bawo ni
onilaakaye yoo ti se gba pe ki ofin Olọhun ti O mọ ejọ da
ju gbogbo oludajọ lẹ o wa pẹlu atodijẹ ohun ti o mu wa?
»^[5].

Eyi l'o si mu ki ẹsin awọn anabi o jẹ ọkan, gẹgẹ bi
Olọhun -giga ni fun Un- ti sọ pe:

[52-51

« Eyin ojise ẹ maa jẹ ninu ohun ti o dara, ki ẹ si
maa se daadaa, dajudaju Emi ni Olumọ nipa ohun ti ẹ n
se nise. Ati pe dajudaju eyi ni ijọ yin, ijọ kan soso; Emi si
ni Oluwa yin, tori naa ẹ maa беру Mi » [Suuratul-
Mu'uminuun: 51-52]. Oba ti O gbọn-un-gbọn ni Olusọrọ,
tun sọ pe:

[13 :]

[⁵] Wo Miftaahu Daar As-Sa'aadah 2/383.

« O se l’ofin fun yin ninu ẹsin ohun ti O fi pa Nuuhu lasẹ, ati eyi ti A fi ranse si O, ati eyi ti A so asọtẹlẹ rẹ fun Ibraahiim, ati Musa, ati Isa, pe ki ẹ gbe ẹsin naa duro, ati pe ki ẹ ma se pin yẹlẹyẹlẹ nidi rẹ » [Suuratu Shuraa: 13].

Koda ohun ti a gba lero pẹlu ẹsin ni ki awọn ẹru o de ibi ohun ti a da wọn fun, ninu jijosin fun Oluwa wọn ni Oun nikan soso, kò si orogun kan fun Un, nitori naa yoo se ni ofin fun wọn ninu awọn ẹtọ ohun ti o jẹ ọranyan lori wọn pe ki wọn o gbe duro, yoo si se olugbọwọ fun wọn ninu awọn ọranyan, yoo si maa se atilẹyin fun wọn pẹlu awọn ọna ti yoo gbe wọn de idi ohun afojusi yii, ki iyọnu Ọlọhun o le baa jẹ ti wọn, ati oriire ile mejeeji, ni ibamu pẹlu ilana Ọlọhun, kò ni ya ẹru ni gbogbo yiya, kò si ni i ko aare fifonka yẹlẹ-yẹlẹ buburu ba a, eyi ti yoo mu un kọlu adamọ rẹ, ati ẹmi rẹ, ati ile-aye ni ayika rẹ.

Nitori naa gbogbo awọn ojise n pepe lọ sidi ẹsin Ọlọhun, eyi ti yoo fun eniyan ni ipilẹ adisọkan ti yoo gbagbọ, ati ofin eyi ti yoo maa rin ni ori rẹ ninu isẹmi rẹ, idi niyi ti At-Tawraata -Majemu Laelae- fi jẹ “iwe” adisọkan ati ofin, ti a si pa awọn ẹni rẹ lasẹ pe ki wọn o maa wa idajo lọ si idi rẹ, Ọlọhun t’O ga so pe:

.[44 :]

« Dajudaju Awa ti so At-Tawraata kalẹ, imona wa ninu rẹ ati imọlẹ. Awọn anabi ti wọn gbafa fun Ọlọhun a

maa dajọ pẹlu rẹ fun awọn Yahuudi, ati pe awọn alufa wọn agba ati awọn amofin wọn naa [a maa dajọ pẹlu rẹ] » [Suuratul-Maa'idah: 44]. Lẹyin naa ni Al-Masiihu - Jesu- “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” de ati Injiila -Bibeli- pẹlu rẹ, imọna, ati imọlẹ, n bẹ ninu rẹ, o si n jẹri ododo si ohun ti o siwaju rẹ ninu At-Tawraata; Ọba ti eyin Rẹ ga, sọ pe:

[46 :] ﴿

« Ati pe Awa fi Anabi Isa ọmọ Maryama tẹle ipase wọn, ni olujẹri ododo si ohun ti o siwaju rẹ ninu At-Tawraata, A si fun un ni Injiila -Bibeli- imọna wa ninu rẹ ati imọlẹ » [Suuratul-Maa'idah: 46]. Lẹyin eleyii ni Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, wa de pẹlu ofin -Sharia- ti opin, ati ẹsin pipe, ti o si jẹ olusọ lori ohun ti o siwaju rẹ ninu awọn ofin, ati oluparẹ fun wọn, Ọlọhun si fun un ni Al-Qur'aani, ti o jẹ olumuni-mọ ohun ti o jẹ ododo ninu ohun ti o siwaju rẹ ninu awọn tira; Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[48 :] ﴿

« A si ti sọ Tira naa kalẹ fun ọ pẹlu ododo, o jẹ olumuni-mọ ohun ti o jẹ ododo ninu ohun ti o siwaju rẹ ninu tira, ati olusọ lori rẹ, nitori naa maa se idajọ laarin wọn pẹlu ohun ti Ọlọhun sọ kalẹ, ma si se tẹle ifẹ-inu

won kuro nibi ohun ti o wa ba o ninu ododo » [Suuratul-Maa'idah: 48]. Ati pe Olọhun -mimọ ati giga ni fun Unse alaye pe Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Olọhun o maa ba a”, ati awon olugbagbo-ododo pelu re, gba Oun gbọ ni ododo, gege bi awon ti o siwaju won ninu awon anabi, ati awon ojise, ti se gba A gbọ lododo; nitori naa Oba ti eyin Re ga Naa, so pe:

.[285 :] ¶

« Ojise naa gba ohun ti a so kale fun un lati ọdọ Oluwa re gbọ, ati awon olugbagbo-ododo, onikaluku won gba Olọhun gbọ lododo, ati awon malaika Re, ati awon tira Re, ati awon ojise Re, a ko ni i se iyato laarin okan ninu awon ojise Re, won so pe: A gbọ, a si tele [tiE], dari jin wa Oluwa wa, ọdọ Re si ni ibupadasi [wa] » [Qur'aani, Baqarah: 285].

ISE ỌLỌHUN TI YOO MAA BÈ LỌ GBERE

Ohun ti o siwaju ninu sise afihan ipo awọn ẹsin Yahuudi, ati ti alagbelebu -Christians- ati ti Majuusi -awọn sinna-sinna- ati ti Ziraadishtiyyah, ati ti awọn aborisa lorisirisi, n se alaye ipo awọn eniyan ni ọdun ogorun kẹfa lẹyin bibi Jesu, ti ẹsin ba si ti bajẹ nse ni awọn eto oselu, ati ti ajumọgbẹ, ati ti ọrọ-aje, yoo bajẹ ... tori naa awọn ogun adejesilẹ yoo kari aye, didari awọn eniyan ni ọna imunisin o si yọju, awọn eniyan yoo si maa sẹmi ninu okunkun biribiri, awọn ọkan o si titori rẹ sokunkun, nitori okunkun aigbagbọ, ati aimọkan, awọn iwa o si dọti, wọn o si fa iyi ya, wọn o si gbe ẹsẹ le awọn ẹtọ, ibajẹ yoo si han ni ori ilẹ ati ninu okun, debi wi pe ti onilaakaye ba woye si i -ni asiko naa- dajudaju ki ba ri i pe awọn eniyan wa ni ipo ipọka-iku, ati pe o n kede atitan ile-aye, ti Ọlọhun kò ba gba a silẹ pẹlu alatunse nla kan ti yoo gbe atupa jijẹ anabi lẹwọ, ati ọye imọna, ki o le baa mọlẹ oju-ona awọn eniyan fun wọn, ki o si le baa fi wọn mọna lẹ si oju-ona ti o tọ.

Ni asiko yii ni Ọlọhun yonda pe ki imọlẹ jijẹ anabi laelae o tan lati [ilu] Makkah alaponle, eyi ti ile Ọlọhun alaponle wa ninu rẹ, ati pe ayika rẹ jẹ ohun ti o jọ awọn ayika awọn eniyan yoku, nipa sise ẹbọ si Ọlọhun, ati aimọkan, ati abosi, ati didari ẹni ni ọna ti a fẹ; yatọ si wi pe o yatọ si ibomiran pẹlu awọn iyatọ pupọ; [ti o se pe] ninu wọn ni:

1- Wi pe ayika kan ti o mọ ni i, kò lapa pẹlu eeri irori -filosofi- awọn Giriisi “Greece”, tabi ti awọn Roomu “Rome”, tabi ti awọn India, ati pe awọn ara ibẹ jẹ ẹnì ti o ni anfaani alaye amọgbọndani, ati ọpọlọ ti o mọlẹ, ati awọn adamọ ti i maa n fa ohun ti kò ni afijọ yọ.

2- Wi pe ọkan ile-aye l’o bọ si, aaye kan ti o jẹ aarin-gbun-gbun laarin Europe ati Asia ati Africa l’o wa, eyi n bẹ ninu ohun ti yoo jẹ okunfa pataki kan nipa titete tan ka, ati ki isẹ laelae yii o de awọn origun ile-aye wọnyi ninu asiko diẹ.

3- Wi pe ilu ifayabalẹ ni i, nigba ti o se pe Ọlọhun daabo bo o, nigba ti Abrahata gbero lati ja a logun, bẹẹ ni awọn ijọba nlanla ti awọn Furus “Persian” ati Roomu “Rome” ti o wa ni itosi rẹ kò si da ọwọ tẹ ẹ ri, kaka bẹẹ, nse ni o wa ninu ifayabalẹ, titi ti o fi de ori rira-tita [owo] rẹ lọ si arewa ati gusu, ati pe eleyii jẹ ami ipalẹmọ fun gbigbe Anabi alapọnle yii dide; Dajudaju Ọlọhun si ti ran awọn ara ibẹ leti pẹlu idera yii, O si sọ pe:

] ﴿

. [57 :

« Njẹ A kò ti fun wọn ni aaye ọwọ kan, ti o ni ifọkanbalẹ gbe, ti a n fa awọn [orisirisi] eso gbogbo nnkan wa sibẹ bi? » [Suuratul-Qasas: 57].

4- Wi pe aaye asalẹ kan ni i, o se isọ ọpọlọpọ ninu awọn iwa ẹyin, gẹgẹ bi aponle, ati sisọ iwọ alabagbe, ati owu jijẹ lori awọn iyi, ati bẹẹ bẹẹ lọ ninu awọn ajulọ ti o

gbe e si ipo aaye ti o tọ si isẹ laelae naa.

Lati aaye nla yii, ati ninu iran Quraish ti o gbayi pẹlu idalahon ati ki a soro yọ komookun rẹ, ati awon iwa alaponle, iran ti o se pe oun l’o ni agbega, ati isiwaju, Qlohun sesa Anabi Rẹ, Muhammad, “ki ike ati ola Qlohun o maa ba a”, ki o le baa je opin awon anabi ati awon ojise, nibi ti a ti bi i ni odun ogorun kefa leyin bibi Jesu, ni nnkan bii odun 570 A.D.

O si dide ni omọ-orukan, nigba ti o se pe baba rẹ ti ku, nigba ti oun wa ni inu iya rẹ, leyin naa ni iya rẹ ati baba baba rẹ ku, nigba ti o wa ni omọ odun mefa, nitori naa omọ-iya baba rẹ Abu Taalib se agbatọ rẹ, omodekunrin naa wa dide ni omọ-orukan, awon ami mimu samsam si han ni ara rẹ. Iwa rẹ, ati isesi rẹ si yatọ si isesi awon eniyan rẹ, ki i parọ ninu orọ rẹ, ki i si i ni enikan lara, ati pe o gbayi pẹlu ododo sisọ, ati sisọ abẹ, ati ifokantan, ti o fi debi pe pupọ ninu awon eniyan rẹ l’o maa n fi okan tan an lori eyi ti o won ninu nnkan-ini won, won a si maa ko o pamọ si odọ rẹ, a si maa sọ ogege bi o ti se n sọ emi rẹ ati owo rẹ, eyi si n bẹ ninu ohun ti o mu won maa pe e ni **Al-Amiin** -eni ifokantan- ati pe o je onitiju, ihoho rẹ kò si han si eni-kankan lati igba ti o ti balaga, o si je eni ti o mọra, oluberu Qlohun, ohun ti o n ri ni ara awon eniyan rẹ ninu iborisa, oti mimu, ati itajesile, a maa ba a lẹkan je, tori naa a maa ba awon eniyan rẹ se nibi ohun ti o ba yonu si ninu awon isẹ won,

a si maa yera fun won nigba ti won ba n se palapala, ati iwa poki won, a si maa se iranlowo fun awon omoro-
 orukan, ati awon opo-binrin, a si maa fun awon ti ebi n pa
 lounje ... titi ti o fi di igba ti o fere pe ogoji odun, ara re
 ko gba ohun ti n ri ni ayika re ninu ibaje mo, n lo ba bere
 si ni i da wa fun sisin Oluwa re, n si n toro lodo Re pe ki
 O fi oun mona lo si oju-ona ti o to. Laarin asiko ti o wa
 lori ipo yii ni malaika kan ninu awon malaika Olahun ba
 so kale wa ba a pelu ise lati odo Oluwa re, ati ase Re pe
 ki o maa jise esin yii fun awon eniyan, ki o si maa pe won
 lo sidi jijosin fun Oluwa won, ki won si pa ijosin fun
 ohun ti o yatọ si I ti. Ise Olahun naa si tesiwaju ni
 sisokale wa si odo re, pelu awon ofin, ati awon idajo, ni
 ojo kan leyin omiran, ati ni odun kan leyin omiran, titi ti
 Olahun fi pe esin yii fun awon omoro eniyan, ti O si se
 idera naa le won lori pelu pipe re, nigba ti ise Anabi “ki
 ike ati ola Olahun o maa ba a” pe, Olahun gba emi re, ojo
 ori re si je odun metalelogota nigba ti o ku, o lo ogoji
 odun ninu re siwaju ki o to di anabi, o si lo metalelogun
 ninu re ti i fi n je anabi, ati ojise.

Enikeni ti o ba si woye si ipo awon anabi, ti o si ko
 nipa itan won; yoo mo daju pe ko si ona kan ti jije anabi
 anabi kan ninu awon anabi gba rinle afi ki o je pe jije
 anabi Anabi Muhammad “ki ike ati ola Olahun o maa ba
 a”, ti gba ona naa rinle ni ona ti o to ju.

Nitori naa ti o ba wo ona ti a gba gba jije anabi ti

Anabi Musa, ati Anabi Isa -Jesu- “ki ọla Ọlọhun o maa ba awọn mejeeji” wa, o mọ pe a gba a wa ni lati ọna oḡoḡo eniyan, ati pe ọna oḡoḡo eniyan ti a si gba gba jije anabi ti Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, wa tobi ju, o si nipon ju, ati pe o sunmọ ju ni asiko.

Bakan naa ni ọna oḡoḡo eniyan ti a gba gba awọn ohun akonilaga wọn, ati awọn arisami wọn wa jora wọn, sugbọn ti Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” tobi ju, tori pe awọn arisami re pọ, koda eyi ti o tobi ju ninu awọn arisami re ni Al-Qur’aani alapọnle, eyi ti o se pe a kò i ti yee maa gba a wa ni gbigbawa gba ọna oḡoḡo eniyan ni ohùn ati ni kikọsile.

Ati pe eniken ti o ba wo ohun ti Anabi Musa, ati Anabi Isa -Jesu- “ki ọla Ọlọhun o maa ba awọn mejeeji” mu wa, ati ohun ti Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” mu wa, ninu adisọkan ti o dara, ati awọn ofin ti o rinle, ati awọn imọ alanfaani, yoo mọ daju pe lati ara opo ifatupako kan soso ni wọn ti jade, oun ni opo ifatupako ti jije anabi.

Eniken ti o ba si wo ipo awọn olutele awọn anabi naa si ti awọn olutele Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, yoo mọ daju pe awọn ni eniyan ti o loore ju fun awọn eniyan, koda awọn tile l’o tobi ju ninu awọn olutele awọn anabi ni lilapa lori awọn ti o wa leyin wọn, wọn tan sise Ọlọhun ni okan soso ninu ijosin -

Tawhiid- ka, wọn si tun tan sise deede ka, ati pe wọn je aanu fun awọn alailera ati awọn alaini.

Ti o ba si n fẹ alekun alaye ti o maa fi se ẹri lori jije anabi Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”; n o mu awọn ẹri ati ami ti Ali ọmọ Rabban At-Tabarii ri nigba ti o jẹ ẹlẹsin agbelebu - Christian- ti o si titori rẹ gba ẹsin Islam.

Awọn ẹri wọnyi ni:

1- Wi pe o pepe lọ sidi sisin Ọlọhun nikan soso, ati pipa sisin ohun ti o yatọ si I ti, o fi bẹẹ se dogba pẹlu gbogbo awọn anabi.

2- Wi pe o se afihan awọn ami ti o han, ti ẹnikan kò le mu un wa yatọ si awọn anabi Ọlọhun.

3- Wi pe o fun’ni niro nipa awọn isẹlẹ [ti yoo sẹlẹ ni] ọjọ-iwaju, o si sẹlẹ gẹgẹ bi o ti fun’ni niro nipa rẹ.

4- Wi pe o fun’ni niro nipa ọpọlọpọ isẹlẹ ninu awọn isẹlẹ ile-aye, ati ti awọn ijoba rẹ, o si sẹlẹ gẹgẹ bi o ti fun’ni niro.

5- Wi pe Tira ti Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” mu wa -ti i se Al-Qur’aani- ami kan ni i ninu awọn ami jije anabi; tori pe oun ni Tira ti o de opin ju, ti Ọlọhun si sọ ọ kalẹ fun ọkunrin alaimọkọmọka, ti kò mọ iwe kọ, ti kò si mọ ọn ka, o si fi i pe awọn sọrọsọrọ ti o da lahon nija pe ki wọn o mu iru rẹ wa, tabi iru Suura -ogba ọrọ- kan ninu rẹ; ati nitori pe Ọlọhun se olugbọwọ isọ rẹ; O si fi i sọ adisọkan

igbagbọ ti o dara, O si se akojopọ ofin ti o pe ju sinu rẹ,
O si fi i gbe ijọ kan ti o lọla ju dide.

6- Wi pe opin awọn anabi ni i, ati pe ti o ba se pe a
kò ran an nise ni, jije anabi awọn anabi ti wọn fun'ni niro
nipa riran an nise ko ba bajẹ.

7- Wi pe awọn anabi “ki ọla Ọlọhun o maa ba
wọn” ti fun'ni niro nipa rẹ, siwaju ki o to yọju pẹlu asiko
gigun, wọn si royin riran an nise, ati ilu rẹ, ati bi awọn ijọ
ati awọn ọba yoo ti gba fun oun, ati ijọ rẹ, wọn si mu ẹnu
ba titanka ẹsin rẹ.

8- Wi pe ami kan ninu awọn ami jije anabi ni
sisẹgun rẹ lori awọn ijọ ti o gbogun ti i, tori pe kò see se
ki eniyan o pera rẹ ni ojise kan lati ọdọ Ọlọhun -ki o si je
opurọ- ki Ọlọhun O maa wa se atilẹyin fun un pẹlu aranse
ati igbanilaye, ati ibori awọn ọta, ati titanka ipepe rẹ, ati
pupọ awọn omọleyin rẹ; dajudaju eleyii kò le seṣe aṣi ni
ọwọ anabi olododo kan.

9- Ohun ti o wa lori rẹ ninu ijọsin rẹ, ati sisọ abẹ
rẹ, ododo rẹ, ati iroyin ẹyin rẹ, ilana rẹ, ati awọn ofin rẹ;
dajudaju eleyii kò le pejọ aṣi si ara anabi kan.

Ẹni ti o mọna yii wa sọ leyin ti o ti ka awọn
amuseri wọnyi tan pe: « Awọn iwa ti o mọṣe wọnyi, ati
awọn ẹri ti o to yii, ẹni ti o ba mu un wa, jije anabi je
oranyan fun un, ọfa rẹ si se jere, ẹto rẹ si soriire, gbigba a
lododo si je oranyan, ati pe ẹnikẹni ti o ba kọ ọ, ti o si
tako o, iyanju rẹ kuna, o si se ofoo ile-aye rẹ, ati ọrun rẹ

».

Ni ipari eṣe ọrọ yii, n o mu ẹri meji kan wa fun ọ: Ẹri ọba Roomu ti aye-jọhun ti o jẹ ẹni ti o l’o igba pẹlu Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ati ẹri olupeni-sẹsin-agbelebu kan ti o jẹ ọmọ England ti o n ba ni logba, iyẹn John Saint.

Ẹri Alakọkọ: Ẹri Hiraql -Hercules-: Bukhari “ki Ọlọhun o kẹ ẹ” sọ iroyin Baba Sufyaan, nigba ti ọba Roomu pe e, ti o si sọ pe: « Baba Al-Yamaan, Al-Hakam ọmọ Naafiu sọ fun wa pe Shuaib fun wa niro, lati ọdọ Az-Zuhri, pe Ubaidu-L-laah ọmọ Abdul-Laah ọmọ Utbah ọmọ Mas’uud, wi pe Abdul-Laah ọmọ Abbaas fun un niro pe Baba Sufyaan ọmọ Harb fun un niro, pe Hiraql “Hercules” ran ẹni si oun laarin awọn onirin-ajo kan ninu Quraish, ti wọn jẹ olusowo ni ilẹ Shaamu, ni asiko ti Ojise Ọlọhun “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” ba awọn Baba Sufyaan ati awọn alaigbagbo Quraish se iwawọ-ija-bọlẹ, wọn si wa ba a ni [ilu] Elya, o si pe wọn wa si ibujokoo rẹ, nigba ti awọn ẹni-nla Roomu wa ni ayika rẹ, lẹyin naa ni o wa pe wọn, o si pe ogbefọ rẹ, o si sọ pe: Ta l’o tan mọ ọkunrin ti n pe ara rẹ ni anabi yii ni ẹbi ninu yin? N ni Baba Sufyaan ba sọ pe: Mo ni: Emi ni mo tan mọ ọn ju ni ẹbi. O ni ẹ sun un mọ mi, ki ẹ si sun awọn ẹni rẹ mọ ọn, ki ẹ si ko wọn si ẹyin rẹ; o si sọ fun ogbefọ rẹ pe: Sọ fun wọn pe emi yoo bi eleyii leere nipa ọkunrin naa, ti o ba parọ fun mi, ki ẹ ja a niro, o ni: Mo fi Ọlọhun

bura pe ti kò ba si ti itiju pe ki wọn o ma mu mi pẹlu iro
 kan ni, n o ba purọ mọ ọn, lẹyin naa akọkọ ohun ti o bi
 mi nipa rẹ ni pe o ni: Bawo ni ẹbi rẹ ti jẹ laarin yin? Mo
 ni: Ẹlẹbi [nla] ni laarin wa. O ni: Njẹ ẹnikan ninu yin wa
 ti sọ iru ọrọ yii siwaju rẹ ri bi? Mo ni: rara o. O ni: Njẹ
 ọba kan wa n bẹ ninu awọn baba-nla rẹ bi? Mo ni rara. O
 ni: Sé awọn ẹni-nla ninu awọn eniyan ni n tẹle e ni, tabi
 awọn ẹni-yepere wọn? Mo ni: Awọn ẹni-yepere wọn ni.
 O ni: Sé wọn n lekun ni, tabi wọn n dinku? Mo ni: Nse ni
 wọn n lekun. O ni: Njẹ ẹnikan ninu wọn a wa maa kọ
 ẹsin naa silẹ ni ti ibinu si ẹsin rẹ lẹyin ti o ti wonu rẹ bi?
 Mo ni: rara. O ni: Njẹ ẹ wa jẹ ẹni ti n fi ẹsun iro kan an
 siwaju ki o to sọ ohun ti o sọ bi? Mo ni: rara. O ni: Njẹ a
 maa dalẹ bi? Mo ni rara. Sugbọn awa pẹlu rẹ wa ni asiko
 ifijahapara, a kò si mọ ohun ti yoo se ninu rẹ. O ni
 gbolohun kan kò gba mi laye lati se afikun kan yatọ si
 gbolohun yii. O ni: Njẹ ẹ wa ja a logun bi? Mo ni: Bẹẹ ni.
 O ni: Njẹ bawo ni ogun ti ẹ ja a naa ti ri? Mo ni: Bori loni
 ki n bori lola ni laarin wa; o n pa wa lara, awa naa si n pa
 a lara. O ni: Ki ni o fi n pa yin lasẹ? Mo ni: O n sọ pe: Ẹ
 maa sin Ọlọhun nikan soso, ẹ kò si gbọdọ fi nnkan kan se
 orogun fun Un, ki ẹ si fi ohun ti awọn baba yin n sọ silẹ,
 o si n pawa lasẹ pẹlu irun kiki, ati ododo sisọ, ati sisọ
 abẹ, ati sisọ okun ẹbi pọ. O si sọ fun ogbefọ naa pe: Sọ
 fun un pe: Mo bi ọ lere nipa ẹbi rẹ, o si dahun pe ẹlẹbi nla
 l'ọ jẹ ninu yin, bẹẹ naa ni awọn ojise ri, a maa n gbe wọn

dide lati inu ẹbi nla ninu awọn eniyan wọn. Mo si tun bi ọ leere pe nje ẹnikan ninu yin wa ti sọ ọrọ yii ri bi, o si fesi pe rara, mo si sọ pe: Iba se pe ẹnikan ti sọ ọrọ yii ri siwaju re ni, n o ba sọ pe ọkunrin kan [ni i] ti n kose ọrọ kan ti wọn ti sọ siwaju re. Mo si bi ọ pe nje ọba kan wa n be ninu awọn baba re bi, o si dahun pe rara, mo si sọ pe: Ti o ba se pe ọba kan n be ninu awọn baba re ni, n o ba sọ pe ọkunrin kan [ni i] ti n wa ijoba baba re. Mo si bi ọ leere pe nje e wa n fi esun iro kan an siwaju ki o to wi ohun ti o wi bi, o si dahun pe rara, dajudaju mo mo pe dajudaju ko gbodo je eni ti yoo fi iro pipa mo awọn eniyan sile, ti yoo wa maa purọ mo Olọhun. Mo si bi ọ leere pe se awọn eni-nla ninu awọn eniyan ni n tele e ni, tabi awọn eni-yepere wọn, o si sọ pe awọn eni-yepere wọn ni wọn n tele e, awọn naa ni olutele awọn ojise. Mo si bi ọ leere pe nje wọn n po ni, tabi wọn n dinku, o si dahun pe nse ni wọn n po, beẹ naa ni ọrọ igbagbo-ododo ri titi ti yoo fi pe. Mo si bi ọ leere pe nje ẹnikan a wa maa ko esin naa sile, ni ti ibinu si esin re, leyin ti o ti wo inu re, o si ni rara, beẹ naa ni igbagbo-ododo ri nigba ti oyaya re ba ti dara po mo awọn okan. Mo si bi ọ leere pe nje a wa maa dale bi, o si dahun pe rara, beẹ naa ni awọn ojise ri, wọn ki i dale. Mo tun bi ọ leere nipa ohun ti i fi n pa yin lasẹ, o si dahun pe o n pa yin lasẹ lati sin Olọhun, ki e si ma fi nnkan kan se orogun fun Un, o si n ko fun yin lati josin fun awọn orisa, o si n pa yin lasẹ pelu irun kiki,

ododo sisọ, ati sisọ abẹ, ti ohun ti o sọ ba jẹ otitọ, yoo ni ikapa lori aaye ẹsẹ mi mejeeji laipe, ati pe dajudaju mo ti mọ daju pe yoo jade, n kò lero pe ninu yin ni yoo ti wa, iba si se pe mo mọ daju pe mo le yọ de ọdọ rẹ ni, n o ba fi ara da isoro pipade rẹ, iba si se pe mo wa ni ọdọ rẹ ni, dajudaju n o ba fọ ẹsẹ rẹ nu, leyin naa ni o wa tọrọ iwe Ojise Ọlọhun, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, eyi ti o fi ran Dihyah si ọlọla Basri, n ni o ba fun Hiraql, o si ka a, o si ba ninu rẹ pe: « Mo bẹrẹ ni orukọ Ọlọhun, Alaanujulo, Aladipele-ẹsan-rere, lati ọdọ Muhammad, ẹru Ọlọhun, ati ojise Rẹ, si Hiraql ọlọla Roomu, ọlẹ ki o maa ba ẹni ti o ba tele imọna, leyin naa emi n pe ọ pẹlu ipe Islam, gba ẹsin Islam ki o la, Ọlọhun O fun ọ ni ẹsan rẹ lemeji, ti o ba wa koyin, a jẹ pe ori rẹ ni ẹsẹ awọn mekunnu [rẹ] yoo wa. Eyin ti a fun ni tira, ẹ wa sidi gbolohun kan ti o se dogba laarin wa ati aarin yin, pe a kò gbọdọ sin [nnkan kan] yatọ si Ọlọhun, a kò si gbọdọ fi nnkan kan se orogun pẹlu Rẹ, ati pe apa kan wa kò gbọdọ mu apa kan ni awọn oluwa leyin Ọlọhun, tori naa ti wọn ba koyin [si eleyii], ẹ sọ pe: Ẹ jẹri pe dajudaju olugbafa fun Ọlọhun -Musulumi- ni awa ».

Ẹri Ẹlẹkẹji: Ẹri olupeni-sẹsin-agbelebu ti o jẹ omọ England ti o n ba’ni lo igba John Saint; nibi ti o ti n sọ pe: Leyin kika ti kò ja nipa awọn ẹfọsiwẹwẹ Islam ati awọn ipileşẹ ẹkọ rẹ nipa sisise-sin kaluku ati awujọ, ati sise dogba rẹ nipa gbigbe awujọ dide lori awọn ipilẹ kan

ninu sise deede, ati sise Olòhun ni àásó ninu ijòsin, mo ri ara mi ni èni ti n fa ló sidi Islam pèlu gbogbo opóló mi, ati èmi mi, mo si se adehun fun Olòhun -mimò ni fun Unlati ojò naa pe n o jẹ olupepe ló sidi Islam, olufuni niro idunnu pèlu imọna rẹ ni gbogbo aaye.

Dajudaju o de idi amọdaju yii lẹyin ti o ti kọ nipa ẹsin agbelebu -Christianity- ti o si jindo ninu rẹ; ti o si ri wi pe kò fọ esi pupọ ninu awọn ibeere, eyi ti n yi ninu isẹmi eniyan, n ni iyemeji ba bẹrẹ si ni i wọnu [ọkan] rẹ, lẹyin naa ni o tun kọ nipa ilana pe ẹnikan kò gbọdọ da nnkan kan ni “Communism”, ati ti Budda, kò si ri ohun ti n wa ninu mejeeji, lẹyin naa l’o wa kọ nipa Islam, ti o si jindo ninu rẹ, nitori naa o gba a gbọ ni ododo, o si n pepe ló sidi rẹ.

OPIN JIJẸ ANABI

Paapaa jijẹ anabi ti ye ọ lara ohun ti o siwaju, ati awọn aṣẹ ẹ, ati awọn arisami ẹ, ati awọn ẹri jijẹ anabi ti Anabi wa Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ki a to wa sọrọ nipa opin jijẹ anabi, dandan ni ki o mọ daju pe dajudaju Ọlọhun -mimọ ati giga ni fun Un- kò ki I ran ojise kan afi nitori ọkan ninu awọn idi ti n bọ yii:

1- Wi pe ki isẹ anabi naa o jẹ adayanri fun awọn eniyan kan, ki a si ma pa ojise yii lasẹ pe ki o jẹ isẹ ẹ fun awọn ijọ ti wọn wa ni itosi, nitori naa Ọlọhun O wa ran ojise kan pẹlu isẹ kan pataki si ijọ miiran.

2- Ki isẹ anabi ti o siwaju o ti parẹ, ki Ọlọhun O wa ran anabi kan ti yoo sọ ẹsin awọn eniyan di ọtun fun wọn.

3- Ki ofin anabi ti o siwaju o jẹ ohun ti o dara fun asiko ẹ, ki o si ma ba awọn asiko ti o tele e mu, nitori naa Ọlọhun yoo gbe ojise kan dide, ti yoo gbe isẹ ati ofin ti o ba asiko naa, ati aaye naa mu wa, ati pe Hikmah - ọgbọn- Ọlọhun -mimọ ni fun Un- dajọ pe ki O gbe Anabi Muhammad “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” dide pẹlu isẹ kan ti o kari fun awọn ara ile, ti yoo si ba gbogbo igba ati aaye mu, O si sọ ọ kuro ni ọwọ yiyipada ati atọwọbọ, ki isẹ ẹ o le baa sẹku laaye, ki awọn eniyan o fi maa bẹ laaye, ki o si jẹ ohun ti o mọ kuro nibi awọn panti yi yi ọrọ pada, ati atọwọbọ, eleyii l’o mu ki Ọlọhun O se e ni opin awọn isẹ riran Ẹ.

Ati pe ninu ohun ti Ọlọhun fi se adayanri fun Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ni pe oun ni opin awon anabi, tori naa ko si anabi kan leyin re, tori pe dajudaju Ọlọhun ti fi i pe awon ise riran naa, O si fi i pe awon ofin naa, O si fi i pe ile naa, jije anabi re si mu ki iro-idunnu Anabi Isa -Jesu- o se, nigba ti o so pe: « Eyin ko ti ka a ninu iwemimo pe, okuta ti awon omole ko silẹ, on na li o si di pataki igun ile » [Matteu 21:42]. Alufa-ijo -pastor- Ibraahiim Khaliil -ti o gba esin Islam ni eyin-o-reyin- ka oro yii kun ohun ti o dogba pelu oro Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ti o so nipa ara re, pe:

»

« : []

« Dajudaju apejuwe mi ati ti awon anabi ti o siwaju mi dagege bi apejuwe okunrin kan ti o ko ile kan, ti o si ko o daadaa, ti o si se e ni oso, yatọ si aaye okuta -amọ sunsun- kan ni ara origun kan, n ni awon eniyan ba bere si ni i rokirika re, won si n se iyanu fun un, won si n so pe: O yoo wa fi okuta yii si i bi? O ni: Emi ni okuta naa, emi si ni opin awon anabi » [Bukhari ati Muslim ni won gbe e jade].

Nitori eleyii ni Ọlọhun -mimo ni fun Un- se se Tira ti Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”

mu wa ni olusọ lori awọn tira ti o siwaju, ati oluparẹ fun wọn, gẹgẹ bi O ti se ofin rẹ ni oluparẹ fun gbogbo awọn ofin ti o siwaju, ati pe Ọlọhun se onigbowo sisọ isẹ rẹ, n ni a se gba a wa ni gbigba wa gba ọwọ ọgooro eniyan, nigba ti a gba Al-Qur'aani alaponle wa ni gbigbawa gbọwọ ọgooro eniyan ni ohùn ati ni kikosilẹ, gẹgẹ bi a ti se gba Sunna -ilana- rẹ, ti ọrọ ẹnu, ati ti isẹ, wa gba ọwọ ọgooro eniyan, bẹẹ ni a tun gba lilo awọn ofin ẹsin yii ni ifisise, ati awọn ijọsin rẹ, ati awọn ilana rẹ, ati awọn ofin rẹ, ni gbigbawa gba ọwọ ọgooro eniyan.

Ẹnikẹni ti o ba si wo awọn iwe itan aye Anabi, ati ti Sunna -ilana Anabi- yoo mọ daju pe awọn Sahaabe rẹ “ki Ọlọhun O yonu si wọn” wọn sọ gbogbo isesi Anabi, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ati gbogbo awọn ọrọ rẹ, ati awọn isẹ rẹ, fun awọn ọmọ-eniyan, nitori naa wọn gba ijọsin rẹ fun Oluwa rẹ wa, ati ogun atigbesinga rẹ, ati iranti Ọlọhun -mimọ ni fun Un- rẹ, ati itoro aforijin rẹ, ati lilawọ rẹ, ati akin rẹ, ati ibasepo rẹ pẹlu awọn ara rẹ, ati pẹlu awọn ti n ba a lalejo, gẹgẹ bi wọn ti se gba idunnu rẹ, ati ibanujẹ rẹ wa, ati irin-ajo rẹ, ati gbigbele rẹ, ati iroyin bi o ti se n jẹ, ati bi o ti se n mu, ati bi o ti se n wọ ẹwu, itaji ati oorun rẹ, tori naa ti o ba mọ eleyii, o mọ daju pe ohun ti a sọ pẹlu isọ Ọlọhun ti O fi sọ ọ ni ẹsin yii, o si mọ daju -ni igba naa- pe Anabi wa ni opin awọn anabi ati awọn ojise; tori pe dajudaju Ọlọhun -mimọ ni fun Un- fun wa niro pe Ojise yii ni opin awọn anabi,

Ọlọhun -mimọ ni fun Un- si sọ pe:

[40 :] ﴿

« Muhammad ki i se baba ẹni-kankan ninu awọn
okunrin yin, sugbọn ojise Ọlọhun ni i, ipekun awọn anabi
si ni i pẹlu » [Suuratul Ahzaab: 40]. Anabi “ki ike ati ọla
Ọlọhun o maa ba a” si sọ nipa ara re pe:

] .﴿))

.[

« A si ran mi si awọn ẹda ni apapo, ati pe a fi mi
pin awọn anabi » [Ahmad ati Muslim ni won gbe e jade].

Eleyii ni asiko sisọ itumọ Islam, ati alaye paapaa
re, ati awọn ibi ti a o ti maa mọ nipa re, ati awọn origun
re, ati awọn ipele re.

ITUMỌ GBOLOHUN ISLAM

Ti o ba yẹ awọn iwe ti n sọ itumọ awọn ọrọ wo, o mọ daju pe itumọ gbolohun Islam ni igbafa, ati itẹriba, ati gbigba, ati isopa-sosẹ-silẹ ati isisẹ pẹlu asẹ olupasẹ ati ikofunni rẹ lai kò se atako kan, ati pe Ọlọhun sọ ẹsin ododo ni Islam, tori pe oun ni itẹle ti Ọlọhun, ati igbafa fun asẹ Rẹ, lai kò se atako, ati sise afọmọ ijọsin naa fun Un -ogo ni fun Un- ati gbigba iroyin Rẹ ni ododo, ati gbigba A gbọ ni ododo, orukọ Islam si ti di orukọ gidi fun ẹsin ti Anabi Muhammad “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” mu wa.

Sisọ itumọ Islam

Ki ni o mu ni pe ẹsin naa ni Islam? Dajudaju gbogbo ohun ti n bẹ ni ori ile ninu ọlọkan-ọ-ọjọkan ẹsin, nse ni a sọ wọn ni awọn orukọ wọn, boya nipa fifi wọn ti si ara orukọ ẹniyan pataki kan, tabi ijọ kan pato. Nitiori naa ẹsin Nasaaraa -alagbelebu- mu orukọ rẹ lati ara “Nasaaraa” -awọn ara Nasaret- ẹsin Budda si mu orukọ [tiẹ] lati ara orukọ ẹni ti o mọ ọn “Budda”, ati pe ẹsin Zaraadishtiyyah gbayi pẹlu orukọ yii tori pe ẹni ti o da a silẹ, ati olugbe asia rẹ ro n jẹ “Zaraadisht”, bẹẹ naa ni ẹsin Yahuudi yọju laarin awọn iran kan ti a mọ si “Yahuudza”, n ni a se pe wọn ni ẹlẹsin Yahuudi, ati bẹẹ bẹẹ lọ. Yatọ si pe Islam, ki i se ohun ti a maa n fi i ti si ara ẹnikan pataki, tabi si ara ijọ kan pato, ati pe n se ni orukọ rẹ n tọka si iroyin kan pataki ti itumọ gbolohun

Islam se akojọpọ rẹ, bẹẹ ni ninu ohun ti yoo han ninu orukọ yii ni pe ki i se ẹnikan ninu awọn eniyan ni ohun ti a gba lero pẹlu mimu ẹsin yii maa bẹ, ati mimu un wa, ati pe ki i se ohun ti a se adayanri rẹ fun ijo kan pato yatọ si awọn ijo yoku, sugbọn ohun afojusi rẹ ni ki o se awọn ara ori ilẹ lapapọ ni ọsọ pẹlu iroyin Islam, nitori naa gbogbo ẹni ti o ba jẹ ẹni ti a royin pẹlu iroyin yii, ninu awọn ẹni-isaaju ati awọn eniyan isinyi Musulumu ni i, bẹẹ ni Musulumi naa ni gbogbo ẹni ti o ba gba iroyin naa ni ojo-iwaju yoo maa jẹ.

PAAPAA ISLAM

Ninu ohun ti o ye ni pe gbogbo nnkan ni ile-aye yii ni n tele ofin kan pataki, ati ilana kan ti o rinle, tori naa oorun ati osupa, awon irawo ati ile, ni a te ni ori ba ni abe ofin kan ti n lo taara, ti ko si agbara fun won lati yera fun un, tabi lati jade kuro ni abe re, bi o fe ki o je fun odiwon gaga irun kan, titi debi wi pe eniyan gan-an alara ti o ba woye si oro re yoo ye o pe o gbafa fun awon ilana Olahun ni igbafa ti o pe, tori naa ko ni i mi, ko si ni i jero bukaata re si omi, ati onunje, ati imole, ati ooruu, afi ni ibamu pelu ipebubu ti Olahun ti n to isemi re, ati pe gbogbo awon orike ara re ni n gbafa fun ipebubu yii, tori naa ise ti awon orike wonyi n se, won ki i se e afi ni odiwon bi Olahun ti se e lofin fun won.

Nitori naa ebubu ti o kari yii, eyi ti a gbafa fun, ti nnkan kan ni ile-aye yii ko si le e bo lowo tite le e, bere lati ori irawo ti o tobi ju ni sanma titi de ori eyi ti o we ju ninu yanrin ni ile, o wa ninu ipebubu Olahun, Oba Titobi, Olupebubu. Ti gbogbo nnkan ninu sanma ati ile ati ohun ti n be laarin mejeeji ba je ohun ti o gbafa fun ipebubu yii, a je pe gbogbo aye ni n gbore si Oba Olupebubu Naa, Eni ti O se e lenu, ti won si n tele ase Re, ati pe yoo han lati ara adojuko yii pe esin gbogbo aye ni Islam, tori pe itumo Islam ni igbafa, ati sisise pelu ase olupase ati kiko re, lai ko se atako,gege bi o ti se ye o siwaju. Nitori naa ati oorun ati osupa ati ile ni olugbafa, be ni olugbafa ni

atẹgun ati omi, imọlẹ ati okunkun, oorun, ati pe olugbafa ni igi ati okuta, ati awọn ẹranko, koda gan-an ẹni ti kò mọ Oluwa rẹ ti si n tako bibẹ Rẹ, ti o si kọ awọn ohun arisami Rẹ, tabi ti n jọsin fun ẹlomiran, ti si n fi ohun ti o yatọ si I se orogun fun Un, olugbafa ni oun naa nipa adamọ rẹ, eyi ti a da a mọ.

Ti eleyii ba ye ọ, wa ki a woye si ọrọ eniyan, o ri pe ohun meji ni n fa eniyan:

Alakọkọ ni: Adamọ eyi ti Ọlọhun da mọ eniyan, nipa igbafa fun Ọlọhun, ati ninifẹ jije ẹrusin fun Un, ati wiwa atisunmọ Ọn, ati fifẹran ohun ti Ọlọhun fẹran ninu ododo ati rere ati otitọ, ati kikorira ohun ti Ọlọhun korira ninu ibajẹ ati aburu, ojusaju ati abosi, ati ohun ti n tẹle eleyii ninu ohun ti adamọ maa n pe eniyan lọ sidi rẹ ninu inifẹ si owo, ẹbi, ati ọmọ, ati nini ifẹ si ounjẹ ati ohun mumu, ati igbeyawo, ati ohun ti eleyii n tọrọ ninu ki awọn orike ara o maa gbe awọn isẹ wọn ti o jẹ ọranyan fun wọn duro.

Ẹlẹkeji ni: Erongba eniyan ati ẹsa rẹ, ati pe dajudaju Ọlọhun ti ran awọn ojise si i, O si sọ awọn Tira kale, ki o le baa se iyatọ laarin otitọ ati ibajẹ, imọna ati anu, rere ati aburu, O si se atileyin fun un pẹlu ọpọlọ ati agbọye, ki o le baa wa lori aridaju ninu isesa rẹ, tori naa ti o ba fẹ ki o gba ọna oore ki o si dari rẹ lọ sidi otitọ ati imọna; ti o ba si fẹ ki o gba awọn ọna aburu ki wọn o si tu u lọ sidi aburu ati iparun.

Nitori naa ti o ba wo eniyan pẹlu iwoye si ọrọ alakọkọ, o ri pe a se adamọ rẹ lori igbafa, a si da a mọ titepele mọ ọn, ati pe kò tilẹ si ibuyesi kan fun un kuro nibe, ọrọ rẹ si dabi ọrọ awọn miiran ti wọn yatọ si i ninu awọn ẹda.

Ti o ba si wo o pẹlu iwoye si ọrọ keji, o ri i ni oluseṣa, ti i maa n se ẹsa ohun ti o ba fẹ, ninu ki o jẹ Musulumi, tabi ki o jẹ alaigbagbọ:

[3 :] .﴿ ﴾

« O le jẹ oluse-ọpẹ, o si le jẹ alaimoore »
[Suuratul-Insaan: 3].

Idi niyi ti o fi ri pe orisi meji ni awọn eniyan:

Eniyan ti o mọ Ẹlẹda rẹ, ti o si gba A gbọ ni Oluwa, ati Olukapa, ati Ọlọhun ti a jọsin fun, yoo maa sin IN ni Oun nikan soso, yoo si maa tẹle ofin Rẹ ninu isẹmi rẹ ti o jẹ ti ẹsa. Gege bi o tun se jẹ ẹni ti a se adamọ rẹ mọ gbigbafa fun Oluwa rẹ, kò si ibuyesi kan fun un kuro nibe, olutele ipebubu Rẹ, eleyii ni Musulumi pipe ẹni ti n wa pipe Islam rẹ, ati pe dajudaju imọ rẹ ti di ohun ti o dara, tori pe o mọ Ọlọhun Ẹlẹda rẹ, ati Olupileṣẹda rẹ, Ẹni ti O ran awọn ojise si i, ti O si fun un ni agbara imọ ati kikọ ẹkọ, bẹẹ ni laakaye rẹ ti di ohun ti o dara, aba rẹ si ti di ohun ti tọ, tori pe o lo irori rẹ leyin naa ni o wa pinnu lati ma sin nnkan kan yatọ si Ọlọhun, Ẹni ti O se aponle rẹ pẹlu ọrẹ agbọye ati aba ninu ọrọ naa, ati pe ahọn rẹ ti di ohun ti o dara, olusoro pẹlu otitọ, tori pe kò

gba ju Oluwa kan lọ nisinyi, Oun ni Ọlọhun -giga ni fun
Un- Ẹni ti O rọ ọ lẹrọ pẹlu agbara wiwi ati sisọrọ ...
isẹmi rẹ si dabi ẹni pe nnkan kan kò sẹku ninu rẹ ni isinyi
yatọ si ododo; tori pe ẹni ti o gba fun ofin Ọlọhun ni i,
ninu ohun ti o ti ni ẹsa ninu rẹ ninu ọrọ rẹ, ati pe okun
imọra-ẹni ati ibara-ẹni-se si na ni aarin rẹ ati awọn ẹda
yoku ni ile-aye, tori pe o n sin Ọlọhun, Ọlọgbọn, Olumọ,
Ẹni ti gbogbo awọn ẹda n sin, ti wọn si n gba fun asẹ Rẹ,
ti wọn si n gbafa fun ipebubu Rẹ, ati pe O ti tẹ wọn lori
ba nitori iwọ eniyan.

PAAPAA AIGBAGBỌ -SISE KEFERI-

Ati pe eniyan m̀liran wa ni odikeji rẹ, ti a bi i ni olugbafa, ti o si sẹmi fun gbogbo ọjọ-aye rẹ ni olugbafa, lai kò jẹ pe o mọ nipa igbafa rẹ, tabi ki o se laakaye si i, ati pe kò mọ Oluwa rẹ, bẹẹ ni kò gba ofin Rẹ gbọ, kò si tẹle awọn ojise Rẹ, kò si lo ohun ti Ọlọhun bun un ni ebun ninu imọ, ati laakaye, lati mọ Eni ti o da a, ti O si la igbọrọ ati iriran rẹ, tori naa o tako bibe Rẹ, o si se igberaga kuro nibi jijosin fun Un, o si kọ lati gbafa fun ofin Ọlọhun ninu ohun ti a ti fun un ni ẹtọ lati se idari ati esa, ninu awọn ọrọ isẹmi rẹ, tabi o fi ẹlomiran se orogun fun Un, o si kọ lati gba awọn ami Rẹ, ti n tọka si jije ọkan soso Rẹ gbọ, eleyii ni alaigbagbọ -keferi-. Eyi jẹ bẹẹ tori pe itumọ **Kufr** ni gbigbe nnkan pamọ, ati bibo nnkan, ati agbeboṣo, wọn a maa sọ pe: O bo **-Kafar-** ẹwu ija rẹ pẹlu asọ rẹ, nigba ti o ba bo o pẹlu rẹ, ti o si wọ ọ le e lori. Tori naa a o pe iru ọkunrin yii ni **Kaafir** -keferi- tori pe o gbe adamọ rẹ pamọ, o si bo o pẹlu ebibo kan ninu aimọkan ati ago. Ati pe dajudaju o ti mọ daju pe wọn kò bi oun, afi si ori adamọ Islam, bẹẹ ni awọn orike ara rẹ kò maa sise afi ni ibamu pẹlu adamọ Islam; ati pe ile-aye ni apapọ rẹ kò maa lọ ni egbe rẹ bi kò se lori awọn ilana igbafa, sugbọn a bo o pẹlu ebibo kan ti i bo'ni ti aimọkan ati ago, bẹẹ ni adamọ ile-aye ati adamọ ara rẹ si ti parẹ mọ aridaju rẹ lẹwọ, nitori naa o maa ri ti kò ni i lo agbara rẹ ti ero-ori ati ti imọ afi si ohun ti o tako adamọ rẹ, kò i

si i ri nnkan kan yatọ si ohun ti o tako o, bẹẹ ni kò ni i gbiyanju afi lori ohun ti yoo ba a jẹ.

Ni isinyi iwọ funra rẹ wo ohun ti aigbagbọ kojọ si i lara ninu anu ti o jinna, ati isina ti o han.

Ati pe Islam yii, eyi ti a fẹ ni ọdọ rẹ pe ki o maa mu un lo, ki i se ọrọ ti o soro, kaka bẹẹ nse ni o rọrun fun eni ti Ọlọhun ba se e ni irọrun fun, Islam ni ohun ti ile-aye yii lapapọ n tọ lọ:

] ﴿

.[83 :

« Oun si ni enikeni ti o wa ni awọn sanma ati ile juwọ-juse silẹ fun, yala pẹlu fifẹ tabi kikọ » [Suuratu Aala Imraan: 83]. Oun si ni ẹsin Ọlọhun, gege bi Ọlọhun ti O ga ti sọ pe:

.[19 :

] ﴿

« Dajudaju ẹsin ni ọdọ Ọlọhun ni Islam » [Suuratu Aala Imraan: 19]. Ati pe oun ni gbigbafa oju fun Ọlọhun, gege bi Ọba ti ẹyin Rẹ gbọn-un-gbọn, ti sọ pe:

] ﴿

.[20 :

« Ti wọn ba si ba ọ jiyan, sọ pe: Mo ti tẹ oju mi ba fun Ọlọhun, ati awọn ti o tẹle mi [awọn naa tẹ oju wọn ba] pẹlu » [Suuratu Aala Imraan: 19]. Dajudaju Anabi “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” si ti se alaye itumọ Islam, o si sọ pe:

)

].⁽

« Ki o ju ọkan rẹ silẹ fun Ọlọhun, ki o si da oju rẹ kọ Ọlọhun, ki o si maa yọ zaka ti o jẹ ọranyan » [Imaam Ahmad ati Ibn Maajah ni wọn gbe e jade]. Ọkunrin kan si bi Ojise Ọlọhun “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” leere pe:

» :

: .⁽ » : : .⁽ » :

].⁽

« Ki ni Islam? O ni: Ki ọkan rẹ o gbafa fun Ọlọhun, ati ki awọn Musulumi o bọ lẹwọ [aburu] ahọn rẹ ati ọwọ rẹ. O ni: Islam wo l’o lola ju? O dahun pe: Igbagbo-ododo. O ni: Ki ni igbagbo-ododo? O ni: Ki o gba Ọlọhun gbọ, ati awọn malaika Rẹ, ati awọn tira Rẹ, ati awọn ojise Rẹ, ati igbende leyin iku » [Imaam Ahmad l’o gbe e jade], ati bi Ojise Ọlọhun “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” ti sọ pe:

»

].⁽

« Islam ni ki o jeri pe kò si ọba kan ti o tọ lati sin lododo yatọ si Ọlọhun, ati pe Muhammad ojise Ọlọhun ni i, ati ki o maa gbe irun duro, ki o si maa yọ zaka, ki o si maa gba aawẹ Ramadaan, ati ki o se Haji -abẹwo- ile Oluwa, ti o ba ni agbara ọna atilọ sibẹ » [Muslim l’o gbe

e jade]. Ati ọrọ rẹ ti o sọ pe:

[] .« »

« Musulumi ni ẹni ti awọn Musulumi bọ nibi [aburu] ahọn rẹ ati [aburu] ọwọ rẹ ». [Bukhari ati Muslim ni wọn gbe e jade].

Ati pe ẹsin yii -ti i se ẹsin Islam- eyi ti Ọlọhun kò ni I gba ẹsin kan ti o yatọ si i, ni ọwọ awọn ẹni-akọkọ tabi lọwọ awọn ẹni-igbeyin, ori ẹsin Islam naa ni gbogbo awọn anabi wa, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ nipa Anabi Nuuhu “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” pe:

...

[72-71 :] «

« Ka iroyin Nuuhu fun wọn, nigba ti o sọ fun awọn eniyan rẹ pe: Eyin eniyan mi, ti o ba jẹ pe wiwa nibi mi ba jẹ ohun ti o n ni yin lara, ati riran yin leti mi pẹlu awọn aayah Ọlọhun, ti o ba ri beẹ emi gbẹkẹle Ọlọhun ... » titi debi ọrọ Rẹ -giga ni fun Un- pe: « Ati pe a pa mi lasẹ pe ki n jẹ ọkan ninu awọn ti o gbafa fun Ọlọhun -Musulumi- » [Suuratu Yuunus: 71-72]. Ọba ti eyin Rẹ gbọn-un-gbọn tun sọ nipa Anabi Ibraahiim, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, pe:

:] « »

[131

« Nigba ti Oluwa rẹ sọ fun un pe: Gbafa, o si dahun pe: Mo juwọ-jusẹ silẹ fun Oluwa gbogbo ẹda »

[Suuratul-Baqarah: 131]. Ql̥h̥un ti ọrọ Rẹ ga tun sọ nipa Anabi Musa, “ki ọla Ql̥h̥un o maa ba a”, pe:

»
[84 :] «

« Musa si wi pe: Ẹyin eniyan mi, ti ẹyin ba jẹ ẹni ti o gba Ql̥h̥un gbọ lododo, Oun ni ki ẹ gbẹkẹle, ti ẹyin ba jẹ olugbafa -fun Un- -Musulumi- » [Suuratu Yuunus: 84]. Ql̥h̥un t’O ga tun sọ ninu iroyin Anabi Isa -Jesu- “ki ọla Ql̥h̥un o maa ba a”, pe:

»
.[111 :] «

« Ati nigba ti Mo ranse si awọn ẹmewa -rẹ- pe: Ẹ gba Mi gbọ ati ojise Mi, wọn sọ pe: Awa gbagbo, ki o si jeri pe olugbafa -fun Ql̥h̥un- -Musulumi- ni awa » [Suuratul-Maa’idah: 111].

Ẹsin yii -Islam- si n gba awọn ofin rẹ ati awọn adisọkan rẹ ati awọn idajọ rẹ lati ara ise Ql̥h̥un ti I maa N fi i ranse -Al-Qur’aani ati Sunna- n o si se alaye iwọnba soki fun ọ nipa mejeeji.

**AWỌN IPILẸ ISLAM ATI IBI TI O TI N MU
AWỌN OFIN RẸ**

Asa awọn olutele awọn ẹsin ti a ti parẹ, ati awọn ilana ti o jẹ atọwọda, ni ki wọn o maa se afọmọ awọn iwe kan ti wọn n jogun laarin wọn, eyi ti wọn kọ ninu awọn asiko kan ti o ti rekoja, ti o si se pe a le ma mọ paapaa ẹni ti o kọ ọ, tabi ẹni ti o yi i pada si ede miiran, tabi igba wo ni wọn kọ ọ, awọn ti wọn si kọ ọ kò ju awọn eniyan kan ti o se pe ohun ti i maa n se ọmọ eniyan ninu ailer, aipe, ifẹnu, ati igbagbe a maa se wọn.

Sugbọn Islam, oun da yatọ si awọn ẹsin ti o yatọ si i, nigba ti o se pe ipilẹ ododo ni o fi ẹyin ti, [Ise Qlọhun ti I maa N fi i ransẹ] Al-Qur’aani ati Sunna; eleyii si ni alaye soki nipa mejeeji:

(a) **Al-Qur’aani Alapọnle:** O ti ye ọ ninu ohun ti o siwaju pe dajudaju Islam ni ẹsin Qlọhun, ati pe nitori eleyii ni Qlọhun se sọ Al-Qur’aani kalẹ fun ojise Rẹ Muhammad, “ki ike ati ọla Qlọhun o maa ba a”, ni afinimona fun awọn olupaya Qlọhun, ati iwe ofin fun awọn Musulumi, ati iwosan fun igbaaya awọn ti Qlọhun fẹ iwosan fun, ati atupa fun awọn ti Qlọhun ba fẹ oriire fun, ati imọlẹ, ati pe o se akojọpọ awọn ipilẹ eyi ti Qlọhun titori rẹ ran awọn ojise, bẹẹ ni Al-Qur’aani ki i se akọkọ ninu awọn tira, gege bi Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Qlọhun o maa ba a”, ki i ti i se akọkọ ninu awọn ojise; tori pe dajudaju Qlọhun ti sọ tira kan -Suhuf- kalẹ

fun Anabi Ibraahiim, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, O si se aponle Anabi Musa “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” pẹlu At-Tawraah, ati Anabi Daa’uud “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” pẹlu Zabura, Al-Masiihu -Jesu- “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” si mu Al-Injiila -Bibeli- wa. Ise ni awon tira wonyi je lati ọdọ Ọlọhun, O fi won ranse si awon anabi Re ati awon ojise Re, sugbon pupo ninu awon tira ti o siwaju yii ni a ti se afeku won, ati pe opolopo won l’o ti pare, beẹ ni ayipada ati atowobọ si ti wonu won.

Sugbon Al-Qur’aani alaponle, dajudaju Ọlọhun ti se agbateru nipa sisọ ọ, O si se e ni olusọ, ati olupare, fun ohun ti o siwaju re ninu awon tira, Ọlọhun -giga ni fun Un- so pe:

[48 :]

« A si ti so Tira naa kale fun ọ pẹlu ododo, o je olumuni-mọ ohun ti o je ododo ninu ohun ti o siwaju re ninu tira, ati olusọ lori re » [Suuratul-Maa’idah: 48]. O si royin re pẹlu pe alaye ni o je fun gbogbo nnkan. Ọlọhun ti eyin Re gbọ-un-gbon, so pe:

[89 :]

« Awa si so Tira naa kale fun ọ, ti o je alaye fun gbogbo nnkan » [Suuratun-Nahl: 89]. Itosona, ati aanu, si ni i, Ọba ti O ga ni Olusoro, so pe:

:]

[157

« Dajudaju alaye lati ọdọ Oluwa yin ti wa ba yin, ati itọṣona, ati aanu » [Suuratul-An'Aam: 157]. Bẹẹ ni a maa fi'ni mọna lọ si ọna ti o tọ ju:

[9 :] ﴿ ﴾

« Dajudaju Al-Qur'aani yii a maa tọ'ni si ọna eyi ti o tọ ju » [Suuratul-Israa'i: 9]. Nitori naa a maa fi ọmọ eniyan mọna lọ sidi ọna kan, ti o tọ ju, ninu gbogbo ọrọ kan, ninu awọn ọrọ isemi rẹ.

Ati pe ẹnìkẹni ti o ba ranti bi a ti se sọ Al-Qur'aani alapọnle naa kalẹ, ati bi a ti se isọ rẹ, yoo mọ iyi Al-Qur'aani fun un, yoo si se afọmọ adojukọ rẹ fun Ọlọhun; Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[194-192 :] ﴿ ﴾

« Ati pe oun -Al-Qur'aani- jẹ ohun ti a sọ kalẹ lati ọdọ Oluwa gbogbo ẹda. Ẹmi ododo [Jibriil] l'o sọ ọ kalẹ. Si inu ọkan rẹ, ki o le baa jẹ ọkan ninu awọn olukilọ » [Suuratu-Shu'araa': 192-194].

Nitori naa Ẹni ti O sọ Al-Qur'aani kalẹ ni Ọlọhun,

Oluwa gbogbo ẹda.

Ati pe ẹni ti o sọ ọ kalẹ pẹlu rẹ ni ẹmi ododo, Jibriil, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”.

Bẹẹ ẹni ti a sọ ọ kalẹ si ọkan rẹ ni Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”.

Ati pe ami ti yoo sẹku ni Al-Qur'aani yii jẹ fun Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, -

ni ara awon ami ti yoo seku titi di ojo igbende- awon ami awon anabi ti won siwaju, ati awon ohun akonilagara won, je ohun ti i maa n pari pelu pipari isemi won, sugbon Al-Qur'aani yii, dajudaju Olahun se e ni awijare kan ti yoo seku.

Oun si ni awijare ti o dopin, ati ami iyanu, Olahun pe awon omọ eniyan nija pe ki won o mu iru re wa, tabi Suura -ogba oro- mewa ti o je iru re, tabi ki won o mu ogba oro kan ninu awon ogba oro re wa, sugbon won kagara [lati se be], t'ohun ti pe lati ara awon harafi ati awon gbolohun ni o ti kojọ, ti ijo ti a so o kale fun si je ijo adalahon, ati asoroyokomookun re, Olahun ti O ga so pe:

.[38 :] ﴿

« Abi won n wi pe: O da a pa nirọ ni bi? So pe: Nje, e mu Suura iru re kan wa, ki e si pe eni ti e ba le pe leyin Olahun [lati ran yin lowo] ti e ba je olododo » [Suuratu Yuunus: 38].

Ati pe ninu ohun ti yoo jeri fun Al-Qur'aani yii pe ise kan ni lati odo Olahun ni pe: O se akojopo awon iroyin pupo nipa awon ijo ti o siwaju, o si fun'ni niro nipa awon isele ti yoo sele ni ojo iwaju, o si selegege bi o ti royin, be ni o so ohun pupo ninu awon eri ti imo, ninu ohun ti o se pe awon olumo ko debi apa kan ninu re afi ni asiko yii.

Ninu ohun ti o tun jẹri fun Al-Qur'aani yii -bakan naa- pe isẹ kan ni lati ọdọ Ọlọhun ni pe: A kò mọ Anabi ti a sọ Al-Qur'aani yii kalẹ fun mọ iru rẹ ri [tẹlẹ], ati pe a kò gba ohun ti o jọ ọ ri wa lati ọdọ rẹ siwaju sisọ Al-Qur'aani kalẹ; Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[16 :] «

« Sọ pe: Ti o ba jẹ pe Ọlọhun fẹ ni, emi ki ba ti ka a fun yin, n kò ba si ti fi i mọ yin, dajudaju emi ti gbe aarin yin fun ọdun gbọrọ siwaju rẹ, ẹ kò wa se laakaye ni » [Suuratu Yuunus: 16]; kaka bẹẹ nse ni o jẹ alaimọọka-mọọkọ, kò le e kọ, bẹẹ ni kò le e ka, ati pe kò lọ si ọdọ olumọ kan ri, kò tilẹ jokoo lọdọ olukọ kan ri, sugbọn t'ohun ti bẹẹ, o n se atako fun awọn sọrọsọrọ ti o da lahon, ati awọn asọrọyọkomookun rẹ, pe ki wọn o mu iru rẹ wa:

[48 :] «

« Ati pe iwọ kò jẹ ẹni ti n ke tira kan siwaju rẹ, bẹẹ ni ọwọ [ọtun] rẹ kọ l'ọ fi kọ ọ, [iba se pe o ri bẹẹ ni] nigba naa dajudaju awọn aseba jẹ o ba se iyemeji » [Suuratul-Ankabuut: 48]. Ọkunrin alaimọọkọ-mọọka ti a royin ninu At-Tawraata -Majemu Laelae- ati Injiila -Bibeli- pe alaimọọkọ-mọọka ti kò le kọ ti kò si le ka yii, awọn alufa Yahuudi ati ti awọn alagbelebu -Christians- -awọn ti wọn ni ohun ti o sẹku ninu Majemu Laelae, ati

Majemu Titun- wọn a maa wa ba a, wọn a maa bi i leere nipa ohun ti wọn n se iyapa-enu lori rẹ, wọn a si maa wa idajo lo si ọdọ rẹ nipa ohun ti wọn n ja lori rẹ, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ ni Ẹni ti N se alaye iroyin rẹ ninu At-Tawraata -Majemu Laelae- ati Injiila -Bibeli- pe:

.[157 :]

« Awọn ti wọn n tẹle ti Ojise naa, Anabi naa, ẹni ti kò mọ ọ kọ ti kò mọ ọ ka, ẹni ti wọn ba akosile nipa rẹ lodo wọn ninu At-Tawraata ati ninu Injiila, yoo maa fooro wọn si iwa rere, yoo si maa kọ aburu fun wọn, yoo si maa se awọn ohun ti o dara ni eto fun wọn, yoo si maa se awọn ohun ti kò dara ni eewo fun wọn » [Suuratul-A'araaf: 157]. Ọlọhun -giga ni fun Un- tun sọ ni Ẹni ti N se alaye ibeere awọn Yahuudi ati awọn alagbelebu - Christians- fun Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, pe:

]

.[153 :

« Awọn oni-tira yoo bi ọ leere pe ki o sọ tira kan kale fun wọn lati sanma » [Suuratun-Nisaa'i: 153]. Ọlọhun ti eyin Rẹ gbọn-un-gbọn tun sọ pe:

.[85 :]

« Ati pe wọn o maa bi ọ leere nipa ẹmi » [Suuratul-Israa'i: 85]. O tun sọ -mimo ni fun Un- pe:

.[83 :] ﴿ ﴾

« Ati pe wọn o maa bi ọ leere nipa Zul-Qarnaini »
[Suuratul-Kahf: 83]. O tun sọ -mimọ ni fun Un- pe:

.[76 :] ﴿ ﴾

« Dajudaju Al-Qur’aani yii yoo maa se iroyin fun awọn ọmọ Isrẹli nipa ọpọlọpọ ohun ti wọn n se iyapa-enu nipa rẹ » [Suuratun-Naml: 76].

Dajudaju alufa-ijọ -pastor- Abraham Philips ti gbiyanju ninu iwe rẹ ti o fi gboye iwe ẹri giga -Ph.D- lati se ibajẹ Al-Qur’aani, sugbọn agara da a lati se bẹẹ, ati pe Al-Qur’aani bori rẹ pẹlu awọn awijare rẹ, ati awọn ẹri-oro rẹ, ati awọn afisami rẹ, nitori naa o kede ikagara rẹ; ati pe o juwọ-juse silẹ fun Ẹlẹda rẹ, o si kede gbigba Islam rẹ.

Ati pe nigba ti ọkan ninu awọn Musulumi bun ọmọ Amẹrika Dr. Jeffry Lang ni alaye itumọ Al-Qur’aani alapọnle, o ri i pe Al-Qur’aani yii n ba ẹmi oun sọrọ, o si n fesi fun awọn ibeere rẹ, o si n si awọn gaga ti o wa laarin rẹ ati ẹmi rẹ kuro; koda o sọ pe: « Dajudaju o dabi wi pe Ẹni ti O sọ Al-Qur’aani yii kalẹ mọ mi ju bi mo ti se mọ ara mi lọ ». Bawo ni kò ti se ni i ri bẹẹ? Nigba ti o se pe Ẹni ti O sọ Al-Qur’aani kalẹ ni Ẹni ti O sẹda eniyan, Oun si ni Ọlọhun -mimọ ni fun Un-:

.[14 :] ﴿ ﴾

« Njẹ Ẹni ti O da ẹda kò wa mọ bi? Nigba ti o se

pe Oun ni Alaanu, Oni-mimọ nipa gbogbo nnkan »
 [Suuratul-Mulk: 14]; lẹyin naa kika ti o ka alaye itumọ
 Al-Qur'aani alapọnle jẹ okunfa gbigba Islam rẹ, ati kikọ
 iwe ti mo ti yọ ọrọ jade fun ọ ninu rẹ yii.

Ati pe Al-Qur'aani alapọnle kari gbogbo ohun ti
 omọ eniyan n bukaata, tori naa o kari ipilẹ awọn ofin, ati
 awọn adisọkan, ati awọn idajọ, ati awọn ibanise, ati awọn
 ẹkọ; Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[38 :] ﴿ ﴾

« Awa kò sẹ nnkan kan ku ninu Tira [lai sọ] »
 [Suuratul-An'aam: 38], tori naa ipepe lọ sidi sise Ọlọhun
 ni ọkan soso ninu ijọsin -Tawhiid- wa ninu rẹ, ati sisọ
 awọn orukọ Rẹ, ati awọn iroyin Rẹ, ati awọn isẹ Rẹ, o si
 n pepe lọ sidi didogba ohun ti awọn anabi ati awọn ojise
 pepe lọ sidi rẹ, o si fi ẹsẹ igbende ati ẹsan ati isiro rinlẹ,
 ati pe o n mu awọn ẹri-ọrọ ati awọn awijare wa lori
 eleyii, bẹẹ ni o n sọ iroyin awọn ijọ ti o ti lọ, ati ohun ti o
 sẹlẹ si wọn ninu awọn ẹsin ni ile-aye, ati ohun ti n reti
 wọn ninu iya ati ibawi ni igbeyin.

**Ati pe nnkan pupọ wa ninu rẹ ninu awọn ẹri-
 ọrọ ati awọn awijare, ninu ohun ti i maa n ya awọn
 oni-mimọ lenu, ti o si ba gbogbo igba mu, ti awọn oni-
 mimọ ati awọn oluse-iwadi yoo si maa ri ohun ti wọn
 n wa ninu rẹ, ati pe n o sọ apejuwe męta pere fun ọ, ti
 yoo sipaya nnkan kan fun ọ ninu eleyii, awọn apejuwe
 naa ni:**

1- Ọrọ Ọlọhun ti O ga:

[53 :]

« Oun si ni Ẹni ti O mu awọn odo meji san, ọkan
 dun o tutu, ekeji si ni iyọ o hanyọ, O si fi gaga kan si
 aarin mejeeji ati edidi ti a fi di wọn -sira wọn- »
 [Suuratul-Furqaan: 53]. Ọlọhun ti ọrọ Rẹ ga tun sọ pe:

[40 :]

« Tabi o dabi awọn okunkun kan ninu okun ti o jin,
 ti igbi kan n bo o ni oke rẹ, ti igbi kan, ti ẹsu ojo n bẹ ni
 oke rẹ, wa ni oke rẹ, awọn okunkun kan ti apa kan wọn
 wa lori omiran, nigba ti o ba mu ọwọ rẹ jade yoo fẹrẹ le
 ma ri i, ati pe ẹni ti Ọlọhun kò ba fun ni imọlẹ, kò le si
 imọlẹ kan fun un » [Suuratun-Nuur: 40]. Bẹẹ ni ninu
 ohun ti a mọ daju ni pe Anabi Muhammad “ki ikẹ ati ọla
 Ọlọhun o maa ba a” kò gun okun, ati pe kò si awọn ohun
 elo, eyi ti i maa n ran ni lẹwọ lati se iwadii awọn ogbun

okun ni asiko rẹ, nẹ ta ni ẹni ti o fun Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” niro nipa awọn imọ wọnyi yatọ si Ọlọhun?.

2- Ọrọ Ọlọhun -giga ni fun Un-:

[14-12 :]

« Dajudaju Awa da eniyan lati inu eyi ti a yọ ninu erupe amọ. Lẹyin naa A se e ni omi gbọlọgbọlọ sinu aaye irorun kan. Lẹyin naa Awa sọ omi gbọlọgbọlọ naa di eje didi, A si sọ eje didi naa di ekiri-eran, A si sọ ekiri-eran naa di awọn egungun, A si fi eran bo awọn egungun naa, lẹyin eyi Awa sọ ọ di ẹda miiran kan; tori naa ibukun ni fun Ọlọhun ti O da awọn ẹda Rẹ ni ọna ti o dara julọ » [Suuratul-Mu’uminuun: 12-14]. Awọn olumọ kò si mọ awọn alaye ti o wẹ nipa awọn ipele sise ẹda omọ wọnyi afi ni ode-oni.

3- Ọlọhun t’O ga sọ pe:

[59 :]

« Ọdọ Rẹ ni awọn kọkọrọ ohun ti o pamọ wa, ẹnikan kò le e mọ ọn yatọ si I, O si tun mọ ohun ti o wa ninu ile ati okun, ati pe kò si ewe kan ti yoo jabọ afi ki O mọ nipa rẹ, bẹẹ ni kò si horo ọka kan ninu okunkun ile,

kò tilẹ̀ si ohun tutu kan tabi ohun gbigbẹ̀ kan afi ki o ti wa ninu tira ti o han » [Suuratul-An'aam: 59]. Arojinlẹ̀ ti o kari kò mọ́ ọmọ eniyan lara, ati pe wọn ki i ronu nipa rẹ, depo pe wọn yoo ni agbara rẹ, koda ti ikọ awọn olumọ kan ba fi oju si irugbin kan, tabi kokoro kan, ti wọn si kọ akọọlẹ ohun ti wọn mọ nipa rẹ, iyalẹnu yoo mu wa fun eleyii, t'ohun ti pe o daju pe ohun ti o pamọ si wọn nipa rẹ pọ ju ohun ti wọn se akiyesi rẹ lọ.

Ati pe olumọ ọmọ Faase, Moris Boukaye, ti wo At-Tawraata ati Injiila ati Al-Qur'aani sira wọn, o si se alaye ohun ti awọn awari ode-iwoyi ti dedi rẹ nipa dida awọn sanma, ati ilẹ, ati dida eniyan, o si ri i pe awọn ohun ti a jagbọn mọ ni ode-oni dogba pẹlu ohun ti o wa ninu Al-Qur'aani, nigba ti o si ri pe At-Tawraata ati Injiila -Bibeli- ti o wa ni ọwọ awọn eniyan ni oni se akojọpọ awọn imọ pupọ, ti o jẹ asise nipa dida awọn sanma, ati ilẹ, ati dida eniyan, ati ẹranko.

(b) Sunna -Ilana- Anabi:

Ọlọhun sọ Al-Qur'aani alapọnle kalẹ fun Ojise Rẹ, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, O si fi iru rẹ ranse si i, eyi ti i se Sunna -ilana- Anabi oluse-alaye ati oluse-afihan fun Al-Qur'aani. Anabi “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” sọ pe:

(())

« Tẹti ki o gbọ, dajudaju a fun mi ni Al-Qur'aani, ati iru rẹ pẹlu rẹ » [Ahmad ati Abu Daa'uud ni wọn gbe e

jade]. Dajudaju Ọlọhun yonda fun un pe ki o maa se alaye ohun ti o wa ninu Al-Qur'aani ni ohun ti o gbooro, tabi adayanri, tabi ohun ti o wa ni sangiliti. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

.[44 :

« Ati pe A sọ iranti naa kalẹ fun ọ, ki o le maa se alaye fun awọn eniyan ohun ti a sọ kalẹ fun wọn, ki wọn o si le baa maa ronu » [Suuratun-Nahl: 44].

Ati pe Sunna naa ni ipilẹ keji ninu awọn ipilẹ ofin Islam, oun si ni gbogbo ohun ti a gba wa lati ọdọ Anabi, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, -lati ọna kan ti o gun rege, ti o si sopọ titi de ọdọ Ojise Ọlọhun- ninu ọrọ, tabi isẹ, tabi ohun ti o fi ọwọ si, tabi iroyin.

Isẹ kan si ni lati ọdọ Ọlọhun si ojise Rẹ, Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”; tori pe Anabi “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” ki i sọ ifẹnu; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

.[5-3 :

« Ati pe ki i sọ ọrọ ifẹnu. Oun [ti n sọ] kò jẹ nnkan kan yatọ si isẹ ti a n fi i ranse [si i]. Ale-ni-agbara ni o n kọ ọ » [Suuratun-Najm: 3-5]. Kò jẹ nnkan kan nise fun awọn eniyan bi kò se ohun ti a fi pa a lase; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

.[9 :

« Emi kò maa tele nnkan kan afi ohun ti a n fi i ranse si mi, beẹ ni emi kò je nnkan kan afi olukilo ti o han » [Suuratul-Ahqaaf: 9].

Sunna ti o mọ naa si ni lilo Islam ni ifisise, ni awon idajo, ati awon adisokan, ati awon ijosin, ati awon ibasepo, ati awon ekọ, tori pe dajudaju Anabi “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” je eni ti i maa n fi ohun ti a fi pa a lasẹ sisẹ, a si maa se alaye re fun awon eniyan, a si maa pa won lasẹ pe ki won o se iru ise oun; gege bi ọrọ re “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” pe: .[] .(())

« E maa kirun gege bi e ti se ri mi ti mo n kirun » [Bukhari l’o gbe e jade]; ati pe Ọlọhun ti pa awon olugbagbo-ododo lasẹ pe ki won o maa kose re ninu awon ise re, ati awon ọrọ re, titi ti pipe igbagbo won yoo fi sele fun won, Ọlọhun t’O ga so pe:

»

.[21 :] «

« Dajudaju ohun awokose rere n be fun yin lara Ojise Ọlọhun, fun eni ti n rankan Ọlọhun, ati ojo ikeyin, ti o si n ranti Ọlọhun ni opolopo » [Suuratul Ahzaab: 21], beẹ ni awon Sahaabe alaponle -ki Ọlọhun O yonu si won-ti gba awon ọrọ Anabi “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” ati awon ise re wa fun awon ti won de leyin won, awon wonyi naa gba a wa fun awon ti n be leyin won, leyin naa

ni kikọsilẹ rẹ sinu awọn iwe Sunna waye, ati pe dajudaju awọn olugba-Sunna wa a maa le koko nipa ẹni ti wọn n gba ọrọ lẹdọ rẹ, wọn a si maa tọrọ pe ki ẹni ti wọn yoo gba ọrọ lẹdọ rẹ o jẹ ẹni ti o ba ẹni ti oun naa gba a lẹwọ lo igba, ki ọna ti ọrọ naa gba wa o le baa sopọ lati ọdọ ẹni ti o gba ọrọ wa titi de ọdọ Ojise Ọlọhun, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ati ki gbogbo ẹni ti n bẹ ninu ọna ti o ba wa naa o jẹ ẹni ti ọkan balẹ si, olusedọgba, olododo, ẹni-ifokantan.

Gege bi Sunna naa si ti se jẹ lilo Islam ni ifisise, ni o n tun se afihan Al-Qur’aani alapọnle, o si n se alaye awọn aayah rẹ, o si n la eyi ti a wa ni sangiliti ninu awọn idajọ rẹ, nigba ti o se pe Anabi “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” a maa se alaye ohun ti a sọ kalẹ fun un nigba kan pẹlu ọrọ, a si maa se e nigba miiran pẹlu isẹ, o si maa n se e nigba miiran pẹlu mejeeji, ati pe Sunna a maa da se alaye awọn idajọ ofin kan jinna si Al-Qur’aani.

Oranyan si ni gbigba Al-Qur’aani ati Sunna gbọ ni ododo, pe ipilẹ meji ti ofin ni wọn, ti mejeeji jẹ itilẹ ninu ẹsin Islam, eyi ti o se pe oranyan ni ki a tele mejeeji, ki a si maa da ọrọ pada sidi mejeeji, ati titẹle asẹ mejeeji, ati jijinna si ohun ti mejeeji kọ, ati gbigba awọn iroyin mejeeji ni ododo, ati gbigba ohun ti o wa ninu mejeeji ninu awọn orukọ Ọlọhun ati awọn iroyin Rẹ ati awọn isẹ Rẹ gbọ, ati ohun ti Ọlọhun pa l’ese kalẹ fun awọn ẹni-Rẹ olugbagbọ-ododo, ati ohun ti O se ni ileri-iya fun awọn

ota Rẹ alaigbagbọ; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

] ﴿

.[65 :

« Sugbọn kò ri bẹẹ, Mo fi Oluwa rẹ bura, wọn kò ni i gbagbọ titi wọn o fi fi ọ se onidajọ nipa ohun ti wọn n se ariyanjiyan si laarin wọn, lẹyin naa ti wọn kò si ri ohun ti ọkan wọn kọ ninu ohun ti o da lejọ, ti wọn si gbafa ni tọwọ-tẹsẹ » [Suuratun-Nisaa’i: 65]. Ọlọhun t’O mọ tun sọ pe:

] ﴿

.[7 :

« Ohun ti Ojise Ọlọhun ba mu wa fun yin, ẹ gba a, ohun ti o ba si kọ fun yin, ẹ jinna si i » [Suuratul-Hashr: 7].

Lẹyin alaye nipa awọn ipilẹ ti a ti n mu ofin ẹsin yii, o dara pe ki a sọ awọn ipele rẹ, ti i se Islam -igbafa fun Ọlọhun- ati Iimaan -igbagbọ-ododo, ati Ihsaan -daadaa sise- a o si sọ nipa awọn origun awọn ipele wọnyi ni soki:

IPELE KINNI: ISLAM

Awọn origun rẹ jẹ marun-un, awọn ni: Ijẹri mejeeji, ati irun, ati Zaka -itọrẹ aanu- ati aawẹ, ati Haji.

Alakọkọ: Ijẹri pe kò si ọba kan ti o tọ lati sin lododo yatọ si Ọlọhun, ati pe Muhammad ojise Ọlọhun ni i, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”.

Itumọ ijẹri pe kò si ọba kan ti o tọ lati sin lododo yatọ si Ọlọhun ni pe: Kò si ẹni ti a jọsin fun ni ododo ni ori ile, tabi ninu sanma, afi Ọlọhun -Allaahu- nikan, nitori pe Oun ni Ọlọhun Otitọ, irọ si ni gbogbo ọlọhun miiran ti o yatọ si I; o si mu ki sise afọmọ ijọsin naa fun Ọlọhun nikan, ati lile e jinna si ohun ti o yatọ si I o jẹ oranyan, ati pe kò ni i se oluwi i ni anfaani titi ohun mejì kan yoo fi pe si i lara:

Ekinni ni: Wiwi LAA ILAAHA ILLA -L-LAAH - ti o tumọ si- “kò si ọba kan ti o tọ lati sin lododo afi Ọlọhun” jade lati ara adisọkan, ati imọ, ati amọdaju, ati gbigba a ni otitọ ati ifẹ.

Ekeji ni: Sise aigbagbọ si ohun ti wọn n sin leyin Ọlọhun. Tori naa ẹnikenì ti o ba wi ijẹri yii, ti kò si se aigbagbọ si ohun ti wọn n sin leyin Ọlọhun, gbolohun yii kò ni i se e lanfaani.

Ati pe itumọ ijẹri pe Muhammad ojise Ọlọhun ni i, ni titẹle e nipa ohun ti o pa lasẹ, ati gbigba a lododo nipa ohun ti o fun’ni niro, ati jijinna si ohun ti o kọ, ti o si le’ni nibẹ, ati ki a ma se jọsin fun Ọlọhun afi pẹlu ohun ti

o se lofin, ati ki o mọ daju, ki o si ni adisọkan pe Muhammad ojise Ọlọhun ni i si gbogbo awon eniyan, ati pe eru kan ti a kọ gbodo josin fun ni i, ojise kan ti a kọ si gbodo pe ni opuro ni i, sugbon ti a o maa gbore si i lenu, ti a o si maa tele e, enikeni ti o ba tele e yoo wo ogba-idera -Al-janna- bee ni enikeni ti o ba ko oro si i lenu, yoo wo ina; ati ki o mọ daju ki o si ni adisọkan pe gbigba ofin Sharia yala ninu adisọkan, tabi ninu awon ami ijosin eyi ti Ọlọhun fi pa'ni lase, tabi ninu eto idajo ati sise ofin, tabi ninu ohun ti o jemo awon iwa, tabi ninu ohun ti o jemo mimọ ebi, tabi ninu ohun ti o jemo sise ni eto ati eewo ... kọ le e sele afi lati ona Ojise alaponle yii, Muhammad, "ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a"; tori pe oun ni ojise Ọlọhun, olujise ofin Re, lati ọdo Re.

Elekeji: Irun:

Oun ni opo keji ninu awon opo Islam, koda oun ni opomulero Islam, tori pe oun ni asepo ti n be laarin eru ati Oluwa re, yoo maa se e ni asetunse ni ojoojumọ lemarun-un, yoo maa se igbagbo re ni otun ninu re, yoo si maa fo emi re mo nibi eri awon ese, yoo si maa doola laarin re ati awon iwa ibaje ati awon ese, tori naa nigba ti eru ba ji lati oorun re ni owuro re -yoo duro ni iwaju Oluwa re, ni eni ti o mọra ti o se imototo- siwaju ki o to ko airoju pelu eru ofoo ile-aye- leyin naa yoo gbe Oluwa re tobi, yoo si jewo jije eru Re, yoo si wa iranlowo lodọ Re, yoo si toro imona lodọ Re, yoo si se ohun ti o wa

laarin rẹ ati Oluwa rẹ ninu awọn majemu titẹle -asẹ Rẹ-
 ati ijọsin -fun Un- ni ọtun, ni ẹni ti o fi ori kanlẹ, ti o si
 dide, ti o si tẹ, yoo maa se eleyii ni asetunse ni ojoojumọ
 ni ẹmarun-un; o si pa dandan nitori atiki irun yii pe ki o
 jẹ ẹni ti o mọra ninu ọkan rẹ, ati ara rẹ, ati ẹwu rẹ, ati
 aaye ikirun rẹ; ati ki Musulumi o maa ki i ni jama pẹlu
 awọn ọmọ-iyá rẹ Musulumi -ti eyi ba rọrun fun un- ni
 awọn ti wọn yoo kọ oju awọn ọkan wọn si Oluwa wọn, ti
 wọn yoo si kọ awọn oju wọn si Ka'abah alapọnle, ile
 Olọhun, tori naa dajudaju a ti gbe irun le ori eyi ti o pe ju
 ninu awọn ọna, ati eyi ti o dara ju ninu rẹ, eyi ti Ẹlẹda
 ibukun ati giga ni fun Un ni ki awọn ẹru Oun o maa fi
 jọsin; nipa kikojojo ti o ko sise agbega fun Un pẹlu awọn
 orisirisi orike pọ, ninu wiwi ni ori ahọ́n, ati isẹ ọwọ
 mejeeji, ati ẹsẹ mejeeji, ati ori, ati awọn ohun ijero ara rẹ,
 ati awọn orike ara rẹ yoku; onikaluku ni yoo mu ipin rẹ
 ninu ijọsin nla yii.

Nitori naa awọn orike ijero ati awọn apa ati ẹsẹ
 yoo mu ipin wọn ninu rẹ, ati pe ọkan naa yoo mu ipin rẹ
 ninu rẹ, o si tun se akojojo ẹyin, ati ọpẹ, ati agbega, ati
 afọmọ, ati gbigbetobi, ati ijẹri otitọ, ati kike Al-Qur'aani
 alapọnle, ati diduro niwaju Oluwa ni iduro ẹru yẹpẹ
 olutẹriba fun Oluwa, Oluto-eto, lẹyin naa itẹriba fun Un
 ni ibuduro yii, ati irababa, ati wiwa sisunmọ Ọn, lẹyin
 naa titẹ -ruku- ati iforikanlẹ, ati ijokoo ni itẹriba ati ibẹru
 ati ifarabalẹ fun titobi ati itẹriba fun titobi Rẹ, ọkan rẹ ti

da, ara rẹ si rẹlẹ fun Un, awọn orike rẹ si balẹ fun Un, lẹyin naa yoo pe irun rẹ pẹlu fifi eyin fun Ọlọhun, ati titọrọ ikẹ ati igẹ fun Anabi Rẹ Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, lẹyin naa ni yoo tọrọ oore aye ati ti orun ni ọdọ Oluwa rẹ.

Elẹkẹta: Zaka:

Oun ni origun kẹta ninu awọn origun Islam, ati pe oranyan l’o jẹ lori Musulumi ọlọrọ pe ki o yọ zaka nnkan-ini rẹ, ipin diẹ gan an si ni i, yoo yọ ọ fun awọn alaini, ati awọn talaka, ati awọn miiran ninu awọn ti o tọ pe ki a yọ ọ fun.

Oranyan l’o si jẹ lori Musulumi pe ki o yọ ọ fun awọn ti wọn ni ẹtọ si i, ni ẹni ti inu rẹ dun si i, kò si gbọdọ fi i se iregun si awọn t’o ni in, bẹẹ ni kò gbọdọ titori rẹ ni wọn lara, ati pe oranyan ni pe ki Musulumi o yọ ọ ni ẹni ti n wa iyonu Ọlọhun, ti kò si fi i wa ẹsan kan, tabi ọpẹ kan ni ọdọ eniyan; sugbọn nse ni yoo yọ ọ ni ti sise afọmọ fun oju Ọlọhun, ki i se ti karimi, tabi asegbọni.

Ati pe fifa oore n bẹ ninu yiyo Zaka, ati didun awọn alaini, ati awọn talaka, ati awọn oni-bukaata ninu, ati rirọ wọn lọrọ kuro nibi abuku ibeere, ati sise aanu wọn nibi iparun, ati bukaata, nigba ti awọn olowo ba pa wọn ti, bẹẹ ni jije ẹni ti a royin pẹlu aponle, ati lilawọ, ati titi ẹlomiran siwaju ẹni, ati ninawo, ati aanu n bẹ ninu yiyo Zaka, ati pipa awọn iroyin awọn ahawọ ti, ati ti awọn

ahun, ati ti abuku, ati pe awon Musulumi yoo maa ranra won lowo ninu re, olowo won yoo maa se aanu alaini won, tori naa -ti a ba mu esin yii lo- talaka alaini kan ko ni i seku ni awujo, tabi onigbese ti eru gbese n pa, tabi oni-irin-ajo ti ona se mo.

Elekerin: Aawe:

Oun ni gbigba aawe osu Ramadaan, lati igba ti alufajari ba ti yo titi oorun yoo fi wo, alaawe yoo fi ounjẹ, ati ohun mimu, ati biba obinrin lo, ati ohun ti o ni idajo re silẹ ninu re, ni ti ijosin fun Olahun, t'O mo, t'O si ga, yoo si ko ara re ro kuro nibi awon ifekufẹ re, ati pe dajudaju Olahun ti se aawe ni fifuye fun alaare, ati oni-irin-ajo, ati oloyun, ati olure-omọ, ati oni-nnkan-osu, ati eleje-ibimọ; tori naa onikaluku won l'o ni idajo ti o ba a mu.

Musulumi o si ko ara re ro ninu osu yii kuro nibi awon ifeenu re, tori naa emi re yoo jade pelu ijosin yii nibi jijo awon eranko lo sibi jijo awon malaika ti won sunmo Olahun, debi pe dajudaju a le ya aworan alaawe pelu aworan eni ti ko ni bukaata kan ninu ile-aye yatọ si ki o ri iyonu Olahun.

Ati pe aawe a maa ye okan, a si maa mu'ni ri aye sa, a si maa se'ni ni ojukokoro nipa ohun ti o wa lodọ Olahun, a si maa ran awon olowo leti nipa awon alaini, ati awon ipo won, nitori naa okan won yoo se aanu won, won o si mo ohun ti awon wa ninu re ninu idera Olahun,

tori naa wọn o se alekun ope.

Aawẹ a si maa fọ ẹmi mọ, a si maa gbe e ro lori ibẹru Ọlọhun, a si maa se onikaluku ati awujọ ni ẹni ti yoo maa se akiyesi pe Ọlọhun n wo oun ninu idẹra ati inira, ni ikọkọ ati gbangbá; nigba ti o se pe awujọ yoo se osu kan gbako ni ẹni ti n se amojuto ijọsin yii, ti i si n se akiyesi Oluwa rẹ, ti o se pe ibẹru Ọlọhun t’O ga ati gbigba Ọlọhun gbọ lododo ati ojọ ikeyin l’o mu un se bẹẹ, ati amọdaju pe dajudaju Ọlọhun mọ ikọkọ ati ohun ti o pamọ ju, ati pe ojọ kan n bọ dandan ti eniyan yoo duro ninu rẹ niwaju Oluwa rẹ, ti yoo si bi i leere nipa awọn isẹ rẹ patapata, kekere wọn ati ninla wọn.

Ẹlẹ́karun-un: Haji:

“Haji” lọ si ile Ọlọhun abiyi ni Makkah alaponle, oranyan ni i lori gbogbo Musulumi, ti o ti balaga, onilaakaye, alagbara, ti o ni ikapa lori ohun gigun, tabi owo rẹ lọ si ile Ọlọhun abiyi naa, ti o si ni ohun ti yoo to o ni owo-na ni alọ ati abọ rẹ, pẹlu majemu pe ki owo-na yii o jẹ alekun lori ounjẹ awọn ti n toju, ki o si jẹ ẹni ti o ni ifayabale lori ara rẹ ni oju-ona rẹ, ti o si ni ifayabale lori awọn ti n toju nigba ti kò ni i si pẹlu wọn, ati pe oranyan ni Haji jẹ ni ẹẹkan soso ninu igbesi-aye fun ẹni ti o ba ni agbara ọna atilọ sibẹ.

O si yẹ pe ki ẹni ti o ba fẹ lati se Haji o ronupiwada lọ si ọdọ Ọlọhun; ki ẹmi rẹ o le baa mọ kuro nibi idoti awọn ẹsẹ, tori naa nigba ti o ba de Makkah alaponle ati

awon aaye ijosin mimo, yoo se awon ise Haji ni ti ijosin ati sise agbega fun Olohun, yoo si mo daju pe a ki i josin fun Ka'abah, ati awon aaye ijosin yoku, leyin Olohun, ati pe won ki i se'ni lanfaani, won ki i si i ni eniyan lara, ati pe ti Olohun ko ba pa eniyan lasẹ pelu sise Haji lo sibe ni, dajudaju ki ba ti to fun Musulumi kan lati se Haji lo sibe.

Ninu Haji yii, alalaaji yoo lo ilodi ati ibora funfun, tori naa awon Musulumi yoo pejo lati gbogbo awon orilede agbaye si aaye kan naa, won o wo aso kan naa, won o si maa sin Oluwa kan soso, ko si iyato kan laarin olori ati mekun, olowo ati alaini, eniyan funfun ati dudu, e da Olohun ati eru Re ni onikaluku, ko si ajulo kan fun Musulumi kan lori Musulumi miran a fi pelu ipaya Olohun, ati ise rere.

Nitori naa iranra-eni-lowo ati imora-eni yoo sele fun awon Musulumi, won yoo si maa se iranti ojo ti Olohun yoo gbe gbogbo won dide; ti yoo si ko won jo si aaye kan fun isiro, tori naa won yoo maa se ipalemọ pelu titẹle ti Olohun t'O ga fun ohun ti n be leyin iku.

Ijosin ninu Islam:

Oun ni sise erusin fun Olohun ni itumo, ati ni paapaa, tori pe Olohun ni Eleda, iwo ni e da, ati pe erusin ni o, Olohun si ni Eni ajosin fun Re. Ti eleyii ba je be, a je pe dandan ni ki eniyan o maa lo ninu isemi yii lori ojuona Olohun ti o to, ni eni ti yoo maa tele ofin Re, oluto

oripa awon ojise Re, ati pe Olahun ti se awon ofin nla ni ofin fun awon eru Re, gege bii fifi At-Tawhiid -sise Olahun ni okan ninu ijosin- rinle fun Olahun, Oluwa gbogbo eda, ati irun, ati Zaka, ati aawe, ati Haji.

Sugbon ki i se eleyii nikan ni gbogbo awon ijosin ninu Islam, ijosin ninu Islam tile kari ju [bayii lo], nigba ti o se pe oun ni: Gbogbo ohun ti Olahun nife si, ti O si yonu si i, ninu awon ise, ati awon oro, ti o han, ati eyi ti o pamo. Nitori naa gbogbo ise kan, tabi oro kan, ti o se, tabi o so, ninu ohun ti Olahun nife si, ti O si yonu si, ijosin ni i, koda gbogbo asa kan ti o dara, ti o se pelu aniyani atisunmo Olahun, ijosin ni i. Nitori naa ibasepo re ti o dara si baba re, ebi re, aya re, awon omo re, ati awon alamuleti re, ti o ba ni adisokan wiwa oju-rere Olahun pelu re, ijosin ni i; be re ni ibasepo re ti o dara ninu ile, ati oja, ati ni ibi-ise, nigba ti o ba ni adisokan wiwa oju-rere Olahun pelu re, ijosin ni i; ati sisọ ohun ifokantan, ati idunnimo ododo ati isedogba ati kiko inira ro, ati riran alailera lowo, ati kiko oro jo lati ara ise ti o to, ati ninawo lori ebi ati awon omo, ati sise atileyin fun awon alaini, ati sise abewo awon alaare, ati fifun eni ti ebi n pa lounje, ati sise iranlowo fun eni ti a se abosi fun, ijosin ni gbogbo eleyii, ti a ba se adisokan wiwa oju-rere Olahun pelu won. Tori naa gbogbo ise ti o ba n se fun ara re, tabi fun ebi re, tabi fun awujo re, tabi fun ilu re, ti o ni adisokan wiwa oju-rere Olahun pelu re, ijosin ni i.

Koda gan-an jije igbadun emi re ninu aala ohun ti
 Ololun gba fun o, yoo je ijosin, nigba ti aniyan ti o dara
 ba pelu re; Anabi “ki ike ati ola Ololun o maa ba a”, so
 pe:

))
 :

[] .((

« Ati pe ibalopo ti enikan [ninu] yin ba ba iyawo re
 lopo, sara ni i fun un », won ni: Ire Ojise Ololun, nje
 enikan wa yoo wa se ohun ti emi re n fe, ki o si tun ti ara
 re gba esan bi? O ni « E so fun mi, nje ti o ba ti i [iyen
 abe re] bo ibi ti o je ewo, se yoo ti ara re gbesi bi? A je
 pe bee naa ni ti o ba ti i bo ibi ti o je eto fun un, yoo ti ara
 re gba esan » Muslim l’o gbe e jade.

Anabi “ki ike ati ola Ololun o maa ba a”, tun so
 pe:

))
 : ! : .

:

: :

.((

: :

[]

« Oranyan ni sara sise lori gbogbo Musulumi. Won
 ni: O dara ti ko ba ri [ohun ti yoo fi se sara n ko]? O
 dahun pe: Ki o maa sise pelu owore mejeeji, ki o si maa
 se ara re ni anfaani, ki o si maa se sara. O ni: Nje ti ko ba
 le se e n ko? O ni: Ki o maa se iranlowo fun oni-bukaata

eni ti oju-n-pọn. O ni: Wọn sọ fun un pe: Njẹ ti kò ba le se e n kọ? O dahun pe: Ki o maa fooro si daadaa sise tabi rere. O ni: Ti kò ba se bẹẹ n kọ? O dahun pe: Ki o ka ọwọ ro kuro nibi aburu, dajudaju saara ni i » Bukhari ati Muslim ni wọn gbe e jade.

IPELE KEJI: IGBAGBỌ-ODODO

Mẹfa si ni awọn origun tiẹ, awọn ni: Nini igbagbọ-ododo si Ọlọhun, ati awọn malaika Rẹ, ati awọn tira Rẹ, ati awọn ojise Rẹ, ati ojo ikeyin, ati nini igbagbọ-ododo si akosile -kadara-.

Alakokọ: Nini igbagbọ si Ọlọhun:

Ni ki o ni igbagbọ si jije oluwa Ọlọhun t'O ga, pe dajudaju Oun ni Oluwa, Eleda, Oluto-eto gbogbo orọ, ki o si gba jije ọlọhun ti a josin fun Ọlọhun, Oba t'O ga gbọ, eyi ni pe dajudaju Oun ni Ọlọhun Ododo, ati pe irọ ni gbogbo ohun ti won n sin leyin Rẹ, ki o si gba awọn orukọ Rẹ, ati awọn iroyin Rẹ gbọ, pe dajudaju O ni awọn orukọ ti o dara ju, ati awọn iroyin ti o ga ju, ti o pe.

Ki o si ni igbagbọ si jije okan soso Ọlọhun ninu eleyii, pe dajudaju kò si orogun kan fun Un ninu jije oluwa Rẹ, tabi ninu jije ọlọhun ti a josin fun Rẹ, tabi ninu awọn orukọ Rẹ, ati awọn iroyin Rẹ. Ọlọhun t'O ga sọ pe:

[65 :]

« Oluwa awọn sanma ati ile ati ohun ti o wa ni aarin mejeeji, nitori naa maa josin fun Un, ki o si se suuru fun ijosin Rẹ, nje iwọ wa mo enikan ni alafijo Rẹ bi? » [Suuratu Maryam: 65].

Ki o si tun ni igbagbọ pe dajudaju oogbe ki i gbe E tabi oorun, ati pe dajudaju Oun ni Oni-mimọ ikokọ ati gbangbá, beẹ ni dajudaju Oun l'O ni ijoba awọn sanma

ati ilẹ:

[59 :] ❧

« Ọdọ Rẹ ni awọn kọkọrọ ohun ti o pamọ wa, enikan kò le e mọ ọn afi Oun, O si tun mọ ohun ti n bẹ ninu ilẹ ati okun, ati pe kò si ewe kan ti yoo jabọ afi ki O mọ nipa rẹ, bẹẹ ni kò si horo ọka kan ninu okunkun ilẹ, kò tilẹ si ohun tutu kan tabi ohun gbigbẹ kan afi ki o ti wa ninu tira ti o han » [Suuratul-An'aam: 59].

Ki o si tun gbagbọ lododo pe dajudaju Oun -giga ni fun Un- N bẹ lori aga-ọla Rẹ, O leke lori awọn ẹda Rẹ, ati pe bakan naa Oun tun N bẹ pẹlu awọn ẹda Rẹ, O mọ awọn isesi wọn, O si N gbọ awọn ọrọ wọn, O si N ri awọn aaye wọn, O si N to awọn ọrọ wọn, O N rọ alaini lọrọ, O si tun ẹni ti o ku diẹ kaato se, O si N da ẹni ti O ba fẹ lọla, O si N gba ọla kuro lẹdọ ẹni ti O ba fẹ; Oun si ni Alagbara lori gbogbo nnkan.

Ninu awọn eso gbigba Ọlọhun gbọ lododo ni ohun ti n bọ yii:

1- Yoo maa so eso nini ifẹ Ọlọhun fun ẹru, ati gbigbe E tobi, mejeeji a si maa se gbigbe aṣẹ Rẹ dide, ati jijinna si ohun ti O kọ, ni ọranyan, ati pe nigba ti ẹru ba ti se eleyii, yoo ti ara mejeeji se oriire ni aye ati ni ọrun.

2- Wi pe nini igbagbọ-ododo si Ọlọhun, a maa mọ iyi, ati agbega sinu ẹmi ẹni, tori pe o mọ daju pe Ọlọhun

ni Olukapa ni ti otitọ fun gbogbo ohun ti o wa ninu aye, ati pe dajudaju kò si oluseni-lanfaani kan tabi olunilara kan yatọ si I, amọdaju yii yoo si rọ ọ lẹrọ kuro ni ọdọ ẹni ti o yatọ si Ọlọhun, yoo si yọ ibẹru ẹni ti o yatọ si I kuro ni ọkan rẹ, nitori naa kò ni i ni irankan lẹ si ọdọ ẹnikan lẹyin Ọlọhun, kò si ni i bẹru ẹnikan lẹyin Rẹ.

3- Wi pe nini igbagbọ-ododo si Ọlọhun, yoo maa mọ itẹriba sinu ẹmi rẹ; tori pe o mọ daju pe lati ọdọ Ọlọhun ni ohun ti o wa pẹlu rẹ ninu idera ti wa. Nitori naa esu kò ni i ri i tanje, ati pe kò ni i kọ otitọ, kò si ni i se igberaga, kò si ni i maa se fuke pẹlu agbara rẹ, ati nnkan-ini rẹ.

4- Wi pe ẹni ti o gba Ọlọhun gbọ yoo mọ imọ amọdaju pe kò si ọna kan lẹ si idi oriire ati ọla afi pẹlu isẹ rere, eyi ti Ọlọhun yonu si, ni igba ti ẹlomiran ti o yatọ si i ni awọn adisọkan ti kò dara; gege bi adisọkan pe Ọlọhun pa asẹ pẹlu kikan ọmọ Rẹ mọ agbelebu, lati fi pa asise ọmọ-eniyan rẹ; tabi ki o gba awọn ọlọhun kan gbọ, ki o si ni adisọkan pe wọn o mu oun ri apa kan ninu ohun ti oun n fẹ, ni ohun ti o se pe ni paapaa rẹ kò le e se'ni ni anfaani kan, bẹẹ ni kò le e ni'ni lara; tabi ki o jẹ alaimọ Ọlọhun rara, ti kò ni igbagbọ si bibẹ Ẹlẹda... ohun inaga si ni gbogbo awọn wọnyi, titi igba ti wọn ba wa si ọdọ Ọlọhun ni ojo igbende, ti wọn si ri awọn otitọ, wọn o mọ pe dajudaju ori anu ti o han ni awọn wa.

5- Wi pe gbigba Ọlọhun gbọ lododo a maa re

agbara ti o tobi kan ninu ipinnu, itesiwaju, suuru, idurosinsin, ati igbekẹle Olọhun, si ara eniyan, nigba ti i ba n gbe awọn nnkan ti o ga se ni ile-aye, ni ti wiwa iyọnu Olọhun, ti o si tun wa lori amọdaju pipe pe olugbekẹle Oba awọn sanma ati ile ni oun, ati pe yoo se iranlọwọ fun oun, yoo si di ọwọ oun mu, nitori naa yoo je eni ti o rinle ni rinrinle awọn apata ninu suuru re, irinle re, ati agbekẹle re.

Elẹkeji: Nini igbagbọ-ododo si awọn Malaika:

Wi Pe dajudaju Olọhun da wọn fun titẹle asẹ Re, O si royin wọn pe awọn:

. [28-26 :]

« Eru alaponle ni wọn. Wọn ki i gba iwaju Re pelu ọrọ, ati pe asẹ Re ni wọn fi n sise. O mọ ohun ti n be niwaju wọn, ati ohun ti n be leyin wọn, ati pe wọn kò le e sipe a fi fun eni ti O ba yonu si, beẹ ni awọn a maa paya fun ibe ru Re » [Suuratul-Anbiyaa': 26-28]. Ati pe dajudaju awọn:

. [20 19 :]

« Wọn ki i se igberaga tayo ijọsin fun Un, ati pe wọn ki i ko agara. Wọn a maa se afọmọ ni oru ati ni ọsan, wọn ki i si ja [nibi sise e] » [Suuratul-Anbiyaa': 19 ,20]. Olọhun gbe wọn pamọ si wa, tori naa a kò le e ri wọn, ati

pe o see se ki Ọlọhun O sipaya apa kan ninu wọn fun apa kan ninu awọn anabi Rẹ, ati awọn ojise Rẹ.

Ati pe awọn malaika ni awọn ise kan ti a fi pa wọn lase, ninu wọn ni Jibriil ti a fi so ise -ti Ọlọhun maa N fi i ranse- a maa so o kale lati odo Ọlọhun fun eni ti O ba fe ninu awọn eru Rẹ [ninu] awọn ojise, o si wa ninu wọn eni ti a fi so gbigba awọn emi, be ni o n be ninu wọn awọn malaika ti a fi so awọn omọ ti o wa ninu apo-ibi, o si n be ninu wọn awọn ti a fi so sisọ awọn omọ Aadama, o si n be ninu wọn awọn ti a fi so kikọ awọn ise wọn sile, tori naa onikaluku l'o ni malaika meji:

»
[18-17 :] «

« Wọn o jokoo ni owọ otun ati owọ osi. [Enikan] kò ni i so ọrọ kan afi ki olusọ kan ti jokoo ni odo re » [Suuratu Qaaf: 17-18].

Ninu awọn eso nini igbagbo-ododo si awọn Malaika ni:

1- Ki adisọkan Musulumi o mọ kuro nibi awọn panti ebọ, ati awọn eeri re, tori pe dajudaju nigba ti Musulumi ba ni igbagbo-ododo si bibẹ awọn malaika ti Ọlọhun pa lase pelu awọn ise nla wonyi; yoo bo lowo adisọkan bibẹ awọn eda iro kan ti wọn n kopa ninu didari aye.

2- Ki Musulumi o mọ daju pe awọn malaika kò le e se'ni ni anfaani, wọn kò si le e ni'ni lara, ati pe wọn kò

jẹ nnkan kan yatọ si awọn ẹru alapọnle kan, wọn ki i sẹ Ọlọhun ninu ohun ti O ba fi pa wọn lase, ati pe wọn a maa se ohun ti O fi pa wọn lase; tori naa kò ni i sin wọn, kò si ni i da oju kọ wọn, kò si ni i rọ mọ wọn.

Ẹlẹkẹta: Nini igbagbọ-ododo si awọn Tira:

Nini igbagbọ-ododo pe dajudaju Ọlọhun sọ awọn tira kan kalẹ fun awọn anabi Rẹ, ati awọn ojise Rẹ; lati se alaye ododo, ati lati pepe lọ sidi rẹ, gẹgẹ bi Ọlọhun t’O ga ti sọ pe:

[25 :]

« Dajudaju Awa ti ran awọn ojise wa pẹlu awọn alaye, A si sọ Tira ati osunwọn kalẹ pẹlu wọn, nitori ki awọn eniyan o le baa duro pẹlu sise dogba » [Suuratul-Hadiid: 25]. Awọn tira wọnyi si pọ, ninu wọn ni: Iwe Anabi Ibraahiim, ati At-Tawraata -Majemu Laelae- eyi ti a fun Anabi Musa, ati Zabuura eyi ti a fi ran Anabi Daa’uud, ati Injiila -Bibeli- eyi ti Al-Masiihu -Jesu- mu wa, ki ọla Ọlọhun o maa ba gbogbo wọn.

Nitori naa nini igbagbọ-ododo si awọn tira ti o siwaju wọnyi yoo maa sẹlẹ pẹlu ki o gbagbọ lododo pe: Dajudaju Ọlọhun sọ wọn kalẹ fun awọn ojise Rẹ, ati pe dajudaju wọn se akojopọ ofin eyi ti Ọlọhun fẹ jise Rẹ fun awọn eniyan ni asiko yun un.

Awọn ti Ọlọhun fun wa niro nipa wọn wọnyi si ti parẹ, tori naa iwe Anabi Ibraahiim kò si ni aye mọ,

sugbɔn At-Tawraata ati Injiila -Bibeli- ati Zabura, bi o tilẹ jẹ pe wɔn n bẹ pẹlu awɔn orukọ wɔn, ni ọdọ awɔn Yahuudi, ati awɔn alagbelebu -Christians- sugbɔn wɔn ti yi wɔn pada, wɔn si ti ti ọwọ bọ wɔn, bẹ ni ọpọlọpọ ninu wɔn l’o si ti sọnu, ohun ti ki i si se ara wɔn ti wɔnu wɔn, koda wɔn fi wɔn ti si ọdọ awɔn ti o yatọ si awɔn ti o ni wɔn, tori naa iwe ti o le ni ogoji l’o wa ninu Majemu Laelae, sugbɔn ti o se pe marun-un pere ni wɔn fi ti si ọdọ Anabi Musa, bẹ ni kò si ọkan ninu awɔn Injiila -Bibeli: Majemu Titun- ti o wa loni yii ti wɔn fi ti si ọdọ Al-Masiihu -Jesu-.

Sugbɔn opin awɔn tira ti a sọ kalẹ lati ọdọ Ọlọhun, oun ni Al-Qur’aani alapọnle, eyi ti O sọ kalẹ fun Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ti kò si yee jẹ ohun ti a sọ pẹlu isọ Ọlọhun, ti ayipada kan tabi atọwọbọ kan kò si sẹlẹ si i, yala ninu awɔn harafi rẹ ni o, tabi awɔn gbolohun rẹ, tabi awɔn itumọ rẹ.

Ọpọlọpọ ọna si ni iyatọ fi wa laarin Al-Qur’aani alapọnle ati awɔn tira ti o ti rekoja naa.

Ninu wɔn ni:

1- Wi pe awɔn tira ti wɔn ti rekoja yii ti sọnu, ati pe ayipada ati atọwọbọ ti sẹlẹ si wɔn, wɔn si fi wɔn ti si ọdọ awɔn t’o yatọ si awɔn t’o ni wɔn, wɔn si fi awɔn alaye ati afikun ati afihan kun wɔn, wɔn si se akojọpọ nnkan pupọ ninu awɔn ohun ti o tako isẹ ti Ọlọhun maa N fi i ranse, ati laakaye, ati adamọ.

Sugbɔn Al-Qur'aani alapɔnle, oun kò i ti yee jẹ ohun ti a sọ pẹlu isọ Ọlọhun, pẹlu awọn harafi ati awọn gbolohun gan-n-gan eyi ti Ọlọhun fi sọ ọ kalẹ fun Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ayipada kankan kò sẹlẹ si i, bẹẹ ni afikun kankan kò wonu rẹ, tori pe awọn Musulumi gbiyanju lori pe ki Al-Qur'aani o sẹku ni ohun ti o mọ kuro ninu gbogbo panti, nitori naa wọn kò lu u pọ mọ ohun ti o yatọ si i ninu itan aye Ojise Ọlọhun, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, tabi itan aye awọn Sahaabe, “ki Ọlọhun O yonu si wọn”, tabi alaye Al-Qur'aani alapɔnle, tabi awọn idajọ ijosin ati awọn ibasepọ.

2- Wi pe a kò mọ itan ọna ti awọn tira ti tẹlẹ naa gba wa, koda a kò mọ ẹni ti apa kan ninu rẹ sọ kalẹ fun, tabi ede wo ni wọn fi kọ ọ, wọn tilẹ fi apa kan ninu wọn ti si ọdọ ẹni ti o yatọ si ẹni ti o mu un wa.

Sugbɔn Al-Qur'aani, awọn Musulumi gba a wa lati ọdọ Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ni gbigbawa gba ọwọ ọgọrọ eniyan, ni gbigba lati ẹnu ati ni kikọ silẹ, ati pe awọn Musulumi ni ọpọlọpọ ẹgberun ni gbogbo ilu ati asiko ti wọn ha Tira yii -sori-bẹẹ ni ọpọlọpọ ẹgberun ni awọn akọsilẹ rẹ -ti n bẹ- ati pe ti ohun ti a gbọ lenu ninu rẹ kò ba ti dọgba pẹlu ohun ti o wa ni akọsilẹ a kò ni i ka ẹdà eyi ti o yatọ kun; tori naa dandan ni ki ohun ti o wa ninu igbaaya o dọgba pẹlu ohun ti o wa ni akọsilẹ.

Ati pe pari-pari rẹ ni pe dajudaju a gba Al-Qur'aani wa ni gbigba lati ẹnu, iru eyi ti iwe kan ninu awọn iwe ile-aye kò ri iru rẹ ri; koda kò tilẹ si aworan iru gbigbawa yii rara afi ni ọdọ ijọ Anabi Muhammad, “ki iṣẹ ati ọlọhun o maa ba a”; ọna gbigba ọrọ wa yii ni: Ki aṣẹ o ha Al-Qur'aani ni ọdọ olukọ rẹ, ni ihaha si ori, nigba ti o se pe olukọ rẹ naa ti ha a lẹdọ olukọ tiẹ, lẹyin naa ni olukọ yoo wa fun aṣẹ rẹ ni ẹbun iwe ẹri ti a n pe ni “Ijaazah” -ifẹwọsi- olukọ naa yoo jẹri ninu rẹ pe dajudaju oun ka fun aṣẹ oun ohun ti oun ka ni ọdọ awọn olukọ oun, olukọ kan lẹyin omiran, gbogbo olukọ yoo maa darukọ olukọ rẹ titi ọna yii yoo fi de ọdọ Ojise Ọlọhun, “ki iṣẹ ati ọlọhun o maa ba a”, ati pe bayii ni ọna ti a fi gba a lati ẹnu naa yoo maa lọ lati ọdọ aṣẹ titi de ọdọ Ojise Ọlọhun, “ki iṣẹ ati ọlọhun o maa ba a”.

Dajudaju awọn ẹri ti o ni agbara ati awọn arisami ti itan -ti o wa pẹlu alaye awọn ti o gba a wa bakan naa- si pọ jọjọ lori mimọ nipa Suura kọọkan, ati aayah kọọkan ninu Al-Qur'aani alapọnle, nibo l’o ti sọ? Ati nigba wo l’o sọ kalẹ fun Anabi Muhammad, “ki iṣẹ ati ọlọhun o maa ba a”?

3- Wi pe awọn ede ti awọn tira ti wọn ti rekoja fi sọ kalẹ ti parẹ lati igba t’o pẹ, nitori naa kò si ẹnikan ti n sọ wọn mọ, ati pe diẹ l’o ku ti o gbọ wọn ye ni ode oni, sugbọn ede ti a fi sọ Al-Qur'aani kalẹ, ede kan ti n sẹmi ni i, ti o se pe ọgọrọ aadọta ọkẹ eniyan l’o n sọ ọ, wọn n

si n kọ'ni nipa rẹ, bẹẹ ni a n kọ ọ ni gbogbo orilẹ-ede ile-aye, ati pe enikeni ti kò ba kọ nipa rẹ, yoo ri ẹni ti yoo se alaye awọn itumọ Al-Qur'aani alapọnle fun un nibikibi.

4- Wi pe awọn tira tẹlẹtẹlẹ naa wa fun igba kan pato ni, wọn si jẹ ohun ti a da oju rẹ kọ ijọ kan pato yatọ si awọn eniyan yoku; idi niyi ti o fi se akojọpọ awọn idajọ kan pataki fun awọn ijọ yun un ati igba yun un, bẹẹ ni ohun ti o ba ri bẹẹ kò ba a mu pe ki o jẹ ti gbogbo eniyan.

Sugbọn Al-Qur'aani alapọnle, tira kan ti o kari gbogbo igba ni i, ti o ba gbogbo aaye mu, ti o se akojọpọ ninu awọn idajọ, ati awọn ibasepọ, ati awọn iwa, ohun ti o dara fun gbogbo ijọ, ti o si ba gbogbo igba mu; nitori pe ohun ti a da oju rẹ kọ eniyan ni apapọ ni ọrọ inu rẹ.

Ati pe yoo han lati ara eleyii pe dajudaju kò see se pe ki awijare Ọlọhun lori awọn ọmọ eniyan o wa ninu awọn iwe kan ti kò si ipilẹ ẹda rẹ, ti kò si si ẹnikan ni ori ilẹ ti n sọ ede ti wọn fi kọ awọn iwe naa lẹyin ti wọn ti ti ọwọ bọ wọn, ohun ti yoo jẹ awijare Ọlọhun lori awọn ẹda rẹ kò si nibi kan yatọ si inu tira kan ti a sọ, ti o si mọ kuro ninu afikun, adinku, ati ayipada, ti awọn ẹda rẹ tan ka ni gbogbo aye, ti a kọ pẹlu ede kan ti n sẹmi, ti ọkẹ aimoye ninu awọn eniyan fi n ka iwe, ti wọn si n jẹ awọn isẹ Ọlọhun fun awọn eniyan, tira yii si ni [**Al-Qur'aani alapọnle**], eyi ti Ọlọhun sọ kalẹ fun Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, oun si ni olusọ lori

awon tira ti o siwaju yii, olujeri ododo fun won -siwaju ki won o to ti owọ bo won- ati eleri lori won, oun l'o si je oranyan lori gbogbo omọ eniyan pe ki won o maa tele, ki o le baa je imọle, iwosan, imona, ati ike fun won. Olọhun t'O ga so pe:

.[155 :]

« Eleyii si je Tira kan ti Awa so o kale ni oni-ibukun, tori naa e maa tele e, ki e si maa paya [Olọhun], ki e le baa je eni ti a o ke » [Suuratul-An'aam: 155]. Olọhun ti eyin Re ga tun so pe:

.[158 :

« So pe eyin eniyan, dajudaju emi ni ojise Olọhun si gbogbo yin » [Suuratul-Aaraaf: 158].

Elekerin: Nini igbagbo-ododo si awon Ojise ki ike ati ọla Olọhun o maa ba won:

Pe dajudaju Olọhun ran awon ojise kan si awon eda Re, ki won o maa fun won ni iro idunnu pelu idera, nigba ti won ba gba Olọhun gbo, ti won si gba awon ojise lododo, ki won o si maa se ikilo iya fun won, nigba ti won ba se Olọhun. Olọhun t'O ga so pe:

.[36 :]

« Ati pe dajudaju A ti gbe ojise kan dide ninu gbogbo ijo kọkan; pe: E maa josin fun Olọhun, ki e si

jinna si awon oosa » [Suuratu n-Nah'l :36]. Olahun ti
eyin Re ga tun so pe:

»
[165 :] ¶

« Awon ojise ti won je olufun-ni ni iro-idunnu ati
olukilo, nitori ki awijare kan o ma baa si fun awon eniyan
lodo Olahun leyin [t'O ti ran] awon ojise wonyi »
[Suuratun-Nisaa'i: 165].

Awon ojise yii si po, akoko won ni Anabi Nuuhu,
“ki ola Olahun o maa ba a”, opin won si ni Anabi
Muhammad, “ki ike ati ola Olahun o maa ba a”, ati pe o
wa ninu won eni ti Olahun fun wa niro nipa won, gege bi
Anabi Ibraahiim, ati Musa, ati Isa -Jesu- ati Daa'uud, ati
Yahyaa, ati Zakariyyaa, ati Saalih, “ki ola Olahun o maa
ba won”, bee ni o wa ninu won eni ti Olahun ko so iroyin
re, Olahun t'O ga so pe:

»
[164 :] ¶

« Awon ojise kan n be ti A ti so itan won fun o
tele, bee ni awon ojise kan n be ti A ko so itan won fun o
» [Suuratun-Nisaa'i: 164].

Ati pe eniyan abara ti Olahun da ni awon ojise
wonyi, won ko ni ipin kan ninu awon ohun ti o je
adayanri fun jije oluwa, tabi ti jije olahun, nitori naa a ko
gbodo seri nnkan kan si odo won ninu ijodin, ipin yowu o
le je, won ko si ni ikapa anfaani kan tabi inira kan fun

emi ara wọn; Ọlọhun t’O ga sọ nipa Nuuhu, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, -ti i se akọkọ wọn- pe o sọ fun ijo re pe:

﴾
[31 : ﴿

« Emi kò si sọ fun yin pe pepe ọrọ Ọlọhun wa lodo mi, ati pe emi kò mọ ohun ti o pamọ, ati pe emi kò sọ pe dajudaju emi je malaika kan» [Suuratu Huud: 31]. Ọlọhun t’O ga si pa Anabi Muhammad -ti i se igbeyin wọn- lasẹ pe ki o sọ pe:

﴾
[50 : ﴿

« Emi kò sọ fun yin pe pepe ọrọ Ọlọhun wa lodo mi, ati pe emi kò mọ ohun ti o pamọ, ati pe emi kò sọ fun yin pe dajudaju emi je malaika kan » [Suuratul-An’aam: 50]. Ati ki o sọ pe:

﴾
[188 :

« N kò ni agbara anfaani kan funra mi, n kò si ni agbara [atimu] inira kan [kuro], afi ohun ti Ọlọhun ba fe » [Suuratul-A’araaf: 188].

Nitori naa ẹrusin alaponle ni awon anabi, Ọlọhun sa won lesa, O si pon won le pelu riran won nise, O si royin won pelu jije ẹrusin, Islam ni ẹsin won, ati pe Ọlọhun kò ni I gba ẹsin kan yatọ si i, Ọlọhun t’O ga sọ pe:

[19 :] ﴿ ﴾

« Dajudaju ẹsin ni ọdọ Ọlọhun ni Islam » [Suuratu Aala Imraan: 19]. Awọn isẹ wọn dọgba ninu awọn ipilẹ wọn, awọn ofin wọn si pe orisirisi; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

[48 :] ﴿ ﴾

« Onikaluku yin ni A ti se ofin ati ilana ẹsin fun » [Suuratul-Maa’idah: 48]. Opin awọn ofin yii si ni ofin Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, oun ni olupa gbogbo ofin ti o siwaju rẹ, bẹẹ ni isẹ rẹ ni opin awọn isẹ ti Ọlọhun fi ranse, oun si ni ipẹkun awọn ojise.

Nitori naa ẹnikeni ti o ba gba anabi kan gbọ oranyan l’o jẹ lori rẹ pe ki o gba gbogbo wọn gbọ, bẹẹ ni ẹnikeni ti o ba pe ọkan ninu wọn niro, dajudaju o ti pe gbogbo wọn niro, tori pe gbogbo awọn anabi ati awọn ojise n pepe lo sidi nini igbagbo-ododo si Ọlọhun, ati awọn malaika Re, ati awọn tira Re, ati awọn ojise Re, ati ojo ikeyin, ati nitori pe ọkan naa ni ẹsin wọn, tori naa ẹnikeni ti o ba se iyatọ laarin wọn, tabi ti o gba apa kan gbọ, ti o si se aigbagbo si omiran, dajudaju o ti se aigbagbo si wọn lapapo; nitori pe onikaluku ninu wọn l’o n pepe lo sidi nini igbagbo-ododo si gbogbo awọn anabi ati awọn ojise. Ọlọhun t’O ga sọ pe:

﴿ ﴾

:] ﴿

. [285

« Ojise naa gba ohun ti a so kale fun un lati odo Oluwa re gbo, ati awon olugbagbo-ododo, onikaluku won gba Olahun gbo ati awon malaika Re ati awon tira Re, ati awon ojise Re, a ko ni i se iyato laarin okan ninu awon ojise Re » [Suuratul-Baqarah: 285]. Olahun ti eyin Re ga, tun so pe:

] «

. [151 150 :

« Dajudaju awon ti won n se aigbagbo si Olahun ati awon ojise Re, ti won si n fe lati se ipinya laarin Olahun ati awon ojise Re, ti won si n so pe: Awa gba apa kan gbo [ninu awon ojise] a si se aigbagbo si omiran; ti won si n fe lati mu oju-ona kan laarin eleyii. Awon wonyi ni alaigbagbo ni ododo, a si ti pese iya eleta fun awon alaigbagbo » [Suuratun-Nisaa'i: 150, 151].

Elekarun-un: Nini igbagbo-ododo si ojo ikeyin:

Idi ni pe iku ni ipari gbogbo da ni ile-aye! Nje ki ni apadasi eniyan leyin iku? Ki si ni atunbotan awon alabosi ti won bo lowo iya ni ile-aye, nje won o wa bo nibi iya abosi won bi? Ati awon oluse-daadaa ti ipin won fo won ru, ati esan daadaa won ni ile-aye, nje esan won yoo wa sonu bi?

Dajudaju awon omọ eniyan n telera won lo si odo iku, iran kan leyin omiran, titi ti o fi di pe Olahun pase pe

ki ile-aye o tan, ti gbogbo ẹda o si parẹ lori ilẹ, Ọlọhun O gbe gbogbo ẹda dide ni oṣo ẹri, Ọlọhun O ko awọn ẹni-akọkọ ati ẹni-ikeyin jọ ninu rẹ, lẹyin naa ni yoo wa se isiro fun awọn ẹru lori awọn isẹ wọn, rere tabi aburu ti wọn se niṣe ni ile-aye; tori naa a o da awọn olugbagbo-ododo lọ si oṣba-idẹra -Al-janna- a o si da awọn alaigbagbo lọ si ina.

Oṣba-idẹra -Al-janna- si ni: Idẹra ti Ọlọhun pa lese kalẹ fun awọn ẹni-Re, olugbagbo-ododo, onirunruu idẹra l'ọ wa ninu rẹ, eyi ti ẹnikan kò le e royin rẹ, awọn ipo oṣorun ni n bẹ ninu rẹ, gbogbo ipo kọọkan si ni ẹni ti n gbe ibẹ, ni odiwọn igbagbo wọn si Ọlọhun, ati titẹle ti wọn tẹle aṣẹ Rẹ, ati pe ẹni ti o kere ju ni ipo ninu awọn omọ Al-janna ni ẹni ti a o fun ni idẹra ti o dabi iru ọla ọba kan ninu awọn ọba ile-aye ati ilopo mewa rẹ.

Ina si ni iya ti Ọlọhun pese kalẹ fun ẹni ti o ba se aigbagbo si I, orisirisi iya ti sisọ nipa rẹ ba'ni lẹru l'ọ wa ninu rẹ, iba si se pe Ọlọhun yonda fun ẹnikan lati ku ni oṣun ni, dajudaju gbogbo awọn omọ ina ni o ba ku ni kete ti wọn ba ti ri i.

Ọlọhun si ti mọ daju -pẹlu imọ Rẹ ti o siwaju-ohun ti ẹnikọọkan yoo wi, ati ohun ti yoo se, ninu rere tabi aburu, yala ni ikọkọ ni o tabi ni gbangbá, lẹyin naa o fi malaika meji sọ ẹnikọọkan, ọkan ninu wọn o maa kọ awọn rere, nigba ti ekeji o maa kọ awọn aburu, nnkan kan kò si ni i bọ mọ wọn lọwọ, Ọlọhun t'O ga sọ pe:

[18 :] ﴿ ﴾

« Kò ni i sọ ọrọ kan afi ki olusọ kan o ti jokoo ni ọdọ rẹ » [Suuratu Qaaf: 17-18]. A o si kọ awọn isẹ wọnyi silẹ sinu tira kan ti a o fun eniyan ni ọjọ igbende, Ọlọhun t’O ga sọ pe:

﴾

[49 :] ﴿ ﴾

« Ati pe a o gbe tira naa kalẹ, iwọ o si ri awọn eṣe ti ohun ti o wa ninu rẹ yoo maa ba wọn lẹru, wọn o si maa sọ pe: Egbe wa o, iru iwe wo niyi, ti kò fi ohun kekere kan tabi ninla kan silẹ afi ki o siro gbogbo rẹ pọ? Wọn o si ri ohun ti wọn se nibẹ perepere, Oluwa rẹ ki I si I se abosi fun ẹnikan » [Suuratul-Kahf: 49]. Yoo si ka iwe rẹ, kò ni i tako nnkan kan ninu rẹ, ati pe ẹnikeni ti o ba tako nnkan kan ninu awọn isẹ rẹ, Ọlọhun O fun igbọrọ rẹ, ati iriran rẹ, ati ọwọ rẹ mejeeji, ati ẹsẹ rẹ mejeeji, ati awọ rẹ, ni ọrọ sọ pẹlu gbogbo isẹ rẹ; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

﴾

[22-21 :] ﴿ ﴾

« Wọn yoo sọ fun awọn awọ wọn pe: Ki l’o se ti ẹ fi jẹri le wa lori? Wọn yoo sọ pe: Ọlọhun ti O fun gbogbo

nnkan ni ọrọ sọ l'O fun wa lẹrọ sọ, ati pe Oun l'O da yin ni akọkọ, bẹẹ ni ọdọ Rẹ ni a o da yin pada si. Ẹ kò si fí ara yin pamọ, ki awọn igbọrọ yin ati awọn iriran yin ati awọn awọ yin o ma baa jẹri le yin lori, sugbọn ẹ lero pe Ọlọhun kò mọ pupọ ninu isẹ ti ẹ n se » [Suuratu Fusilat: 21-22].

Ati pe gbogbo awọn anabi, ati awọn ojise, ni wọn mu nini igbagbo si ọjọ ikeyin -ti i se ọjọ igbende, ọjọ ajinde, ati ọjọ fifonka- wa; Ọlọhun t'O ga sọ pe:

[39 :

« O si n bẹ ninu awọn ami Rẹ pe dajudaju iwọ yoo ri ilẹ ti o gbẹ haran-un, nigba ti A ba si sọ omi kalẹ le e lori a mira, yoo si ru. Dajudaju Ẹni ti O ji i ni Ẹni ti O daju pe yoo ji awọn oku dide. Dajudaju Oun ni Alagbara lori gbogbo nnkan » [Suuratu Fusilat: 39]. Ọlọhun t'O mọ, t'O si ga, sọ pe:

[33 :

« Njẹ wọn kò wa mọ ni pe dajudaju Ọlọhun, Ẹni ti O da awọn sanma ati ilẹ, ti kò si ko aarẹ nipa dida wọn, ni Alagbara lori pe ki O ji awọn oku bi? » [Suuratul-Ahqaaf: 33], oun ni ohun ti Hikimah -ogbon- Ọlọhun se ni ọranyan; tori pe dajudaju Ọlọhun kò da awọn ẹda Rẹ lasan, kò si fí wọn silẹ lasan, tori pe ẹni ti o lẹ ju ni

laakaye ninu awon eniyan ko see se ki o se ise kan -ti o pataki- lai je pe idi kan ti o ni mimọ nipa re wa fun un, ati lai ko si ero kan lati odo re, nje ti eleyii ko ba je ohun ti o to si eniyan, bawo ni eniyan ti wa n daba si Oluwa pe O da awon eda Re nitori asan, ati pe yoo fi won silẹ lasan, Qlohun ga ju ohun ti won n so lo, ni giga ti o tobi; Qlohun -giga ni fun Un- tun so pe:

] ﴿

.[115 :

« Nje e wa ro pe asan ni A da yin fun ni, ati pe eyin ko ni i pada si odo Wa bi? » [Suuratul-Mu'uminun: 115]. Qlohun ti oro Re gbọn-un-gbọn, tun so pe:

.[27 :] ﴿

« Ati pe Awa ko da sanma ati ile ati ohun ti o wa ni agbedemeji won lasan. Ero awon ti ko gbagbo niyun un, nitori naa egbe ni fun awon ti ko gbagbo ninu ina » [Suuratu Saad: 27].

Ati pe gbogbo awon onilaakaye lo jeri si gbigba a gbọ, beje ni ohun ni ohun ti laakaye toka si, ti adamọ ti o to si gba fun, tori pe dajudaju ti eniyan ba gba ojo igbende gbọ; yoo mo ki lo fa ti eniyan fi n fi ohun ti n fi silẹ silẹ, ti i si n fi n se ohun ti n se ni irankan ohun ti n be lodo Qlohun, leyin naa yoo mo bakan naa pe eniken ti n se abosi fun awon eniyan dandan ni ki o gba ipin re, ki awon eniyan o si gbẹsan lodo re ni ojo igbende, ati pe

dajudaju dandan ni ki eniyan o gba ẹsan rẹ, ti o ba jẹ rere yoo ri rere, ti o ba si jẹ aburu yoo ri aburu, nitori ki a le baa san gbogbo ẹmi lẹsan pẹlu ohun ti o se, ki sise deede Ọlọhun o si le baa sẹ, Ọlọhun t’O ga sọ pe:

[8-7 :]

« Nitori naa ẹnikeṇi ti o ba se isẹ rere bi ọmọ-inaagun, yoo ri i. Ati pe ẹnikeṇi ti o ba se isẹ buburu bi ọmọ-inaagun, yoo ri i » [Suuratul Zalزالah: 7-8].

Ati pe ẹnikan ninu awọn ẹda kò mọ igba wo ni oṣo igbende yoo de, tori naa oṣo kan ni eleyii ti o se pe anabi kan ti a ran nise kò mọ ọn, tabi malaika kan ti o sunmọ Ọlọhun, sugbọn nse ni Ọlọhun da ara Rẹ yanri pẹlu imọ rẹ; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

[187 :]

« Wọn o maa bi ọ leere nipa akoko igbende, nigba wo ni idide rẹ? Wi fun wọn pe: Ọdọ Oluwa mi nikan ni imọ rẹ wa, ẹnikan kò le e se aṣihan asiko naa aṣi Oun » [Suuratul-A’araaf: 187]. Ọlọhun t’O mọ tun sọ pe:

[34 :]

« Dajudaju Ọlọhun ni imọ akoko igbende lodo » [Suuratu Luqmaan: 34].

Ẹlẹkẹfẹ: Nini igbagbọ-ododo si ohun ti Ọlọhun da lejọ ati akọsilẹ -Kadara:-

Ki o gbagbọ pe dajudaju Ọlọhun mọ ohun ti o ti

sẹlẹ, ati ohun ti yoo sẹlẹ, O si mọ isesi awọn eniyan ati awọn isẹ wọn, ati iye igba ti wọn o lo, ati awọn ọrọ - arziiki- wọn; Ọlọhun sọ pe:

[62 :] ﴿ ﴾

« Dajudaju Olumọ ni Ọlọhun nipa gbogbo nnkan » [Suuratul-Ankabuut: 62]. Ọlọhun, ti eyin Rẹ gbọn-un-gbọn, tun sọ pe:

﴾

[59 :] ﴿ ﴾

« Ọdọ Rẹ ni awọn kọkọrọ ohun ti o pamọ wa, enikan kò le e mọ ọn yatọ si I, O si tun mọ ohun ti n bẹ ninu ilẹ ati okun, ati pe kò si ewe kan ti yoo jabọ aṣi ki O mọ nipa rẹ, bẹẹ ni kò si horo ọka kan ninu okunkun ilẹ, kò tilẹ si ohun tutu kan tabi ohun gbigbẹ kan aṣi ki o ti wa ninu tira ti o han » [Suuratul-An'aam: 59]. O si kọ gbogbo nnkan sinu tira kan ni ọdọ Rẹ, Ọlọhun t'O ga sọ pe:

[12 :] ﴿ ﴾

« Ati pe Awa ti se isiro gbogbo nnkan sinu tira kan ti o han » [Suuratu-Yaasin: 12]. Ọlọhun t'O mọ sọ pe:

﴾

[70 :] ﴿ ﴾

« Njẹ iwọ kò wa mọ pe dajudaju Ọlọhun mọ ohun ti o wa ninu sanma ati ilẹ bi?, dajudaju eyi n bẹ ninu tira kan, dajudaju eyi jẹ irọrun fun Ọlọhun » [Suuratul-Hajj:

70]. Nitori naa ti Ọlọhun ba fẹ nnkan kan yoo sọ fun un pe: Ki o jẹ bẹẹ, yoo si jẹ bẹẹ, Ọlọhun t’O ga sọ pe:
:] ﴿ ﴾

.[82

« Ohun ti o jẹ isesi Rẹ nigba ti O ba gbero nnkan kan ni ki O sọ fun un pe: Jẹ bẹẹ, ni yoo ba si jẹ bẹẹ » [Suuratu-Yaasin: 82]; ati pe dajudaju bi o ti se jẹ pe Ọlọhun t’O mọ ti pebubu gbogbo nnkan, Oun Naa ni Eḷeda gbogbo nnkan, Ọlọhun ti ẹyin Rẹ gbọn-un-gbọn sọ pe:

.[49 :] ﴿ ﴾

« Dajudaju Awa da gbogbo nnkan pẹlu akọsilẹ » [Suuratul-Qamar: 49]. Ọlọhun ti O ga ni Olusọrọ, sọ pe:
.[62 :] ﴿ ﴾

« Ọlọhun ni Eḷeda gbogbo nnkan » [Suuratuz-Zumar: 62]. Nitori naa O da awọn ẹda Rẹ nitori titẹle ilana Rẹ, O si se alaye rẹ fun wọn, O si pa wọn lasẹ pẹlu rẹ, O si kọ sisẹ E, O si se alaye rẹ fun wọn, ati pe O fun wọn ni agbara ati erongba eyi ti yoo mu wọn le se awọn asẹ Ọlọhun, ki wọn o le gba láádá, ati jijinna si ohun ti o jẹ sisẹ E, ki wọn o ma baa di ẹni ti o lẹto si iya Rẹ.

Nigba ti eniyan ba ti ni igbagbọ-ododo si idajo Ọlọhun ati akọsilẹ Rẹ, ohun ti n bọ yii yoo sẹ fun un:

1- Gbigbẹkẹle Ọlọhun nigba ti o ba ti se awọn okunfa; tori pe o mọ daju pe okunfa ati ohun ti i maa n ti ara rẹ jade, gbogbo mejeeji a maa waye pẹlu idajo

Ọlọhun ati akọsilẹ Rẹ.

2- Isinmi ẹmi ati ibalẹ ọkan; tori pe nigba ti o ba ti mọ daju pe pẹlu idajọ Ọlọhun ati akọsilẹ Rẹ ni eleyii wa, ati pe ohun ti yoo sẹlẹ ni ipọnju ti a ti kọ akọsilẹ rẹ, kò si ibuyẹsi kan fun un, ẹmi rẹ yoo sinmi, yoo si yonu si idajọ Ọlọhun, tori naa kò si ẹnikan ti isẹmi rẹ dun, ti ẹmi rẹ si ni isinmi, ti ifayabalẹ rẹ si lagbara ju ẹni ti o gba akọsilẹ gbọ ni ododo lọ.

3- Lile ijọra-ẹni-loju jinna nigba ti a ba ri ohun ti a n fẹ, tori pe idẹra kan lati ọdọ Ọlọhun ni riri eleyii jẹ, latari ohun ti O kọ akọsilẹ rẹ ninu awọn okunfa rere ati oriire; nitori naa yoo dupẹ fun Ọlọhun lori eleyii.

4- Lile ijaya, ati ibarajẹ jinna nigba ti ohun ti a n fẹ ba bọ mọ'ni lọwọ, tabi ti nnkan ipọnju ba sẹlẹ, tori pe pẹlu idajọ Ọlọhun, eyi ti kò si ẹni ti o le e da ọrọ Rẹ pada l'ọ fi sẹlẹ, ti kò si si ẹnikan ti o le se atunyẹwo fun idajọ Rẹ, ati pe ohun ti yoo sẹlẹ ni i, kò si ibuyẹsi kan fun un, nitori naa yoo se suuru, yoo si maa reti ẹsan rẹ ni ọdọ Ọlọhun t'O ga:

22 :] ❧

[23

« Adanwo kan kò ni i sẹlẹ ni ori ilẹ tabi ninu ara yin, afi ki o maa bẹ ninu tira kan siwaju ki A too da a, dajudaju eyi jẹ irọrun fun Ọlọhun. Nitori ki ẹ le baa ma

banujẹ lori ohun ti o ti bọ fun yin, ati ki ẹ ma si se maa yọ ayọju nitori ohun ti O fun yin, ati pe Ọlọhun kò nifẹ si gbogbo onigberaga, oniyanran » [Suuratul-Hadiid: 22, 23].

5- Gbigbẹkẹle Ọlọhun t’O mọ ni agbẹkẹle ti o pe, tori pe Musulumi mọ daju pe ọwọ Ọlọhun t’O mọ -nikan-ni anfaani ati inira wa, nitori naa kò ni i bẹru alagbara kan nitori agbara rẹ, ati pe kò ni i lora lati se isẹ rere nitori ibẹru ẹnikan ninu awọn ọmọ eniyan, Anabi “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” sọ pe:
))

.[] .⁽

« Mọ daju pe ti gbogbo awọn ijọ patapata ba pejọpọ lati fi nnkan kan se ọ ni anfaani, wọn kò ni i le se ọ ni anfaani pẹlu nnkan kan yatọ si eyi ti Ọlọhun ti kọ akọsilẹ rẹ lẹ fun ọ, ati pe ti wọn ba pejọpọ lati fi nnkan kan ni ọ lara, wọn ki yoo le ni ọ lara pẹlu nnkan miiran yatọ si eyi ti Ọlọhun ti kọ akọsilẹ rẹ le ọ lori » [Ahmad ati Tirmidzi ni wọn gbe e jade].

IPELE KĘTA: DAADAA SISE

Origun kan ni oun ni: Ki o maa sin Ọlọhun bi ẹni pe o n ri I, ti iwọ kò ba si ri I, dajudaju Oun N ri ọ. Nitori naa eniyan o maa sin Oluwa rẹ lori iroyin yii, oun ni gbigbe sisunmọ Rẹ wa si ọkan, ati pe O wa ni iwaju rẹ, eleyii o si bi ibẹru, ati ipaya, ati fifi ọla fun Un, ati gbigbe E tobi, yoo si bi afọmọ ninu sise ijọsin naa, ati gbigbiyanju nipa atitun un se, ati pipe e.

Nitori naa ẹru yoo maa se akiyesi Oluwa rẹ ninu sise ẹsin naa, yoo si mu sisunmọ Rẹ wa sinu ọkan rẹ, bi ẹni pe o n ri I, ti eleyii ba si soro fun un, ki o wa iranlọwọ lati mu un sẹ pẹlu igbagbọ-ododo rẹ pe Ọlọhun N ri oun, O si N wo ikọkọ ati gbangbá oun, inu ati ode oun, ati pe nnkan kan kò pamọ si I ninu ọrọ oun.

Tori naa ẹru ti o ba de ipo yii, yoo maa jọsin fun Oluwa rẹ l'ẹni ti n se afọmọ, kò ni i yiju si ẹnikan yatọ si I, tori naa kò ni i reti ẹyin awọn eniyan, bẹẹ ni kò ni i bẹru eebu wọn, nitori pe o to o pe ki Oluwa rẹ O yonu si i, ki Oluwa rẹ O si dupẹ fun un.

Eniyan kan ni ti gbangbá rẹ dọgba pẹlu ikọkọ rẹ, olusin Oluwa rẹ si ni i ni kọlọfin ati ni ojutaye, alamọdaju -ni amọdaju ti o pe- ni i pe Ọlọhun N wo ohun ti ọkan oun n bo, ati ohun ti n se iroyiroyi ni ẹmi rẹ, igbagbọ-ododo gba ọkan rẹ, o si bẹrẹ si ni i gburo akiyesi Oluwa rẹ lori rẹ, tori naa awọn orike rẹ gbafa fun Olupilẹsẹda wọn, ki i si i fi wọn se -nnkan kan- ninu isẹ afi ohun ti

Ọlọhun nifẹ si, ti O si yonu si, olugbafa fun Oluwa rẹ.

Ati pe nigba ti ọkan rẹ ti rọ mọ Oluwa rẹ, kò ni i wa iranlọwọ ẹda kan, nitori rirọrọ rẹ pẹlu Ọlọhun, kò si ni i ke lọ ba eniyan, tori pe o ti gbe bukaata rẹ fun Ọlọhun, Ọba t’O mọ, Ọlọhun si to ni Oluranlọwọ, ati pe ki i wo pe oun nikan l’oun wa ni aaye kan, ki i si bẹru ẹnikan; nitori pe o mọ daju pe Ọlọhun wa pẹlu oun ninu gbogbo isesi oun, ati pe Oun to o, O si dara ju ni Alaranse, bẹẹ ni ki i fi aṣẹ kan ti Ọlọhun fi pa a lasẹ silẹ, ki i si i sẹ Ọlọhun ni ẹṣẹ kan, tori pe o n tiju Ọlọhun, o si n korira ki O fẹ oun ku nibi ti O pa a lasẹ, tabi ki O ri oun nibi ti O kọ fun un, ki i dité, tabi ki o se abosi fun ẹda kan, tabi ki o gba ẹtọ rẹ, tori pe o mọ daju pe Ọlọhun N wo oun, ati pe Ọba t’O mọ Naa yoo se isiro fun oun lori awọn isẹ oun.

Ki i si i se ibajẹ lori ilẹ, tori pe o mọ daju pe gbogbo ohun ti o wa ninu rẹ ni oore nnkan-ini Ọlọhun t’O ga ni wọn, O tẹ ori wọn ba fun awọn ẹda Rẹ, tori naa oun yoo maa mu ninu wọn ni odiwọn bukaata rẹ, yoo si maa dupẹ fun Oluwa rẹ nipa sise wọn ni irọrun fun un.

Dajudaju ohun ti mo sọ fun ọ, ti mo si se afihan rẹ niwaju rẹ ninu iwe kekere yii, kò jẹ nnkan kan yatọ si awọn ohun ti o pataki, ati awọn origun nla ninu Islam, ati

pe awon origun wonyi ni awon ti o se pe ti eniyan ba gba won gbo, ti o si fi won sese, yoo di Musulumi, sugbon yatọ si eyi, dajudaju Islam -gege bi mo ti wi fun o- esin ati iselu ni i, ijosin ati eto igbesi-aye ni i, dajudaju eto kan ti o je ti Olahun ti o kari ti o pe, ti o se akojopo gbogbo ohun ti onikaluku ati awujo n bukaata ni ori ala ti o dogba ninu gbogbo ojupona isemi ti o je ti adisokan, ati ti iselu, ati ti eto oro-aje, ati ti ajogbepo lawujo, ati ti aabo ni i.. ati pe eniyan yoo ri awon ofin, ati awon ipile, ati awon idajo kan ninu re ti n to eto ifayabale ati ogun, ati awon eto ti o je oranyan, ti n si n so apone eniyan, eye, eranko, ati ayika, ti yoo si maa se alaye paapaa eniyan, isemi, iku, ati igbende leyin iku fun un, ati pe yoo ri ninu re -bakan naa- ilana ti o dara ju lati ba awon eniyan lo ni ayika re, gege bi oro Olahun t'O ga:

[83 :] « »

« E si maa so oro t'o dara fun awon eniyan »
[Suuratul-Baqarah: 83]. Ati oro Olahun t'O ga:

[134 :] « »

« Ati awon oluse-amojukuro fun awon eniyan »
[Suuratu Aala Imraan: 134]. Ati oro Olahun t'O ga:

[8 :] « »

« E ma si se je ki ibinu awon ijo kan o mu yin ma se deede, e se deede, oun l'o sunmo ibero Olahun ju »
[Suuratul-Maa'idah: 8].

Ati pe o dara lẹyin ti a ti se afihan awon ipele esin
yii, ati awon origun gbogbo ipele kọkan ninu awon ipele
re, pe ki a se alaye soki nipa awon ewa re.

NINU AWỌN ẸWÀ ISLAM

Gege o kagara nibi atirọkirika awọn ẹwà Islam, bẹẹ ni ọrọ o kọlẹ nibi pipe sisọ nipa awọn ajulọ ẹsin yii; eyi kò si jẹ bẹẹ afi nitori pe dajudaju ẹsin yii ni ẹsin Ọlọhun -mimọ ati giga ni fun Un- tori naa gẹgẹ bi iriran kò ti se le rọkirika Ọlọhun ni ọye, ti awọn ọmọ eniyan kò si le e rọkirika Rẹ ni mimọ, bẹẹ naa ni ofin Rẹ -mimọ ni fun Un- ikowe kò le e rọkirika rẹ ni iroyin. Ati pe Ibn Al-Qayyim -ki Ọlọhun O kẹ ẹ- sọ pe: « Ti o ba si se akiyesi ogbon iyalenu ninu ẹsin ti o duro sinisin yii, ati ilana ti o to yii, ati ofin ẹsin Anabi Muhammad, eyi ti ọrọ kò le e ka pipe rẹ, ti iroyin kò si le e ba ẹwa rẹ, ti laakaye awọn onilaakaye -koda bi wọn pejo, ti wọn si wa lori iru laakaye ẹni ti o pe -ni laakayi- julọ ninu wọn- wọn kò le da imọran ohun ti o ju u lọ, ati pe o to awọn laakaye ti wọn pe, ti wọn ni ajulọ, pe wọn mọ ẹwa rẹ, wọn si jẹri nipa ajulọ rẹ, ofin kan kò si wa si aye yii ti o pe ju, ti o si gbọn-un-gbọn ju, ti o si tobi ju u lọ; bẹẹ ni ti Ojise Ọlọhun kò ba tilẹ mu awijare kan wa lori rẹ oun gan-an ko ba to ni awijare, ati ami, ati ẹlẹri, lori pe lati ọdọ Ọlọhun l'ọ ti wa; gbogbo wọn n jẹri si pipe imọ, ati pipe ogbon, ati fifẹ ikẹ, ati rere, ati daadaa sise, ati rirọkirika ohun ti o pamọ ati ohun ti o han, ati imọ nipa awọn ipilẹsẹ ati awọn atunbotan, ati pe wọn n bẹ ninu eyi ti o tobi ju ninu awọn idẹra Ọlọhun, eyi ti O se ni idẹra fun awọn ẹru Rẹ, tori naa kò se idẹra kan fun wọn ti o gbọn-

un-gbọn ju pe O fi wọn mọna lọ si idi wọn lọ, O si se wọn ni ẹni wọn, ati ninu awọn ti O yonu wọn si fun, ati pe eleyii l'o fa ti O fi se iregun le awọn ẹru Rẹ lori nipa pe O fi wọn mọna lọ si idi wọn; Qlọhun t'O ga sọ pe:

[164 :]

« Lotito Qlọhun ti se idera fun awọn olugbagbo-ododo nigba ti O gbe ojise kan dide ninu wọn lati inu ara wọn, ti o n ke awọn aayah Rẹ fun wọn, ti o si n fọ wọn mo, ti o si n kọ wọn ni Tira naa, ati ogbọn, bi o tilẹ jẹ pe dajudaju ninu anu ti o han ni wọn wa tẹlẹ » [Suuratu Aala Imraan: 164]. O tun sọ l'Eni ti N se afihan fun awọn ẹru Rẹ, ti I si N ran wọn leti titobi idera Rẹ lori wọn, ti I si N toro ope rẹ lododo wọn, nipa sise ti O se wọn ni okan ninu eni idera naa:

[3 :]

« Loni yii Mo se ẹsin yin ni pipe fun yin » [Suuratul-Maa'idah: 3].

Ninu idupe fun Qlọhun ti o jẹ oranyan lori wa nipa ẹsin yii ni ki a sọ apa kan ninu awọn ẹwa rẹ, nitori naa ki a sọ pe:

1- Ẹsin Qlọhun ni i:

Wi pe ẹsin ti Qlọhun yonu si funra rẹ, ti O si fi ran awọn ojise Rẹ, ti O si yonda fun awọn ẹda Rẹ pe ki wọn o maa gba ara rẹ josin fun Oun ni i, nitori naa gege bi

Elẹda kò ti se jọ ẹda ni ẹsin Rẹ -ti i se Islam- kò ti se jọ awọn ofin awọn ẹda, ati awọn ẹsin wọn, ati pe gẹgẹ bi Qba t'O mọ Naa ti se jẹ Eni ti a n royin pẹlu gbogbo pipe, bẹẹ naa ni gbogbo pipe ti se jẹ ti ẹsin Rẹ, nipa pipe awọn ofin ti yoo tun igbesi-aye awọn eniyan se, ati ibupadasi wọn, ati rirọkirika awọn iwọ Elẹda -mimọ ni fun Un- ati awọn ọranyan awọn ẹda lori Rẹ, ati ẹtọ apa kan wọn lori omiran, ati awọn ọranyan apa kan wọn lori omiran.

2- Wi Pe o kari:

Ninu ohun ti o han ju ninu awọn ẹwa ẹsin yii ni
kikari ti o kari gbogbo nnkan, Ọlọhun t'O ga sọ pe:
.[38 :] ﴿ ﴾

« Awa kò sẹ nnkan kan ku ninu Tira [lai sọ] »
[Suuratul-An'aam: 38]. Nitori naa ẹsin yii kari gbogbo ohun ti o jẹmọ Elẹda, ninu awọn orukọ Ọlọhun, ati awọn iroyin Rẹ, ati awọn iwọ Rẹ, ati gbogbo ohun ti o jẹmọ awọn ẹda ninu awọn ofin, ati awọn ipanilase, ati awọn iwa, ati ibasepọ, ati pe ẹsin yii rọkirika iroyin awọn ẹni-akọkọ ati awọn ẹni-igbeyin, ati awọn malaika, ati awọn anabi, ati awọn ojise, o si tun sọ nipa sanma ati ile, ati awọn awowo, ati awọn irawọ, ati awọn okun, ati awọn igi, ati aye, o si sọ idi dida ẹda, ati ohun ti a gba lero pẹlu rẹ ati opin rẹ, o si sọrọ ọgba-idẹra -Al-janna- ati ibupadasi awọn olugbagbọ-ododo, o si tun sọrọ ina, ati ipari awọn alaigbagbọ.

3- Wi pe a maa so Èlèda pọ pẹlu awọn èda:

Gbogbo ẹsin irọ, ati gbogbo ilana, l'ọ jẹ adayanri pẹlu pe o maa n mu eniyan pade pẹlu eniyan egbe rẹ, ti yoo ku, ti ọlẹ, ati agara, ati aare si i maa n se, koda o see se pe ki o so o pọ pẹlu eniyan kan ti o ti ku lati ọgọrun ainiye ọdun, ti o si ti di egungun ati erupe ... sugbọn ẹsin Islam yii jẹ adayanri pẹlu pe oun a maa so eniyan pọ pẹlu Èlèda rẹ taarata, lai kò si alufa-ijọ kan -pastor- tabi eni-mimọ kan, tabi imule kan [laarin wọn], oun kò jẹ nnkan kan yatọ si pipade taarata laarin Èlèda ati èda, ipade kan ti yoo so ọpọlọ pọ pẹlu Oluwa rẹ ni i, ti yoo si maa wa imọlẹ, ti yoo si maa wa imọna, ti yoo si maa ga, ti yoo si maa roke, ti yoo si maa wa pipe, ti yoo si maa jinna si awọn rẹderẹde ati awọn ohun yepere, tori pe gbogbo ọkan ti kò ba ti i sopọ pẹlu Èlèda rẹ, ọkan ti o sina ju awọn ẹranko lọ ni i.

Ati pe oun ni pipade kan laarin Èlèda ati èda, ti yoo maa ti ara rẹ mọ erongba Ọlọhun nipa rẹ, n ni yoo ba maa jọsin fun Un pẹlu amọdaju, yoo si maa mọ awọn aaye iyọnu Rẹ, tori naa yoo maa wa a, ati awọn aaye ibunu Rẹ, tori naa yoo maa jinna si i.

Oun si ni pipade kan laarin Èlèda Giga ati èda ọlẹ alaini, tori naa yoo maa wa aranse ati iranlọwọ ati kongẹ lọdọ Rẹ, yoo si maa tọrọ lọdọ Rẹ pe ki O sọ oun nibi ete awọn adete, ati ibajẹ awọn esu.

4- Sise akiyesi awon anfaani ile-aye ati ti orun:

A mo ofin Islam lori sise akiyesi awon anfaani aye ati ti orun, ati pipe awon iwa alaponle.

Sugbon alaye awon anfaani orun: Dajudaju ofin yii ti se alaye awon ojupona won, ati pe ko gbagbe nnkan kan ninu won, kaka be nse lo se alaye won, ti o si se afihan won, ki a ma baa se aimo nipa nnkan kan ninu won, tori naa o se adehun pelu idera won, o si se ileri-iya pelu iya won.

Sugbon alaye awon anfaani ti ile-aye: Dajudaju Olahun ti se ohun ti yoo maa so esin eniyan, emi re, nnkan-ini re, ebi re, iyi re, ati laakaye re ni ofin fun un.

Sugbon alaye awon iwa alaponle: Dajudaju o pa a las pelu re ni gbangba ati ni ikoko, ati pe o ko awon iwakiwa, ati awon iwa palapala, nitori naa ninu awon iwa alaponle ti o han ni: imototo, ati imora, ati iforamọ kuro ninu awon egbin ati idoti, o si se'ni ni ojukokoro lati lo lofinda, ati titun awo se, o si se awon idoti gege bi agbere "zina", oti mimu, okunbete jije, ati eje, ati eran elede ni ewo; o si pase pelu awon ohun ti o dara, o si ko itayo-ala, ati inakuna.

Imototo ti inu n pada sidi pipa awon iwa buburu ti, ati sise oso pelu [iwa] ti eyin [ninu] won, ati awon ti o dara ninu won, tori naa apejuwe awon iwa buburu ni: Iro, iwa ese, ibinu, ilara, ahun, yiyepere ara eni, ati ninife si iyi, ati ife ile-aye, ati igberaga, ijora-eni-loju, ati karimi;

ati pe ninu awon iwa eyin ni: Iwa rere, ibasepo daadaa pelu awon eniyan, ati sise daadaa si won, ati sise dogba, ati iteriba, otito, ati emi ore, ati lilawo, ati gbigbeleke Olahun, ati sise afomo, ati iberu Olahun, ati suuru, ati idupe.

5- Irurun:

Okan ninu awon iroyin ti esin yii fi yatọ ni pe irurun wa ninu gbogbo ona ijosin kan ninu awon ona ijosin re, ati pe irurun ni gbogbo ijosin kan ninu awon ijosin re, Olahun t'O ga so pe:

[78 :] ﴿ ﴾

« Ati pe ko di isoro kan le yin lori ninu esin » [Suuratu -l-Hajj: 78]; ati pe akoko irurun yii ni pe: Enikeni ti o ba fe wo inu esin yii ko ni bukaata lati fi omo eniyan kan se ategun rara, tabi ki o jowo ohun ti o ti se saaju, sugbon gbogbo ohun ti yoo se ko ju pe ki o se imora, ki o si se imototo lo, ki o si jeri pe: **LAA ILAAHA ILLA -L-LAAH WA ANNA MUHAMMADAN RASUULU -L-LAAH** “ko si o ba kan ti o to lati fi ododo josin fun yatọ si Olahun, ati pe Muhammad ojise Olahun ni i, ati ki o ni adisokan itumo mejeeji, ki o si maa sise pelu ohun ti mejeeji toka si.

Leyin naa dajudaju gbogbo ijosin ni irurun ati idkun maa n wonu re, nigba ti eniyan ba rajo, tabi o saare, a o maa ko akole iru ise ti i maa n se nigba ti o ni alaafia, ti o wa nile fun un, koda dajudaju isemi

Musulumi ni yoo di ohun irorun, ati ifayabale, yatọ si isemi alaigbagbo, ti o se pe ele, ati isoro ni i, beẹ naa ni iku olugbagbo-ododo yoo je irorun, tori naa emi re yoo jade bi ekankan omi ti i se maa n jade ni enu igba, Olọhun t'O ga so pe:

] ﴿

« Awon ti awon Malaika yoo pa ni eni-daadaa, won yoo maa so pe: Alaafia ki o maa ba yin, e wo ogba-idera naa nitori ohun ti e ti se “nise” » [Suuratun-Nahl: 32]. Sugbon alaigbagbo, awon malaika alagbara ti won le yoo wa ba a, nigba iku re, won o si maa na an ni pasan, Olọhun t'O ga so pe:

].93 :

« Iba se pe iwọ ri awon alabosi ninu ipoka-iku ni, ti awon Malaika si te owọ won pe: E mu emi yin wa. Ni oni a o san yin ni esan iya eletẹ nitori ohun ti e n so nipa Olọhun, ti ki i se ododo, ti e si je eni ti n se igberaga si awon amin Re » [Suuratul-An'aam: 93]. Oba t'O ga, tun so pe:

].50 :

« Iba se pe iwọ ri i ni, nigba ti awon malaika n gba emi awon alaigbagbo, ti won n gba oju won ati eyin won;

[ti wọn si n sọ pe]: E tọ iya ina elejo wo » [Suuratul-Anfaal: 50].

6- Sise Dọgba:

Pe Ẹni ti o se awọn ofin Islam ni Ọlọhun nikan, Oun si ni Ẹlẹda awọn ẹda lapapọ, funfun ati dudu, akọ ati abo, ati pe wọn dọgba niwaju idajọ Rẹ, ati isedọgba Rẹ, ati ikẹ Rẹ, O se ni ofin fun onikaluku ni ọkunrin ati obinrin ohun ti o ba a mu, tori naa kò see se pe ki ofin naa o se ojusaju fun ọkunrin lori obinrin, tabi ki o se ajulọ fun obinrin ki o si se abosi fun ọkunrin, tabi ki o da eniyan funfun yanri pẹlu awọn adayanri kan, ki o si se wọn leewọ fun eniyan dudu, onikaluku dọgba niwaju ofin Ọlọhun, kò si iyatọ kan laarin wọn afi pẹlu ibẹru Ọlọhun.

7- Ifooro ẹni si daadaa sise, ati kikọ fun'ni lati se aidaa:

Ẹsin yii se akojọpọ iyatọ ọtọ kan, ati iroyin giga kan, oun ni: Ifooro ẹni si daadaa sise, ati kikọ fun'ni lati se aidaa, tori naa ọranyan ni lori gbogbo Musulumi-kunrin ati Musulumi-binrin, ti o ti balaga, ti o si ni laakaye, ti o si ni ikapa, pe ki o maa fooro, ki o si maa kọ, ni ibamu pẹlu agbara rẹ, ni odiwọn awọn ipele ifooro ati kikọ naa: Eyi ni pe ki o maa fooro, tabi ki o maa kọ, pẹlu ọwọ rẹ, ti kò ba si le se eleyii, nẹ ki o maa se e pẹlu ahọn rẹ, ti kò ba si le se e, ki o maa se e pẹlu ọkan rẹ, pẹlu eleyii ni ijọ yii ni apapọ yoo se di alafojusi lori ara rẹ, ati pe ọranyan l'ọ jẹ lori onikaluku pe ki o maa fooro lọ sidi

daadaa sise, ki o si maa kọ sise aidaa, fun gbogbo ẹni ti o
ba kọlẹ nibi daadaa sise kan, tabi o se aidaa kan, yala o je
oluse-ijoba ni o, tabi ẹni ti a n se ijoba le lori, ni odiwọn
bi agbara rẹ ba ti se mọ, ati ni ibamu pẹlu awọn ilana ofin
Sharia ti o de ọrọ yii.

Nitori naa ọrọ naa -gege bi o ti se ri i- ọranyan ni
lori onikaluku ni odiwọn bi o ti se lagbara mọ, ni asiko ti
opọlopọ ninu awọn ijoba oselu ti ode-oni n se irera pe
awọn gba awọn ẹgbẹ alatako laye lati maa fi oju si bi isẹ
ijoba ti se n lẹ, ati ise awọn ohun elo ijoba.

Tori naa eyi je apa kan ninu awọn ẹwa rẹ, ati pe ti
o ba se pe mo fẹ lati fa a gun ni, ki ba pa dandan pe ki a
duro nibi gbogbo ọna ijọsin kọọkan, ati gbogbo ọranyan,
ati gbogbo ifooro, ati gbogbo kikọ, lati se alaye ohun t’o
wa ninu rẹ ninu ogbon ti o dopin, ati ofin ti o fi ẹsẹ rinlẹ,
ati ẹwa ti o de gongo, ati pipe ti kò ni afijọ, beẹ ni ẹnikeṇi
ti o ba se akiyesi awọn ofin ẹsin yii yoo mọ -ni imọ
amọdaju- pe lati ọdọ Ọlọhun l’o ti wa, ati pe otitọ ti kò si
iyemeji kan ninu rẹ ni i, imọ ti kò si si anu kan ninu rẹ si
ni i pẹlu.

Nitori naa ti o ba fẹ lati mu ọna Ọlọhun pọ, ati
titẹle ofin Rẹ, ati titọ oripa awọn anabi Rẹ, ati awọn ojise
Rẹ, ilẹkun ironupiwada ti si silẹ niwaju rẹ, Alaforijin,
Alaanu si ni Oluwa rẹ, O N pe ọ ki O le baa se idarijin
fun ọ.

IRONUPIWADA

Anabi “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” sọ pe:
] .⁽⁽))

.[

« Gbogbo ọmọ Aadama ni alasisẹ, ati pe awọn ti o loore ju ninu awọn alasisẹ naa ni awọn oluronupiwada » [Ahmad ati Tirmidzi ati Ibn Maajah ni wọn gbe e jade], ati pe ọlẹ ni eniyan ninu ẹmi rẹ, alailera si ni i ninu akolekan ati ipinnu rẹ, bẹẹ ni kò le e fi ara da adadé ẹsẹ, ati asise rẹ, n ni Ọlọhun se se idẹkun fun eniyan ni ti sisaanu rẹ, n l’O se se ironupiwada ni ofin fun un, paapaa ironupiwada si ni: Pipa ẹsẹ ti fun biburu rẹ -ni ti ibẹru Ọlọhun, ati irankan ohun ti O pa lese kalẹ fun awọn ẹru Rẹ- ati sise abamọ lori ohun ti o ti siwaju gba ọwọ rẹ, ati ipinnu lori atipa pipada sidi rẹ ti, ati sise atunse ohun ti o sẹku ninu ọjọ-ori pẹlu awọn isẹ rere, tori naa -gege bi o ti se ri i- isẹ ọkan pọnbele kan ni i, laarin ẹru ati Oluwa rẹ, kò si aarẹ kan, tabi wahala kan lori rẹ, kò tilẹ si idayako isẹ kan ti o soro -ninu rẹ- isẹ ọkan nikan ni i, ati sisa kuro nidi ẹsẹ naa, ati ki o ma se pada sidi rẹ mọ, ati pe ipa-ẹsẹ- ti ati isinmi wa ninu ikoraro.

Tori naa o kò bukaata lati ronupiwada gba ọwọ ẹnikan ti yoo tu ọ fo, ti o si tu asiri rẹ, ti o si maa lo aimókun rẹ; ati pe kò jẹ nnkan kan ju ọrọ jeejẹ kan laarin rẹ ati Oluwa rẹ lẹ, ki o tọrọ aforijin Rẹ, ki o si tọrọ ki O fi ọna mọ ọ, yoo si gba ironupiwada rẹ.

Kò si ẹ̀sẹ̀ ajogunba kan ninu Islam, bẹ̀ẹ̀ ni kò si olugbala kan ti ọ̀mọ̀ eniyan n reti, bẹ̀ẹ̀ tilẹ̀ kọ, nse l’o ri bi ẹ̀lẹ̀sin Ju ọ̀mọ̀ Hungary kan ti o mọ̀na [wọ̀ Islam] Muhammad Asad ti wi nibi ti o ti sọ̀ pe: « Kò see se fun mi lati ri ọ̀rọ̀ kankan nipa nini bukaata lọ̀ si ọ̀dọ̀ “**igbala**” ni aaye kankan ninu Al-Qur’aani; kò si ẹ̀sẹ̀ ajogunba akọ̀kọ̀ kankan ninu Islam, ti o duro laarin onikaluku ati apadasi rẹ̀, eyi ri bẹ̀ẹ̀ tori pe:

[39 :] ﴿ 》

« Ati pe kò si ohun ti o wa fun eniyan ju ohun ti o se nişẹ̀ lọ̀ » [Suuratun-Najm: 39]. Bẹ̀ẹ̀ ni kò tọ̀rọ̀ lọ̀dọ̀ eniyan pe ki o se ohun iwa-oju-rere kan, tabi ki o pa ara rẹ̀, ki a le baa si awọ̀n ilẹ̀kun ironupiwada fun un, ki o si le baa la nibi awọ̀n asise rẹ̀ »; kò ri bẹ̀ẹ̀, n se l’o ri bi Ọ̀lọ̀hun ti wi pe:

[38 :] ﴿ 》

« Pe ẹ̀mi-ẹ̀lẹ̀şẹ̀ kan kò ni i ru ẹ̀ru ẹ̀şẹ̀ omiran » [Suuratun-Najm: 38].

Ironupiwada ni awọ̀n oripa ati awọ̀n eso nla kan, ti o se pe ninu wọ̀n ni:

1- Ki ẹ̀ru o mọ̀ gbigbooro afarada Ọ̀lọ̀hun, ati aponle Rẹ̀ ninu bibo o lasiri, ati pe ti o ba se pe O fẹ̀ ni, ki ba kan an loju lori ẹ̀şẹ̀ naa, ki ba si da oju ti i laarin awọ̀n ẹ̀ru Rẹ̀, ki isẹ̀mi kan o si ma dun mọ̀ ọ̀n laarin wọ̀n, sugbọ̀n kaka bẹ̀ẹ̀ nse l’O bo o pẹ̀lu asiri rẹ̀, ti O si da afarada Rẹ̀ bo o, ti O si tun ran an lọ̀wọ̀ pẹ̀lu ogbọ̀n, ati

agbara, ati ọrọ -arziki- ati ounjẹ.

2- Ki o mọ paapaa ẹmi rẹ, ati pe ẹmi kan ni i ti o maa n pa'ni lasẹ lọpọlọpọ pẹlu aidaa, ati pe ẹri kan ni ohun ti o sẹlẹ lati ọwọ ẹmi naa ninu asise, ẹsẹ, ati ikuna, lori lilẹ ẹmi naa, ati ikọlẹ rẹ lori atise suuru kuro nibi ifekufẹ ti o jẹ eewọ, ati pe ẹmi naa kò le e rọrọ kuro ni ọdọ Ọlọhun -ni odiwọn iseju kan- ki O le baa fọ ọ mọ, ki O si fi ọna mọ ọn.

3- Ọba t'O mọ se ironupiwada ni ofin, ki a le baa maa fi fa eyi ti o tobi ju ninu awọn okunfa oriire ẹru, eyi ti i se isẹripada si ọdọ Ọlọhun, ati wiwa isadi pẹlu Rẹ, gẹgẹ bi a tun se maa fi i fa orisirisi adua, ati irababa, ati irawọrasẹ-ẹbẹ, ati [fifi] aini [han], ati ifẹ, ati ibẹru ati irankan, tori naa ẹmi naa yoo sunmọ Ẹlẹda rẹ ni sisunmọ pataki kan ti kò le e sẹlẹ lai kò si ironupiwada, ati isẹripada lẹ si ọdọ Ọlọhun.

4- Ki Ọlọhun O fi ori ohun ti o siwaju ninu ẹsẹ rẹ jin in, Ọlọhun t'O ga sọ pe:

] ﴿

.[38 :

« Wi fun awọn alaigbagbọ pe ti wọn ba siwọ, a o dari ohun ti wọn ti se rekoja jin wọn » [Suuratul-Anfaal: 38].

5- Ki a yi awọn isẹ buburu eniyan pada si isẹ rere, Ọlọhun t'O ga sọ pe:

[70 :] ﴿

« Afi ẹni ti o ba ronupiwada, ti o si gbagbọ ni ododo, ti o si se isẹ rere, awọn wọnyi ni Ọlọhun O fi awọn daadaa jaarọ awọn aidaa wọn, Ọlọhun jẹ Alaforijin, Alaanu » [Suuratul-Furqaan: 70].

6- Ki eniyan o maa ba awọn eniyan ẹgbẹ rẹ lo - nipa awọn isẹ buburu wọn ti wọn se si i, ati asise wọn si i- pẹlu iru ohun ti o fẹ ki Ọlọhun O se fun oun lori awọn isẹ buburu rẹ ati awọn asise rẹ ati awọn ẹsẹ rẹ; dajudaju ẹsan isẹ yoo jẹ iru isẹ, tori naa ti o ba ba awọn eniyan lo pẹlu ibasepọ daadaa yii, yoo gba iru rẹ ni ọdọ Oluwa rẹ t’O ga, ati pe Ọba t’O mọ yoo fi daadaa Rẹ pade isẹ buburu rẹ ati ẹsẹ rẹ, gẹgẹ bi oun naa ti se n pade isẹ buburu awọn eniyan si i.

7- Ki o mọ daju pe ọlọpọlọpọ asise ati abuku ni ẹmi oun, eleyii o si se e ni ọranyan lori rẹ pe ki o ko ara ro nibi awọn abuku awọn eniyan, ki o si ko airoju pẹlu sise atunse ẹmi ara rẹ kuro nibi rironu nipa awọn abuku awọn miiran.

N o pari ẹsẹ ọrọ yii pẹlu iroyin ọkunrin kan ti o wa si ọdọ Anabi, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ti o si sọ pe:

)) :

: . ((
)) : (()) :
.[] .((

O si wa ninu ẹgbawa-ọrọ miiran pe: O wa si ọdọ Ojise Ọlọhun, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, o si so pe:

: (()) :
 !)) : 此
 : ((
] .
 : (()) :
 .[

215

ọ”. Anabi ni: « Bẹẹ ni! Maa se isẹ rere, ki o si fi isẹ buburu silẹ, ki Ọlọhun, Ọba t’O ga, t’O si gbọn-un-gbọn, O wa sọ gbogbo wọn di isẹ rere fun ọ ». O ni: Awọn ijamba mi ati awọn iwa ẹsẹ mi? Anabi ni: « Bẹẹ ni ». O ni: Ọlọhun l’O tobi ju. Kò tilẹ yee gbe Ọlọhun tobi titi ti o fi fara sin. [Ibn Abi Aasim, ati awọn miiran ni wọn gbe e jade].

Tori naa Islam a maa pa ohun ti o siwaju rẹ [ninu ẹsẹ] rẹ, ironupiwada ododo a si maa pa ohun ti o gbawaju rẹ, geḡe bi ẹgbawa-ọrọ ti se fi ẹsẹ rinlẹ pẹlu eleyii lati ọdọ Anabi; “ki iḡe ati ọla Ọlọhun o maa ba a”.

ATUBỌTAN ẸNIKẸNI TI KÒ BA GBA ISLAM

Gege bi o ti se han si ọ ninu iwe yii pe Islam ni ẹsin Ọlọhun, oun si ni ẹsin ododo, oun si ni ẹsin ti gbogbo awọn anabi ati awọn ojise mu wa, ati pe Ọlọhun ti gbe ẹsan nla kale ni ile-aye ati ni ọrun fun ẹni ti o ba gba a gbọ lododo, O si se ileri-iya elero fun ẹnikẹni ti o ba se aigbagbo si i.

Nigba ti o si se pe Ọlọhun ni Ẹlẹda, Olukapa, Oludari, ninu aye yii, ati pe iwọ eniyan, ẹda kan ninu awọn ẹda Rẹ ni ọ, O da ọ, O si tẹ ori gbogbo ohun ti n bẹ ni aye ba fun ọ, O si se ofin Rẹ fun ọ, O si pa ọ lasẹ pẹlu titẹle e, tori naa ti o ba gbagbo-lododo, ti o si tẹle ohun ti O fi pa ọ lasẹ, ti o si jinna si ohun ti O kọ fun ọ, o jere ohun ti O se ni adehun fun ọ ni ile ikeyin, ninu awọn idera ti ki i tan; o si se oriire ni ile-aye pẹlu ohun ti yoo maa se ni idera fun ọ ninu awọn onirunruu idera, o si jẹ ẹni ti o fi ara jọ awọn ti wọn pe ju ninu awọn ẹda ni laakaye, ti wọn si mọ ju ni ẹmi, awọn ni awọn anabi, ati awọn ojise, ati awọn ẹni-rere, ati awọn malaika ti wọn sunmọ Ọlọhun.

Ti o ba si se aigbagbo, ti o si tako Oluwa Rẹ, o padanu aye rẹ ati ọrun rẹ, o si ri ibunu Rẹ, ati iya Rẹ, ni ile-aye ati ni ile ikeyin, ati pe o jẹ ẹni ti o fi ara jọ awọn ti wọn buru ju ninu awọn ẹda, ti wọn si dinku ju ni laakaye, ti wọn si jabọ ju ni ẹmi, ninu awọn esu ati awọn alabosi,

ati awon obileje, ati awon alagberugbanri, eyi je akopo.

Alaye diẹ ninu awon atubotan aigbagbo ni yekeyeke niyi:

1- Iḡeru ati aisi ibale-ḡkan:

Qlohun se adehun ibale-ḡkan ti o pe ninu igbesi-aye ati ni ile iḡeyin fun awon ti won gba A gbḡ ni ododo, ti won si n tele awon ojise Re; Qlohun so pe:

[82 :]

« Awon ti won gba Qlohun gbḡ ni ododo, ti won ko si lu igbagbo won po mo abosi -ḡbo sise- awon wonyi ni ibale-ḡkan n be fun, awon naa si ni awon olumona » [Suuratu l-An'aam :82]. Qlohun ni Olufinilokanbale, Arinurode, Oun si ni Olukapa lori gbogbo ohun t'o wa laye, ti O ba nife eru kan nitori igbagbo-ododo re, yoo fun un ni aabo, ibale-ḡkan, ati ifayabale, ati pe nigba ti eniyan ba se aigbagbo si I, yoo mu ibale-ḡkan re ati aabo re kuro lodḡ re, tori naa o ko ni i ri i afi l'eni ti n beru nipa apadasi re ni ile-aye ati ni ile iḡeyin, l'eni ti yoo maa beru arun ati amodi lori ara re, l'eni ti yoo maa beru ojo-iwaju re ni ile-aye, ati pe eleyii l'o mu ki won fi oja ile ifunni ni idaju aabo -insurance- lori emi, ati nnkan-ini lole; nitori aisi aabo, ati nitori aisi igbekere Qlohun.

2- Isemi lile:

Qlohun da eniyan, O si te ori gbogbo ohun t'o wa laye ba fun un, O si pin ipin gbogbo eda fun un ninu oro -

arziki- ati oḡo-ori, sé bi iwọ n ri ẹyẹ ti o maa n fi afejumọ dide kuro lori itẹ rẹ, lati lọ wa ijẹ rẹ, ti yoo si maa fi ẹnu sa a jẹ, ti yoo si maa ti ori ẹtuntun igi kan bọ si ori omiran, ti yoo si maa kọrin pẹlu ohùn ti o dun ju, ati pe ẹda kan ni eniyan jẹ ninu awọn ẹda ti O ti pin ọrọ -arziki- rẹ ati oḡo-ori rẹ fun wọnyi, nitori naa ti o ba gba Oluwa rẹ gbọ lododo, ti o si duro sinsin lori ofin Rẹ, yoo ta a lọrẹ oriire, ati idurosinsin, yoo si se ọrọ rẹ ni irọrun fun un, koda ki o se pe ohun ti o ni kò ju ohun ti o le fi gbe ẹmi ro lọ.

Sugbọn ti o ba se aigbagbọ si Oluwa rẹ, ti o si se igberaga kuro nibi ijọsin fun Un, yoo se isẹmi rẹ ni lile, yoo si ko idaamu, ati ibanujẹ, jọ le e lori, koda ki o se pe gbogbo ohun ti a fi i ri isinmi, ati onirunruu ohun igbadun l’o ni. Njẹ iwọ kò wa ri i bi awọn olupokunso ti se pọ to ni awọn orilẹ ede ti wọn ti pese gbogbo ohun igbadun fun awọn eniyan wọn bi? Iwọ kò wa ri i bi itayọ-ala ti se pọ to nipa onirunruu ohun itole, ati orisirisi irin-ajo, nitori atigbadun igbesi-aye bi? Dajudaju ohun ti o mu ki itayọ-ala o wọnu eleyii ni gbigbofo ọkan kuro nibi igbagbọ-ododo, ati jijẹro ihagaga ati ele, ati igbiyanju lati pa ibẹru yii rẹ pẹlu awọn ohun ti n yipada ati eyi ti n di ọtun, a! Ododo ni Ọlọhun sọ nibi ti O ti sọ pe:

.[124 :]

« Ati pe ẹnikeṇi ti o ba sẹri kuro nibi iranti Mi,

eniken ti o ba se dogba pelu re ninu igbafa re fun
 Olahun, o si korira eni ti o ba tapa si i, alaigbagbo si ni
 alaigboran ni ile-aye yii, nigba ti o se ara re ni alatako fun
 Oluwa re, olukeyin si I; eyi l'o mu ki o je eto fun awon
 sanma ati ile ati gbogbo awon eda yoku pe ki won o
 korira re, ki won o si korira aigbagbo ati aimo Olahun re,
 Olahun so pe:

.[93-88 :] «

« Ati pe won so pe: Oba Alaanujulo mu enikan ni
 omo. Dajudaju eyin ti gbe oro ti o buru wa. Sanma fere
 faya nitori re, ile naa si fe faya, awon apata si fe wo
 purupupu. Nitori pe won pe omo mo Oba Alaanujulo. Ati
 pe ko to fun Oba Alaanujulo pe ki O mu enikan ni omo.
 Ko si enikan ninu sanma ati lori ile afo ki o wa ba Oba
 Alaanujulo ni jije eru » [Suuratu Maryam: 88-93].
 Olahun t'O mo, tun so nipa Fir'auna, ati awon omo ogun
 re, pe:

] «

.[29 :

« Sanma ati ile ko sunkun won, ati pe won ko je
 eni ti a lo lara » [Suuratud-Dukhaan: 29].

4- Wi pe yoo maa sẹmi ni alaimọkan:

Nigba ti o se pe aigbagbọ ni aimọkan, koda oun ni aimọkan ti o tobi ju, tori pe alaigbagbọ se aimọ Oluwa rẹ, o n wo ile-aye ti Oluwa rẹ da, ti O si da a lai kò ni afijọ yii, o si n ri isẹda nla ninu ara rẹ, ati idẹda ti o gbọn-un-gbọn, lẹyin naa yoo maa se alaimọ Ẹni ti O da ile-iye yii, ati Ẹni ti O da ara rẹ, nje ki i wa se eleyii ni aimọkan ti o tobi ju bi??.

5- Ki o maa sẹmi ni ẹni ti o se abosi fun ori ara rẹ, ti o si se abosi fun awọn ti wọn wa ni ayika rẹ:

Nitori pe o tẹ ara rẹ lori ba fun ohun ti o yatọ si ohun ti a da a fun un, kò si sin Oluwa rẹ, kaka bẹẹ, nse l'ọ n sin ẹlomiran, bẹẹ ni abosi ni fifi nnkan si ibi ti ki i se aaye rẹ, abi abosi wo l'ọ tobi ju didoju ijọsin kọ ẹlomiran t'ọ yatọ si Ẹni ti O lẹtọ si i lọ? Luqmaan ọlọgbọn si ti sọ fun ọmọ rẹ, ni ẹni ti n se alaye aidaa sise ẹbọ si Ọlọhun, pe:

:] «

»

.[13

« Irẹ ọmọde mi, ma se ẹbọ si Ọlọhun, dajudaju ẹbọ sise ni abosi ti o tobi » [Suuratu-Luqmaan: 13].

Oun si ni abosi fun ẹni ti o wa ni ayika rẹ ninu awọn ọmọ eniyan ati awọn ẹda; tori pe kò mọ ẹtọ fun ẹlẹtọ, nitori naa ti o ba di ni ọjọ igbende gbogbo ẹni ti o se abosi fun ni eniyan, tabi ẹranko, ni yoo duro niwaju rẹ, ti yoo tọrọ ni ọdọ Oluwa rẹ pe ki O ba oun gbẹsan ni ọdọ

rẹ.

6- Wi pe o gbera rẹ kọlu ikorira Ọlọhun, ati ibinu Rẹ, ni ile-aye:

Nitori naa yoo bẹ ni ipo ki awọn adanwo o sẹlẹ si i, ki awọn ajalu o si ja lu u, ki o maa jẹ iya kan ti a kan loju. Ọba ti eyin Rẹ gbọn-un-gbọn, sọ pe:

»

] «

.[47-45 :

« Njẹ awọn ẹni ti wọn da ete buburu wa le fi ayabalẹ si pe ki Ọlọhun O jẹ ki ile o gbe wọn mi bi, tabi ki iya naa o wa ba wọn lati aaye ti wọn kò fura?. Tabi ki O mu wọn lori lilo-bibọ wọn, nitori naa awọn kò jẹ ẹni ti o le bọ. Tabi ki O mu wọn diẹdiẹ? Nitori naa dajudaju Ọlọpọlọpọ aanu, Onikẹ, ni Oluwa yin » [Suuratun-Nahl: 45-47]. Ọlọhun t’O mọ, tun sọ pe:

»

:] «

.[31

« Ati pe iya lile koko kò ni i yee maa ba awọn ẹni ti kò gbagbọ, nitori ohun ti wọn se nise, tabi ki o sọ si itosi ile wọn titi ti adehun Ọlọhun yoo fi de, dajudaju Ọlọhun ki I yapa adehun » [Suuratur-Ra’ad: 31]. Ọba t’O gbọn-un-gbọn ni Olusọrọ, tun sọ pe:

] «

»

.[98 :

« Njẹ awọn ilu naa wa le fi ayabalẹ pe ki iya Wa o wa ba wọn ni iyalẹta, nigba ti wọn ba n sere bi? » [Suuratul-Aaraaf: 98], eleyii ni ise gbogbo ẹni ti o ba tako iranti Ọlọhun, Ọlọhun t'O ga sọ l'Eni ti N fun'ni niro nipa awọn jijẹ awọn ijo alaigbagbo ti o ti rekoja niya pe:

»

.[40 :] «

« A si mu onikaluku wọn pelu ẹsẹ rẹ; nitori naa o n bẹ ninu wọn ẹni ti A ran atẹgun le lori, o si wa ninu wọn ẹni ti ijagbe mu, bẹẹ ni o wa ninu wọn ẹni ti a tẹri sinu ile, ati pe o n bẹ ninu wọn ẹni ti a tẹri [sinu omi], Ọlọhun kò si se abosi fun wọn, sugbọn awọn jẹ ẹni ti n se abosi fun ori ara wọn » [Suuratul-Ankabuut: 40]. Ati bi o ti se n ri awọn adanwo awọn ẹni ti wọn wa ni ayika rẹ ninu awọn ti iya Ọlọhun ati ibawi Rẹ seṣẹ si.

7- Ki a kọ ikuna, ati adanu, fun un:

Tori naa latari abosi rẹ, o padanu ohun ti o tobi ju ninu ohun ti o kan ati awọn ẹmi maa n jẹ igbadun rẹ, oun ni mimọ Ọlọhun, ati ninaju pelu biba A sọrọ jẹjẹjẹ, ati ifayabalẹ si I, o si pofo ile-aye, nitori pe o se iṣemi osi ati anu ninu rẹ, o si padanu ẹmi rẹ ti n se akojọ nitori rẹ, tori pe kò tẹ ori rẹ ba fun ohun ti a sẹda rẹ fun, kò si fi i se oriire ni ile-aye, tori pe o sẹmi ni oloriibu, o si ku ni

oloriibu, ati pe a o gbe e dide pẹlu awọn oloriibu, Ọba
t'O ga sọ pe:

] ﴿

.[9 :

« Ẹnikẹni ti awọn osunwọn isẹ [rere] rẹ ba fuyẹ,
awọn wọnyun un ni ẹni ti o pofọ ẹmi wọn » [Suuratul-
A'araaf: 9]. O si padanu ẹbi rẹ; tori pe o sẹmi pẹlu wọn
lori sise aigbagbọ si Ọlọhun, tori naa wọn dọgba pẹlu rẹ
ninu oriibu ati isẹmi lile, ati pe ina ni ibupadasi wọn.
Ọlọhun t'O ga sọ pe:

] ﴿

.[15 :

« Dajudaju awọn ẹni-ofo ni awọn ẹni ti wọn sofo
emi wọn, ati awọn eniyan wọn, ni oṣo igbende »
[Suuratuz-Zumar: 15]. Ti o ba si di ni oṣo igbende, a o
gbe wọn dide lọ si inu ina, o buru ni ibugbe, Ọlọhun t'O
ga sọ pe:

. [23-22 :] ﴿

« Ẹ ko awọn alabosi jọ ati awọn iyawo wọn ati
ohun ti wọn n jọsin fun. Lẹyin Ọlọhun, nitori naa ẹ mu
wọn lọ si oju-ona ina Jahiim » [Suuratus-Saaffaat: 22-
23].

**8- Wi pe yoo maa sẹmi ni alaigbagbọ si Oluwa
rẹ, alaimoore si awọn idẹra Rẹ:**

Dajudaju lati ara aijẹ nnkan kan ni Ọlọhun ti da a,

ti O si daso gbogbo awon idera bo o, bawo ni yoo ti se maa sin elomiran, ti yoo si maa se ti eni t'o yatso si I, ti yoo si maa dupe fun elomiran leyin Re ... nje aimoore wo l'o tobi ju eleyii lo? Tabi aimopedu wo l'o buru ju eleyii lo?.

9- Wi pe a ko ni i je ki o ri isemi otito se:

Eyi je be, nitori pe eniyan ti o leto si isemi ni eni ti o gba Oluwa re gbodo lododo, ti o si mo ohun afojusi re, ti ibupadasi re si ye e, ti o si ni amodaju nipa agbende re, ti o wa mo iwodo gbogbo oniwo fun un, ti ki i ko otito kan, ti ki i si i ni eda kan lara, ti o si semi ni isemi awon oloriire, ti o si ri isemi daadaa ni ile-aye ati ni ikeyin, Olahun t'O ga so pe:

»
[97 :] «

« Enikeni ti o ba se daadaa ni okunrin tabi obinrin, ti o si je olugbagbo-ododo, dajudaju A o je ki o lo igbesi-aye ti o dara » [Suuratun-Nahl: 97]. Ti [o ba si di ni] ile ikeyin:

] «
»
[12 :

« Ati awon ibugbe ti o dara ninu awon ogba-idera ti yoo maa gbe titi, eyi je erenje ti o tobi » [Suuratus-Saff: 12].

Sugbon eni ti o ba se isemi ni isemi kan ti o jo isemi awon eranko, ti ko mo Oluwa re, ti ko si mo ki ni

ohun afojusi rẹ, ti kò si mọ ibo ni ibupadasi rẹ? Sugbọn ti o se pe afojusi rẹ ni ki o jẹ, ki o si mu, ki o si sun ... nje iyatọ wo l'o wa laarin rẹ ati awọn ẹran yoku? Koda o nu ju wọn lọ, Ọlọhun t'O gbọn-un-gbọn ni ẹyin, sọ pe:

[179 :] ﴿

« Dajudaju A ti da ọpọlọpọ ninu alujannu ati eniyan fun ina Jahannama; wọn ni ọkan ti wọn kò i fí i gbọ agbọye, wọn si ni oju ti wọn kò i fí i riran, bẹẹ ni wọn ni eti ti wọn kò i fí i gbọrọ, awọn wọnyi dabi awọn ẹran; bẹẹ tilẹ kọ, wọn sina [ju ẹran lọ] awọn wọnyi ni olugbagbera » [Suuratul-A'araaf: 179]. Ọba t'O ga ni Olusọrọ, tun sọ pe:

[44 :] ﴿

« Tabi iwọ n ro ni pe dajudaju ọpọlọpọ wọn ni wọn n gbọrọ, tabi ni wọn n se laakaye bi? Kò si ohun ti wọn jẹ bi kò se bii ẹran, bẹẹ tilẹ kọ, wọn sina ju [ẹranko] lọ » [Suuratul-Furqaan: 44].

10- Wi pe yoo maa bẹ ninu iya laelae:

Eyi ri bẹẹ, nitori pe alaigbagbọ yoo maa ti ibi iya kan bọ si ori omiran, nitori naa yoo jade kuro laye -lẹyin ti o tọ awọn isoro ati adanwo rẹ wo- lọ si ile ikẹyin, ati pe ninu igbese akọkọ ninu rẹ malaika iku yoo sọ kalẹ wa ba a, ti awọn malaika iya yoo si siwaju rẹ, lati jẹ ẹ ni iya ti o

tọ si i, Ọlọhun t'O ga sọ pe:

[50 :

« Iba se pe iwọ ri i ni nigba ti awọn malaika n gba ẹmi awọn alaigbagbọ, ti wọn n gba oju wọn ati ẹyin wọn » [Suuratul-Anfaal: 50]. Lẹyin igba ti ẹmi rẹ ba jade, ti o si sọ sinu saare rẹ, yoo ba eyi ti o le ju ninu iya pade, Ọlọhun sọ ni Ẹni t'O N fun'ni niro nipa awọn ẹni Fir'auna, pe:

[46 :

« Ina naa ni a o sẹ wọn lori lọ si ọdọ rẹ ni owurọ ati ni asaale, ati pe ọjọ ti igbende naa yoo ba de, [a o sọ pe]: Ẹ fi awọn eniyan Fir'auna sinu eyi ti o le ju ni iya » [Suuratu Gaafir: 46]. Lẹyin naa ti o ba di ni ọjọ igbende, ti a gbe awọn ẹda dide, ti a si se afihan awọn isẹ wọn, ti alaigbagbọ si ri pe dajudaju Ọlọhun ti siro gbogbo isẹ rẹ fun un sinu iwe ti Ọlọhun sọ nipa rẹ yun un, pe:

] «

[49 :

« Ati pe a o gbe tira naa kalẹ, iwọ o si ri awọn ẹlẹsẹ ti ohun ti o wa ninu rẹ yoo maa ba wọn lẹru, wọn o si maa sọ pe: Egbe wa o, iru iwe wo niyi, ti kò fi ohun kekere kan tabi ninla kan silẹ afi ki o siro gbogbo rẹ pọ? » [Suuratul-Kahf: 49]. Ni ibi yii alaigbagbọ yoo rankan

pe ki oun o kuku jẹ erupe:

»
[40 :] «

« Ojọ ti eniyan yoo maa wo ohun ti ọwọ rẹ ti ti siwaju; alaigbagbọ yoo sọ pe: Ee se ti n kò ti jẹ erupe » [Suuratun-Naba'a: 40].

Ati pe dajudaju iba se pe eniyan ni gbogbo ohun ti o wa lori ilẹ ni, ki ba fi se irapada nibi iya ojọ yii, nitori isoro ijaya ibuduro naa; Ọlọhun t'O ga sọ pe:

»
[47 :] «

« Iba se pe dajudaju gbogbo ohun ti o wa lori ilẹ patapata jẹ ti awọn alabosi ni, ati iru rẹ pelu rẹ, dajudaju wọn o ba fẹ fi se pasipaaro » [Suuratuz-Zumar: 47]. Ọlọhun t'O ga tun sọ pe:

»
:] «

[14-11

« Eṣeṣe yoo fẹ pe iba se pe [o le] fi awọn ọmọ rẹ gba ara rẹ silẹ nibi iya ojọ naa. Ati iyawo rẹ, ati ọmọ iya rẹ. Ati awọn ẹbi rẹ ti wọn maa n daabo bo o. Ati gbogbo eni ti o wa lori ilẹ patapata, lẹyin naa ki wọn gba a silẹ » [Suuratul-Ma'aarij: 11-14].

Ati nitori pe ile ẹsan ni ile yun un, ki i se ile iranran, dandan ni ki eniyan o gba ẹsan isẹ rẹ, ti o ba jẹ rere yoo ri rere, ti o ba si jẹ aburu yoo ri aburu. Ati pe

ohun ti o buru ju ti alaigbagbo yoo ri ni ile ikeyin naa ni iya ina, ati pe orisirisi ni Qlqhun se onirunru iya re fun awon ara ibe, ki won o le baa to aburu oro won wo; Qlqhun t'O ga so pe:

] ﴿

[44-43 :

« Eyi ni ina Jahannama ti awon elesen pe ni iro. Won yoo rokirika aarin re ati aarin omi gbigbona ti o gbona janjan » [Suuratur-Rahmaan: 43-44]. O si so ni Eni ti N fun'ni niro nipa ohun ibumu ati ewu won pe:

] ﴿

[21-19 :

« Nitori naa awon ti won je alaigbagbo a ge aso ina fun won, a o da omi gbigbona le won lati oke won. A o fi yo ohun ti n be ninu ikun won ati awo ara won. Aro irin yoo maa be fun won » [Suuratul-Hajj: 19-21].

QRQ IPARI

Iwọ eniyan:

O ti jẹ alaisi rara ri, Ọlọhun t’O ga sọ pe:

] ﴿

.[67 :

« Eniyan kò se iranti ni pe Awa ni A se ẹda rẹ ni isiwaju, nigba ti oun kò jẹ nnkan kan » [Suuratu Maryam: 67]. Lẹyin naa ni Ọlọhun da ọ lati ara omi gbọlọgbọlọ kan, O si se ọ ni olugbọrọ, oluriran, Ọlọhun t’O ga sọ pe:

] ﴿

.[2-1 :

« Dajudaju igba kan ninu akoko ti rekoja lori eniyan ti kò jẹ nnkan kan ti a le darukọ. Dajudaju Awa ni A da eniyan lati ara omi gbọlọgbọlọ ti a ropọ mọ ara wọn, ki A le baa dan an wo; nitori naa A se e ni olugbọrọ, oluriran » [Suuratul-Insaan: 1-2]. Lẹyin naa ni o bẹrẹ si ni i yi lati ibi ailagbara lọ sibi agbara, ati pe ibi ailera ni adapada rẹ; Ọlọhun t’O ga, sọ pe:

] ﴿

.[54 :

« Ọlọhun ni Eni ti O da yin lati inu ailagbara, lẹyin naa O fun yin ni agbara lẹyin ailagbara, lẹyin naa O se yin ni alailagbara ati [arugbo] abewu lẹyin agbara; O N sẹda ohun ti O ba fẹ, Oun si ni Olumọ, Alagbara »

[Suuratur-Ruum: 54]. Lẹyin naa opin ti kò si iyemeji nipa rẹ ni iku, ati pe iwọ yoo gbera ninu awọn igbesẹ wonyi lati ori ailagbara kan bọ si ori omiran, o kò ni i le ti inira kuro ni ọdọ ara rẹ, o kò si ni i le fa anfaani funra rẹ, afi pẹlu wiwa iranlọwọ rẹ pẹlu awọn idẹra Ọlọhun lori rẹ ninu oḡbọn, agbara, ati ounjẹ, nigba ti iwọ jẹ alaini, olubukaata ninu adamọ, tori naa melòó-melòó ni ohun ti o n bukaata nitori ki o le baa maa bẹ laaye, eyi ti kò si ni arọwọto rẹ, ti o si see se pe ki o ri i ni igba kan, ki o si bọ mọ ọ lọwọ ni igba miiran, ati pe melòó-melòó ni nnkan ti yoo se ọ lanfaani, ti o si fẹ lati ri i, ti o si see se pe ki ọwọ rẹ o tẹ ẹ lẹkan, ki o si ma ri i nigba miiran, melòó-melòó si ni ohun ti n ni ọ lara, ti i si n ko irewesi okan ba ọ, ti i si n fi iyanju rẹ rare, ti i si n fa adanwo ati awọn aburu fun ọ, ti o si fẹ lati ti i danu kuro ni ọdọ ara rẹ, ti o si maa n ri i ni igba kan, sugbọn ti o maa n da ọ lagara ni igba miiran ... nje o wa woye si aini rẹ ati bukaata rẹ si Ọlọhun bi? Ọlọhun si N sọ pe:

.[15 :]

« Eyin eniyan, eyin ni ẹ jẹ oni-bukaata si Ọlọhun; Ọlọhun si ni Ọlọrọ, Ọba-eyin » [Suuratu Faatir: 15].

Kokoro lilẹ kekere kan ti kò se e fi oju lasan ri a maa kọlu ọ; ti yoo si da ọ ni idubulẹ aisan, ti o kò si ni i le ti i kuro, sugbọn ti o lọ si ọdọ eniyan alailera kan bi tiẹ lati toju rẹ, nigba miiran o le ri oogun t’o dogba, nigba

miiran ẹwẹ onisegun a maa kagara, tori naa iparagadi yoo bo onisegun ati alaare.

Tẹti ki o gbọ, iwọ ọmọ Aadama, o ma kuku lẹ pupọ o, iba se pe esinsin gbe nnkan kan mọ ọ lẹwọ, o kò ni agbara lati gba a pada, ati pe otitọ ni Ọlọhun sọ nibi ti o ti wi pe:

[73 :] «

« Ẹyin eniyan, a fi apejuwe kan lele, nitori naa ẹ tẹti si i. Dajudaju awọn ti ẹ n pe lẹyin Ọlọhun kò le da esinsin kan, bi o fẹ bi wọn parapo lati se e; ti esinsin ba si gbe nnkan kan lodo wọn, wọn kò le e gba a lẹwọ rẹ, ọlẹ ni ẹni ti n toro nnkan ati ẹni ti wọn n toro lẹwọ rẹ » [Suuratul-Hajj: 73]. Njẹ ti o ba jẹ ẹni ti kò le e gba ohun ti esinsin gbe mọ ọ lẹwọ pada, ki wa l'ọ ni ikapa lori rẹ ninu ọrọ rẹ?: « Asoso rẹ wa ni ọwọ Ọlọhun, ẹmi rẹ si wa lẹwọ Rẹ, ati pe ọkan rẹ wa laarin meji ninu awọn ọmọ-ika Ọba Alaanujulo, O N yi i bi O ti fẹ, bẹẹ ni isẹmi rẹ ati iku rẹ wa ni ọwọ Rẹ, oriire rẹ ati oriibu rẹ si wa lẹwọ Rẹ, ati pe awọn iyirapada rẹ, ati aimira rẹ, ati awọn ọrọ rẹ pẹlu iyonda Ọlọhun ati erongba Rẹ ni i, nitori naa o kò ni yirapada afi pẹlu iyonda Rẹ, o kò si ni sisẹ afi pẹlu erongba Rẹ, ti O ba da ọ dara rẹ O da ọ da ailer, ailagbara, ijafara, ẹsẹ, ati asise; ati pe ti O ba fi ọ le ẹlomiran miiran lẹwọ, O ti fi ọ le ẹni ti kò ni ikapa inira

tabi idera kan, iku tabi isemi kan, tabi igbende kan fun o, tori naa kò si irorò fun o kuro ni ọdọ Rẹ ni odiwọn iseju kan, kaka bẹẹ, nse ni o ni bukaata lọ si ọdọ Rẹ ninu gbogbo mimi ni ikọkọ ati ni gbangbá, O N da awọn idera bo o, nigba ti iwọ n bi I ninu pẹlu awọn ẹsẹ ati aigbagbo, t’ohun ti nini bukaata ti o le koko si I ni gbogbo ọnakona, o ti sọ O di ohun igbagbe, ti o si se pe ọdọ Rẹ ni adapada, ati apadasi rẹ, ati pe iwaju Rẹ ni ibuduro rẹ »^[6].

Iwọ eniyan: Iwoye si aileru rẹ, ati ailagbara rẹ, lati fi ara da awọn adadé ẹsẹ rẹ,

] .﴿

. [28 :

« Ọlọhun fẹ lati se irorun fun yin, a si se ẹda eniyan ni ọlẹ » [Suuratun-Nisaa’i: 28], ni Ọlọhun se ran awọn ojise, ti O si sọ awọn tira kalẹ, ti O si se awọn ofin, ti O si la ọna ti o tọ si iwaju rẹ, ti O si mu awọn alaye, ati awijare, ati awọn amuseyi, ati awọn ẹri-oro wa, titi O fi se ami kan fun o nipa gbogbo nnkan, ti o n tọka si jije ọkan soso Rẹ, ati jije oluwa Rẹ, ati jije ọlọhun ti a sin Rẹ, sugbọn iwọ n ti otitọ pẹlu ibajẹ, o si n mu esu ni ore timatima leyin Ọlọhun, o si n jiyan pẹlu ibajẹ:

. [54 :

] ﴿

« Ati pe eniyan jẹ nnkan ti o poju ni ijiyan » [Suuratul-Kahf: 54], idera Ọlọhun ti o n yi ninu rẹ mu o

[⁶] Pẹlu ayipada diẹ lati inu tira Alfawaa’id ti Ibnul Qayyim, oju ewe: 56.

gbagbe ibere ati ipari re, nje o wa ranti pe dajudaju lati ara omi gbologbolọ ni a ti sẹda re bi? Ati pe ibudapasi re ni iho, agbende re yoo si je lo si inu ogba-idẹra tabi ina, Olọhun t'O ga so pe:

[79 78 :]

« Nje eniyan kò mọ ni pe dajudaju Awa ni A da oun ni lati inu omi gbologbolọ? Nigba naa n l'o wa je alatako ti o han gbangbá. Ati pe o se apejuwe fun Wa, o si gbagbe isẹda re. O so pe: Ta ni yoo ji egungun ti o ti kefun?. So pe: Eni ti O se ẹda re ni igba akọkọ ni yoo ji i, Oun si ni Oni-mimọ nipa gbogbo ẹda » [Suuratu Yaasin: 78, 79]. Olọhun t'O ga tun so pe:

[8-6 :]

« Ire eniyan, ki l'o tan o je nipa Oluwa re Alapọnle. Eni ti O da o, ti O si se o ni asepe, leyin naa O se awon orike re dogba. O si to eto aworan re bi O ti fe » [Suuratul-Infitaar: 6-8].

Iwo eniyan! Ki l'o se o ti o ko adun diduro ni iwaju Olọhun lati maa ba A soro jeeje fun ori ara re, ki O le baa ro o loto nibi aini re, ki O si wo o san nibi amodi re, ki O si gbe ibanuje re kuro, ki O si dari ese re jin o, ki O si sipaya inira re, ki O si ran o lowo nigba ti won ba se abosi fun o, ki O si fi o mona nigba ti o ba n tarara, ti o

sonu, ki O fi ohun ti o se aimo nipa re mo o, ki O si fun o ni ifayabale nigba ti won ba seru ba o, ki O si ke o nigba ailagbara re, ki O si da awon ota re pada kuro lodore, ki O si fa oro -arziki- re wa fun o^[7].

Iwo eniyan, dajudaju idera ti o tobi ju ti Olahun se fun eniyan -leyin idera esin- ni idera laakaye, ki o le maa fi se iyato laarin ohun ti yoo se e ni anfaani ati ohun ti yoo ni i lara, ki o si le baa maa se laakaye nipa ase Olahun ati kiko Re, ati ki o le baa fi mo ohun afojusi ti o ga ju, ti i se ijosin fun Olahun nikan, ko si orogun kan fun Un, Olahun t'O ga so pe:

»

:] « .[54-53

« Ati pe ohunkohun ti n be fun yin ni idera lati odo Olahun ni o ti wa, leyin naa ti inira ba wa se yin, odo Re ni e o ke lo fun iranlowo. Leyin naa ti O ba mu inira naa kuro fun yin, nigba naa apa kan ninu yin yoo maa fi nnkan miran se orogun fun Oluwa won » [Suuratun-Nahl: 53-54].

Iwo eniyan! Dajudaju onilaakaye eniyan fẹran awon ohun ti o ga, o si korira awon nnkan rekureku, a si maa fe lati kose gbogbo eni-rere, alaponle, ninu awon anabi, ati awon eni-rere, ati pe emi re a maa fe lati ba won bi ko tile ba won, be ni oju-ona lati lo si idi eleyii ni

[7] Wo Miftaahu Daar As-Sa'aadah: 1/251.

ohun ti Ọlọhun tọka si pẹlu ọrọ Rẹ:

:] ﴿﴾

.[31

« Bi eyin ba je ẹni ti o fẹran Ọlọhun, ẹ tele mi, Ọlọhun yoo fẹran yin » [Suuratu Aala Imraan: 31], ti o ba si ti se eleyii, Ọlọhun O pa a pọ pẹlu awọn anabi, ati awọn ojise, ati awọn ti o ku si oju-ogun atigbe ẹsin Ọlọhun ga, ati awọn ẹni-rere; Ọlọhun t'O ga sọ pe:

﴾

] ﴿

.[69 :

« Ẹnikẹni ti o ba tele Ọlọhun ati Ojise naa, awọn wọnyi n bẹ ninu awọn ẹni ti Ọlọhun se idẹra fun ninu awọn anabi, ati awọn olododo, ati awọn ti wọn ku si ori ogun atigbe ẹsin ga, ati awọn ẹni-rere, awọn wọnyi ni wọn dara ni alabarin » [Suuratun-Nisaa'i: 69].

Iwọ eniyan! Nse ni mo n se isiti fun ọ pe ki o ba ara rẹ jokoo, leyin naa ki o wa se akiyesi ohun ti o wa ba ọ ninu ododo, ki o si wo awọn ẹri rẹ, ki o si woye si awọn awijare rẹ, ti o ba ri i pe otitọ ni i, ki o tara sasa lọ sidi titẹle e, ma si se je iwọfa ise tabi asa, si mọ daju pe ẹmi rẹ wọn lodo rẹ ju awọn ẹlẹgbẹ rẹ ati awọn irọ rẹ ati ogun awọn baba-nla rẹ lọ, Ọlọhun si ti fi eleyii se isiti fun awọn alaigbagbo, O si se wọn ni ojukokoro lọ sidi rẹ. Ọba t'O mọ Naa, sọ pe:

﴾

:] ﴿

. [46

« Sọ pe: Ohun kan soso ni emi n se isiti fun yin nipa rẹ, pe ki ẹ duro ti Ọlọhun ni meji-meji ati ni okọọkan, lẹyin naa ki ẹ ronu jinlẹ pe were kò si lara ẹni yin; oun kò jẹ nnkan kan afi olukilọ fun yin siwaju iya kan ti o le koko » [Suuratu Saba’: 46].

Iwọ eniyan! Dajudaju nigba ti o ba gba Islam o kò ni i padanu nnkan kan, Ọlọhun t’O ga sọ pe:

. [39 :] ﴿

« Ki ni [ipalara ti] yoo se wọn bi wọn ba gba Ọlọhun gbọ ati ojo ikeyin, ti wọn si n na ninu ohun ti Ọlọhun fi rọ lẹrọ? Ọlọhun jẹ Olumọ nipa wọn » [Suuratun-Nisaa’i: 39]. Ibn Kathiir “ki Ọlọhun O kẹ ẹ” sọ pe: « Ki ni nnkan ti yoo ni wọn lara ti o ba se pe wọn gba Ọlọhun gbọ lododo, ti wọn si tọ oju-ona eyin, ti wọn si gba Ọlọhun gbọ lododo, ni irankan ohun ti O se ni adehun ni ile ikeyin fun ẹnikẹni ti o ba se isẹ rere, ti wọn si na ninu ohun ti Ọlọhun fi rọ wọn lẹrọ si awọn ọna ti Ọlọhun N fẹ, ti O si yonu si, Oun si ni Olumọ nipa awọn aniyan wọn daadaa ati aidaa, Olumọ si ni nipa ẹni ti o lẹtọ si kongẹ ninu wọn, yoo si fi i se kongẹ, yoo si fi ọna mọ ọn, yoo si mu un se isẹ rere ti yoo fi yonu si i, ati nipa ẹni ti o lẹtọ si pipati ati lile kuro ni itosi Rẹ t’o ga ju ti o

jẹ ti Ọlọhun, Ẹni ti O se pe gbogbo ẹni ti O ba le kuro nidi ilekun Rẹ, dajudaju o ti fi ori sanpon, o si padanu ni ile-aye ati ni ile ikeyin »^[8]. Dajudaju gbigba Islam rẹ kò ni i kòdina ohunkohun ti o ba gbero lati se, tabi lati fi ọwọ ba, ninu ohun ti Ọlọhun se ni ẹtọ fun ọ, kaka bẹẹ, dajudaju Ọlọhun O san ọ lẹsan lori gbogbo isẹ kan ti o ba se, ti o n fi n wa oju-rere Ọlọhun, koda ki o se pe o jẹ okan ninu ohun ti yoo tun ile-aye rẹ se, ti yoo si se alekun dukia rẹ, tabi iyi rẹ, tabi agbega rẹ, koda titi de ori ohun ti o ba n se ninu awon ohun ti o tọ, nigba ti o ba n rankan ẹsan lodo Ọlọhun lori atini itelọrun pelu ẹtọ kuro nibi eewo; nitori naa ẹsan wa ninu rẹ fun ọ, Anabi “ki ikẹ ati ola Ọlọhun o maa ba a”, sọ pe:

))
:
)) :

[] .“

« Ati pe ibalopo ti ẹnikan yin ba ba iyawo rẹ lope sara ni fun un », won ni: Ire Ojise Ọlọhun, nje ẹnikan wa yoo wa se ohun ti emi rẹ n fe, ki o si tun ti ara rẹ gba ẹsan bi? O ni « E sọ fun mi, nje ti o ba ti i [iyen abe rẹ] bo ibi ti o je eewo, se yoo ti ara rẹ gbese bi? A je pe bẹẹ naa ni ti o ba ti i bo ibi ti o je ẹtọ fun un, yoo ti ara rẹ gba ẹsan ». Muslim l’o gbe e jade.

Iwo eniyan! Dajudaju awon ojise mu ododo wa, won si jise erongba Ọlọhun, olubukaata lo sidi mimọ ofin

[⁸] Lati inu Tafsiiir Ibn Khathiiir pelu ayipada die 1/497.

Qlòhun si ni eniyan, nitori ki o le baa maa ló ninu igbesi-
aye yii lori amòdaju, ki o si le baa jẹ ọkan ninu awọn
olujere ni ile ikeyin, Qlòhun t’O ga sọ pe:

[170 :]

« Eyin eniyan, dajudaju Ojise naa ti de wa ba yin
pelu ododo lati ọdọ Oluwa yin, nitori naa ki ẹ gbagbo l’o
loore fun yin; ti eyin ba si se aigbagbo, dajudaju ti
Qlòhun ni ohun ti n bẹ ninu sanma ati ile; Qlòhun si jẹ
Oni-mimọ, Qlògbọ » [Suuratun-Nisaa’i: 170]. Ọba ti
orọ Rẹ gbọ-un-gbọ, si sọ pe:

]

[108 :

« Sọ pe: Eyin eniyan, dajudaju otitọ ti de wa ba yin
lati ọdọ Oluwa yin, nitori naa ẹnikeṇi ti o ba mọna nse l’o
mọna fun ori ara rẹ, ati pe ẹnikeṇi ti o ba sina nse l’o sina
fun ori ara rẹ. Emi ki i se olusọ lori yin» [Suuratu
Yuunus: 108].

Iwọ eniyan! Dajudaju ti o ba gba Islam, o kò se
ẹnikan ni anfaani ju ori ara rẹ lọ, bẹẹ ni ti o ba se
aigbagbo, o kò ni ẹni-kankan lara yatọ si ori ara rẹ,
dajudaju Qlòhun rọrọ kuro ni ọdọ awọn ẹda Rẹ, nitori naa
ẹsẹ awọn ẹlẹsẹ kò ni I lara, bẹẹ ni igbọrọ awọn olutẹle
asẹ Rẹ kò se E lanfaani, ati pe a kò ni i sẹ Ẹ afi pelu imọ

Re, a kò si ni i tele asẹ Re afi pẹlu iyonda Re, Qlọhun si ti sọ gege bi Anabi Re “ki ikẹ ati ọla Qlọhun o maa ba a”, ti fun’ni niro nipa Re pe:

»

:

:

:

.[] .«

« Eyin ẹru Mi, dajudaju Emi se abosi sise ni eewọ le ara Mi lori, Mo si se e ni eewọ laarin yin, nitori naa ẹ kò gbọdọ se abosi funra yin, Eyin ẹru Mi, ẹni ti o sina ni gbogbo yin, afi ẹni ti Mo ba fi ọna mọ, tori naa ẹ maa tọrọ imọna lọdọ Mi, N O si maa fi ọna mọ yin, Eyin ẹru Mi, ẹni ti ebi n pa ni gbogbo yin, afi ẹni ti mo ba fun ni ounjẹ jẹ, tori naa ẹ tọrọ ounjẹ lọdọ Mi, N O si maa fun yin ni ounjẹ jẹ. Eyin ẹru Mi, ẹni ti o wa ni ihoho ni gbogbo yin, afi ẹni ti mo ba wọ lasọ, ẹ tọrọ asọ lọdọ Mi,

N O si maa wọ yin lasọ. Ẹyin ẹru Mi, ẹ n se asise ni ọsan ati loru, Emi A si maa se aforijin gbogbo awọn ẹse patapata, tori naa ẹ tọrọ aforijin Mi, N O si maa fi ori jin yin. Ẹyin ẹru Mi, ẹ kò to lati ni Mi lara rara, depo pe ẹ o wa ri Mi ni lara, ati pe ẹ kò to lati se Mi ni anfaani rara, depo pe ẹ o wa ri Mi se lanfaani. Ẹyin ẹru Mi, iba se pe ẹni-akọkọ yin, ati ẹni-ikeyin yin, eniyan inu yin, ati alujannu yin, ti gbogbo wọn ba jẹ olupaya Ọlọhun [ti ọkan wọn si da] gege bi ọkan ẹni ti n paya Ọlọhun ju ninu yin ti ri, eleyii kò le e se alekun nnkan kan ninu ọla Mi. Ẹyin ẹru Mi, iba se pe ẹni-akọkọ yin, ati ẹni-ikeyin yin, eniyan inu yin, ati alujannu yin, ti gbogbo wọn ba jẹ oludese [ti ọkan wọn si da] gege bi ọkan ẹni ti o jẹ elese ju ninu yin ti ri, eleyii kò le e din nnkan kan ku ninu ọla Mi. Ẹyin ẹru Mi, iba se pe ẹni-akọkọ yin, ati ẹni-ikeyin yin, eniyan inu yin, ati alujannu yin, ti gbogbo wọn ba duro ni aaye kan naa, ti wọn si tọrọ ohun ti wọn n fẹ lẹdọ Mi, ti Mo si fun onikaluku wọn ni ohun ti o tọrọ, eleyii kò le e din nnkan kan ku ninu ohun ti n bẹ lẹdọ Mi, afi iru ohun ti abere maa n dinku nigba ti a ba ki i bọ inu okun. Ẹyin ẹru Mi, nnkan miiran kọ ni mo N se isiro re fun yin yatọ si awọn ise yin, leyin naa N o pe ẹsan wọn fun yin, nitori naa ẹnikeni ti o ba ri rere, ki o dupẹ fun Ọlọhun, ẹnikeni ti o ba si ba nnkan miiran ti o yatọ si eleyii pade, ki o ma se bu ẹlomiran yatọ si ori ara re ». [Muslim l'o gbe e jade].

Ọpẹ ni fun Ọlọhun, Oluwa gbogbo ẹda, ikẹ ati ọla
Ọlọhun k'o maa ba ẹni agbega ju ninu awọn anabi, ati
awọn ojise, Anabi wa Muhammad, ati awọn ara ile rẹ,
pẹlu awọn Sahaabe rẹ lapapọ.

Atọka	
Oju ewe	
Orọ akọso	3
Nibo ni ọna	7
Bibẹ Ọlọhun ati jije oluwa Rẹ, ati jije àásó Rẹ, ati jije ẹni ti a josin fun Rẹ, mimọ ni fun Un	8
Awọn ẹri bibẹ Rẹ ati jije oluwa Rẹ	11
Ninu awọn ẹri ailorogun Ọlọhun ninu jije ọlọhun	15
Sise ẹda aye	21
Hikmah -ogbọn- ti o wa ninu dida aye:	24
Sise ẹda eniyan ati sise aponle rẹ	29
Ipo obinrin	34
Hikmah -ogbọn- ti o wa ninu sise ẹda eniyan	38
Bukaata awọn eniyan si ẹsin	41
Orisi meji ni adisọkan, ati igbagbo-ododo	44
Awọn ofin ti yoo mu eniyan mọ ẹsin otitọ	46
Awọn ofin ti a o maa fi mọ iyatọ laarin ẹsin otitọ ati ẹsin ibaje	46
Awọn ipin awọn ẹsin	52
Ipo awọn ẹsin ti n bẹ	54
Paapaa jije anabi	60
Awọn ami jije anabi	65
Bukaata awọn eniyan si awọn ojise	68
Agbende	72
Ninu awọn oripa gbigba ojo igbeyin gbọ	75
Awọn ipile ipepe awọn ojise	77

Isẹ Ọlọhun ti yoo maa bẹ lọ gberẹ	80
Alekun alaye ẹri lori jije anabi Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”	82
Opin jije anabi	87
Itumọ gbolohun Islam	90
Sisọ itumọ Islam	90
Paapaa Islam	91
Nnkan meji ni n fa eniyan	91
Orisi meji ni awọn eniyan	92
Paapaa aigbagbọ -sise keferi-	93
Awọn ipilẹ Islam ati ibi ti o ti n mu awọn ofin rẹ	96
Iyatọ Islam si awọn ẹsin ti o yatọ si i	96
Diẹ ninu awọn nnkan iyalẹnu ti o wa ninu Al- Qur’aani	100
Ipele kinni: Islam	106
Origun marun-un ni oun ni	106
Alakọkọ : Ijẹri mejeeji	106
Ẹlẹkẹji: Irun	106
Ẹlẹkẹta: Zaka	107
Ẹlẹkerin: Aawe	108
Ẹlẹkarun-un: Haji	109
Ijọsin ninu Islam	109
Ipele keji: Igbagbọ-ododo	112
Origun mẹfa ni oun ni	112
Alakọkọ: Nini igbagbọ si Ọlọhun	112
Ninu awọn eso gbigba Ọlọhun gbọ lododo ni ohun	

ti n bọ yii	113
Ẹlẹkẹji: Nini igbagbọ-ododo si awọn Malaika	114
Ninu awọn eso nini igbagbọ-ododo si awọn	
Malaika	115
Ẹlẹkẹta: Nini igbagbọ-ododo si awọn Tira.....	115
Awọn ọna ti iyatọ fi wa laarin Al-Qur'aani	
alapọnle ati awọn tira ti o ti rekoja naa	116
Ẹlẹkẹrin: Nini igbagbọ-ododo si awọn ojise ki ike	
ati ọla Ọlọhun o maa ba wọn.....	118
Ẹlẹkarun-un: Nini igbagbọ-ododo si ojo ikeyin	121
Ẹlẹkẹfa: Nini igbagbọ-ododo si ohun ti Ọlọhun da	
lejo ati akosile -Kadara-	124
Ohun ti yoo sele si eniyan, nigba ti o ba ti ni	
igbagbọ-ododo si idajo Ọlọhun ati akosile Re	125
Ipele keta: daadaa sise	128
Origun kan ni oun ni	128
Ninu awọn ewa Islam.....	130
Ironupiwada	136
Awọn oripa ati awọn eso ironupiwada	136
Atubotan enikeni ti ko ba gba Islam	140
Alaye die ninu awọn atubotan aigbagbo ni	
yekeyeke	140
Oro ipari	149
Atoka.....	157

ISLAM

Awon ipile re ati awon ipilese ekọ re

Lati ọwọ:

Shaikh Dr. Muhammad Ibn Abdullaah As-Suhaim

Eyi ti a tumọ si ede Yoruba lati ọwọ:

Sharafuddeen Gbadebo Raji

Titẹ re, ati titan an ka waye lati ọwọ:

**Ile ise -Ministiri- ti n se akoso eto ẹsin Islam, ati
auqaafu, ati ipepe, ati ifinimona**

Ni ilę Saudi Arabia.

[]

تأليف

الشيخ الدكتور محمد بن عبد الله بن صالح السحيم

نقله إلى اليوريا

شرف الدين باديبو راجي

[صفحة الغلاف الخارجي]